

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE
KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI, VE DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE
ÖNERİLER**

RAPOR

Son Metin

PROJE EKİBİ

Gökhan Mentеш (Koordinatör),

Funda Şerafettinoğlu, Cem Ertür, Yasemin Güney

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

T Ü R K İ Y E
E K O N O M İ K V E T O P L U M S A L
T A R İ H V A K F I

Aralık 2000
İstanbul

T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI DÖKÜMANTASYON MERKEZİ	
YER NO	16-F
DEMİRBAŞ NO	4979

ÖNSÖZ

Bu çalışma birçok kişinin katılımı ve desteği ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma için oluşturulan proje ekibinin koordinasyonunu Gökhan Menteş yürütmüştür. Proje ekibinin diğer elemanları Funda Şerafettinoğlu, Cem Ertür ve Yasemin Güney çalışmanın çeşitli aşamalarında görev almışlardır. Taslak Raporun "Giriş", "Bölgenin Özellikleri", ve "Öneriler" bölümleri Gökhan Menteş, "Genel Yaklaşım ve İlkeler" bölümü ile "Bazı Öncelikli Proje Alanları" başlıklı eki Orhan Silier tarafından yazılmış, daha sonra tüm metin Orhan Silier tarafından gözden geçirilmiştir.

Çalışmanın temelini İstanbul, Ankara ve Güneydoğu'da yapılan danışma toplantıları oluşturmaktadır. Tarih Vakfı Yönetim Kurulu üyeleri İlhan Tekeli, Orhan Silier ve Yiğit Gülöksüz başkanlığında yapılan bu toplantılara toplam 300'ü aşkın uzman ve kurum ya da kuruluş temsilcisi katılmıştır. Bu kişilerin listesi Ek 1'de verilmektedir.

Danışma toplantıları sürecinde 52 kişi, toplantılarda yaptıkları katkıların yanı sıra, ya da toplantılarda bulunamadıkları için görüşlerini yazılı bir biçimde Tarih Vakfı'na ilemişlerdir. Yaklaşık 300 kişiye iletilen Taslak Metnin ortaya çıkmasından sonra ise ayrıca 19 kişi görüşlerini yazılı olarak göndermiştir. Bu kişilerin listesi Ek 2'de verilmektedir.

Tüm çalışma sürecinde GAP İdaresi görevlileri proje ekibine ve Tarih Vakfı görevlilerine büyük destek sağlamışlardır. İdare Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver, Başkan Yardımcıları Kaya Yaşınok ve Şerafettin Hamidi, Projeler Yöneticisi Yavuz Ege, Sosyal Planlama Grubu Başkanı Prof. Dr. Ahmet Saltuk, Bölge Kalkınma Projesi Koordinatörü Vedat Özbilen, Kültür Grubu Proje Koordinatörü Filiz Doğanay, Özel Projeler Koordinatörü Alim Çopuroğlu, Uzmanlar; Kadriye Aday, Makbule Terzi, Serap Üzer, Mediha İmamoğlu'na ve lojistik çalışma sorumluları Cem Özsüer ve Hakan Yıldız'a teşekkür borçluyuz.

Zaman ve bütçe kısıtlarının yarattığı zorluklara rağmen, sonuç alınmasına katkıda bulunan tüm kişi ve kurumlara, bu arada değerlendirmelerini bizlerle paylaşan tüm katılımcılara, teşekkür ediyoruz. Proje ekibi birinci taslak raporun hazırlanmasından son metnin yazımına kadar geçen süre içinde, başta danışmanlarımız Prof. Dr. Mehmet Özdoğan ve Prof. Dr. Ayla Ödekan olmak üzere, yazılı eleştiri ve önerilerini ayrıntılı olarak hazırlayıp iletmek için uzun saatlerini ayıran Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, Prof. Dr. Günkut Akın, Prof. Dr. Ayda Arel, Prof. Dr. Oluş Arık, Akın Atauz, Prof. Dr. Aynur Durukan, Doç. Dr. Neriman Şahin-Güçhan, Prof. Doğan Kuban, Ceylan Orhun, Doç. Dr. Ahmet Özer, Prof. Dr. Oğuz Tekin, Doç. Dr. Numan Tuna'ya ve ayrıca genel ve ayrıntılı bir çalışma yaparak kurumsal bilgi ve görüşlerini bizimle paylaşan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne, Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğüne, Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'ne özel olarak teşekkür ediyoruz.

Bu yazılı katkılar ile daha kısa metinler halinde ya da belirli bir konuya, alana yönelik olarak iletilen öneri ve eleştirilerin, danışma toplantıları tutanak özetleriyle birlikte, GAP İdaresi Başkanlığı-Tarih Vakfı ortak çalışması olarak kitap halinde yayınlanacağını umuyoruz.

Elinizdeki bu rapor, yedi danışma toplantısında dile getirilen görüşler ile Vakfa iletilen yazılı metinler gözetilerek, ancak bunlarla kısıtlı kalmaksızın hazırlanmıştır. İfade edilen görüşlerdeki çeşitliliğin metne tam olarak yansıtılmasının olanaksızlığı ve bazı konularda seçimler yapılması zorunluluğu dolayısıyla, bu metnin nihai sorumluluğu, kuşkusuz yazarlarına ve Tarih Vakfı'na aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	2
GİRİŞ.....	5
Çalışmanın Amacı.....	5
Çalışmanın Öncül Verileri.....	5
GAP İdaresi'nin Konuya Yaklaşımı.....	6
Uygulanan Çalışma Yöntemi.....	7
Raporun Kapsamı.....	9
1. BÖLGENİN ÖZELLİKLERİ.....	11
2. GENEL YAKLAŞIM VE İLKELER.....	15
2.1. Güneydoğu Anadolu'da Kültür Mirasının Korunması ve Değerlendirilmesi Alanında, Bölgenin Özelliklerini Dikkate Alan Bir Politika ve Uygulama İle, Kısa Sürede Büyük Bir Sıçrama Sağlanması Olanaklıdır.....	15
2.2. Kültüre ve Tarihe, Kaynağına Bakmaksızın, Ortaklaşa Sahip Çıkılması, Uyumlu, Uygur Bir Toplumsal Yaşamın Önde Gelen Bir Gereğidir.....	16
2.3. Çağdaş Bir Kimlik, Etkin Bir Korumacılığı ve Bu Alanlarda Belgeleme, Araştırma ve Eğitime Gerekli Kaynakların Ayrılmasını Gerektirmektedir.....	17
2.4. Güneydoğu'da Tarih ve Kültür Korumacılığı Alanında Sonuç Alınabilmesi, Bu Alandaki Sıçrayışın Ülke Çapında İyileştirmelerin İlk Adımı, Özel Bir Proje Olarak Ele Alınmasına Bağlıdır.....	18
2.5. Ekonomik Gelişme ve İhtiyaçlarla Kültürel Mirasın Korunması, Birbiriyle Uyumlaştırılıp En İyi Bileşimi Bulunması Gereken Değerlerdir.....	19
2.6. Büyük Projelerin Toplumsal Meşruiyeti Sağlanmaksızın Uyumlu, Çağdaş Bir Topluma Varılamaz.....	20
2.7. Gerçek Katılımcılık, Kuralları Olan, Güç, Ancak Çok Verimli Bir Süreçtir.....	21
2.8. Türkiye'nin Uyumlu, İşbirliği İçinde Geliştirilen, Sosyal Sermayeyi Artıran Girişimlere Büyük İhtiyacı Vardır.....	22
2.9. Güneydoğu Anadolu'da Korumacılıkta Merkez - Yerel Dengesi Sağlanmalı, Orta ve Uzun Dönemde Bölgesel Uzmanlık Kuruluşlarını ve Sivil Örgütleri "Yapabilir Kılma"ya Dayanan Bir İlişki Sistemi Geliştirilmelidir.....	23

2.10. Uluslararası ve Yabancı Kaynak Bulunabilmesi ve Sürekliliğinin Sağlanması Ancak Uluslararası Standart ve Teamüllere Uygun Davranılmasıyla Olanaklıdır..... 25

3. ÖNERİLER..... 28

3.1. Acil, Özel Bir Büyük Projeye Dayanan Köklü Düzenlemeler Gereklidir 28

3.2. GAP İdaresi Koruma Alanındaki Yeni Açılımını Sürdüremelidir..... 28

3.3. Bölgede Yeni Bir Örgütlenme-Katılım Modeli En Kısa Süre İçinde Gerçekleştirilmelidir 29

3.4. Bölgede Kültürel Mirasa İlişkin Temel Verilerin Toplanmasıyla Hızla Bir Kültür Envanterinin Hazırlanması Öncelikli İhtiyaçtır 31

3.5. Güneydoğu Anadolu'yu Konu Alan Kültür ve Tarih Araştırmaları Özel Olarak Desteklenmelidir..... 33

3.6. Bölgeye İlişkin Yatırım Süreçlerinde İnceleme – Planlama – Projelendirme - Yapım Adımlarının Korumacılığı Olanaklı Kılması Sağlanmalıdır..... 34

3.7. Kurtarma Faaliyetleri İçin Etkin Bir Örgütlenmenin Geliştirilmesi Zorunludur..... 36

3.8. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Özel Bir Alt- Proje Geliştirilmelidir..... 36

3.9. Taşınabilir Maddi Varlıkların Korunması İçin Özel Bir Alt-Proje Geliştirilmelidir..... 37

3.10. Maddi-Olmayan Kültürel Varlıklarının Korunması Bir Alt-Proje İçinde Ele Alınmalıdır. 38

3.11. Tarihi ve Kültürel Mirasın Korunması İçin Büyük Çaplı Ek Finansman Kaynakları Aranmalı, Varolanlar Harekete Geçirilmelidir..... 38

3.12. Kitle Eğitimi ve Özel Eğitim Koruma Seferberliğinin Ayrılmaz Birer Parçasıdır..... 39

3.13. Doğru Planlanmış ve Doğru Kavramlarla Yürütülen Bir Turizm ve Tanıtım Çalışması Korumayı Tamamlayabilir, Destekleyebilir..... 40

4. ÖNCELİKLİ PROJE GELİŞTİRMEDE VE PROJE SEÇİMİNDE ÖNERİLEN STRATEJİ 42

EKLER

1. Toplantılara Davet Edilenler ve Katılanlar Listesi

2. Yazılı Görüş Bildirenler Listesi

3. Bazı Öncelikli Proje Alanları

4. GAP Bölgesi'nde Tescilli Kültür ve Tabiat Varlıklarının İllere Göre Dağılımı

5. Kültürel Miras Projelerine Destek Olan Bazı Uluslararası Kuruluşlar Hakkında Kısa Bilgiler

6. Bölge'deki Kültürel Mirasla İlgili STK'lar ve Bazı Kamu Kurumları

7. Danışma Toplantılarında Önerilen Bazı Proje Konuları

8. GAP Bölgesi'nde Kültürel Miras Üzerine Bazı Kaynaklar

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Bu raporun amacı, GAP İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan GAP Bölge Kalkınma Planı'nın yenilenmesi çalışmalarına yardımcı olmak üzere, "kültürel mirasın korunması ve değerlendirilmesi" konusunda Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı (kısaca: Tarih Vakfı) tarafından bir dizi danışma toplantısı ve görüşmesi sonucunda geliştirilen önerilerin sunulmasıdır.

Tarih Vakfı bu raporun hazırlanma sürecini, daha uzun dönemli olarak ülke çapında yürütmekte olduğu çalışmalar kapsamında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kültür mirasının korunması amacına yönelik olarak sürdürdüğü çabaların bir adımı olarak değerlendirmektedir. Rapora yapılacak her türlü katkı GAP İdaresi'nin Bölge'deki uygulamalarına yardımcı olacağı gibi, Tarih Vakfı'nın Türkiye'de tarihçiliğin geliştirilmesi ve tarihi mirasın korunması çabalarına da destek olacaktır.

Çalışmanın Öncül Verileri

Hazırlıkları 1989 tarihinde tamamlanan 2005 yılı erimli GAP Master Planı, esas olarak, Bölge'de DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen hidroelektrik enerji ve sulama yatırımlarıyla ilgili projelerin yıllardır uygulanmakta olduğu bir ortamda sanayi, ulaştırma, altyapı yatırımları arasında bütünleşme sağlama amacına yönelik bir çalışmadır. Planın uygulandığı 11 yıllık dönemde, Bölge planının fiziksel hedefleri kısmen gerçekleşmiş ve yapılan yatırımlar bölgede önemli ekonomik, sosyal ve çevresel etkiler yaratmıştır.

Bu süre içinde Türkiye'de ve dünyada kalkınmaya bakış paradigmalarında köklü değişimler meydana gelmiştir. Kalkınmada yeni yönelimler ve 1992 Rio Zirvesi, 1996 Habitat Zirvesi gibi uluslararası forumlar, insani ve doğal kaynakların eşzamanlı geliştirilmesini, planlama ve uygulama süreçlerinde katılımçılığı ve dezavantajlı grupların ön plana çıkarılmasını vurgulamaktadır. Sürdürülebilir kalkınma anlayışı, kalkınma göstergelerinin yalnızca fiziksel çıktılar ve sonuçlarla değil, süreçler ve yaratılan sosyal etkilerle de ölçülmesi gerektiği üzerinde durmaktadır. Bu doğrultuda, GAP İdaresi, kendi değerlendirme raporlarında kullandığı terimlerle "teknisist", "fiziksel sonuçları hedefleyen" ve "altyapı ağırlıklı" 1989 tarihli master planını, yeni kalkınma anlayışı doğrultusunda gözden geçirmeye karar vermiştir.

Bu gözden geçirme çalışmasında, istenen bazı sosyal etkilerin sağlanamamasının yanısıra, birçok fiziksel hedefin gerçekleşmemiş oluşunda da, katılımçılığın eksikliği önemli bir neden olarak görülmüştür. GAP İdaresi yeni yaklaşımında, insanı kalkınma çabalarının merkezine yerleştirmeyi ve plan hazırlığını saydamlık, eşitlik, adillik ve insan kaynaklarının geliştirilmesi, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve özel sektörün aktif katılımı konularıyla birlikte ele almayı amaçladığını belirtmiştir.

Bu amaçla:

- Mevcut planda turizm sektör planı içinde bir alt başlık olarak ele alınan kültür varlıklarının korunması meselesinin başlı başına bir sektör planına dönüştürülmesi hedeflenmiştir. İdare bünyesinde oluşturulan "Sosyal Planlama Grubu", konunun geliştirilmesi için uzman kişi ve kuruluşların desteğini sağlamaya yönelmiştir.
- Bölge içinde yerelleşme ve halkla bütünleşebilme isteğinin uzantısı olarak illerde "GAP Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri" (GİDEM) ve "Çok Amaçlı Toplum Merkezleri" (ÇATOM) oluşturulmuştur.
- GAP Bölge Kalkınma Planı'nın yeni vizyon, amaç, hedef ve politikalarını özetleyen bir taslak metin, Nisan-Eylül 2000 tarihleri arasında 9 ilde iki tur olarak düzenlenen 18 toplantı ile bölgedeki kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin görüşlerine açılmıştır. Tutanakları yayınlanan ilk tur toplantılar, daha çok bilgilendirme amacına yönelik olmuşsa da, sağlanan etkileşim sonucunda ilk taslak 21 Ekim 2000'de yenilenmiştir. İkinci tur toplantılarda ise ağırlıklı olarak planın strateji ve önerileri konusundaki görüşlerin alınması hedeflenmiştir. Tutanakları henüz yayınlanmamış olan bu ikinci tur toplantılar çerçevesinde yeniden gözden geçirilecek olan sözkonusu GAP Vizyon metninin, hazırlanmakta olan sektör ve alt-bölge planlarına da çerçeve oluşturması beklenmektedir.

GAP İdaresi'nin Konuya Yaklaşımı

2010 yılı erimli olarak hazırlanacak yeni Güneydoğu planının 2001 yılı içinde Bakanlar Kurulu onayına sunulmasına yönelik olarak başlatılan çalışmalarda, GAP İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan "GAP Bölgesel Kalkınma Planı: Vizyon, Amaç, Hedef ve Politikalar" metni (21/08/2000,Taslak 2), kültür mirasının korunmasına yönelik olarak şu hükümleri içermektedir:

Madde 12

AMAÇ: Bölgesel Kalkınma ve Toplumsal Bütünleşmenin Sağlanmasında Kültürel Birikimden Yararlanılacaktır.

Ekonomik, kültürel ve toplumsal içe dönüklüğü yenmeyi hedefleyen Bölge Kalkınma Planı, bunun bireysel ve toplumsal bazda öngörülen değişimlerle mümkün olabileceğini varsaymaktadır. Planın başarısı ve katılımcılığın sağlanması, Bölgede varolan kültürel birikimin ve çeşitliliğin dikkate alınmasına bağlıdır.

Bölge halkının geçmişten günümüze gelen üretim ilişkileri ve toplumsal örgütlenmeden kaynaklanan kurumsal bağımlılıkları halen canlılığını korumaktadır. Bu geleneksel üretim süreçlerine göre biçimlenmiş toplumsal-kültürel yapıyı anlamak, bölge kültürel öğelerini kalkınma süreçlerinde motive edici değerler olarak algılamak, katılımın sağlanmasında karşılaşılabilecek bazı engelleri aşmak için yönlendirici olacaktır.

1.1. Hedefler

1.1.1. Kültürel çeşitliliğin, geleneksel ve modern değerler aracılığıyla kalkınma planına entegre edilmesi sağlanacaktır.

1.1.2. Sosyo-kültürel etkileşim alanları geliştirilecektir.

1.1.3. Kültürel hizmetlere erişim kolaylaştırılacaktır.

1.1.4. Bireyi güçlendiren kültürel ve sosyal alt yapılar geliştirilecektir.

1.2. Politikalar:

1.2.1. Yeni değerlerin benimsenmesinde ve yerel/bölgesel kültürel yapıların geliştirilmesinde varolan kültür öğelerinden yararlanılacaktır.

1.2.2. Alt bölge, yöre bazında kültürel zenginlikleri tanıtmak için yerel örgütlenmelerin kurulması teşvik edilecek ve bölgeler arası kültürel yakınlaşma girişimleri desteklenecektir.

1.2.3. Bölge ölçeğinde folklorik ve etnografik zenginlikler konusunda bilgi, bilinç ve duyarlılık yaratılacaktır.

1.2.4. Kültür zenginliklerinin turizm potansiyeli değerlendirilecektir.

1.2.5. Bölge'de kültür ve sanat etkinlikleri desteklenecek, güçlendirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

Madde 16

AMAÇ: Tarih ve Kültür Varlıkları Korunacak, Kurtarılacak ve Değerlendirilecektir.

İlk medeniyetlerin beşiği olan Bölge'de, geçmiş uygarlıkların kültürlerine ait zengin kalıntılar bulunmaktadır. Bu tarihi ve kültürel varlıkların korunması, kurtarılması ve değerlendirilmesi; toplumsal, ulusal ve evrensel bir sorumluluk olarak önemini korumaktadır.

2.1. Hedefler:

2.1.1. Bölgenin tarih ve kültür varlıklarının envanteri çıkarılacak ve bu çerçevede bir eylem planı hazırlanacaktır.

2.2. Politikalar:

2.2.1. Bölge'nin kültür varlıkları tanıtılacak, korunacak, kurtarılacak ve değerlendirilecektir.

2.2.2. Kalkınma yatırımlarından veya fiziki altyapı projelerinden olumsuz etkilenmesi muhtemel tarihi ve kültürel varlıklar konuyla ilgili yapılacak çalışmaların planlama aşamasında dikkate alınacak, değerlendirilecek, korumaya ve kurtarmaya yönelik önlemler geliştirilecektir.

2.2.3. Ülke ve öncelikle Bölge ölçeğinde kültür varlıkları konusunda bilgilendirmeye önem verilecek, bu alanda bilinç ve toplumsal duyarlılık yaratılacaktır.

2.2.4. Kültür varlıkları, turizm ve kentsel hizmetler için değerlendirilecek ve kullanılacaktır.

Uygulanan Çalışma Yöntemi

GAP İdaresi Başkanlığı, yeni planın çeşitli bölümleri için uzman kuruluşlar aracılığıyla geniş bir çevrenin öneri ve eleştirilerini almaya karar vermiş, bu kapsamda "kültür ve tarih varlıklarının korunması" için de Tarih Vakfı'na çağrı yapmıştır.

Tarih Vakfı "GAP Bölgesel Kalkınma Planı: Vizyon, Amaç, Hedef ve Politikalar" metninde ifade edilen yaklaşımın, Vakfın Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yönelik uzun erimli bilimsel çalışma perspektifi ile uyum içinde olduğunu dikkate alarak, GAP İdaresi'nin Güneydoğu Anadolu'da Kültür Mirası ile ilgili bir raporun hazırlanması için ortak çalışma çağrısını olumlu karşılamıştır. Böylece iki kuruluş arasında 9 Ekim 2000 tarihinde imzalanan ve 27 Ekim 2000 tarihinde yürürlüğe giren sözleşme ile 40 işgünü kapsayan kısa süreli bir çalışma başlatılmıştır.

Çalışmanın çok kısa bir süre içinde tamamlanması zorunluluğu nedeniyle, 28 Ekim-15 Kasım 2000 tarihleri arasında İstanbul, Ankara, Urfa, Adıyaman, Diyarbakır, Batman ve Mardin'de ardarda danışma toplantıları düzenlenmiştir. Zaman kısıtından dolayı bölgenin tüm illerinde toplantı düzenlemesi planlanmamış, Siirt, Şırnak, Kilis ve Gaziantep'ten gelecekler en yakın

İllere davet edilmiştir. Bu toplantılara, konuyla ilgili resmi kuruluş temsilcilerinin ve uzman kişilerin yanısıra, Bölge ile ilgili Bölge-içi veya dışında faaliyet gösteren ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılabilmesi için azami çaba gösterilmiştir.

Danışma toplantıları, Tarih Vakfı adına, görevli bir yönetim kurulu üyesinin (İlhan Tekeli, Orhan Silier, Yiğit Gülöksüz) başkanlığı altında gerçekleştirilmiş, ayrıca, GAP İdaresi temsilcileri ve proje ekibi zaman zaman sorulara cevap verip gerekli açıklamalarda bulunmuşlardır.

Toplantılara davet edilenlere gönderilen çağrı yazısında çalışmanın amacı özetlenmiş ve ayrıca GAP İdaresi'nin yeni vizyonunu ve politikalarını (yukarıda kaydedilen 12. ve 16. maddeleri) kapsayan iki sayfalık bir ek olarak sunulmuş, yazılı görüşlerin toplantıda ya da toplantı sonrasında Vakfa iletilebileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, Ek 2'de adları verilen 52 kişi yazılı görüşlerini iletmiştir.

Danışma toplantıları sonrasında proje ekibince hazırlanan ilk rapor metni, Tarih Vakfı yöneticileri ile birlikte dar bir grup uzmana da yollanmış ve kendilerinden görüş alınmıştır.

Bu aşamadan sonra gerekli düzeltmeler yapılarak Taslak Metin elde edilmiştir. 8 sayfalık bir giriş ile 29 sayfalık ana bölümden oluşan Taslak Metin; Aralık ayı başında İstanbul, Ankara, Urfa, Adıyaman, Diyarbakır, Batman ve Mardin'de yapılan toplantılara katılan yaklaşık 300 kişiye 15 Aralık 2000'e kadar görüşlerini belirtmeleri için yollanmıştır. Bu çerçevede, Tarih Vakfı Sekreteryası'na taslak metin üzerine 19 yazılı görüş iletilmiştir.

Danışma toplantıları için gönderilen çağrı mektuplarında, GAP İdaresi ile yapılan sözleşme gereğince Gaziantep'te, 2-3 Aralık 2000 tarihlerinde genişletilmiş bir danışma toplantısı yapılacağı duyurulmuşsa da, bu toplantı zaman kısıtı ve lojistik nedenlerle daha sonra İdare'nin isteğiyle iptal edilmiştir.

Öte yandan, GAP İdaresi, danışma toplantılarının tamamlanıp rapor taslağına ilişkin yazılı görüşlerin beklendiği bu aşamada, merkezi yönetimin konuyla ilgili üst düzey yetkililerinin ve sınırlı sayıda diğer uzmanın katıldığı bir toplantıda da taslak metnin tartışılmasını talep etmiş ve ilgili kuruluşları davet etmiştir. 11 Aralık 2000 günü Ankara'da GAP İdaresi'nin evsahipliğinde düzenlenen toplantıya Kültür Bakanlığı'nın Anıtlar-Müzeler ve Halk Kültürleri Genel Müdürleri ve bazı uzmanları ile İçişleri Bakanlığı, Turizm Bakanlığı ve DPT uzmanları, TÜBA, TAÇDAM temsilcileri, Ankara, İstanbul, Orta Doğu Teknik ve Van 100. Yıl üniversitelerinden öğretim üyeleri katılmıştır.

Danışma toplantılarına davet edilen ve katılanların dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Düzenlenen toplantılara toplam 516 kişi davet edilmiş, 313 kişi bu toplantılara katılmıştır. İllere göre dağılım incelendiğinde, komşu illerdeki toplantılara davet edilmiş olan Siirt, Şırnak, Gaziantep, Kilis ve Batman'dan toplantılara katılımın çok düşük kaldığı gözlenmektedir. Bu kapsamda Diyarbakır toplantısını izleyen günde Batman'da Hasankeyf - İlisu Barajı gündemli ayrı bir toplantı yapılacak olmasının, Batmanlıların Diyarbakır toplantısına katılımını düşürdüğü söylenebilir. Gaziantep ve Kilis'te ise, son toplantının Gaziantep'te yapılacağından önceden duyurulmuş olmasının, bu illerden komşu illerdeki toplantılara katılımın düşük olmasında etkili olduğu düşünülebilir.

Metnin yazımında, proje sürecinde çeşitli aşamalarda ifade edilen görüş çeşitliliğinin mümkün olan en geniş ölçüde yansıtılmasına çalışılması, bu raporun en temel özelliğidir.

TABLO 1: DANIŞMA TOPLANTILARINA KATILANLAR
(28 EKİM – 11 Aralık 2000)

Yer	Kapsadığı İller	Tarih	Resmi Kuruluşlar		Üniversiteler		STK'lar		Bireyler		Toplam	
			Davet	Katılım	Davet	Katılım	Davet	Katılım	Davet	Katılım	Davet	Katılım
İstanbul	İstanbul	28 Ekim 2000	9	6	50	6	23	11	56	4	138	27
Ankara	Ankara	2 Kasım 2000	28	23	44	20	10	17	18	1	100	61
Şanlıurfa	Şanlıurfa	6 Kasım 2000	14	20	4	4	4	14	1	1	23	39
	Gaziantep		10	1	2	0	8	0	1	0	21	1
	Kilis		3	1	0	0	4	1	0	0	7	2
Adıyaman	Adıyaman	7 Kasım 2000	12	7	0	0	5	6	0	0	17	13
Diyarbakır	Diyarbakır	13 Kasım 2000	18	15	4	10	11	8	2	1	35	34
	Batman		4	0	0	0	2	0	0	0	6	0
	Siirt		8	0	0	0	0	0	0	0	8	0
Batman	Tüm İller	14 Kasım 2000	31	28	19	6	19	9	11	16	80	59
Mardin	Mardin	15 Kasım 2000	25	28	0	3	12	5	6	5	43	41
	Şırnak		8	1	0	0	3	1	1	0	12	2
Ankara	Ankara	11 Aralık 2000	14	27	3	3	1	2			18	32
	İstanbul				5	1	1	0			6	1
	Van+Urfa				2	1					2	1
Toplam			184	157	133	54	103	74	96	28	516	313

NOT: 1) Katılanlar arasında hem resmi kuruluş hem de sivil toplum kuruluşları (STK) adına katılanlar mevcut olup, bu kişiler resmi kuruluş temsilcisi olarak tabloya girmiştir.

1. BÖLGENİN ÖZELLİKLERİ

Mezopotamya ya da Verimli Hilal bölgesinin kuzey kesimini oluşturan Güneydoğu Anadolu, uygarlığın çekirdek oluşum yörelerinden birisi olarak kabul edilmektedir. Bölgenin dünya uygarlığının ilk oluşum merkezlerinden biri olması, bölge tarihinin anlaşılmasına kritik bir önem kazandırmaktadır. Bölgedeki kültür varlıklarının korunması konusundaki sorumluluklar, yerel olmanın ötesinde, bölgesel, ulusal ve uluslararası boyutlar taşımaktadır.

Bölge'nin, Ortaçağ kent yapısı son yıllarda hızlanan tahribata karşın Mardin, Midyat, Hasankeyf vb. örneklerde olduğu gibi özelliklerini büyük ölçüde korumaktadır. Anadolu'nun diğer kesimlerinde önemli ölçüde yok olmuş olan bu tarihi dokunun korunması, yalnızca bilimsel açıdan değil, aynı zamanda çok önemli bir kültürel-turistik kaynak oluşturacak değerde olması bakımından da önem taşımaktadır.

Bölge, kültürel ve tarihsel önemine karşın, çok az araştırılmıştır. Bölge'de uzmanlarca araştırılmamış, keşfedilmeyi bekleyen binlerce kültürel varlık bulunmaktadır. Kültürel mirasın varlıkları bilinen unsurlarının korunması ve değerlendirilmesi, diğerlerinin, bu arada öncelikle yakın erimde tehdit altında bulunanların ortaya çıkarılması ve belgelenmesi kritik bir önem taşımaktadır.

Bölgenin geçmişi o denli az bilinmektedir ki, yapılan her büyük çaplı kazı, arkeolojik açıdan bir çok bilinmeyi ortaya çıkarmakta, her kazı döneminden sonra uygarlık tarihinin bazı bölümlerinin yeniden yazılması gerekmektedir. Özellikle Hallan Çemi, Çayönü, Nevali Çori, Göbeklitepe kazıları, insanlığın ilk büyük aşaması olan Neolitik Çağ kültürlerinin bilinen kronolojisini 4 bin yıl daha geriye götürmüş ve M.Ö. 10,000- 6,000 yılları arasında Bölge'de varolan eski kültürlerin önemini ortaya koymuştur. Bu kazılarla, bilinen en eski tapınakların, anıtsal heykel ve kabartmaların, karmaşık bir sosyal düzenin, en eski madenciliğin Güneydoğu Anadolu'da ortaya çıkıp, başka bölgelere yayıldığı anlaşılmıştır.

Daha sonraki dönemler için de aynı durum söz konusudur. Örneğin, önceleri yalnızca Güney Mezopotamya'da kurulduğu sanılan kentlerin ortaya çıkışında, Güneydoğu Anadolu'nun özel bir önemi olduğunu; bu Bölge'de son yıllarda Atatürk / Birecik / Kargamış baraj kurtarma kazıları kapsamında gerçekleşen Hacı Nebi, Hassek, Horum, Lidar, Zeytinlibahçe, Titriş kazıları ile Urfa Tüneli kurtarma alanı içindeki Kazane kazısı açıkça kanıtlamıştır.

Bölgede, yazılı kaynaklara dayanan tarihsel dönemlerde, M.Ö. 2500'den itibaren, Uruk-Sümer, Akad, Asur, Babil, Mitanni, Hurri, Geç Hitit, Urartu, Kimmer, Med, Pers, Ermeni, Part, Roma, Kommagene, Seleukos, Bizans, Sasanî, Arap, Artuklu, Selçuklu, Memluk, Eyyubi, Akkoyunlu, Moğol ve Osmanlı uygarlıklarına ait kültürel varlıklar katmanlar halinde bir arada bulunmaktadır.

Bölge, Güneydoğu Anadolu Projesi Master Plan verileri temel alınarak tanımlandığında, 9 ilde 3600'den fazla yerleşim birimini kapsayan, yaklaşık 74 bin metrekareye yayılmış çok geniş bir coğrafi alandan oluşmaktadır.

Her ne kadar Bölge'de Kültür Bakanlığı'nın tescil işlemleri çerçevesinde saptanan, korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı sayısı 2,773 ise de, bu sayının gerçek durumu yansıtmaktan çok uzak olduğu bilinmektedir. Yaklaşım, tanımlara ve tescil işlemlerinin yapılması için ayrılan her türden kaynakların kısıtlılığına bağlı olarak, korunması gerekli

kültür varlıklarının önemli bir bölümünü kapsamadığı uzman çevrelerde genel kabul gören bu tespitlerden tablolaştırılan bazı bilgiler Tablo 2'de özetlenmiştir. Daha ayrıntılı bilgiler ise Ek 4'de verilmektedir.

TABLO 2 - GAP BÖLGESİNDEKİ TESCİLLİ KÜLTÜR VARLIKLARININ İLLERE VE GRUPLARA DAĞILIMI - ÖZET BİLGİLER

KOD AÇIKLAMA	İL										TOPLAM
	Adıyaman	Batman	D.Bakır	G.Antep	Kilis	Mardin	Siirt	Ş.Urfa	Şırnak		
1 Pazar, Çarşı, Bedesten			1	2	7		3		14		27
2 Ağaç				3			11				14
3 Su Yolu, Su Bendi, Su Kemerli, Sarnıç	6			1	2				3		12
4 Arkeolojik Sit	5	4		3	2	10	3	19	48		94
5 Çeşme				20	9	7	8	1	1		46
6 Doğal+Tarihi+Arke +Kentsel Sit				2				2	2		6
7 Endüstriyel ve Ticari Alanlar				6	7		5	2	3		23
8 Hamam	4			15	14	7	4	3	9		56
9 Han	1			9	20		1	3	10		44
10 Hazine				13				4	3		20
11 Höyük	40	2		38	107		4	93			284
12 İdari Bina, Karakol, Kışla, Hastane Binaları	1	1		12	5	1	6	1	4		31
13 Kale	6	4		5	6	2	2	2	5	3	35
14 Kasır, Konak, Köşk, Saray, Şadırvan			1	15	1	2	2	1	3	1	26
15 Kaya Mezarları, Kabartma, Anıt	7			1	4	5	4	273		1	295
16 Kentsel Sit				1	1		2	1	1		5
17 Kervansaray, Otel, Misafirhane				2	1		1	1	4		9
18 Kilise, Manastır	2	1		14	4		11	4	1		37
19 Konut, Konut ve İşyeri	1			162	337	3	269	7	303		1.082
20 Köprü	11	4		15	8	1	4	11	11	3	68
21 Kutsal Alan, Cami, Mescid vd.	35	11		87	47	24	51	42	50	5	352
22 Külliye						1	1		3		5
23 Mağara	2	1		1			14				18
24 Medrese		2		7			5	2	3	1	20
25 Mezarlık, Anıt Mezar, Dolmen	1	2		4	6			6	5		24
26 Müze				2	2		1				5
27 Okul	1			3	3	2	4		2		15
28 Ören Yeri	18				8						26
29 Tümülüs	14										14
30 Diğer	14	1		10	18	3	2	5	23	4	80
	169	35		452	619	68	418	210	784	18	2.773

Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıkları Tescil İşleri bilgilerinin yeniden gruplanmasıyla elde edilmiş bilgileri kapsamaktadır. İkincil verilerden yararlanılarak tablolaştırıldığı için, kültür ve tabiat varlıklarının gruplanmasında ancak Kültür Bakanlığı uzmanlarınca kullanılan terimlerden yola çıkılabilmektedir.

Bölgede yaşanmakta olan kapalı ekonomiden açık ekonomiye geçiş, uygulanan büyük enerji, sulama altyapı vb. yatırım projeleri ve hızlı-çarpık kentleşme nedeniyle, bir yandan maddi, öte yandan maddi olmayan kültürel varlıklar ciddi bir tehdit altındadır. Son zamanlara kadar tarihsel dokularını koruyan bölge kentleri, nüfus yığılmasının ve GAP Projesi'nin getirdiği refah artışından yararlanabilenlerin doğurduğu kentsel rant baskıları ile birlikte büyük dönüşümler geçirmektedirler. Bu dönüşüm sürecinde, bir yandan tarihi kent merkezleri üzerinde kimliksiz yapılaşma ve apartmanlaşma baskıları artmakta, öte yandan kentlerin yakın çevresinde doğal ve tarihi çevreyi tahrip eden yapılaşma ve gecekondulaşma olanca hızıyla devam etmektedir. Kentsel alandaki tahribat daha kolayca fark edilirken, kırsal alandaki tahribat, çoğu kez, hiç farkına varılmadan gerçekleşmektedir. Örneğin Harran Ovası'na su verilmesiyle birlikte, höyükler ve düz yerleşme alanlarındaki kültür varlıkları

dozer ve greyder gibi iş makineleri ile dağıtılarak düz tarım alanlarına dönüştürülmeye, daha sonra da sürülmeye başlanmıştır.

Baraj yapımları, bir yandan tehdit oluştururken, diğer yandan kültürel varlıkların ortaya çıkarılması, belgelenmesi, araştırılması için fırsatlar da yaratmaktadır. Bölgede 1968 öncesinde yok denecek kadar az olan arkeolojik kazılar, Keban Barajı'nın yapımı öncesindeki kurtarma çalışmaları ile hızlanmıştır. Keban'dan sonra Karakaya, Atatürk, Birecik, Karkamış'ta da bilimsel önemi yüksek belgeleme çalışmaları yapılmıştır. Ancak bu çalışmalarla kazılabilen ya da belgelenebilenlerin sayısı, hiçbir belgeleme olmaksızın yitirilenler yanında çok sınırlıdır. Örneğin, Keban yüzey araştırmalarında tespit edilebilen 63 yerleşmeden 44'ü arkeolog eli değmeden sular altında kalmıştır. Karakaya ve Atatürk barajlarının su toplama alanı içinde tespit edilen 580 yerleşmeden 552'si belgelenmeden yitirilmiştir. Atatürk Barajı ile yitirilenler arasında Yakın Doğu'nun en büyük höyüklerinden (52m. yükseklikte, 1km çapında) Samsat da vardır. Halaf, Obeid, Uruk dönemlerinin en büyük yerleşmesi Kommagene Krallığı'nın başkenti, Roma lejyon merkezi ve çok önemli bir ortaçağ yerleşmesi olan Samsat herhangi önemli bir kurtarma operasyonuna konu olamadan sular altında kalmıştır. Birecik ve Karkamış baraj alanlarındaki kayıplar da dramatik boyuttadır. Öte yandan, hiç taranmayan alanlar dikkate alındığında, kaybedilenlerin çapının çok daha büyük olduğu açığa çıkmaktadır.

Bölgenin dar bir kesiminde TAÇDAM tarafından 1990-1993 yıllarında Dr. Guillermo Algaze başkanlığında bir ekibe yaptırılan araştırmada saptanan arkeolojik sitelerin yarısından fazlasının, henüz baraj inşaatına başlanmadan önce, 10 yıl içinde tahrip olduğunun saptanmış olması, karşı karşıya bulunulan sorunun büyüklüğü açısından çarpıcı bir örnektir.

TABLO 3 - GAP KAPSAMINDA BARAJLAR ALTINDA KALAN YA DA KALACAK TESCİLLİ ALANLAR VE ANITLAR

GAP kapsamında barajlar altında kalacak Tescilli Alanlar ve Anıtlar	Höyük	Antik Yerleşim	Tümülüs	Anıt	Kale	Kaya Mezarı	Mezarlık	Köprü
Atatürk Barajı	37	21	4	13	1	1	1	-
Batman Barajı	1	-	-	-	-	-	-	2
Birecik Barajı	7	4	-	1	-	-	-	-
Cizre Barajı	-	-	-	1	-	-	-	1
Çamgazi Barajı	-	-	1	-	-	-	-	-
Çataltepe Barajı	-	-	-	-	-	-	-	1
Dicle Barajı	-	-	-	1	1	-	-	1
Dilaver Barajı	3	-	-	-	-	-	-	-
Garzan Barajı	-	-	1	-	-	-	-	1
Göksu Barajı	2	-	-	-	-	1	-	-
Hancağız Barajı	2	-	-	-	-	1	-	-
İlisu Barajı	14	-	-	21	1	-	1	7
Kahta Barajı	-	-	-	2	-	-	-	1
Kargamış Barajı	16	-	-	-	-	-	-	-
Kayacık Barajı	1	-	-	-	-	-	-	-
Kemlin Barajı	7	-	-	-	-	-	-	-
Silvan Barajı	1	-	-	-	-	-	-	2
Toplam Sayı	91	25	6	39	3	3	2	16

Kültür Bakanlığı tarafından sağlanan bilgilere dayanan bu tablo Doç. Dr. Neriman Şahin-Güçhan'ın GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu'na (Haziran 1998 Şanlıurfa) sunduğu "GAP Kapsamında Koruma Planlaması İçin Bir Model Önerisi" başlıklı tebliğ metninden alınmıştır.

Bölge'nin coğrafi yapısının çeşitliliği, doğal ve kültürel varlıklarının zenginliği önemli bir turizm potansiyeline işaret etmektedir. Buna karşılık, turist ağırlamaya yönelik tesisler son derece yetersizdir. Can güvenliği sorunlarının yaşandığı yıllarda yeni gelişmeye başlamış olan turizm faaliyetleri uzun süre duraklamış ve turizm gelirleri düşmüştür. Bugün ise kontrolsüz bir turizm canlanması yaşanmaktadır.

Bölge'de, genelde ve özelde koruma konusunda, yerel ve sivil örgütlenme zayıftır. Buna karşılık, resmi kuruluşların - merkezi yönetimin taşra örgütleri olan valilikler, il özel idareleri, kaymakamlıklar, özellikle de bakanlıklara bağlı (büyük bütçeli, ancak genellikle kültürel ve çevresel etkileri yeterince gözetmeyen) yatırımcı kuruluşlar ile il ve bölge müdürlüklerinin uygulama gücü yüksektir. Uygulama gücünün yüksekliği, bilinçsizlik durumunda tahrip gücünün yüksekliği anlamına gelebilmektedir. Bu durumda, korumaya yönelik önlemler çoğu kez yatırım projeleri tamamlandıktan sonra, yapım ihalesinin ardından, tanınan kısıtlı sürelerde belgeleme çalışmaları ve kurtarma kazıları niteliğinde gündeme gelmektedir. Bu durum ise çok geç ve etkisiz kalınmasına yol açmaktadır. Ayrıca, kurtarma çalışmaları, birçok durumda, yalnızca kazı ve kaba belgeleme aşamasını içerebilmektedir. Dolayısıyla, genel anlamda "koruma" ve gerektiğinde taşıma uygulamalarının gerçekleştirilmesi bir yana, çoğu durumda, ayrılan zaman ve maddi kaynakların kısıtlılığı nedeniyle, ayrıntılı belgelemeyi bile kapsamamaktadır.

Kısaca, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Kültür Varlıkları Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda ve Haziran 1998'de Şanlıurfa'da düzenlenen GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu tebliğlerinde de ortaya konulduğu gibi, Güneydoğu Anadolu'da kültürel mirasın korunması ve değerlendirilmesi alanında yeni bir yaklaşımı, özel, radikal çözümleri zorunlu kılan vahim bir durum söz konusudur.

Bu durumla başa çıkılabilmesi için önerilen yaklaşım ve ilkeler ile bazı adımlar bu raporun sonraki bölümlerinde yer almaktadır.

2. GENEL YAKLAŞIM VE İLKELER

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kültür mirasının korunması ve değerlendirilmesi konusunda, mesleki çevrelerde ve toplumda, aşağıda özetlenen ilkeler ve genel yaklaşım üzerine yaygın bir ortak-görüş bulunmaktadır:

2.1. Güneydoğu Anadolu'da Kültür Mirasının Korunması ve Değerlendirilmesi Alanında, Bölgenin Özelliklerini Dikkate Alan Bir Politika ve Uygulama İle, Kısa Sürede Büyük Bir Sıçrama Sağlanması Olanaklıdır.

Güneydoğu Anadolu, bilinen tüm tarih dönemleri boyunca, Anadolu'nun genel etnik, dinsel, kültürel çeşitliliğinin de ötesinde bir zenginlik ve çok-katlılık gösteregelmiştir. Bölge, 20. Yüzyıl başlarından günümüze kadar önemli nüfus hareketlerine sahne olmuşsa da, bugün de Türk, Kürt, Arap, Süryani, Ermeni, Yezidi kimliklerinin yan yana yaşadığı ve bir kültürel bileşim oluşturduğu zengin bir coğrafi alan durumundadır. Bölgenin önemli bir bölümü, dünyanın en eski kentsel yaşam alanlarından birini kapsadığı gibi, aynı zamanda kentsel yaşamın gerektirdiği "çeşitlilik içinde bir arada yaşama" alışkanlıklarına, geleneklerine sahiptir.

Güneydoğu Anadolu, binlerce yıldır barındırdığı bu çok-kimlikliliğin sonucu olarak, nereden gelirse gelsin, çeşitlilik ve zenginliğini reddeden yaklaşımlara uzak durmuştur. Önemli kayıplarla da olsa, son onbeş yıllık dönemin aşılabilmesinde ve bugünün dinamizminde, söz konusu mirasın sağladığı derinlik, direngenlik ve beklentiler önemli bir rol oynamıştır.

Türkiye'nin çağdaşlaşması, demokratikleşmesi, eğitim düzeyinin yükselmesi, yavaş yavaş ve iniş-çıkışlarla gelişen bir süreç olmasına karşın, "eşit haklı yurttaşlar" olarak bir arada yaşama kültürünü birlikte getirmektedir. Dünyaya açılmanın ve Avrupa ile bütünleşmenin de hızlandırdığı bu politik-kültürel değişim, önümüzdeki on yıllarda, bugün tartışılan, hatta tartışılmayan birçok sorunun geride bırakılmasını sağlayacaktır.

Türkiye'yi de, Bölge'yi de hızlı değişimler beklemektedir. 2010'ların, 2020'lerin Türkiye'si, binbeşyüz yıldan uzun bir süre bu topraklara egemen olmuş mutlakiyetçi, böl-yönetçi, feodal devlet anlayışlarını da, 18.-19. yüzyılların Batı sömürgeciliğinin müdahalelerine karşı koyma reflekslerini de, 19.-20. yüzyılların çeşitli şoven-milliyetçiliklerini de aşmış ve Anadolu'nun binlerce yıllık ortak-yaşam kültürüne bir üst düzeyde sahip çıkmış, çok daha demokratik, çok daha uyum içinde bir ülke olacaktır.

Bu dönüşümde Güneydoğu Anadolu önemli bir rol oynayacaktır. Bu bölge, ülkemizde çeşitli kimlikler arasında karşılıklı güven ve anlayışın geliştirilmesinde, uyum içinde birliğin sağlanmasında kilit taşı konumundadır.

Bölge'nin özelliklerini, Türkiye'nin uyum ve bütünlük içinde kendi geleceğini kurma hakkını ve çağın tüm uygar dünyayı yan yana getiren temel gereklerini birleştiren bir yaklaşımla, bölgenin birçok sorununa olduğu gibi kültür varlıklarının korunup değerlendirilmesine de köklü çözümler bulunması olanaklıdır.

Demokratik, birleştirici, uygar bir yaklaşım, Güneydoğu Anadolu'da kültür mirasının korunup değerlendirilmesi için, uluslararası, ulusal ve bölgesel kaynakları harekete geçirebilir. Etkin,

güven verici bir politika ve uygulama çok büyük mali ve beşeri kaynakların görece kısa süre içinde bölgeye akmasını, Bölge'nin dünya çapında bir kültür ve turizm merkezi olmasını sağlayabilir. Bu olanağı görmek ve bu gerçek şansı değerlendirmek ilgili tüm tarafların, kurumların, görevlilerin temel bir sorumluluğudur.

2.2. Kültüre ve Tarihe, Kaynağına Bakmaksızın, Ortaklaşa Sahip Çıkılması, Uyumlu, Uygur Bir Toplumsal Yaşamın Önde Gelen Bir Gereğidir.

Farklılıklar içinde ortak bir yaşamın güçlendirilmesinde maddi ve maddi olmayan kültür mirasının bütününe nasıl algılandığı belirleyici anlam kazanmaktadır. Kökleri hangi uygarlığa, hangi etnik, dinsel, kültürel gruba dayanırsa dayansın, ortak bir mirasın parçalarına sahip çıkılması temel bir yaklaşım kuralı olmalıdır.

İster mimarlık yapıları (evler, dinsel yapılar, köprüler, kaleler, vb.), objeler (resimler, kap-kacak, giyim eşyaları, vb.), performanslar (kutlamalar, oyunlar, yeme-içme adetleri, zanaatlar, vb.), isterse bunların arkasındaki beğeniler, inançlar, kabuller biçiminde olsun, kültürel miras, gündelik yaşam içinde üretilen karmaşık bir bütündür. Onlarca kimliğin iç içe geçmesi ile bu bütün, daha da karmaşık ve daha büyük sayıda tarihsel bilgiyi içermesi anlamında daha da değerli bir nitelik taşımaktadır.

Şu ya da bu tarihsel ve kültürel mirası, belirli bir etnik, dinsel, kültürel kimliğe sahip kişilerin kendileriyle özdeşleştirmeleri ve buna sahip çıkmaları doğal, anlaşılır bir tutumdur. Ancak, bu miras, ister Hasanköy kasabası, Harran evleri, Akdamar Kilisesi, Midyat telkarisi gibi maddi kültür varlıklarını, ister Nevroz şenliği, Delilo oyun-türkü, sıra gecesi, Gaziantep baklavacılığı gibi maddi-olmayan kültür öğelerini kapsıyor olsun, içeriği ve çağırışını ile tek boyutlu değildir. Çeşitli kültürel miras unsurlarına, dışlayıcı olmayan bir biçimde ortaklaşa sahip çıkılması, şovenizmden uzaklaşmanın, karşılıklı anlayışın, uyumlu bir ortak yaşamın anahtarıdır.

Türkiye toprakları üzerinde yaşayan farklı grupların - özellikle toplam nüfus içinde görece küçük bir orana sahip olan grupların - kendi kimlikleriyle ilişkilendirip simgesel değerler yükledikleri kültür varlıkları karşısında özel bir duyarlılık gösterilmesi, demokratik bir toplumda, toplumsal dayanışmanın temel gereklerinden biridir. Bu tür kültür varlıklarının korunmasında "pozitif ayrımcılık" yapılması, bunlara özellikle duyarlı davranılması, korumada özel bir titizlik gösterilmesi ise "ayrılıkçılık" eğilimlerini etkisizleştiren, uyumlu bir ortak yaşam şansını artıran bir yaklaşımdır. Simgelenen kültürel miras unsurları, yalnızca bir grubun değil, ait oldukları ülkenin ve tüm insanlığın da malı oldukları oranda, karşılıklı anlayış ve barışın da simgeleri niteliğini kazanırlar.

Güneydoğu Anadolu'da karşılıklı anlayış ve güvenin gelişmesinde, kültür mirasına saygı ve Bölge'de yaygın duyarlılıkların ülke çapında ortak duyarlılıklar haline getirilmesi önemli bir unsurdur. Büyük ölçüde iç içe geçmiş ve birçok durumda köklerinden bağımsız olarak yeni bir bileşim oluşturmuş olan kültürel miras, içtenlikle yürütülen ortak bir koruma-kollama çabasına konu olduğunda, uzak ve yakın geçmişin birçok yarasının sarılması da olanaklı hale gelecektir.

Türkiye, artık açık ve aktif bir politika ile, tarihini ve kültürünü bir karşılıklı anlayış, uyum ve birlik alanı haline getirecek, tarih ve kültüre geniş çaplı bir sahip çıkış ile ülkemizde istikrar ve refahı artıracak birikime sahiptir.

2.3. Çağdaş Bir Kimlik, Etkin Bir Korumacılığı ve Bu Alanlarda Belgeleme, Araştırma ve Eğitime Gerekli Kaynakların Ayrılmasını Gerektirmektedir.

Dünyanın her yerinde, teknolojik, ekonomik, sosyal değişim, kültürel yaşamı da değiştirmekte, birçok kültürel öge ihmal ya da tahrip edilmekte, kaybolmakta, biçim değiştirmekte, başkalaşmaktadır. Bu değişimin bilinçli toplumsal müdahale ile kontrol altına alınması ve kültürel birikimin değişim içinde geleceğe taşınması anlamında "korumacılık", toplumsal varoluşun önemli bir alanıdır.

Geçmişin doğru ve ayrıntılı bilgisine sahip olarak geleceğin kurulmasına katkı yapma anlamında korumacılık, belgelemeyi ve araştırmayı gerektirir. Kaybolacak, tahrip olacak, başkalaşacak olanlar da dahil olmak üzere, kültür varlıklarının olabildiğince ayrıntılı bir biçimde belgelenmesi, toplumun kendisini daha yakından tanıyarak belleğini oluşturmasının, kendine saygısını geliştirmesinin ve dünyada bilimsel araştırma çabalarına destek olma görevini üstlenmesinin bir parçasıdır.

Yok olması, köklü bir biçimde değişmesi kaçınılmaz olanı bile belgeleyerek ve araştırarak, kültürel mirası, toplumu ve dünyayı daha iyi kavrama çabasının, bir toplumun kendi varoluşuna ve sürekliliğine verdiği değerle yakından ilişkili olduğu gözlemle sabittir. Dolayısıyla, tarihiyle ilişkisini kuru ve soyut bir övgü düzeyinde bırakan, yalnızca beylikler-kralıklar-ımparatorluklar-milletler arası ilişkilerin yüzeysel bilgisiyle sınırlı bir politik tarihle yetinen ve birliğin kültürel boyutlarına ilgisiz kalan bir tarih söylemi, sanıldığı tersine, birleştirici olmaktan uzaktır. Böylesine çağı çoktan geçmiş bir yaklaşımın, hiçbir kalıcılığa, derinliğe, etkileyciliğe sahip olmadığı, tersine birçok durumda karşılıklı önyargıları keskinleştirdiği, kimliksizliği yaygınlaştırdığı toplumsal deneyimizle kanıtlanmıştır.

Dolayısıyla, genel olarak Türkiye'de, özel olarak Güneydoğu Anadolu'da, kültür tarihi, arkeoloji, antropoloji, etnoloji, dilbilim, dinbilim, sanat tarihi, mimarlık tarihi, bilim-teknoloji tarihi, felsefe tarihi, vb. alanlarda yapılacak belgelemeler ve araştırmalar, kural olarak, bilinci (farkında oluşu) ve iletişimi, derinliğine etkileşimi geliştiren çabalar olarak büyük değere sahiptir. Bu belgeleme ve araştırmalar, uluslararası standartlara uygun bir biçimde yürütülmeleri koşuluyla, yalnızca bu çalışmaları yürüten bilim insanları açısından değil, Türkiye ve dünyadaki ilgili bilim çevreleri bakımından da önemli katkılar sağlamaktadırlar.

Bu alanlara yönelilecek kaynaklar, yalnızca bilimsel gelişme ve eğitim açısından değil, birçok bakımdan son derece verimli yatırımlardır. Ülkemizin ve kültürümüzün derinliğine ve etkili tanıtımı, ancak bu tür belgeleme ve araştırmaların üzerine kurulabilir.

Genel olarak Türkiye'de, özellikle de Güneydoğu Anadolu'da, halen, yukarıdaki alanlarda yapılan çalışmalar sayıca çok sınırlı, içerik olarak da yetersizdir. Bunların büyük bir bölümü yabancı kurumlar tarafından gerçekleştirilmekte, geriye kalanların önemli bir bölümü ise menkıbelerin, söylencelerin tekrarlanmasından öteye gitmemektedir. Bu durum, yalnızca bilimsel çalışmalar alanında değil, gelişkin bir toplumsal kimliğin oluşması bakımından da ağır sonuçlar doğurmaktadır.

Ülkemiz genelinde ve özellikle Güneydoğu Anadolu'da kurulu üniversitelerimizin önemli bir bölümünde tarih, kültür ve koruma ile ilgili bölümlerin ya hiç olmaması ya da bu bölümlerin kuruluş koşulları ve maddi kısıtlamalar sonucu, eğitim ve araştırma düzeyinin herhangi anlamlı bir bilimsel üretimi olanaksız kılacak durumda bulunuşu, tarihe ve toplumsal bilimlere

yaklaşımın ise çoğu durumda kabul edilmeyecek kadar "çağdışı" oluşu hızla çözülmesi gereken büyük bir sorundur.

Tarih ve tarihle ilişkili bilim dallarında varolan durum, temel olarak, şu ya da bu kişi ya da kurumun tek başına sorumlu olmadığı, toplumsal bir problemdir. Çözümü de yine toplumsal bir silkinme ile sağlanabilir. Bu türden bir sıçrayış için Güneydoğu Anadolu bir başlangıç yapılabilir.

Tarihe, kültüre, bilime gerekli önceliği tanıyan ve dünya kaynaklarıyla desteklenen, eldeki uluslararası çapta uzman kadroların, genç ve dinamik ekiplerin desteğiyle, ülke çapında bir heyecan ve şevke dayanarak yürüttükleri bir seferberlik, bu sorunun görece kısa bir süre içinde aşılmasını sağlayabilir. Böylesine bir seferberlik, gerçekleştirilebilir bir hedeftir; gereği gibi yaklaşıp örgütlendiğinde, günümüz dünyasının iletişim, bilimsel alışveriş, finansman olanaklarının destekleyebileceği bir makro-projedir.

2.4. Güneydoğu'da Tarih ve Kültür Korumacılığı Alanında Sonuç Alınabilmesi, Bu Alandaki Sıçrayışın Ülke Çapında İyileştirmelerin İlk Adımı, Özel Bir Proje Olarak Ele Alınmasına Bağlıdır.

Güneydoğu Anadolu Bölge'sindeki kültürel miras belgeleme ve araştırma çalışmaları, yalnızca kendi konularıyla ilgili kısıtlamalardan değil, tüm Türkiye için geçerli olan nedenlerle sınırlı kalmış ve ihtiyaçlar ile orantılı olmayan bir etkinlik düzeyine hapsolmuş durumdadır.

Türkiye toplumu her yıl binlerce tarih, arkeoloji, antropoloji, halkbilim, sanat tarihi vb. bölüm öğrencisi yetiştirmekte, ancak bu büyük yatırımı ve üretim gücünü kullanacak bir istihdam alanı yaratamamaktadır.

Türkiye'de arkeolojik araştırmalar, günümüzde tümüyle kabul edilemez düzeyde ve keyfilikle bir müdahaleci-engelleyici bürokratik işleyişe mahkum edilmiştir. İşlerliği olan bir mesleki üretim ve denetim sistemi oluşturulamamıştır. Toplam yıllık kazı sayısı, son yıllarda biraz artmış olsa da, uluslararası karşılaştırma tablolarında ülkemizi en alt sıralarda tutacak kadar küçük sayıdadır. Çok dar kapsamlı, kısa süreli, küçük bütçeli, düşük verimli çalışmalarla yetinen ve bütün bu sayılara oranla bile çok az uluslararası bilimsel yayın üretebilen bugünkü arkeolojik araştırma mekanizması, Türkiye ve bu arada Güneydoğu'nun tarihsel zenginliği karşısında çok yetersiz kalmaktadır.

Arkeoloji için söylenenler, ne yazık ki antropoloji, kültür tarihçiliği, halkbilim, mimarlık-tarihi, müzecilik ve konumuzu ilgilendiren belli başlı tüm alanlar için de derece derece geçerlidir. Ülkemizde tarih ve tarihle yakından ilişkili disiplinlerde 1940'lardan beri birikmiş yanlış politikalar, tek tek kurum ve kişileri aşan sonuçlar doğurmuştur. Bu durum, kendini en açık bir biçimde Güneydoğu'ya ilişkin araştırmalarda göstermektedir.

Ote yandan, tüm Türkiye'de 60-65 bin, Güneydoğu Anadolu'da ise sadece 3 bin tescil işlemi içeren bir "envanter" varlığı, kuşkusuz bir koruma temeli oluşturmaktan uzaktır. Yeterli bir envanter çalışmasını gerçekleştirmenin nasıl başarılacağı konusunda gerekli ipuçları vardır. Kentsel alanlarda Tarih Vakfı'nın 1993-94'de Kültür Bakanlığı'nın desteği ile gerçekleştirdiği -ancak daha sonra mali nedenlerle sürdürülemeyen- Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri Pilot Projesi ile aynı doğrultuda, sanat ve mimarlık tarihçilerini ve kent

arkeologlarını seferber ederek, kırsal alanda ise arkeologların yönetiminde özel saha tarama-belgeleme ekipleri kurularak, envanterleme alanında bir sıçrama sağlanması zorunludur. Güneydoğu Anadolu, böylesi bir sıçrama için gerekli pilot proje alanı olarak ele alınabilir.

Öte yandan, eğitimde, ilköğretimden başlayarak, programa uygarlık ve kültür tarihine yönelik derslerin konulması, öğrencilerin kendi köylerinden, mahallelerinden, yörelerinden yola çıkan ve araştırmacılığa dayanan bir tarih bilincine yöneltilmesi zorunluluğu artık genel kabul görmekte ise de, yıllardır bu alanda önemli bir adım atılmamıştır.

Belgelemede, araştırmada, eğitimde geline tıkanıklık ve sistemde köklü bir iyileştirme yapma ihtiyacı toplumsal bilince çıkartılır, yetkili düzeylerde sonuca bağlanırsa çözümün de yolu açılacaktır. Sorunların büyüklüğünü ve varolan kullanılabilir kaynakların yetersizliğini gözlerden saklamak yerine, gerçekçi saptamalarla yola çıkan, cesaret ve kararlılıkla çözüm yolları üretilen toplum, hatta dünyayı bu çözüme kazandıran inandırıcı yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

Bu sağlanırsa, Türkiye'nin coğrafi büyüklüğü dikkate alınarak, kültür mirasının korunup değerlendirilmesinde, Güneydoğu Anadolu'ya, iyi tasarlanmış ve gerekli kaynaklarla desteklenmiş bir ilk uygulama bölgesi olarak yaklaşılabilir. Böylece, Güneydoğu'daki kültür varlıklarının korunması, bu bölgede bilime dayanan bir kültür sektörünün kurulması, giderek Türkiye çapına yaygınlaştırılacak bir büyük projenin, ilk bölgesel aşamasını oluşturacaktır.

2.5. Ekonomik Gelişme ve İhtiyaçlarla Kültürel Mirasın Korunması, Birbiriyle Uyumlaştırılıp En İyi Bileşimi Bulunması Gereken Değerlerdir.

Geçen yüzyılın süreç ve tartışmaları ekonomik ve teknolojik gelişmenin, tek başına toplumsal ve bireysel mutluluğu sağlamaya yetmediğini ortaya koymuştur. Böylece, teknoloji ve ekonomide sağlanacak gelişmelerle kültürel mirasın bütün boyutlarıyla korunmasının, en iyi bileşime ulaşmak üzere, birlikte ele alınması gerektiği, artık uluslararası kabul görmüştür.

Bugünün dünyasında, özellikle demokratik toplumlarda, teknik ve ekonomik değişimin toplumun kültürel dokusunun, tarihinin tahribi uğruna gerçekleştirilmesi, artık düşünülemez ve o ülke yurttaşlarına kabul ettirilmesi olanaksız bir durumdur. Kuşkusuz, bütün ülkelerde de farklı çıkar grupları ve bunların oluşturduğu lobiler vardır ve çoğu kez, bu grupların etkinlikleri ve pazarlıkları sonucu belirlemektedir. Ancak, uygar dünyada yalnızca ekonomik, teknik gerekçelerle ve toplumsal denetimden ve kültürel kaygılardan tümüyle uzak bir biçimde şu ya da bu makro kararın alınması dönemi çoktan kapanmıştır.

Türkiye, özellikle 1950'lerden sonra gelişen tarımda mekanizasyon, büyük çaplı altyapı ve sanayi tesisleri yatırımları dönemine paralel olarak, bilime, tarihe ve kültüre geniş çaplı yatırımı gerçekleştirmediği ve duyarlılık geliştiremediği için, son 50 yılda, büyük bir tarih ve kültür mirası kıymına sahne olmuştur. Tarih ve kültür mirasının korunmasından ve kamu çıkarlarının savunulmasından yana olan grupların, kentsel rant ve büyük çaplı inşaat ve sanayi yatırımlarından yarar sağlayan kesimlere göre örgütlülük ve etkinliklerinin karşılaştırma kabul etmez düzeyde düşük kalışı bu sonucu belirlemiştir. Son yıllarda, bu dengelerde, henüz çok sınırlı da olsa bazı değişiklikler olmaktadır.

Güneydoğu'da, ekonomik ve teknolojik gelişmenin büyük bir tarih ve kültür kıyımı pahasına gerçekleştirilmesi, dünyanın, Türkiye'nin ve bölgenin yeni dinamikleri içinde, artık kimsenin kolay kolay açıkça savunamayacağı bir durumdur. Bölgede ekonomik ve teknolojik gelişimde rol alma iddiasındaki tüm aktörlerin tarihsel ve doğal çevreye özen, insan haklarına saygı, ortak-görüşlere dayanan bir yaklaşımı temel almak gibi "kısıt"lara dikkat etmeleri zorunluluğu vardır.

Bu zorunluluk, özellikle "büyük proje"lerin, daha tasarım aşamasından başlayarak, tarihsel mirasa da duyarlı, çok-yönlü bir çalışmanın ürünleri olmasını gerekli kılmaktadır. İyi projecilik anlamında işin doğası gereği varolması gereken, ancak en hafif bir tanımla "çok eksik" kalan bu duyarlılık gösterilmediği zaman, göze alınması gereken maliyetlerin hiç de azımsanamayacak boyutlarda olacağı, Zeugma-Birecik, Hasankeyf-İlisu deneyimlerinden sonra anlaşılmaktadır ve bu maliyetlerin giderek daha da büyüyeceği açıktır.

Yukarıda özetlenen uygar, gelişkin yaklaşımın, doğal olarak, şu dönemde duyarlılıkların yoğunlaştığı Güneydoğu Anadolu'dan başlanarak uygulamalara egemen olması, yanlışlarda ısrar etmeyen, ortaklaşa olarak en iyi bileşimin aranıp ve bulunması, böylece dosta-düşmana oydaşma potansiyelimizin kanıtlanması son derece önemlidir.

2.6. Büyük Projelerin Toplumsal Meşruiyeti Sağlanmaksızın Uyumlu, Çağdaş Bir Topluma Varılamaz.

Son aylarda Birecik ve Ilisu Barajları vesilesiyle başlayan ve uluslararası boyutlar da alan kamusal ilgi yoğunlaşması, Türkiye'de bu alandaki bilinçlenmeyi artırmak, büyük projelerin uygulanmasındaki meşruiyet çerçevelerine ilişkin anlayışımızı geliştirmek bakımından yararlanılacak bir fırsat olarak görülmelidir.

İstanbul Metrosu, Baku-Ceyhan Boru Hattı, ya da otoyol projeleri gibi, barajlar dışında örnekleriyle de karşımıza çıkan büyük projeler iki temel etki yaratmaktadır. Bu projeler, çoğu durumda gerçekleştirildikleri yerlerdeki doğal ve tarihi çevreyi önemli ölçüde tahrip etmekte ve yörede yaşayanların sancılı bir süreçle yer değiştirmelerine yol açmaktadırlar. Buna karşın, genellikle önemli toplumsal yararlar sağlama potansiyeline sahip oldukları için, gerçekleştirilmeleri yönünde güçlü bir baskıyı da arkalarına almaktadırlar. Dolayısıyla, büyük projelerin gerçekleştirilmeleriyle yaratacakları yararların ve yol açacakları zararların birarada değerlendirilmesini ve kayıpların hakça karşılanmasını da gözeten, olanaklı en iyi bileşimin bulunması zorunludur.

Bu zorunluluğun yerine getirilmesinde yeterli teknik verilerin elde bulunması ve çalışmada ilgili disiplinlerden uzmanların istihdamı, kuşkusuz çok önemlidir. Büyük proje alanlarının envanterlerinin yeterli olması ve daha ilk tasarım aşamasından başlayarak, tarihsel ve çevresel duyarlılıkla projeye yaklaşılması, elbette temel koşullardır. Türkiye'de sorunların çoğu kez daha bu düzeyden başladığı da bilinmektedir.

Ancak, en iyi bileşimin saptanması yalnız teknisyenlere bırakılamaz, bu süreç mutlaka büyük proje ile ilgili tüm tarafların demokratik uzlaşmasını da gerektirir. Toplumsal meşruiyeti sağlayan bu tür bir uzlaşma süreci, projenin farklı yönlerini dikkate alan çözümler üretebilmek için, tarafların karşılıklı olarak öğrenmesine olanak vermek zorundadır.

Tüm bu nedenlerle, böyle duyarlı ve bilinçli bir uygulamayı sağlamak için, büyük projelerde, hem devlete, hem sivil topluma, hem ulusal, hem de uluslararası aktörlere önemli roller düşmektedir. Eğer bir miras dünya mirası sayılıyorsa ve ulusal miras, bu mirasın yer aldığı ülkeden bazı sorumluluklar bekliyorsa, uluslararası camianın da kendisine önemli sorumluluklar düştüğünü unutmaması gerekir.

Ne var ki, tarih ve kültür mirasının korunmasında uluslararası camiaya düşen sorumlulukların yerine getirilmesi, genel çağrılarla sağlanamaz. Uluslararası ve hatta büyük çaplı ulusal kaynakların harekete geçirilmesi, konuyla ilgili yerel ve ulusal kuruluşların uluslararası standartta proje geliştirme yaratıcılığını göstermelerini zorunlu kılar. Her şeyden önce bu tür bir yaratıcılık ile inandırıcılığı ve sağlanan kaynakların amaçlarına uygun kullanımının yetkin denetimini birleştirebilen bir mekanizma, amaçlanan çapta sonuçlar verebilir.

Türkiye'nin "zengin" topraklar üzerinde varolması, ona önemli ve çok yönlü sorumluluklar yüklemektedir. Uluslararası camianın saygın bir üyesi olunması, önemli ölçüde, bir yandan ekonomik-tekniik gelişme sürdürülürken, öte yandan böylesi koruma ve değerlendirme projelerinde ülkenin üzerine düşenlerin yerine getirilmesine bağlıdır.

Bu kapsamda, GAP Haziran 1998 Şanlıurfa Sempozyumu'nun Prof. Dr. Oluş Arık, Prof. Dr. Mehmet Özdoğan ve Prof. Dr. Gönül Tankut tarafından kalem alınan Sonuç Bildirgesi'nde de belirtildiği gibi, "Birinci derecede arkeolojik ve doğal sit alanı olan, bütünselliğini koruyabilmiş tek Ortaçağ kenti örneği Hasankeyf bu özellikleriyle Ortaçağ Anadolu kültür sentezinin başlangıç noktasını (ilk adımlarını) temsil eder. Bu nedenle Hasankeyf'in olduğu gibi korunması birincil bir hedeftir."

2.7. Gerçek Katılımcılık, Kuralları Olan, Güç, Ancak Çok Verimli Bir Süreçtir.

Tarihsel ve kültürel mirasın korunmasına ilişkin politikalar geliştirilirken ve uygulanırken katılımcı bir yaklaşımın gerekli olduğu, artık bilinmektedir. Ancak, "katılımcı" bir yaklaşımın ne olduğu somutlanmadıkça, bu sıfat kendi başına herhangi bir olumlu anlam taşımayacaktır.

Katılımın ilk akla gelen unsuru, tüm ilgililerin süreçte bir biçimde yer almasıdır. Bu yer almanın kendisi olumlu bir işaret olmakla birlikte, ilgililerin gerekli bilgilere sahip olup olmadıkları ve bilgilerini ortaya koyabilme ve sonuç üzerinde etkili olabilme olanağına sahip bulunup bulunmadıkları büyük önem taşır. Yine, benzer önemde bir unsur, katılımın belli başlı tüm tarafların dengeli bir biçimde temsiline olanak sağlayabilecek bir biçimde tasarlanıp uygulanmasıdır.

Özellikle toplumsal örgütlülüğün yeterince gelişmediği koşullarda katılımcılık sadece bir görünümünden ibaret kalabilir. Göstermelik, temsil gücü olmayan kuruluşların katılımıyla, taraflar arasında karşılıklı saygı ve eşitliğe uygun bir temsil düzeyi sağlanmadan kurulacak ilişkilerin, gerçek bir katılımı birlikte getirmesi olanaksızdır.

Türkiye'de 1839'dan günümüze devam eden tüm demokratikleşme çabalarına rağmen, katılımcı yaklaşımlar, birçok alanda istisnai olmaya devam etmektedir. Yine de, son 40 yılda başlayan ve son yıllarda sivil toplum kuruluşlarının artan etkinliği ile gelişen olumlu bir süreçten bahsedilebilir. Toplum içinde henüz istisnalar niteliğinde kalsa da, hızla artan devlet-sivil toplum kuruluşları ya da devlet-sivil toplum kuruluşları-özel sektör ortaklıkları, ilk

denemelerin doğal olarak taşıdıkları eksiklik ve aksaklıklarına rağmen, gelecek için önemli işaretler vermektedir.

Güneydoğu Anadolu'da tarihsel ve kültürel mirasın korunması alanında GAP İdaresi'nin son bir yıldaki girişimleri, katılımcılığın bu yeni biçimlerine bir örnek olma potansiyeline sahiptir.

GAP Projesi'nin 1999 öncesi aşamasında, bilebildiğimiz kadıyla, katılımdan bahsetmek hayli zordur. Proje yöneticisi GAP İdaresi'nin bir yıldır bu eksikliği saptayarak başlattığını ifade ettiği son süreç ise, kendi başına son derece ilgi çekici bir denemedir. Teknik bir çalışmayla bir plan yenileme belgesinin hazırlanmasının ardından, bu yeni stratejinin Ekim 2000 öncesinde iki ayrı tur toplantı ile bölgede bu toplantılara katılanların görüşlerine açılması, olumlu bir adım olmuştur. Ekim-Kasım aylarında Tarih Vakfı'nın devreye girmesi sağlanıp, Vakıftan hayli geniş bir yelpazeyi kapsayan danışma toplantılarında ortaya çıkan görüşlerden de yararlanarak bir öneri-değerlendirme raporunun istenmesi, yenilikçi, demokratik bir başka adım olarak görülebilir. Danışma toplantılarında katılımcılar da bu adımları umutla karşıladıklarını ifade etmişlerdir.

Sözü edilen adımların ileride ana metin ve kararlarla uygulamaya yansımaları durumunda; genel olarak Türkiye'de toplum-devlet ilişkileri alanında, özel olarak tarihsel mirasa sahip çıkılmasında çok önemli bir başlangıç yapılmış olacaktır.

GAP İdaresi'nin devlet kuruluşlarıyla olduğu gibi, yerel yönetimlerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla sözde kalmayan bir katılımcılık ilişkisi kurarak, yetki ve eşgüdüm alanını karşılıklı rıza ile geliştirmesi, uluslararası kuruluşlarla bağlantıyı sağlaması, bölgede daha etkin bir rol oynaması, birçok önemli gelişmede anahtar işlevi görebilecektir.

2.8. Türkiye'nin Uyumlu, İşbirliği İçinde Geliştirilen, Sosyal Sermayeyi Artıran Girişimlere Büyük İhtiyacı Vardır.

Katılımın sözde kalmaması, sinerjinin sağlanıp, bir "sosyal sermaye"nin oluşturulması anlamında büyük değer taşımaktadır. Bir dönemler benzer düzeylerde ekonomik güce sahip olmalarına karşılık, zaman içinde, birbirinden mertebe olarak farklı sonuçlara ulaşan toplumların incelenmesinden yola çıkılarak geliştirilen "sosyal sermaye" kavramı, özellikle Güneydoğu Anadolu'ya ilişkin süreçler açısından geçerlilik taşıyabilir. Bölgede yapılan çeşitli çalışmalarda "ilgi azlığı", "motivasyon eksikliği", "kuşkuculuk ve güven bunalımı" biçimlerinde tanımlanarak ortaya konulan sorunlar gerçek bir güven, katılım ve işbirliğinin sağlanmasıyla yakından ilişkilidir. Sorunun tarafları arasındaki farkları ve doğal olan bazı çıkar ayrılıklarını unutmadan, daha geniş bir toplum kesiminin sürece katılmasının ortak kazançlar sağlayabileceği birçok durum vardır.

İlk bakışta şaşırtıcı görünse de, Güneydoğu Anadolu, Türkiye'de hiyerarşik, bürokratik "yönetim"den, demokratik, katılımcı "yönetişim"e geçiş için bazı özel avantajlara sahip bir bölgedir. Geçtiğimiz yılların deneme-yanılma süreçlerinden toplumca öğrendiklerimiz dikkate alınırsa, her alanda olduğu gibi, kültür mirasının korunması ve Güneydoğu'nun bir kültür ve turizm merkezi haline getirilmesi olanaklıdır.

Nitekim, Bölge'de bazı uzlaşmalar sağlanmadan tıkanıklıkları aşmanın olanaksız olduğu yönünde bir bilinç yaygınlaşmaktadır. Bölgenin birçok ilinde, merkezi yönetim, TBMM ve yerel yönetim açısından, siyasal partiler düzeyindeki temsildeki parçalanmışlık ya da

dağınıklık, ancak birçok tarafın birlikte davranması halinde ilerleme sağlanabilmesini olanaklı duruma getirmiştir. En azından bazı alanlarda, bu arada kültürel mirasın korunup geliştirilmesinde, orta ve uzun dönemli çıkarlar temel alındığında, yaygın bir çıkar ortaklığı zemini vardır.

Bölge'deki kültür varlıklarının göçle olduğu kadar, yanlış bir sanayileşme ve yoğun-tarım uygulamaları içinde tümüyle tahrip edilip gitmemesi için, taraflardan yalnızca birinin katkısı, etkisi, karar vericiliği olumlu sonuçlar almak için yeterli değildir.

Yerel rantlara sahip çıkmak isteyen ve çoğu kere yerel yönetimler üzerinde de geniş etki gücüne sahip olan çevrelerin tam bir hareket özgürlüğüne sahip bulunmaları durumunda elde edilebilecek sonuç Türkiye'nin büyük kentlerindeki farklı olmayacak, üstelik korunma sorumluluğu ülkenin sınırlarını aşan bir miras, dar görüşlü kararlarla zarar görebilecektir.

Öte yandan, merkezi otoritenin tek karar verici durumunda olduğu uygulamaların yerel ihtiyaçları gereği gibi karşılayamadığı, bu mekanizmalar içinde yaratıcı projeler geliştirilemediği de bilinmektedir.

Güneydoğu Anadolu'da sivil toplum kuruluşlarının, sayıca az ve örgütsel güç olarak yetersiz oluşu, halk katılımını sınırlı ölçüde de olsa sağlayabilecek kanallara duyulan gereksinimin karşılanamamasını getirmekte, böylece merkezi ve yerel yönetimin dengelenmesini zorlaştırmaktadır.

Dolayısıyla, bölgede genişleyen bir demokratik ilişkiler sistemine, katılıma ve ortak çalışmaya, bu arada tarafların birbirini dengelemesine ve denetlemesine büyük gereksinim vardır. Üstelik, ancak bu gereksinim karşılandığı takdirde, kullanılabilir kaynaklarda sıçramalar sağlanması olanaklıdır. Bu durum, eğer yarattığı karmaşa aşılabılırsa, Güneydoğu Anadolu için özel bir potansiyel yaratacaktır.

2.9. Güneydoğu Anadolu'da Korumacılıkta Merkez - Yerel Dengesi Sağlanmalı, Orta ve Uzun Dönemde Bölgesel Uzmanlık Kuruluşlarını ve Sivil Örgütleri "Yapabilir Kılma"ya Dayanan Bir İlişki Sistemi Geliştirilmelidir.

Bölgede tarih ve kültür mirasının korunup değerlendirilmesinde gerçekten katılımcı bir sürecin yaşanması, öncelikle yerel yetkilerle merkezin yetkileri arasındaki dengelerin kurulması, sivil toplum kuruluşlarına karşı güvene ve "yapabilir kılma"ya dayanan bir tavır geliştirilmesine bağlıdır. Neredeyse tüm kararların merkezden alındığı bir yapıdan, katılım, sinerji, yönetişim doğrultusunda ciddi gelişmeler beklemenin olanaklı olmadığı fark edilmesiyle başlayan süreç derinleştirilmelidir.

Türkiye'nin son yıllarda yeniden gündemine aldığı yerel yönetim reformu çabalarından, altına imza attığı uluslararası sözleşmelere, merkezi yönetim bakımından Bölge'de güvenlik endişelerinin eski önceliğini kaybetmesinden, turizmin ve ülke, hatta dünya pazarları için yoğun tarımın hızla gelişmesine kadar uzanan birçok unsur, yönetimde yerelliğe ve sivil toplumla ortaklığa daha büyük pay tanınmasına doğru hızlı ve ciddi adımlar atılmasını zorlamaktadır. Türkiye'de merkez ile yerel arasında farklı mekansal kademelerde dikey ve yatay işbölümünün yeniden düzenlenmesi gerektiği, artık tüm uzman çevrelerin ortak görüşü durumuna gelmiştir.

Kentsel alanlarda anlamlı büyüklüklerde yeniden oluşturulacak "mahalle"lere kimi alanlarda kentsel hizmet birimleri olarak işlerlik kazandırılması, belediye meclislerine mahalle ve STK temsilcilerinin, il bünyesindeki meclislere belediyelerin ve STK temsilcilerinin ve bilim kuruluşlarının doğal üyeler olarak dahil edilerek katılım tabanının genişletilmesi, bazı sorunların çözümünde bölgesel aktörlerin tanımlanması ve yapabilir kılınması, orta ve uzun dönemde daha demokratik, daha verimli bir yönetim sistemini sağlayabilecek arayışlardır.

Ne var ki, özellikle yerel yönetimlerin yeterince güçlenmediği, yeterli uzmanlara sahip olmadığı, yerel tarih bilincinin iyice yerleşmediği, yerel politikada kayırmacılığın etkisini koruduğu koşullarda, yerelleşmenin kültür mirasının korunması alanında olumsuz sonuçlar yaratabileceğini de açıktır. Mali gücü artan ve hem merkezi yönetim ve hem de sivil toplum anlamında etkin bir kamu denetiminden uzak olan yerel yönetimlerin tahrip gücünün arttığına ilişkin pek çok örnek bulunmaktadır.

Öte yandan, kültürel mirasın korunmasının en önemli ilkelerinden ikisi, yerinde ve kültürel-insani bağlamı içinde koruma, ancak yerelin gereken önemi kazandığı bir ilişkiler sistemi içinde olanaklıdır. Kendi dedelerinin, ninelerinin mirasına sahip çıkan örgütlü, etkin bir "yerel" in yokluğunda, uzun dönemde merkezi kararlarla yerel mirası korumak olanaklı değildir. Aynı şekilde, ülke çapında beşeri ve mali fonlarla desteklenmeksizin, giderek dünyanın desteğini almaksızın Yukarı Mezopotamya mirasının korunması alanında ciddi, sürdürülebilir bir çabanın gerçekleştirilemeyeceği de bilinmektedir.

Yukarıdaki saptamalar, kültürel mirasın korunmasında yerel olan ile merkezi olan arasında hassas bir dengenin, ilişkinin ve denetimin kurulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Merkezde oluşturulan sürekli bir kültürel mirasın korunması ve değerlendirmesi programı ile bütünleşen yerel koruma-değerlendirme ve bilinçlendirme çalışmaları birbirini besleyen bir bütün oluşturabilirler.

Yerel tarihe, yerel kültürün korunup geliştirilmesine ilgi, birçok durumda öncelikle alt-yörelerde de, ilgili kentlerde sağlanmaktadır. Yine de, ancak bu ilgi ve çabanın ülkenin önde gelen kültür merkezlerindeki bilimsel-kültürel-sanatsal çalışmalarla birleştirilmesi ve verimli bir diyalogun sağlanması ile büyük çaplı sonuçlar alınabilmektedir. Örneğin, Tarih Vakfı'nın son yıllarda Anadolu'nun çeşitli kentlerinde bağımsız "yerel tarih grupları"nın kurulmasına öncülük ederek, daha sonra bu kuruluşlarla yatay ilişkiler sürdürerek başlattığı çalışmalar, son derece olumlu ürünler ortaya koymaktadır. Yerel tarih sergilerinin örgütlenmesi, yerel koruma kampanyalarının düzenlenmesi, sözlü tanıklıkları kaydetmek üzere bölgesel sözlü-tarih seminerlerinin verilmesi, kent müzeleri kurma projeleri üzerinde ortaklaşa çalışılması bu türden etkinliklerdir.

Aynı şekilde, Anakültür adlı sivil toplum kuruluşunun Güneydoğu Anadolu'da kadınların haklarına sahip çıkışlarını desteklemeyi ve koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan bir dizi projesi büyük şehirlerle-Bölge arasında anlamlı bir işbirliğini yansıtmaktadır.

Örneğin, Tarih Vakfı'nın Mardin'e ilişkin araştırma ve yayınları, büyük şehirlerdeki genç bilim insanlarının, deneyimli kuruluşların yönlendirmesini alarak, bölge ile bağlarını koruyan iş çevrelerinin de katkısıyla, yararlı ürünler ortaya konabileceğini kanıtlayan bir başlangıç projesi olmuştur.

Belgeleme, araştırma ve kazıların eşgüdümü alanında da benzer yönde sonuç veren başarılı bir çalışma, kısıtlı olanaklara rağmen yıllardır sürdürülmektedir. Keban Barajı kurtarma kazılarından bu yana TAÇDAM tarafından yurtiçi-yurtdışı potansiyeli Bölge'de yürütülen çabalarla birleştiren eşgüdüm süreci ve buna bağlı projeler üzerinde önemle durulmalıdır.

Kısaca, Ankara-Istanbul-Izmir gibi gelişmiş kentlerdeki potansiyelin yerel koruma ve değerlendirme çalışmalarıyla bütünleşmesi, iki taraflı ve çok değerli bir öğrenme sürecini birlikte getirebilmektedir.

Geçen haftalar içinde, Türkiye Bilimler Akademisi'nin, Türkiye'de bir kültür sektörünün oluşturulmasının sorunlarını tartışmak üzere başlattığı girişim, yurtdışı bağlantıları da güçlü olabilecek, devletle sivil toplum kuruluşlarını etkin bir biçimde yan yana getirebilecek potansiyeller taşıyan bir başlangıçtır. Türkiye Bilimler Akademisi, özel ve resmi üniversiteler, öteki devlet kurumları, sivil toplum kuruluşları ve hatta özel sektör arasında, kendi saygınlığından yararlanarak dinamik bir ortak çalışmayı başlatabilecek kapasitelere sahiptir. İyi örnekleri destekleyen, yaygınlaştıran bir yaklaşımdan ülkemiz ve bilim-kültür yaşamımız çok şey kazanacaktır.

Bölge'deki üniversitelerin büyük çoğunluğunun içinde bulunduğu koşullar, tarih ve kültür mirasının belgelenme, araştırılma ve korunmasında, ilk yıllarda, ana inisiyatifin Bölge dışından gelen kuruluş ve uzmanlarda olmasını zorunlu kılmaktadır. Ne var ki, bu, ancak geçici bir önlem, bir ilk adım olabilir. Bu ağırlık kaymasını, adım adım köklü bir biçimde değiştirecek yatırımlar ve örgütlenmeleri gerçekleştirerek, orta ve uzun dönemde, "taşımaya" ile dönmeyen, yerel uzmanlık kuruluşlarını geliştiren bir süreç olanaklıdır.

Etkin yerel kuruluşların varlığı ulusal ve uluslararası işbirliğini ortadan kaldırmayacak, tam tersine, bu olanağın gerçek anlamında ve verimli bir rol paylaşımıyla ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Öte yandan, büyük proje yönetimi konusunda devlet bürokrasinin yeni anlayışlara yönelerek, ciddi bir biçimde yeniden yapılanması ile sözü edilen bu süreçler birbirini destekleyici sonuçlar verecektir.

Güneydoğu Anadolu Projesi ulusal kaynaklarla finanse edilen büyük bir alt yapı projesidir. Bu büyük projenin artık bir başka uluslararası büyük projeye, Güneydoğu Anadolu'da Kültür ve Tarih Mirasını Koruma ve Değerlendirme Projesi ile atbaşı gitmesi gerektiği ve bunun olanaklı olduğu artık anlaşılmıştır.

2.10. Uluslararası ve Yabancı Kaynak Bulunabilmesi ve Sürekliliğinin Sağlanması Ancak Uluslararası Standart ve Teamüllere Uygun Davranılmasıyla Olanaklıdır

Güneydoğu Anadolu benzeri insan uygarlığının temel bölgelerinde uygulanacak koruma ve değerlendirme projeleri için yerel ve ulusal kaynaklardan daha da büyük bir olanak uluslararası ve yabancı kaynaklardır. Türkiye'nin varolan ulusal gelir düzeyinde ve bütçeden kültüre ayrılan payda önemli bir sıçrama beklenemeyeceği koşullarda, Güneydoğu Anadolu'da önemli bir koruma projesinin yaşama geçirilip geçirilemeyeceği büyük çapta sağlanabilecek dış desteğin çapına bağlı olacaktır.

Uluslararası ilgi ve uluslararası mali desteğin taşıyabileceği önemin büyüklüğü, yakın tarihlerde Zeugma örneğinde görülmüştür. Ancak, bu örneğin de ortaya koyduğu ya da

hatırlattığı üzere, uluslararası ya da yabancı kaynaklı kültürel destek, yalnızca bu konudaki standart ve teamüllere uygun davranıldığı durumda alınabilir ve sürekliliği sağlanabilir.

Uluslararası kuruluşlardan, şirketlerden, vakıflardan, yabancı kültürel yardım kuruluşlarından, şirketlerden, vakıflardan ve aile kökleri bölgede bulunan etnik, dinsel, kültürel grupların topluca yaşadıkları kentlerde bu gruplardan sağlanabilecek destek, her şeyden önce uluslararası standartlarda proje üretimine bağlıdır. Nitelikli proje üretilemeyeceği deneyimle belli olan ortamlarda bu çabaya girişilmeden, bu iş ehil ellere bırakılmalıdır.

Uluslararası kaynak kullanımı, hemen her durumda, ihtiyaç duyulacak toplam kaynağın bir bölümünün ülke içinden sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla, büyük çaplı uluslararası kaynak girişi beklenen alanlarda yerli kaynak tutarında radikal bir sıçrayışı sağlayacak önlemlerin alınması gereklidir. Bu, son derece akılcı ve yüksek verimli bir yatırım yapılması anlamına gelecektir.

Kaynak sağlayan uluslararası kuruluş, doğal olarak, belirli bir güveni ve usulünce gerçekleştirilen bir teşekkürü hak ettiği kanısındadır. Yabancı arkeologları potansiyel casus sanan kafa yapısı, yabancı destekçiyi potansiyel hırsız yerine koymaya yatkındır. Böyle bir tutum ise, en sabırlı ve iyi niyetli bağışçiyi bile kaçırmaya yeterlidir.

Sağlanan desteğin saydamlık ve akılcılık kurallarına uygun bir biçimde harcanması, uluslararası bağış alabilmenin, özellikle de bu bağışların sürekliliğini sağlamanın zorunlu koşuludur. Kaynakların bütçe ve çalışma takvimine göre harcanmaması, öncelikli ihtiyaçlar dururken gösteriş yatırımlarına ya da idari giderlere yöneltilmesi, bağışçı ile kullanıcı arasında krizler çıkmasına ve projenin askıya alınmasına ya da son bulmasına yol açar.

Aynı şekilde, uluslararası destekçi, olanakları içinde elinden gelen desteği yerine getirirken, projenin ardı arkası gelmez bürokratik engellemelerle karşılaşması, bu engellere son verilmesi için sorumluluk sahiplerinin üzerlerine düşenleri yerine getirmemesi de gerçek bir güven krizine davet çıkartılmasıdır. Projelerin gerçek olmayan ortaklarla, örneğin sivil toplum kuruluşu (NGO) kılığında devlet güdümlü kuruluşlar (GONGO) eliyle yapılması, projelerde görevlendirmelerin ehliyet değil, kayırmacılık temelinde gerçekleşmesi benzeri güven bozucu ve harcanan kaynaklarla sonuç alınmasını şansa bırakan tutumlar da, aynı türden sonuçlara yol açar.

Uluslararası destek alabilmek, uluslararası duyarlılıklara daha büyük bir saygı göstermeyi gerektirir. Dolayısıyla, bir yandan uluslararası hukuka, öte yandan zaten ayrıca bu tür hukuk kurallarıyla da desteklenen çağdaş duyarlılıklara, sözde değil, özde önem veren bir yaklaşım dünya kamuoyunda anlayış ve saygı görüp desteklenebilir.

Kültürel koruma ve değerlendirme için belirli bir bölgeye ya da proje grubuna gelen her destek, hem yeni destekleri çağırır, hem de zaman içinde aynı kuruluşun ilgisini süreklileştirmesi için bir başlangıç adımı oluşturur. Aynı etki ters yönde de geçerlidir. Kötü başlangıçlar, iyi sonuç şansını yok edebilir. Dolayısıyla, ilk büyük çaplı destekçi kuruluşlarla ilişki özellikle önemlidir.

Uluslararası desteğe duyulan ihtiyaç büyükse, eldeki yerel kaynaklar ehil ellerde proje yönetimine ve tanıtımına ayrılmalı ve yukarıda özetlenmeye çalışılan standart ve teamüllere daha da büyük titizlikle uyulmalıdır.

Güneydoğu Anadolu'da kültür mirasının korunması alanında, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

1. Bölge'de kültür mirasının korunması alanında, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

2. Bölge'de kültür mirasının korunması alanında, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

3. Bölge'de kültür mirasının korunması alanında, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

4. Bölge'de kültür mirasının korunması alanında, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

11. GAP'teki yatırımlara Alternatifteki Yedi Açıklama Süzgeçleriyle

GAP'te yapılacak yatırımların, özellikle tarımsal alanda, kararlı, cesaretlili ve esnek bir yaklaşımla, önümüzdeki yıllarda, Bölge'de ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmenin gereklerine, ülke çıkarlarına ters düşmeksizin, önemli, şimdikiye kadar hiç söz konusu olmamış çapta dış fon bulunması olanaklıdır.

3. ÖNERİLER

3.1. Acil, Özel Bir Büyük Projeye Dayanan Köklü Düzenlemeler Gereklidir

Kültür mirası üzerinde yapılan tahribat geriye dönüşsüzdür ve sorumluluğu çok yüksektir. Bu nedenle tahribat tehlikesinin acil ve büyük çaplı olduğu durumlarda, zararlı uygulamaları durdurup yeni bir yaklaşımla sonuç alabilecek bir büyük acil müdahale operasyonuna gereksinim vardır. Hem merkezi, hem de yerel yönetimlerin güçlendiklerinde tahrip güçlerinin de arttığı tespiti göz önünde bulundurulduğunda, kurulacak mekanizmanın merkezi ve yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının birbirini denetlemesine olanak verecek nitelikte bir yönetim öngörülmelidir. Böyle bir sistem, ihtiyaç duyulan uluslararası teknik işbirliğinin, ulusal ve uluslararası destek fonlarının bölgeye gelebilmesinin ve fon akışının da zorunlu koşuludur.

Kültür varlıklarının korunması konusunda yasal olarak sorumlu ve yetkili varolan kuruluş ve mekanizmaların kadro ve mali imkanlarının sınırlılığı, çalışma yöntemlerinin bu sınırlılıkla belirlenmişliği bilindiğine göre, büyük çaplı acil müdahale operasyonu gerektiren koşullar içinde bu kuruluşları suçlayıp beklemeye dayalı bir tutum geçersizdir.

Yeni bir yaklaşımla, merkezi yapının koruma alanında ülke düzeyindeki en üst koordinatör kuruluş olarak en genel ulusal ve uluslararası işlevleri (ulusal planlama, uluslararası iletişim ve kaynak oluşturma, ulusal belgeleme sisteminin denetimi, ulusal kurulların kurulması, ulusal kültür eğitimi ve halkla ilişkiler) gereğince sahiplenmesi; buna karşılık bölgelerde etkin koruma için yetkilerini güçlü bölgesel / yerel oluşumlarla paylaşması ya da bunların denetim mekanizmalarını kurarak tümüyle devretmesi durumunda sistemin işlerlik kazanma şansı olabilecektir.

Öteki birçok uzman kuruluş ve çevrenin yargılarını paylaşan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Kültür Varlıkları Özel İhtisas Komisyonu, hazırladığı raporda, Türkiye'de kültürel varlıkların korunması sorununun mevcut idari ve yasal araçlarla çözülemeyen olduğunu, bir köklü yeniden yapılanmanın kaçınılmazlığını ve yeni modelin GAP bağlamında nasıl olması gerektiğine ilişkin somut önerilerini bir eylem planı ile birlikte ortaya koymuştur. Söz konusu model, bu raporun da benimsediği bir yaklaşım olarak, "Yeni Bir Örgütlenme ve Katılım Modeli Gerçekleştirilmelidir" başlığı altında ele alınmaktadır.

3.2. GAP İdaresi Koruma Alanındaki Yeni Açılımını Sürdüremelidir

1987 yılında 388 numaralı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş olan GAP İdaresi, Ankara merkezli, uygulayıcı kuruluşlarla karşılaştırılmayacak kadar sınırlı bütçeli bir "yatay" koordinasyon örgütüdür. Bölge'deki yatırımlar konusunda son onaylar merkezi yönetimin ilgili bakanlıklarınca Ankara'dan verilmektedir. Bunun tek istisnası İdare'nin Bölge illerindeki imar planları konusunda son onay mercii olmasıdır. Ancak, imar planları ile bütünleştirilmesi gereken koruma planları ile ilgili yetki ve sorumluluklar Kültür Bakanlığı'ndadır. Öte yandan İdare, Bölge'deki kaçak yapılaşma konusunda (bu yetkisinin gereği olması gereken) yeterli izleme olanaklarından yoksun olup, hızla oluşan imar hareketlerini yeterince denetleyememektedir.

GAP İdaresi, tüm yetki ve mali kısıtlılıklarına karşın, bölgesel düzeydeki (sektörler arası yatay koordinasyonu üstlenmiş) tek kurumsal örnektir. İdare'nin 13 yıllık deneyimi, Türkiye'de bölgesel düzeyde örgütlenmenin işlevselliğini, yararlarını ve hatta kaçınılmazlığını da kanıtlamaktadır.

Başlangıçta ağırlıklı olarak ulusal ekonomik hedeflere yönelik fiziksel yatırımları koordine eden İdare, zaman içinde vizyonunu geliştirmiş ve kalkınma tanımını, hedeflerini ve politikalarını dünyadaki gelişmeler ve edindiği yerel deneyimler ışığında yenilemiştir. Buna göre, Bölge'nin kalkınması ekonomik, sosyal, kültürel, mekansal ve çevre koruma boyutlarıyla entegre bir şekilde ve insani gelişme temelinde, katılımcılık ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilecektir. İdare bu yeni anlayışı doğrultusunda yerel koşullara duyarlı, sivil örgütlenmeyi destekleyen ve katılımı davet eden belirli uygulamaları başlatmıştır.

İdare, her ne kadar bir bölgeye yönelik olarak kurulmuş ise de, eşgüdüm hizmetlerini Ankara ağırlıklı olarak vermektedir. 400 personelinden yalnızca 150'si sürekli bölgede çalışmaktadır. İdarenin diğer yerel birimlerle (illerdeki resmi ve özel kuruluşlar, belediyeler, STK'lar) etkin bir işbirliği içinde, bölgede birçok alanda etkin bir kurum olabilmesi; bir yandan merkezi devlet teşkilatı içinde gerekli yetki devirlerinin yapılmasını, öte yandan, bölge örgütünü köklü bir biçimde güçlendirmesine ve yerel kurum ve kuruluşlarla yakın etkileşim içinde olmasına bağlıdır.

3.3. Bölgede Yeni Bir Örgütlenme-Katılım Modeli En Kısa Süre İçinde Gerçekleştirilmelidir

Katılımcı, sivil inisiyatifleri, özel sektörün ve uluslararası kuruluşların desteğini teşvik edebilecek ciddi bir örgütsel yeniden yapılanmaya acil gereksinim olduğu çok yaygın bir biçimde kabul edilmektedir. Sağlıklı ve katılımcı bir örgütlenmenin yaratılması, koruma konusunda yapılabilecek en kritik iştir ve başlı başına kapsamlı bir proje konusudur. Bu yapılırken dikkat edilmesi gereken öncelikli bir konu, varolan yapı ve süreçlerde zaten etkin olan grupların katılımlarının alınmasının ötesinde, toplumun dezavantajlı, mağdur olmuş, dışlanmış ya da mevcut yapının dirençleri nedeniyle etkin olamayan kesimlerinin katılımlarının sağlanmasıdır.

Geçmişte varolmuş ilişki ve çerçevenin küçük rötüşlerle sürdürülmesine, katılımın sözde bırakılmasına dayanan bir modelin ikna edicilik ve sinerji yaratma şansı yoktur. Katılımcılığın etkin ve yaygın hale getirilmesi zor ve uzun bir süreç olacaktır. Dolayısıyla katılımcılığı teşvik ederken mümkün olduğunca sabırlı ve esnek yöntemlerin benimsenmesi, önyargıları gidermek için öncelikle karşılıklı güven ilişkisinin sağlanması zorunludur.

Koruma konusundaki yeniden örgütlenme gereği çerçevesinde, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu, Bölge'deki kırsal alan, yerleşme ve yapı ölçeklerinde gerçekleştirilecek disiplinler-arası koruma çalışmalarının eşgüdümü için devingen, enerjik, karar erki ve inisiyatifine sahip, katılım boyutu olan merkezi bir örgütlenmenin gereğini tüm gerekçeleri ile ortaya koymuştur. GAP İdaresi'nin oluşturacağı bir alt örgütlenme içinde, koruma inisiyatifinin de üstlenilmesi pratik olarak geçerli, yasal ve teknik açıdan ise mümkün gözükmektedir. Katılım toplantılarında da dile getirilmiş olan yeni ve güçlü bir bölge kültürel miras koruma yönetimi özlemi doğrultusundaki bir çok temenniye çözüm getiren bu modelin ana hatları aşağıdaki gibi düşünülebilir:

- Oluşturulacak yeni örgütsel yapı, temel olarak projelerin özelliğine göre şekillenme esnekliği olan ve Bölge ile ilgili koruma kurullarının temsil edildiği bir yönlendirme kurulu ile projelerin ilgili ortamlarda tanıtımını yaparak kaynak oluşturma görevini üstlenecek bir teknik birimden oluşmalıdır. Bu birimler, diğer alt birimlerin, bölgesel/yerel resmi ve sivil kuruluşların ve proje yüklenicilerinin eşgüdümünü sağlayacaklardır.
- Bu ikili işleve sahip yapı, Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Koruma ve Değerlendirme Merkezi, proje yapan değil, içinde korumanın teknik sorunlarına yanıt bulunması, yerel taleplerle uyumlu proje paketlerinin oluşturulması ve eşgüdümü, önceliklerin belirlenmesi, yayın-arşiv oluşturma, kaynak yaratma, kontrollük gibi süreçleri tanımlayan bir özel eşgüdüm birimi olarak işlev görmelidir.
- Bu merkez aracılığıyla, en geniş işbirliğiyle ve bürokratiklikten uzak hızlı süreçlerle GAP Master Planı ile bütünleşmiş, onun ilkeleri ile uyumlu bir GAP Koruma Ana Planı hazırlanıp uygulanmasına geçilmelidir.
- Bu plan hazırlıkları ile eldeki verilerle kültürel varlıkların bölgesel dağılımını ve acil müdahale / tehdit alanlarını saptayarak, hızla tamamlanacak bir koruyucu envanter çalışması yanyana sürdürülmelidir.
- Tüm bu süreçte dünya basını da dahil olmak üzere, basınla yakın ve sürekli bir ilişki kurulup geniş kamuoyu desteği sağlanmalı, her önemli kriz ve tikanıklık durumunda kamuoyundan destek alınması mekanizmaları yaratılmalıdır.

Bu kapsamda:

- (a) Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Merkezi, kültür mirası envanterinin geliştirilmesi (bu amaçla, tarama, belgeleme ve yüzey araştırmalarının yapılması, tescil işlemleri), kazı-araştırma izinlerinin verilmesi ve öncelikli kazı alanlarının belirlenmesi, kentsel alanlarda tarihi eser restorasyonlarının denetlenmesi ve teşviki konuları da dahil olmak üzere bölgede koruma ile ilgili başlıca süreçlerde işbirliği olan işbirliği ve yetki devri protokolleri yapılarak etkili ve yetkili kılınmalıdır. Bölgede süregelen tüm kazılar, yüzey araştırmaları, müzecilik çalışmaları, kültür araştırmaları hakkında güvenilir ve ayrıntılı teknik bilgi akımı sağlanarak, Türkiye Bilimler Akademisi'nin ve ilgili tüm üniversitelerin, periyodik, sistemli ve mesleki denetime elverişli özellikle bilgi edinebilmeleri olanaklı duruma getirilmelidir. Bölge üniversitelerinde koruma, kültür kurumları yönetimi vb. alanlarda kapasite yaratılmasına çalışılmalıdır.
- (b) Kültür Bakanlığı'nın uygun bulması ve harekete geçmesi sağlanarak Bölge'de yetkili iki koruma kurulunun (Adana ve Diyarbakır) bir ortak alt komite kurarak Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Merkezi ile yakın ilişki içinde çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Gerekli teknik ve mali kaynaklar bulunarak, bu kurulların karar mekanizmalarında çok köklü bir hızlanma sağlanmalıdır.
- (c) Merkezi ve yerel yönetimlerin bazı uygulamaları (altyapı, yol yapımı, anten kulesi, turistik park vb.) tahribe yol açmaktadır. Merkezi yönetim, yerel yönetim, konuyla doğrudan ilgili meslek odaları ve STK'ların işbirliği ile "yerel kültürel miras gözlem komiteleri" kurulmalı, aynı doğrultuda Tarih Vakfı'nın önyak olmasıyla kimi illerde kurulmuş bulunan "yerel tarih grupları" desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.
- (d) Gelişkin kapasite ve uzmanlıkta bir STK grubunun koordinasyonu altında, gerekirse yerinde bir birim kurularak bölgedeki kültür ve kültürel miras ile ilgili STK'ların gelişebilmeleri için, "yapabilir kılınmaları" doğrultusunda etkin çaba gösterilmelidir. Bu

çalışmalarda, Şanlıurfa'da Valilik ve İl Özel İdaresi desteği ile çalışmalarını yürüten ŞURKAV, Mardin'le ilgili olarak büyük kentlerde ciddi bir hemşehri dayanışması örgütü olan MAREV ve Bölge'de kısa süre içinde kadın ve çocuklara yönelik önemli çalışmalar yapan Anakültür benzeri STK modelleri üzerinde dikkatle durulmalıdır. Bu ve benzeri örneklerin yeni bir aktör olarak etkili olabilmeleri için yapılabilir kılınmalarına gereken önem verilmelidir.

- (e) Halen fiilen devlet kuruluşlarının, özel sektörün ve önde gelen birkaç STK'nın katılımına açık olan bölgesel danışma çalışmaları, giderek halkın kendisini (bireyleri) kapsamalıdır. Bu amaçla, belli başlı her yerleşme biriminde ÇATOM'lar, halkevleri, meslek kursları, köy enstitüleri, mahalle merkezleri bileşimi bir işlev üstlenmeli ya da örneğin "Halkın Evi" vb. bir ad altında bu tür işlevleri yerine getirecek yeni bir örgütlenmenin kurulup yaygınlaştırılması, ciddi olarak araştırılıp tartışılmalıdır.
- (f) Koruma konusunda ciddi bir mülkiyet sorunu vardır. Bazı alanlar askeri birliklerin kontrolündedir ve geniş mayınlı alanlar söz konusudur. İnandırıcı bir planlama çalışması yapıldığında Genel Kurmay Başkanlığı ve ilgili birlik komutanlıklarının bu konuda anlayış ve destek göstereceklerine şüphe yoktur. Vakıflar, Kültür Bakanlığı ve özel kişilerin mülkiyetlerinin kullanılma biçimlerinden kaynaklanan sorunlar için, ortaklık anlayışı içinde çözümler üretilmelidir.
- (g) Kültür Bakanlığı'nın başlattığı "özel mülkiyetteki sit alanlarının hazine arazileri ile takas edilebilmesi" projesi için Maliye Bakanlığı'nın etkin desteğinin alınması sağlanmalıdır.
- (h) Tarihi çevrenin korunması konusunda alınabilecek önlemler için güvenlik kuvvetleri ile ilişkiler zayıftır. Bu ilişkilerin güçlendirilmesi ya da konuya özgü bir kadronun oluşturulmasında ve özel eğitim verilmesinde yarar vardır. GAP İdaresi, doğrudan ya da dolaylı olarak, koruma hukukunu bilen bir eleman grubunun yetişmesini örgütlemelidir.
- (i) Tüm bu girişim ve süreçlerde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması gözetilerek kadınların katılımı özendirilmelidir.

3.4. Bölgede Kültürel Mirasa İlişkin Temel Verilerin Toplanmasıyla Hızla Bir Kültür Envanterinin Hazırlanması Öncelikli İhtiyaçtır

Bölge'nin uluslararası standartlarda bir kültür envanterinin oluşturulması, kültürel mirasın korunması ve değerlendirilmesi çalışmalarının öncelikli projesidir ve bu projeye ilişkin ilk yaklaşım önerileri metne ek olarak ayrıca ele alınmaktadır.

Envantere alınacak, korumaya esas kültürel varlıkların tanımı uluslararası ölçülere göre yapılmalıdır. Maddi/maddi olmayan, taşınabilir/taşınmaz kültür ve tarih varlıklarının en önemlileri, kültürel çeşitliliğin zenginlik olarak algılandığı, çoğulcu bir anlayışla ve bilimsel etik ilkeleri çerçevesinde taranarak koruma ve değerlendirme kapsamına alınmalı, bu kapsam adım adım daha geniş bir çerçeveye kavuşturulmalıdır.

Güneydoğu Anadolu kültür mirası envanteri yalnızca resmi kurumlar için değil, tüm ilgili kurum, kuruluş ve uzmanların bilimsel amaçlı kullanımına açık, kolay erişilebilir ve kullanışlı olmalıdır. Envanter, olabildiği yerlerde ve konularda yerel katılımlarla geliştirilmeye açık olmalıdır. Gelecek kuşakların kendi kültürlerine ilişkin bilinçlendirilmesi ve eğitilmesinin de önemi göz önünde tutularak, envanter hazırlanırken ayrıca bu amaçlar da göz önünde tutulmalıdır. Envanter çalışması, yapıp bitirilen bir kerelik bir iş değil, sürekli olarak

geliştirilecek bir bilgi sistemi olarak kurgulanmalı ve Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Merkezi tarafından sürekli yenilenmelidir.

Envanter çalışmasına tehdit altındaki alanlara (özellikle barajların ve öteki büyük projelerin etkileme alanlarına) ilk öncelik verilerek girilmelidir. Bu amaçla tehdit altındaki alanlar, ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde saptanmalı, bu alanlarla ilgili envanter bilgileri sürekli olarak yüzey araştırmaları ve tesciller ile güncelleştirilmeli, kültürel varlıklara yönelik tehdit somut olarak tespit edilmelidir.

Kültür Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, belediyeler ve üniversitelerin arşivlerinin (yayın, fotoğraf, belge, doktora, yüksek lisans ve lisans tezleri) derlenmesi için bu kurumlarla protokoller yapılması sağlanmalı, böylece elde edilen orijinal ya da kopyalarla oluşan ön bilgiler temel alınarak boşlukların neler olduğu saptanmalıdır. Bu süreçte mimar odaları, ilgili dernekler, vakıflar, ve Bölge'deki ya da Bölge dışındaki dinsel kuruluşların (örneğin, Süryani, Ermeni, Musevi kiliselerinin) ellerindeki bilgilerden yararlanılması için kanallar yaratılmalıdır.

1994'te Tarih Vakfı tarafından hazırlanmış ve basımı tükenmiş olan *Türkiye Kent Araştırmaları Bibliyografyası* dışında, bölge illerine ait başlıca kitap, makale ve tezleri bir araya getiren bir kaynak yoktur. Envanterleme çalışmalarının da ilk adımlarından birini oluşturacak olan eldeki Türkçe ve belli başlı yabancı dillerdeki kaynakların olanaklı en büyük sistematik bilgi bankasını ortaya koymak üzere bir "GAP Kültür ve Tarih Bibliyografyası" hazırlanmalıdır.

Bu kapsamda:

- (a) Yerleşmelerin isimleri konusunda bir toponimi sorunu olduğu dikkate alınmalıdır. 1960'lardan beri yer adları sürekli değiştirilmektedir. Oysa, yer adı o çevrenin çok önemli bir tarihi mirasıdır. Öncelikle bölgenin tarihini yazanlara yardımcı olmak üzere tarih içinde yer adlarının nasıl değiştiğini gösteren bir toponimi araştırması yapılmalıdır.
- (b) Bölgede tabelama, işaretleme ve haritalama eksikliği giderilmelidir
- (c) Temel folklorik malzeme, halk oyunları, öyküler, yöre türküleri, destanlar, sözlü tarih belgeleri olabildiğince özgün biçimleriyle toplanmalı; önceden belirlenecek en önemli olaylar ve en önemli kişilere ait fotoğraflar, video ve ses kayıtları envanterin parçası olmalıdır. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü arşivlerinde varolan tüm belgelerin (yazılı belge, ses bandı, nadir eser, video bant, slayt vb.) ve "Folklor Bibliyografyaları"nın ikinci kopyalarının, araştırmacılara açılarak, envanterleme, araştırma ve yayın çalışmaları çerçevesinde Bölge'de değerlendirilmesi sağlanmalıdır.
- (d) GAP İdaresi özel, Kültür Bakanlığı ile işbirliği içinde, acil bir proje olarak, uygun korunması gereken bir binayı restore ederek bir bölgesel belgelik ve kütüphanenin kurulmasına önyak olmalıdır. Böylesi bir belgelik ve kütüphanenin zaman içinde bir rolöve belgeliğini kapsaması ve Bölge'deki kültür mirasına yönelik araştırmalar alanında uzmanlaşacak bir kültür-koruma enstitüsünün kurulmasıyla geliştirilmesi için projelendirme çalışmaları başlatılmalıdır.

3.5. Güneydoğu Anadolu'yu Konu Alan Kültür ve Tarih Araştırmaları Özel Olarak Desteklenmelidir

Bilindiği gibi, araştırmalar, veri toplama, çözümlenme ve değerlendirme - yorumlama süreçlerini içermektedir. Toplanan "veri"ler, ancak bu süreçle toplumun yararlanabileceği "bilgi"ye dönüşmektedir. Güneydoğu Anadolu'da tarih ve kültür mirası envanterinin oluşturulmasıyla ve çağımızın sağladığı iletişim olanakları sayesinde Bölge'ye yönelik araştırma etkinlikleri ivme kazanacaktır.

Korumaya yönelik araştırma ile yalnızca Bölge'deki ve Bölge dışındaki bilim kuruluşlarında yapılan çalışmalar kastedilmemektedir. Kuşkusuz bu tür kuruluşlarda yapılacak çalışmalar özel önem taşımaktadır. Ne var ki, tek tek herhangi bir kuruma bağlı olarak çalışmayan yerli ve yabancı araştırmacıların, koleksiyonerlerin, amatör tarihçi ve korumacıların, meslek kuruluşlarının, konu ile ilgili sivil toplum kuruluşlarının araştırmaya yönelik çalışmalarının teşviki bir zenginlik sağlayacaktır.

Bölge'de, bölge kültür mirasına yönelik araştırmacılık her yaşta teşvik edilmelidir. Tarih Vakfı tarafından 1998'de Cumhurbaşkanlığı'nın himayesi altında Türkiye bütününde örgütlenen "Liseliler Yerel Tarih Yarışması" bu yaşta gençlerimizin araştırma kapasiteleri için son derece umut verici sonuçlar vermiştir. Yine Toplumsal Tarih Dergisinin 2000 yılı içinde düzenlediği "Gençlerimiz Tarih Yazıyor" Yarışması büyük ilgi toplamış, üniversite öğrencilerini kapsayan bu yarışma sonunda profesyonel standartlara uygun çok sayıda çalışma elde edilmiştir.

Korumacılık açısından desteklenecek araştırma konuları ve öncelikleri titizlikle saptanmalıdır. Koruma amaçlı araştırma ve saha çalışmalarının, talancılıktan uzak, "iz silmeyen", bilimsel etik ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmeleri sağlanmalıdır.

Türkiye Bilimler Akademisi ve tek tek üniversitelerle işbirliği içinde uluslararası kuruluşların, Bölge'den göçüp yurtdışında ya da büyük şehirlerde yaşayan hemşehri topluluklarının, devletin, özel sektörün ve Bölge'deki il özel idareleri ve belediyelerin katılacakları özel bir fon kurularak, üniversitelerde Güneydoğu Anadolu'daki kültürel miras ile ilgili araştırmalar yapılmasını ve tez çalışmalarının bu alanda yoğunlaştırılmasını özendirme için bir program geliştirilmelidir.

Bu kapsamda:

- Bölge tarihinin, Eskiçağ başta olmak üzere, yeterince araştırılmamış olduğu önemle dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla, Bölge'de kültürel mirasa ilişkin araştırma açığının giderilmesi için uluslararası kaynaklarla da desteklenecek özel projeler geliştirilmesine çalışılmalıdır.
- Yarım kalan kazılar hızla tamamlanmalıdır. Kazı sonuçlarının yayına dönüşmesinde özen gösterilmelidir. Kazılarda başarılı sonuç alanlar teşvik edilmeli, bilimsel rekabet sağlanmalıdır. Kazı izinlerinin verilmesinde şimdiye kadar olduğundan çok daha dar alan tanımlamaları yapılmalı, kazılarda ortaya çıkan eserlerin korunmasına yönelik planlama, kaynak ve uygulamaların tanımlanması beklenmeli, kazı sonrasında koruma uygulamalarının denetlenmesi sağlanmalıdır. Kazı ve koruma raporlarının en kısa zamanda yayınlanabilmesi için koşullu, yayın takvimlerini içeren destek sağlanmalıdır. Kamusal kaynaklarla kazılarda elde edilmiş tasnifli maddi bulguların bir bilgi bankası gibi değerlendirilerek farklı araştırmacılarca yorumuna imkan tanınmalı, bunun için gerekli koşullar hazırlanmalıdır.

- (c) Koruma amaçlı müdahaleler tanımlanmalıdır, bu kavramın uluslararası kapsamı dışında keyfi kullanımlara konu olması engellenmelidir.
- (d) Uluslararası katkının hedeflendiği koşullarda, artık uygar dünyada izi kalmamış bir anlayışla, özellikle yabancı uzmanların kabul edilemez ağırlıktaki bürokratik kurullarla biktirilmelerine meydan verilmemeli, kazı izni süreci kolaylaştırılmalıdır. Denetim hızlı, çağa uygun, iyiyi kaçırmayan, tersine daha çok yabancı araştırmacının Türkiye'ye gelmesini teşvik eder nitelikte olmalıdır.
- (e) Bölge'ye ilişkin olarak çeşitli disiplinlerden araştırmacı grupları ve tek tek araştırmacılar arasında deneyim alışverişine olanak sağlayacak bir internet ağı geliştirilmesi için özel bir web sayfası, sürekliliği ve yönetim kalitesi için gerekli önlemler alınarak kurulmalıdır.
- (f) Bölgeyi ele alan yabancı gezginlerin ve bölgeyle ilgili önemli tarihsel bilgileri içeren yabancı araştırmacıların eserleri seçilip bir dizi halinde Türkçe'ye çevrilmeli, bunlardan yapılacak bir İngilizce derleme Bölge'nin tanıtımı için kullanılmalıdır.
- (g) Yaşanmakta olan dönüşümden etkilenen alanlarda, hem dönüşümü anlamak, hem de uyum sorunlarını hafifletmek için sosyal antropoloji araştırmaları yapılmalıdır. Bölge'deki aşiret yapıları ve özellikle de yerleşik hale geldikten sonraki yaşam biçimleri, disiplinler arası bir çalışma ile araştırılmalıdır. Kendi tarihsel yerleşmelerinden ve üretim araçlarından kopararak yeni ortamlara taşınan insanların ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunları araştırılmalıdır. Bölge'de halkbilim, antropoloji araştırmalarına ve çok zengin olduğu bilinen "kadın kültürü"ne yönelik belgeleme çalışmalarına ve araştırmalara daha geniş olanaklar tanınmalıdır.
- (h) Tarih Vakfı'nın Mardin için yayınladığı "kent tarihleri-albümleri" dizisine benzer yayınların tüm Bölge illeri içinde yapılması desteklenmelidir. Bu tür çalışmaların bir yandan sözlü tarih derlemeleriyle, öte yandan kentsel arkeoloji araştırmaları ile bütünleştirilmesi sağlanmalıdır.
- (i) Yeni yerleşim birimleri tasarlanırken, sosyo-kültürel dokuyu gözeten, kentin tarihsel kimliğini yansıtan ölçütlere özel yer verilmelidir.
- (j) Araştırmacılara, yazarlara-sanatçılara yönelik olarak sık sık karşılaşılan keyfi baskıların kesinlikle ortadan kaldırılması, bölgede çalışma meşruiyetlerinin ve güvenliklerinin sağlanması, kendilerine uygun konaklama olanakları bulmakta yardımcı olunması, vilayet, belediye olanaklarından yararlandırılmaları, Bölge'nin gereği gibi tanınmasının ön koşullarındandır.

3.6. Bölgeye İlişkin Yatırım Süreçlerinde İnceleme – Planlama – Projelendirme - Yapım Adımlarının Korumacılığı Olanaklı Kılması Sağlanmalıdır

Çeşitli yatırımlarda doğal ve tarihi değerlerin korunması bakımından en önemli aşama "inceleme, planlama ve projelendirme" aşamasıdır. Yatırım projelerinin hazırlanmasında bu değerlere duyarlı davranılması pek çok tarihi ve doğal eserin korunmasını sağlayacaktır. Bu amaçla, daha önce üzerinde durulduğu gibi, sahip çıkmanın sağlanmasında korunacak değerlerin yeterli bir envanterinin var olması ve elektronik ortamda kurulacak böylesi bir bilgi bankasının, teknisyenlerin yanısıra halkın kullanımına da açık hale getirilmesi gerekmektedir. Böylece, hem bu değerlere duyarlı planlama yapılması, hem de halkın yapılanlar üzerindeki denetiminin kurulması için bir teknik altyapı sağlanacaktır.

Bölge'deki tarihi yerleşmelere ait koruma planları disiplinler arası bir yaklaşımla hızla yapılmalıdır. Bu amaçla GAP İdaresi tarafından önce "eylem planı" ile bütünleşmiş bir "Koruma Ana Planı" yapılmalıdır. Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Merkezi bu plan çerçevesinde öncelikle kurtarılabilecek değerleri saptamalı ve alt-bölgeler için harekete geçmeli ve GAP Bölge Planı'nda Kültürel Koruma Ana Planı ile diğer sektörel planlar arasında uyumun sağlanması için özel ve sürekliliği olan bir çalışma yapılmalıdır.

Bölge'ye ilişkin haritalar, özellikle müdahale alanlarındaki haritalar hızla güncelleştirilmelidir. Haritası bulunmayan yerlerin haritaları hızla yapılmalı, önemli bölgelerin hava fotoğrafları çekilmelidir. Bu konuda başlıca teknik üniversiteler ile işbirliği yapılmalıdır.

Tarihi varlıkları tehdit eden yatırımların fizibilite çalışmalarında projenin ekonomik maliyeti çevresel, sosyal ve tarihsel alanların korunması için yapılacak harcamaları da kapsamalıdır. Yap-İşlet-Devret Modeli çerçevesinde yapımı öngörülen baraj vb. tesislerin yapım sözleşmelerinde korumaya yönelik hükümlere yer verilmelidir. Geçmişte olduğu gibi kurtarma kazalarına baraj yapımının başlaması ile birlikte değil, çok daha önceden kaynak ayrılmalı/yaratılmalıdır. Gerekliğinde, yıllarca süren bu çalışmalara destek olabilecek yabancı ekiplerin de bu fonlardan yararlanması sağlanmalıdır.

Büyük projelerde ekonomik ve sosyal verilerin yanı sıra, doğal çevreye ve kültürel mirasa ilişkin verileri de gözetilen çevre değerlendirme çalışmaları, mutlaka yetkin kuruluşlara yaptırılmalıdır. Bu çalışmalarda tarihi mirasın korunması açısından alternatifler sunulmalıdır. Varolan tepkiler ve finansman sıkıntılarından dolayı ertelenmiş olan yapım çalışmaları fırsat bilinerek, konunun uzmanlara ve kamuoyuna açık bir biçimde alternatif projeler gözetilerek teknik ve yasal boyutlarıyla tartışılması sağlanmalıdır.

Bu kapsamda :

- (a) Birinci derecede sit alanı olmasına karşın Koruma Kurulu'nda değerlendirilmemiş olan Hasankeyf yerleşmesini ve diğer birçok doğal ve kültürel varlığı sular altında bırakacak, uygulanma arifesindeki İlisu Barajı projesi acilen Koruma Kurulu'nda değerlendirilmelidir. Hasankeyf sınırlı bir kazı alanı değil, bütün olarak bir tarihi-kültürel miras bölgesi ilan edilip kasabaya ilişkin önlemler bu bütünün yönetimi biçiminde gerçekleştirilmelidir. Bu kasaba merkezindeki rölöve, envanter, kazı ve araştırma çalışmalarına halen varolandan çok daha büyük, çok yönlü ve Bölge'de sürekli çalışacak bir ekiple devam edilmesi sağlanmalıdır.
- (b) Kentlerdeki arazi toplulaştırma çalışmaları kültürel varlıkları yok etmektedir. Uygulama imar planlarında jeolojik veriler gibi doğal ve kültürel mirasa ilişkin bilgiler de "zorunlu temel bilgi" sayılmalıdır. Bu kapsamda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanmakta olan İmar ve Şehirleşme Kanunu Tasarısı'ndaki uygulama imar planı tanımına doğal, tarihi ve kültürel varlık bilgilerinin (var ise Koruma Amaçlı İmar Planınının) de eklenmesi sağlanmalıdır.
- (c) Koruma alanlarına yaklaşma mesafesinin 1989'da 50 metreye indirilmesi kötü sonuçlar vermiştir. Bir pilot uygulama olarak Güneydoğu Anadolu'da yaklaşma mesafelerinin yeniden gözden geçirilmesi yerinde olacaktır.
- (d) Koruma planlarının yaptırılmalarının ötesinde uygulanmalarının güvence altına alınması ve yapım çalışmalarının gereği gibi denetlenmesi gerekmektedir. Sorunun çözümünü sadece yasaklayıcı yetkilere bağlamak gerekir. Bunların yanı sıra, bu baskıyı azaltmak için koruma alanlarında yerel yönetimler, STK'lar ve halkın işbirliğiyle başarılı örnekler

yaratarak, bu alanların nasıl çekici yaşam alanlarına dönüşebileceğini göstermek yoluna gidilmelidir.

Koruma planları yapılırken sosyal araştırmalara yer verilmemektedir. Rant baskısı altındaki korunacak binalarda yaşayanların düşük geliri olmaları halinde, bunlara destek olunması için özel projeler geliştirilmelidir. Kentleşme ile doğan arsa ihtiyacını karşılamak ve koruma alanları üzerindeki baskıyı hafifletmek amacıyla, düşük gelirliilere hitap edebilecek küçük parseller arz edilmeli, yeni cazibe merkezleri oluşturulmalıdır.

3.7. Kurtarma Faaliyetleri İçin Etkin Bir Örgütlenmenin Geliştirilmesi Zorunludur.

Türkiye gibi çok zengin tarihe sahip ve bu tarihe ilişkin bilgi ve belgelerin yeterince derlenip tasnif edilmediği gelişme halindeki bir ülkede projelendirme konusunda ne kadar özen gösterilirse gösterilsin, kurtarma faaliyetlerine duyulan gereksinme tamamen ortadan kaldırılamaz. Yine de, çok sayıda kurtarma faaliyetine gereksinme duyulacağından kurtarma faaliyetleri konusunda açık bir kavramsallaştırmaya ve örgütlenmeye gereksinim vardır. Kültürel mirasa sahip çıkmanın lkenin gelişmesine engel olduğu yargısının, koruma konusunda atılacak adımlara çok büyük zarar verdiği açıktır. Bu tür bir çelişkinin söz konusu olmadığını kamuoyuna anlatacak belgesel film, dizi yazı ve benzeri bilinç geliştirme programları gerçekleştirilmelidir.

Kurtarma faaliyetleri, karşılaşılan tarihi mirasın niteliğine göre değişen ve kademeli bir biçimde uygulanması gereken çalışmalardır. Bu faaliyetin ilk görevi belgelemedir, dolayısıyla bir projenin gerçekleşmesi sırasında karşılaşılan bulgular mutlaka ayrıntılı bir biçimde belgelenmeli ve elde edilen bilgiler, entelektüel hakları koruyarak, Bölge'de çalışmak isteyen tüm bilim ekiplerinin yararlanacağı bir bilgi bankasına da konulmalıdır.

Öte yandan, kentsel arkeolojinin Türkiye'de pek az tanınan ve uygulama alanı bulan bir bilim dalı oluşunu dikkate alarak, geliştirilecek pilot araştırma projeleri ve kazılarla bir kentteki yapıların yalnızca tarihin yok olmasına değil, tarihin ortaya çıkmasına da yardımcı olmaya başlaması konusundaki ilk adımlar atılmalıdır.

3.8. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Özel Bir Alt-Proje Geliştirilmelidir

Bilindiği gibi, Bölge'de korunması ve restore edilmesi gereken çok sayıda taşınmaz kültür varlığı vardır. Tarihsel sivil mimari örneklerinin, evre bütünlüğü içinde kimliklerini yitirmeden günümüz koşullarında korunma ve kullanılmaya uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Mimarlık eserlerinin özel ticari kaygılar ya da kamu kuruluşlarının yanlış uygulamaları ile "restore" edilmek adı altında tahribinin önüne geçilmelidir.

Bu varlıkların korumasının, bazı durumlarda, yerel kuruluşlara ve yerel halka, (özellikle mülk sahiplerine ve korunacak yapılarda yaşayan insanlara) rağmen gerçekleştirilmesinin son derece zor olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, yöre halkına ekonomik ve pratik geçerliliği olan koruma alternatifleri sunulması, örneğin Harran'ın artık içinde yaşanmayan, dolayısıyla uzun süre ayakta kalamayacak kümbet evlerinin nasıl korunabileceğinin somut olarak araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Bölge'deki kültürel varlıkları tehdit eden kentleşme, baraj, otoyol, boru hattı, enerji hattı yapımı, yoğun tarım ve kırsal sulama projeleri karşısında, geçen onyıllarda kullanılıp etkisizliği belli olan mekanizma ve önlemlerin dışında, hızlı ve etkin koruma mekanizma ve tekniklerinin geliştirilmesi, tüm çalışmaların uluslararası kaynaklarla da desteklenen bir ana plana bağimli kılınması zorunluluğu anlaşılmıştır.

Bu kapsamda:

- (a) tarihsel değeri olan taş sokakların asfaltlaşmasının önüne geçilmesi;
- (b) taşınmaz kültür varlıklarının, olanaklı olan ölçüde toplumsal bağlamlarıyla korunmalarının özendirilmesi;
- (c) büyük özel ve kamu kuruluşlarının, belirlenecek bir süre içinde birer yapıyı kentsel bütünlük içinde, işlev vererek (konukevi, lokal, kütüphane, arşiv vb) ve kaliteli bir şekilde restore ettirmeleri için proje desteği sağlanarak bir kampanya başlatılması;
- (d) tescilli taşınmazlara vergi muafiyeti uygulanması, sit alanlarındaki tüm taşınmazlara (konut, işyeri) korumayı geliştiren emlak ve gelir vergileri indirimi vb. teşvikler sağlanması, tescilli taşınmazların onarımlarında giderlerin bir bölümünün vergiden düşülmesi;
- (e) Adıyaman örneğinde olduğu gibi ören yerleri üzerine "orman" veya "piknik alanı" yapılmasının önüne geçilmesi;
- (f) Bölge'ye ait başka yerlerde bulunan kültür varlıklarının iade edilmesi için uluslararası kampanyalar açılması;
- (g) koruma uygulamaları üzerine yerel üniversitelerin ilgili bölümlerine bilgi verilmesi, bu alandaki araştırma ve uygulamalarda yer alan üniversite öğretim üyeleri ve öteki görevlilerin artırılmasına çalışılması,

üzerinde durulabilecek bazı önerilerdir.

3.9. Taşınabilir Maddi Varlıkların Korunması İçin Özel Bir Alt-Proje Geliştirilmelidir

Bölge'nin birçok taşınabilir tarih ve kültür varlığı, bütünlüğünden kopartılarak yurdun başka bölgelerinde ya da yurt dışında satışa sunulmaktadır. Bu durum, önemli ölçüde "tarihi eser" kavramının yalnızca yüksek kültür ürünleriyle sınırlı sanılmasının ve bu malzemeye sahip çıkacak kurumların varolmamasının sonucudur.

Taşınabilir maddi varlıkların korunması konusu, çağdaş bir müzecilik kavramını da beraberinde getirmektedir. Bölge'deki müzelerin sayısı arttırılmalı, bunlarda nitelikli personel istihdam edilmeli, müze envanterlerinin çıkartılması için acilen kaynak sağlanmalıdır.

Bölge'deki müzelerin depolama kapasiteleri arttırılmalı bilgilendirme, koruma, güvenlik ve işletme sistemleri çağdaş olanaklar kullanılarak iyileştirilmelidir. Müzeler pasif niteliklerinden kurtarılıp, etkileşimli hale getirilmelidir. Bunlar, bölgenin uygarlık tarihi içindeki yerini, önemini, gündelik yaşam tarihini tanıtmaya, yansıtmaya yönelik ve birbiriyle ilişkilendirilmiş yeni bir anlayış içinde tasarlanmalıdır. Müzeler bilgi-belge merkezleri ile bütünleştirilmelidir.

Bu çerçevede bir Koruma Enstitüsü ve Bölgesel Kütüphane ile birlikte güçlü bir GAP Müzesi planlanmalıdır. Böyle bir komplekste halk sanatlarının canlı olarak sergileneceği ve eğitim amacına da hizmet edebilecek bir açık hava müzesine de yer verilebilecektir.

3.10. Maddi-Olmayan Kültürel Varlıklarının Korunması Bir Alt-Proje İçinde Ele Alınmalıdır

Maddi-olmayan değerlerin gelişme ile eklenmesi daha zordur. Bu alanda uluslararası ve ulusal kaynaklarla desteklenen, yaratıcı, özel bir planlama ve uygulamaya ihtiyaç olduğu açıktır.

Maddi-olmayan kültür ürünleri olabildiğince belgelenmeli, bunlara ilişkin eğitim ve basın-yayın olanakları yaratılmalı, tarihi ve kültürel zenginliği koruyup gelecek kuşaklara aktarmayı amaçlayan yerel girişimler desteklenmelidir.

GAP Bölgesi'nde oldukça zengin bir çeşitlilik gösteren yerel zanaatlar yok olmaktadır. GAP İdaresi ve Kültür Bakanlığı'nın bu zanaatları korumak, bu sayede kişilere ekonomik fayda sağlamasına olanak yaratmak amacıyla yerel zanaatların (maden işlemeciliği, bakırcılık vb.) yozlaşmadan yeniden üretimi ve pazarlanabilmesi için 8. Beş Yıllı Kalkınma Planı Kültür Varlıkları Özel İhtisas Komisyonu raporunda tanımlanan model çerçevesinde bir müze kurulması, bu konuda yerel girişimlerin yönlendirilmesi için, Kültür Bakanlığı'nın ürün pazarlama ve kurs desteklerinin yanı sıra, proje paketleri geliştirilmesi gereklidir.

Bu kapsamda:

- (a) korunması özellikle güç olan maddi-olmayan kültür varlıkları konusunda bilimsel araştırmalara, derlemelere destek olunması;
- (b) Bölge'nin değişik yerlerinde etnografya müzeleri kurulmasının teşvik edilmesi;
- (c) bölgesel oyunları ve türküleri en geniş kapsamı içinde araştırıp, öğrenip öğretmeye yönelik güçlü bir GAP Halk Dansları Topluluğu ve GAP Halk Türküleri Topluluğu kurulması; Bölge üniversitelerinde halk müziği ve halk oyunları bölümleri açılması;
- (d) Bölge'de tiyatro, sinema, resim, fotoğraf, edebiyat vb sanatsal etkinliklerin özendirilmesi, olanaklı olan durumlarda bunların kültürel mirasın belgelenmesi ve geliştirilmesine yöneltilmesi

üzerinde durulmalıdır.

3.11. Tarihi ve Kültürel Mirasın Korunması İçin Büyük Çaplı Ek Finansman Kaynakları Aranmalı, Varolanlar Harekete Geçirilmelidir

Genel olarak, kurtarma, koruma, bu bilincinin yaratılması, tanıtma ve turizm altyapısının geliştirilmesi önemli finansman kaynaklarını gerektirmektedir. Güneydoğu gibi çok önemli tarihsel zenginliklere sahip bir alanda devlet kuruluşları ne kadar çok kaynak ayırırsa ayırınsınlar bu yetersiz kalacaktır. Dolayısıyla, uluslararası kuruluşlardan Bölge'de yaşayan girişimcilere, Bölge'nin yurt içinde ve yurt dışında başka yerlerde yaşayan sakinlerinden, halen bölgede yaşayan halka kadar tüm grupların, para, emek ve zaman olarak kaynaklarının bir bölümünü tarihi, kültürel mirası koruyup geliştirmeye ayırmasının yollarının bulunması gerekmektedir.

Kuşkusuz böyle bir amaç için kaynak ayırmak, önce önem vermeyi gerektirir. Bu nedenle de bilinçlenmenin sağlanması, yerel, ulusal ve uluslararası medyanın desteği özel bir öneme sahiptir.

Koruma ve geliştirme için kullanılabilir kaynak olanaklarının artırılması için işlevsel bir yeniden örgütlenme ve Koruma Ana Planı'na uygun olarak üretilecek "iyi" projeler kilit önemdedir. Örgütlenmenin tamamlanıp koruma ana planına göre katılımcı bir anlayışla hazırlanacak proje paketleri için bir tanıtım kampanyası eşliğinde iç ve dış kaynak arayışlarına girişilebilir. Bu kapsamda Avrupa Birliği, uluslararası koruma kuruluşları, Dünya Bankası, yerli ve yabancı STK'lar, yerli ve yabancı üniversiteler ve araştırma kuruluşları, bu konuda bir yönetmeliği yıllarca önce hazırlamış olan Toplu Konut İdaresi, 8 yıllık Eğitim Projesi Fonları vb. pek çok kaynağın, tanımlanmış somut projeler için kullanılması için girişimler yapılabilir.

Bu kapsamda,

- (a) her türlü yatırımcı kurum ve kuruluşun olumsuz bir biçimde etkilediği, değişimine ya da yok olmasına yolaçtığı kültür ve doğa varlıkları ile ilgili olarak gerekli araştırma, belgeleme, yayın ile koruma önlemleri, taşıma giderlerini karşılamak zorunda bırakılması,
- (b) başta barajlar olmak üzere kültürel mirası olumsuz etkileyen büyük projeler yapan şirketlere ilgili bölgedeki koruma etkinliklerinde kullanılması koşuluyla özel bir "koruma vergisi" konulması;
- (c) kentsel rantın bir bölümü korumaya aktarabilecek ve belediyeleri aktif koruma görevlerine zorlayacak yeni mekanizmalar yaratılması;
- (d) kültürel mirasın korunmasına ilişkin acil müdahaleler için il özel idarelerinde bir fon ayrılması;
- (e) cirosu belli bir düzeyin üzerinde olan kuruluşlardan "kültürel miras koruma vergisi" alınması ya da bu tür kuruluşlara bölgede, saptanacak bir sürede tarihi bir yapıyı restore edip kamusal kullanıma açma yükümlülüğü getirilmesi,
- (f) kültürel mirasın korunması alanında büyük çaplı harcamalar yapan kuruluşlara belirli bir oranda vergi indirimi sağlanması,
- (g) müze gelirlerinin ait oldukları müzenin ihtiyaçları için harcanması, için gerekli yasa tekliflerinin hazırlanması üzerinde çalışılması gereken önerilerdir.

3.12. Kitle Eğitimi ve Özel Eğitim Koruma Seferberliğinin Ayrılmaz Birer Parçasıdır.

Korumanın gereğince yapılabilmesi doğal ve tarihi değerlerin envanterini tasarlayacak, envanteri zenginleştirecek ve kullanılabilir hale getirecek çok disiplinli saha araştırmaları, kazılar ve sosyal araştırmalar yapabilecek niteliklerde kadroların yetiştirilmesini gerektirmektedir.

Ancak, bu alandaki yetişme sorununu bir üniversite eğitimi sorununun ötesinde, daha geniş bir tabanda uygulama içinde yetişme sorunu olarak görmek gerekir. Burada sivil toplum kuruluşlarına çok yönlü görevler düşmektedir - kampanyalar yürütmek, yeni modeller geliştirmek, bu modellerin geliştirilmesinde ortaklar olarak yer almak gibi.

Korumaya ilişkin eğitimi sadece yöneticilerin ve halkın bilinçlenmesi doğrultusunda düşünmek yetersiz kalacaktır. Taş işçiliği, telkari vb. örneklerinde olduğu gibi korumanın gerektirdiği eski üretim bilgilerinin üretilmesine olanak veren yaygın eğitim faaliyetlerinin örgütlenmesine önem verilmelidir. Unutulmuş yapı teknikleri ve malzemeler konusunda eski yapı ustalarıyla görüşülerek restorasyon teknikleri geliştirilmeli, iş edinme programları ile yapı ustaları yetiştirilmelidir.

Eğitim etkinliklerinin gereğince ele alınabilmesi için Kültürel Miras Koruma Ana Planı öngörülerıyla uyumlu bir "Koruma Eğitim Planı" da hazırlanmalı ve eğitim proje paketleri bu plan doğrultusunda teşvik edilmelidir.

Bu kapsamda,

- (a) vali, kaymakam, belediye yöneticileri, güvenlik yetkilileri gibi yöneticilerle ve yatırımcı kuruluşların üst karar noktalarında bulunan görevliler için kültür varlıklarının önemi konusunda özel eğitim (konferans, seminer, gezi vb.) programları düzenlenmesi; yönetici yetiştiren kurumların (Siyasal Bilgiler Fakülteleri, Polis Akademileri vb) müfredatında kültür mirası ve korunması derslerinin yer almasının sağlanması;
  - (b) koruma bilinci için ilköğretimden başlayarak ve her düzeyde eğitim yapılması;
  - (c) kadın ve çocukların "çekincesiz ve sorunsuz" yararlanabilecekleri "kültür merkezleri" oluşturulması; kadın, çocuk ve gençlerin öğren yerleri, müzeler vb yerlere götürülmesini sağlayacak özel programlar oluşturulması;
  - (d) okullar ve toplum merkezlerinde olağan ders programlarının görsel-popüler kültür etkinlikleri ile bütünleşebilmesi, bu kapsamda öğrencilerin yöre kültürüne yönelik araştırıcı yeteneklerinin geliştirilmesi için projeler yapılması;
  - (e) yazar, sanatçı ve medya mensupları ile yakın ilişki kurularak kendilerine bölgeyi gezmeleri için özel olanaklar sağlanması,
- dikkatle ele alınması gereken önerilerdir.

3.13. Doğru Planlanmış ve Doğru Kavramlarla Yürütülen Bir Turizm ve Tanıtım Çalışması Korumayı Tamamlayabilir, Destekleyebilir

Bölge'de turizmin geliştirilmesi, koruma amaçlarına erişebilmek için önemli bir araç olarak görülmektedir. Turizm sayesinde sağlanacak gelirler korumanın sahiplenilmesi için de önemlidir. Kültür varlıkları, bölge halkının yararı, kentsel hizmetler ve amaca aykırı olmadığı durumlarda turizm için değerlendirilmeli ve kullanılmalıdır.

GAP İdaresi 2010 yılı erimli "GAP Bölgesi Turizm Sektör Planı" hazırlamaktadır. Öte yandan Turizm Bakanlığı da 2020 yılı erimli "GAP Bölgesel Turizm Geliştirme Planı" hazırlamıştır. Koruma konusuyla yakından ilişkili, ancak iki farklı bünyede yürütülen çalışmaların GAP İdaresi tarafından koordine edilerek kaynakların en akılcı biçimde kullanılması sağlanmalıdır.

Dolayısıyla:

- (a) Bölge'de koruma ile birlikte kazanma ve kullanmayı da sağlayacak yöntemler geliştirilmesi, bu yöntemlerin katılımcı, inandırıcı, somuta indirgeyici olması ve gerekli eğitim altyapısı ile bütünleştirilmesi;

- (b) bölgenin ve bağlı illerin kültür ve tarih değerlerini tanıtan, turistlere yönelik İngilizce ve Türkçe özel bir "GAP Turizm ve Kültür Rehberi", bir dizi belgesel film ve CD hazırlanması;
  - (c) uluslararası ve ulusal medyanın, en önde gelen yabancı turizm kuruluşlarının özenle belirlenmiş seçkin temsilcilerine ehil kuruluşlar tarafından örgütlenmiş bölgenin kültür mirasını tanıtıcı geziler düzenlenmesi, ayrıca dış tanıtım ve yerel sergileme modelleri üzerinde durulması;
  - (d) yurtdışındaki turizm fuarlarında bölge halk oyunlarını, yemeklerini ve müziğini çeşitliliği ve bütünlüğü içinde tanıtacak etkili katılımların uzman kuruluşlarca projelendirilmesi,
  - (e) inanç turizminin 2000-2001 yılı ile sınırlı olmayan önemli bir potansiyel olarak taşıdığı değerini kavranıp bu alandaki ciddi, kültür ve tarih mirasının korunup geliştirilmesine yardımcı girişimlerin desteklenmesi,
  - (f) Bölge'de yeni turizm meslek okullarının açılması, her düzeydeki okulda ve halk eğitim merkezlerinde kültürel miras ve turizm birikteliğini ele alan dersler verilmesi, yerel medya kuruluşlarının bu çabaları desteklemesi,
  - (g) medyanın, bu arada TRT-INT'in Bölge'yi tanıtıcı yayın yapmasını özendirmek üzere, GAP Kültürel Miras Koruma Merkezi'nin bölgede kültürel mirasın tanıtımını koordine edecek bir iletişim biriminin bulunması,
- sağlanmalıdır.

GAP İdaresi için, kültürel miras alanında en akılcı olan stratejinin, hazırlanacak Koruma Ana Planı çerçevesinde örgütlenmek, katılımcı bir yaklaşımla oluşturulacak projeleri ve bunların önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda sınırlı beşeri ve mali kaynakları, sonuçları kısa dönemde alınabilecek pilot uygulamalara yoğunlaştırmak, hızla başarı kazanmak ve edinilen deneyimin değerlendirilmesi ve tanıtımı ile başarılı modelleri yaygınlaştırmak olduğu kanısındayız.

Dolayısıyla, İdare açısından, belirli işlerin bünyede yapılmasından çok, Bölge düzeyinde "yaygınlaştırılabilir" – ki yaygınlaştırılabilir olma kendi içinde katılımıcılığı gerekli kılmaktadır- pilot projelerin saptanması, doğru tasarlanması, sağlanması, kaynak yaratılmasının kolaylaştırılması, uygulanmanın yakından izlenmesi, değerlendirilmesi ve tanıtımı önem kazanmaktadır.

EK 1: TOPLANTIYA DAVET EDİLENLER VE KATILANLAR LİSTESİ

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAİL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN	
28.10.00	İSTANBUL	1	AFİFE	BATUR	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 13 00 / 2376	251 48 95		İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Tarihi Abd Taşkılla Taksim - İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+		
		2	AHMET	TURGUT	İstanbul Şehir Plancılar Odası	Başkan	275 43 67	272 91 19	istanbul@sto.org.tr	Emirhan Cad. Bayındır Çıkma Sok. Uygur Apt No 1/1 Dikilitaş-İstanbul	İSTANBUL	S		+	
		3	AKİLE	GURSOY	Yeditepe Ü.	Öğretim Üyesi	310 72 22/127	492 62 32	akile@yeditepe.edu.tr	Yeditepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fak. Antropoloji Bölümü, Selmanı Pak Cad. Üsküdar-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	
		4	AKSEL	TİBET	Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi	359 00 64		leskat@altern.org	Bağdat Cad. No:301/7 Caddebostan-İstanbul	İSTANBUL	S		+	
		5	ALİ	NESİN	Bilgi Ü.	Öğretim Üyesi	216 22 22	216 84 77	anesin@bilgi.edu.tr	Bilgi Ü. İnönü Cad. No:28 Kuştepe Şişli-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	
		6	ALİ RIZA	NURHAN	İstanbul Şehir Plancılar Odası	Sayman Üye	275 43 67	272 91 19	istanbul@sto.org.tr	Emirhan Cad. Bayındır Çıkma Sok. Uygur Apt. No 3/1 Darphane-Besiktas/İstanbul	İSTANBUL	S			+
		7	ALİ YAŞAR	SARIBAY	Uludağ Ü.	Rektör Yrd.	0224 442 80 01	442 81 20	aliyasar@uubim.bim.uludag.edu.tr	Uludağ Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Görükle Kampüsü 16059 Bursa	BURSA	Ü		+	
		8	ALİM	ÇOPUROĞLU	GAP İdaresi Başkanlığı	Özel Projeler Koord.	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R		+	+
		9	ARHAN	KAYAR	DDF	YK Üyesi	252 64 89	252 64 87	arhan@ddf.com.tr		İSTANBUL	S		+	
		10	ASLI	ÖZDOĞAN	Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi - Yrd. Doç. Dr.	517 69 03 (ev) 0532 242 84 62	519 45 92	aslierim@istanbul.edu.tr	İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Prehistorya Anabilim Dalı Beyazıt-İstanbul	İSTANBUL	S		+	+
		11	ATILLA	KARAOŞMANOĞLU	İSO	YK Baş Danışmanı	251 20 19	245 50 22		İstanbul Sanayi Odası Mesrutiyet Cad. 118 Tepebaşı-İSTANBUL	İSTANBUL	S		+	
		12	ATILLA	YÜCEL	İTÜ Mimarlık Fakültesi	Öğretim Üyesi	216-360 43 04	350 00 31	marisay@superonline.com	İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Taşkılla Taksim - İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	+
		13	ATOK	İLHAN	Türk Philips	Genel Müdür	0216 522 15 00	522 15 15			İSTANBUL	B		+	
		14	AYDA	AREL		Emeklî Öğretim Üyesi	360 29 22	359 66 31		Ethem Efendi Cad. Çim Apt. Daire 2 B1060 Erenköy-İstanbul	İSTANBUL	B		+	+
		15	AYDIN	ENGİN	Cumhuriyet Gazetesi	Yazar	512 05 05	513 85 95	aengin@doruk.net.tr	Cumhuriyet Gazetesi, Türk Ocağı Cad. 39/41 İstanbul	İSTANBUL	B		+	
		16	AYFER	BARTU	Koç Ü.	Öğretim Üyesi	229 30 06/412	229 06 80	abartu2000@yahoo.com	Koç Üniversitesi, Çayır Cad. No: 5 80860 İstinye-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	
		17	AYHAN	AKTAR	Marmara Ü.	Öğretim Üyesi	336 28 09	338 99 42	aktar@marun.edu.tr	Marmara Ü. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Göztepe Kampüsü Kadıköy-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	
		18	AYLA	ZİRH GURSOY	Marmara Ü.	Öğretim Üyesi					İSTANBUL	Ü		+	
		19	AYŞE	BUĞRA	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40/1505	267 24 53	bugray@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü 80815 Bebek-İst.	İSTANBUL	Ü		+	
		20	AYŞE	ERZAN	İTÜ	Öğretim Üyesi	285 32 77	285 63 86	ayseerzan@hotmail.com	İ.T.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü 80626 Maslak-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü			+
		21	BAKIR	ÇAĞLAR	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	336 15 51	336 54 79		Bahariye Cad. No 20/6 Kadıköy-İstanbul	İSTANBUL	B		+	
		22	BAŞARAN	ULUSOY	TÜRSAB	Başkan	259 84 04	259 06 56	tursab@sim.net.tr		İSTANBUL	S		+	
		23	BURHAN	OĞUZ	Marmara Ü.	Öğretim Üyesi	0216 414 29 62	339 18 83		Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Endüstriyel Ürünler Tasarımı Bölümü Acıbadem-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü		+	
		24	CELAL	BAŞLANGIÇ	Radikal Gazetesi	Yazar	505 65 84	505 65 83	cbaslangic@radikal.com.tr	Radikal Gazetesi, Doğan Medya Center Bağcılar 34554 İstanbul	İSTANBUL	B		+	
		25	CEM	ÖZSÜER	GAP İdaresi Başkanlığı		312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R		+	+
		26	CENGİZ	BEKTAŞ	Bektaş Mimarlık	Mimar	333 92 11	343 13 17		Bektaş Mimarlık Ozyonetim İşliği, Uryanizade Sok. No 35-37Kuzguncuk - İSTANBUL	İSTANBUL	B		+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÖNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		27	CENGİZ	ERUZUN	MSU	Öğretim Üyesi	252 16 00/298	432 43 09		MSU Şehir Bölge Planlama Bölümü Meclis-1 Mebusan Cad. Fındıklı-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	+
		28	CEYLAN	ORHUN	Anakültür	Başkan	233 69 58	232 32 19		Açık Radyo, Cumhuriyet Cad. Üftade Sok. Em Han No 1 K.4-6 Elmadag-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		29	CHRISTOPH	NEUMANN	İTÜ	Öğretim Üyesi	285 32 95	285 63 86	neumann@itu.edu.tr	İTÜ Fen Edebiyat Fak. İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü 80626 Maslak-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		30	ÇAĞATAY	ANADOL	Tarih Vakfı	Yayınlar Koordinatörü	227 37 33	227 37 32	canadol@tarhvakfi.org.tr	Tarih Vakfı	İSTANBUL	S	+	
		31	ÇAĞLAR	KEYDER	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40 / 2057	257 54 95	keyder@boun.edu.tr	Boğaziçi Ü Sosyoloji Bölümü Bebek-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		32	ÇİĞDEM	TUZUN	DEİK	Koordinatör	245 09 63	243 41 84	ctuzun@deik.org.tr	DEİK, İstiklal Cad. 286/9 Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	R	+	
		33	DİNÇ	UNER	Milliyet	İcra Kurulu Başkan Yrd.	505 66 40	505 66 42			İSTANBUL	B	+	
		34	DOĞAN	KUBAN	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 13 00/2383			İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		35	EKREM	ÖZDEÖRMENCI	GAP İdaresi Başkanlığı		312-440 52 10	441 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara		R	+	+
		36	EMRE	KONGAR	Yıldız Teknik Ü.	Öğretim Üyesi	259 70 70	259 42 02	emre.kongar@raksnet.com.tr		İSTANBUL	B	+	
		37	ENİS	BATUR	Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık	Murahhas Aza	251 90 52	293 07 23	ykkultur@ykkultur.com.tr	Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstiklal Cad. No 285 Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		38	ENİS RIZA	SAKIZLI	VTR	Belgesel Film Yapımcısı	232 27 24	232 61 47	vtredit@turk.net	VTR, Prof. Orhan Ersek Sok. Ümit Apt. No 67/2-3 Teşvikiye - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		39	ERGİN	CINMEN		Avukat	243 51 30	243 51 30		İstiklal Cad. Ünyon Han No 483/2 Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		40	ERIC	JEAN		Arkeolog						B	+	
		41	ERSİN	ÖZİNCE	İş Bankası	Genel Müdür	0212 316 12 00	316 09 00	ersin.ozince@isbank.com.tr	Türkiye İş Bankası A.Ş. İş Kuleleri 4. Levent - İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		42	ERSİN	SALMAN		Haikta İlişkiler Uzmanı	287 54 76	265 53 69	ersinsalman@turk.net	Orman Sokak No 1 80810 Kuruçeşme-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		43	ESRA	EKMEKÇİ	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	252 64 89	252 64 87			İSTANBUL	Ü	+	
		44	ESRA	ÖZDEN	Barajlar ve Kültürel Miras İzleme Kurulu	Genel Sekreter	216-380 13 25		esraozden@superonline.com	Hacımuhtar Sok. İzzet Apt. 17/1 Kozyatağı/İstanbul	İSTANBUL	S		+
		45	FADİME	GÖK	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 00/1269		gokf@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi 80815 Bebek İST	İSTANBUL	Ü	+	
		46	FARUK	ECZACIBAŞI	Eczacıbaşı Holding	YK Üyesi	275 25 00	278 62 55	faruk@eczacibasi.com.tr	Büyükdere Cad. 193 80640 Levent-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		47	FERHUNDE	ÖZBAY	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 00/1493	257 85 99	ozbayf@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Bebek - İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		48	FERZAN	YILDIRIM	WALD	Genel Müdür	512 62 69	519 00 60	ferzan@ibm.net	Dünya Yerel Yönetimler ve Demokrasi Akademisi Yerebatan Cad. No. 2/3 34400 Sultanahmet-İSTANBUL	İSTANBUL	R	+	
		49	FIKRET	TOKSÖZ	Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği	Genel Sekreter	527 78 01	526 52 76	mabb@superonline.com	Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği Zindan Kapı Değirmen Han Eminönü-İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		50	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		51	FUSUN	ERTUĞ		Arkeolog	350 17 66		fertug@sttglobal.net		İSTANBUL	B	+	
		52	GÖRKEM	KIZILKAYAK	ÇEKÜL	Temsilci üye	251 54 44	251 54 44	cekul@cekulvakfi.org.tr	Ekrem Tur Sok. No 8 80060 Beyoğlu/İstanbul	İSTANBUL	S		+
		53	GÜN	KUT	Boğaziçi Ü	Öğretim Üyesi			kut@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü 80815 Bebek - İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		54	GUNDAĞ	KAYAOĞLU		Yayıncı Yazar	528 60 28	513 13 68	kayaoglu@arli.net.tr	İMÇ 5 Blok 5607.34470 Ünkapanı - İstanbul	İSTANBUL	B	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAİL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		55	GUNKUT	AKIN	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 13 00/ 2392	251 48 55	nurgunkut@superonline.com	İTÜ Mimarlık Tarihi Kürsüsü Taksim-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		56	GÜREL	TUZUN	Ana Yayıncılık	Genel Yayın Koordinatörü	286 15 20	276 27 67	gureltuzun@turk.net	Ana Yayıncılık, Büyükdere Cad. 57/3 Mastak 80725 İstanbul	İSTANBUL	B	-	
		57	HAKAN	AÇAR	TOFAŞ	Stratejik İletişim Koordinatörü	275 33 90	275 39 88	HakanAc@tofasoto.com.tr		İSTANBUL	B	+	
		58	HALET	ÇAMBEL		Emekli Öğretim Üyesi	263 56 41	263 60 31		Birinci Cad. No 212 80280 Arnavutköy-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		59	HALIS	AYDINTAŞBAŞ	Al-Huda İnşaat	Genel Müdür	332 03 94	332 43 43		AL-HUDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kızılserçe Sokak 18 Anadolu Hisarı 81610 İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		60	HASAN	KAYA		Uzman	527 19 11	233 53 92		İstanbul Kültür Enstitüsü Cumhuriyet Cad. Şumnu Apt. 173/4 Elmadağ-İstanbul	İSTANBUL	S	+	+
		61	HASAN BULENT	KAHRAMAN	Sabancı Ü.	Öğretim Üyesi	483 91 30	483 92 50	kahraman@sabanciuniv.edu	Sabancı Üniversitesi, Orhanlı 81474 Tuzla-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		62	HASAN HAYRİ	ALKAN		Uzman	527 19 11	233 53 92		İstanbul Kültür Enstitüsü Cumhuriyet Cad. Şumnu Apt. 173/4 Elmadağ-İstanbul	İSTANBUL	S		+
		63	HAYRETTİN	KARACA	TEMA	YK Başkanı	283 78 16	281 11 32			İSTANBUL	S	+	
		64	HÜSAMETTİN	KAVİ	İSO	Başkan	292 22 00	252 29 00		İstanbul Sanayi Odası Meşrutiyet Cad. 118 Tepebaşı-İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		65	HÜSAMETTİN	KOÇAN	Marmara Ü.	Öğretim Üyesi	339 01 89	339 18 83	hkocan@marun.edu.tr	M.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı Küçükçamlıca Cad. 81018 Kadıköy-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		66	İBRAHİM	ÖZLEN	MAREV	Başkan	266 41 00	288 03 93		Ortaklar Cad. Gayrettepe Apt. No 3/7 Mecidiyeköy-İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		67	JAN	NAHUM	TOFAŞ	Murahhas Aza	266 11 14	288 48 50	jann@tofas.com.tr		İSTANBUL	B	+	
		68	KEMAL	KIRIŞÇI	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 00			Boğaziçi Ü. Siyaset Bilimi Bölümü 80815 Bebek-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		69	KENAN	AKIN	Türkiye Gazetesi	Genel Yayın Müdürü	212-454 30 00	454 38 89	kenan.akin@ihlas.net.tr		İSTANBUL	B	+	
		70	LEYLA	NEYZİ	Sabancı Ü.	Öğretim Üyesi	483 90 00 (9235)		neyzi@sabanciuniv.edu	Sabancı Ü. Orhanlı 81474 Tuzla-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		71	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		72	MEHMET	ALPER			274 90 93	274 91 01		Yıldız Posta Cad. Vefa Bayırı Sokak İş Bankalılar Sitesi C Blok K.1 D.3 Esentepe-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		73	MEHMET	BAYHAN	Yıldız Teknik Ü.	Öğretim Üyesi	261 03 86	236 41 80	bayhan@yildiz.edu.tr	Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi 80750 Beşiktaş-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		74	MEHMET	GENÇ	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	342 94 13			Barbaros Mah. Veyisi Paşa sokak Atalar Sitesi 11 Blok Daire 23 Koşuyolu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		75	MEHMET	KABAŞAKAL	İSO	Genel Sekreter	292 22 00	293 43 98		İstanbul Sanayi Odası Meşrutiyet Cad. 118 Tepebaşı-İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		76	MEHMET	ÖZDOĞAN	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	520 75 40-45 / 1037	519 45 92	mozdo@atlas.net.tr	İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Prehistorya Anabilim Dalı Beyazıt-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		77	MEHMET İHSAN	TUNAY	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	520 75 41/1379			İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü Beyazıt-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		78	MEHMET ZİYA	OKTAY	Midyatlılar Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Derneği	YK Üyesi	639 82 19 0533 454 43 30	639 82 20		Şirnevler Mehmet Akif Cad. Taştan Apt. No:30 K:1 D.1	İSTANBUL	S		+
		79	MELEK	ULAGAY (TAYLAN)	Helsinki Yurttaşlar Derneği	YK Üyesi	292 68 42-43 0532 616 47 06	292 68 44	hyd-hcatr@superonline.com	Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnönü Cad. Hacı Hanım Sok. No 10/8 Gümüşsuyu-İstanbul	İSTANBUL	S	+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAİL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		80	MERAL	KORZAY	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40/1980	265 97 73	korzay@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Turizm Programı Hisar Kampüsü 80815 Bebek-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		81	METE	TUNÇAY	Bilgi Ü.	Öğretim Üyesi	216 22 22	216 84 77	tuncay@ibun.edu.tr	Bilgi Üniversitesi İnönü Cad. No: 28 Kuştepe Şişli-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		82	METİN	AHUNBAY	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 77 79			İTÜ Mimarlık Fakültesi Taşkışla Kampüsü Taksim-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		83	METİN	SÖZEN	ÇEKÜL	Başkan	227 34 41	251 54 45	cekulvakfi@superonline.com	İstiklal Cad. 87/6 Beyoğlu 80080 İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		84	MUHSİN	KIZILKAYA		Yazar	293 21 32 0533 269 68 66	296 22 40			İSTANBUL	B	+	+
		85	MURAT	BELGE	Bilgi Ü.	Öğretim Üyesi	216 22 22	216 24 00		Bilgi Üniversitesi, İnönü Cad. No: 28 Kuştepe Şişli-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		86	MURAT	CANO		Avukat	252 92 32	252 92 89	lawyercano2@superonline.com	Taksim İstiklal Cad. Meşelik Sok. No:36 K.3 D.8 80060 Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		87	MURAT	GÖKDEMİR	İnşaat Mühendisleri Odası	Yönetim Kurulu Üyesi	248 36 42	232 09 12	imo@imoistanbul.org.tr	İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Halaskargazi Cad. No:35/1 Harbiye 80230 İstanbul	İSTANBUL	S	+	+
		88	MURATHAN	MUNGAN		Yazar	243 23 14			Mebusan Yokuşu Timsah Sokak No:10/6 Fındıklı-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		89	MÜNİR	KİLİMCİ	Resim Matbaacılık	YK Başkanı	482 17 35	481 93 94		Resim Matbaacılık, Davutpaşa Cad. No:133 34020 İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		90	NADİRE	MATER	İPS	Türkiye Temsilcisi	245 61 85-86	245 61 86	nadire@turk.net	Kallavi Sok. No: 56/7 Ece Han Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		91	NEPHAN	SARAN		Emekli Öğretim Üyesi	247 34 21			Maçka Cad. Erhan Apt. No:20/3 Teşvikiye-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		92	NERGİS	YAZGAN	DHKD	YK Üyesi	528 20 30	528 20 40	kelaynak@dhkd.org	Doğal Hayatı Koruma Der. Büyük Postane Cad. No: 43-45 K: 5-6 Bahçekapı 34420 Sirkeci-İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		93	NEŞE	ÖZGEN	Ege Ün. Sosyoloji Böl.	Öğretim Üyesi	0542 565 70 68	232-388 11 02 (fakülte)	nozgen@turk.net	Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Bornova/İzmir	İZMİR	Ü		+
		94	NEVRA	NECIPOĞLU	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 00 / 1963	257 50 17	neecipoglu@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		95	NEZİH	BAŞGELEN	Arkeoloji&Sanat Dergisi	Editör	293 03 78	245 68 77	nezihbasgelen@superonline.com	Hayriye Cad. Çorlu Apt. No:3/4 80060 Galatasaray-İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		96	NUR	AKIN	İTÜ	Öğretim Üyesi				İTÜ Restorasyon Kürsüsü Taşkışla 80200 Taksim-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		97	NURDANE	ÇAĞLAR		Uzman	252 47 54			Pandora Kitapevi, Büyükparmakapı Sok. Beyoğlu-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		98	NUŞİN	ASGARİ		Emekli Müze Müdürü	263 32 88	263 32 88		İbrikar Sok. Mutlu Apt. 18/8 Küçükbebek 80810 İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		99	NÜKHET	SIRMAN	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40/2060			Boğaziçi Ü. Sosyoloji Bölümü 80815 Bebek-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		100	OĞUZ	TEKİN	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	514 03 82	511 24 67		İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Anabilim Dalı Beyazıt-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	+
		101	OKAN	TAPAN	DHKD	Başkan	264 34 22	269 44 81			İSTANBUL	S	+	
		102	ORHAN	KOLOĞLU		Tarihçi	257 89 85	257 89 85		Nispetiye Cad. Yanarsu Sok. Basın Sitesi B-29 80630 Etiler	İSTANBUL	B	+	
		103	ORHAN	PAMUK		Yazar	249 47 98				İSTANBUL	B	+	
		104	ORYAL	GÖKDEMİR		Doktor	356 45 63	467 54 82		Bağdat Cad. No: 318 81060 Erenköy-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		105	OSMAN	KAVALA	Kavala	İşadamı	232 22 05	232 18 66		Kavala Şirketler Grubu, Cumhuriyet Cad. No:16 K.3 Elmadağ-İstanbul	İSTANBUL	B	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDLEN	KATILAN
		106	OYA	KÖYMEN	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40-1524		koymen@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü Bebek-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	+
		107	OMER	MADRA	Açık Radyo	Genel Yönetmen	233 69 58	232 32 19		Açık Radyo, Cumhuriyet Cad. Ufuk Sok. Em. Han K.1 Elmadag 80230 İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		108	ÖNAY	BİLGİN	Medya Holding	YK Üyesi	0212 315 90 38	315 90 90			İSTANBUL	B	+	
		109	ÖNDER	KÜÇÜKERMEN	MSU	Öğretim Üyesi	252 67 11	287 21 57		Mimar Sinan Ü.	İSTANBUL	Ü	+	
		110	ÖZDEN	SANBERK	TESEV	Direktör	287 32 13	257 75 25	osanberk@tesev.org.tr	Fenerli Türbe Sok. No 6 80830 Rumeli Hisar Üstü - İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		111	PERAL	BEYAZ							İSTANBUL	B	+	
		112	RAGİP	ZARAKOLU		Gazeteci	516 81 98	517 44 53		Divanyolu Cad. Işık Sokak Ali Faik Han No 6 K.3 Sultanahmet - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		113	SAFİYE	AKDAĞ		YK Üyesi	527 19 11	233 53 92		İstanbul Kült Enstitüsü Cumhuriyet Cad. Şumnu Apt. 173/4 Elmadağ-İstanbul	İSTANBUL	S		+
		114	SEÇKİN	TURESAY	Hürriyet Gazetesi	Yazar	677 00 00	677 03 27			İSTANBUL	B	+	
		115	SELAHATTİN	YILDIRIM	Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği	Başkan	511 10 10	519 00 60		Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Yerebatan Cad. No. 2 34400 Sultanahmet-İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		116	SELÇUK	EREZ	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	245 19 43	223 49 90	serez@turk.net	Mete Cad. Süren Apt. 14/4 Taksim-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		117	SEMA	ERDER	Marmara Ü.	Öğretim Üyesi	332 38 20	332 00 02		Marmara Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkiler Bölümü Anadolu Hisarı - İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		118	SEMIHA	BABAN		Halkla İlişkiler Uzmanı	442 01 70	459 50 02	asbaban@superonline.com		İSTANBUL	B	+	
		119	SEMRA	SOMERSAN		Antropolog	245 50 79			Kumrulu Sok. 46/14 Çiğangir	İSTANBUL	B	+	
		120	SEMSA	ÖZAR	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi				Boğaziçi Ü. İktisat Bölümü Bebek-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		121	SEVİM	ŞİRVANCI	Hasankeyf Kurtarma Komitesi	Başkan	0216 333 24 74	212-245 15 35		İhsaniye Tosun Paşa Sok. No 11/3 81160 Üsküdar-İstanbul	İSTANBUL	S	+	+
		122	SOLİ	ÖZEL	Bilgi Ü.	Öğretim Üyesi	216 22 22	216 24 00		Bilgi Üniversitesi İnönü Cad. No. 28 Kuştepe Şişli-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		123	ŞERİF	MARDİN	Sabancı Ü.	Öğretim Üyesi	483 90 00		smardin@sabanciuniv.edu	Sabancı Üniversitesi Kampüsü Orhanlı 81474 Tuzla-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		124	ŞEVKET	PAMUK	Boğaziçi Ü.	Rektör Yrd.	263 15 40/1580	265 80 03	pamuk@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü Bebek-İstanbul 80815	İSTANBUL	Ü	+	
		125	ŞÜKRAN	SONER	Cumhuriyet Gazetesi	Yazar	512 05 05	513 85 95		Cumhuriyet Gazetesi Türkocağı Cad. 39/41 Cağaloğlu - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		126	TAHA	PARLA	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 00 (1530)	257 50 16	parla@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fak. Bebek-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		127	TARİK ZİYA	EKİNCİ		Eski Milletvekili	373 75 50	416 40 55		Kırmızı Sokak No:4/6 Suadiye-İstanbul	İSTANBUL	B	+	+
		128	TAVİT	KÖLETAVİTOĞLU	Atlas Proje	Başkan	279 96 24	279 68 94	atlasproje@superonline.com	Nispetiye Cad. Aydın Sok. Aydın İş Merkezi No:2/10 1.levent-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		129	TUNCA	BENGİN	Milliyet		505 82 94	505 62 80			İSTANBUL	B	+	
		130	UFUK	ESİN	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	513 97 09/1041	263 67 80		İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Prehistorya Anabilim Dalı Beyazıt 34459 İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		131	UĞUR	TANYELİ	Yıldız Teknik Ü. Mimarlık Tarihi Böl.	Öğretim Üyesi	259 70 70 / 2284	261 05 49	gtanyeli@itu.edu.tr	Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Beşiktaş-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		132	UMUR	TALU	Milliyet Gazetesi	Yazar	505 66 45	505 66 22	umur.talu@milliyet.com.tr	Doğan Medya Center 34554 Bağcılar-İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		133	ÜMİT	SERDAROĞLU	Beykent Ü. Mimarlık Fakültesi	Bölüm Başkanı	0212 872 64 32	872 24 89	userdar@beyu.edu		İSTANBUL	Ü	+	
		134	ÜNAL	ERDOĞAN	Dünya Barajlar Komitesi		352 17 36	352 73 96		Atatürk Cad. No.141 Elektrosan A.Ş. Maltepe-İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		135	VECDİ	SAYAR	Cumhuriyet Gazetesi	Yazar				Halaskargazi Cad. No:119/9 Osmanbey İstanbul	İSTANBUL	B	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		136	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koordinatörü	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		137	VELİ	SEVIN	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Dekan	0286 213 53 63	217 06 92	vefisevin@yahoo.com	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Anafartalar Kampüsü Çanakkale	ÇANAKKALE	Ü	+	
		138	YALÇIN	DOĞAN	Milliyet	Yazar	505 66 99	505 62 02		Doğan Medya Center 34554 Bağcılar-İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		139	YAŞAR	KEMAL		Yazar		592 40 53		PK. 14 34820 Basınköy - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		140	YAVUZ	BAYDAR	Milliyet Gazetesi	Yazar	505 62 92	505 68 09	ybaydar@turk.net	Milliyet Gazetesi, Doğan Medya Center Mahmutbey İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		141	YILDIZ	SEY	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 13 00/2235	251 48 95	sey@kariye.mim.itu.edu.tr	İTÜ Mimarlık Fakültesi Sosyal Bilimler Ens Taşkışla-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		142	YÜCEL	SAYMAN	İstanbul Barosu	Başkan	251 63 25/26	293 89 60		İstiklal Cad. Orhan Apaydın Sokak Baro Han No 20 K:2 Beyoğlu-İSTANBUL	İSTANBUL	R	+	
		143	ZAFER	TOPRAK	Boğaziçi Ü.	Öğretim Üyesi	263 15 40/15800	265 71 31	toprakz@boun.edu.tr	Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü Bebek-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		144	ZEYNEP	AHUNBAY	İTÜ	Öğretim Üyesi	293 13 00 (2358)	251 48 95		İTÜ Mimarlık Fakültesi Restorasyon Bölümü Taşkışla Kampüsü Taksim-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		145	ZEYNEP	ORAL	Milliyet Gazetesi	Yazar	257 05 57	257 16 50	zeynep.oral@do.net.tr	Milliyet Gazetesi Yüzyıl Mah. Mahmut Bey Viyadüğü Altı İktelli-İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN	
2.11.00	ANKARA	1	ADNAN	AKÇAY	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 31 24	210 12 84	akcay@metu.edu.tr	ODTÜ Sosyoloji Bölümü İnönü Bulvarı 065 31 Ankara	ANKARA	Ü	+		
		2	AHMET	ÖZEL	Mersin Ü	Öğretim Üyesi		0324 361 00 46			MERSİN	Ü	+		
		3	AHMET YAŞAR	OCAK	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	0312 297 81 81	299 20 10	ocak@lidyia.cc.hun.edu.tr	Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Beytepe-ANKARA	ANKARA	Ü	+		
		4	AKIN	ATAUZ		Uzman				aatauz@yahoo.com	Alaşam Sok. No 13/5 06690 Çankaya-Ankara	ANKARA	R	+	
		5	AKIN	IZMIRLIOĞLU	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	Müsteşar	0312 230 87 20	231 34 98			Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı. Necatibey Cad. No 108 Ankara	ANKARA	R	+	
		6	ALFREDO	WTSCHI-CESTARI	Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği	Koordinatör	0312 466 12 94	426 13 72			Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği. Atatürk Bulvarı No 197 Kavaklıdere-Ankara	ANKARA	R	+	
		7	ALI	KANTUR	Tepe Holding	Genel Koordinatör	0312 266 49 11	266 40 99			Bilkent Ü. Karşısı 06530 Bilkent-Ankara	ANKARA	B	+	
		8	ALI	YİĞİT	Elektrik Mühendisleri Odası	Başkan	312-425 32 72	417 38 18			İzmir Cad. İhlamur Sok. 10/1 Kızılay - Ankara	ANKARA	S	+	
		9	ALIM	ÇOPUROĞLU	GAP İdaresi Başkanlığı	Özel Projeler Koord.	312-440 52 10	440 52 76			GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		10	ALİŞAN	İŞİK	Kültür Bak. HAGEM	Araştırmacı	312-309 02 60				Kültür Bak.	ANKARA	R	+	
		11	ALPARSLAN	SANTUR	Kültür Bak. HAGEM	Şube Md.	312-431 59 55	431 02 97			Kültür Bak.	ANKARA	R	+	
		12	ALPAY	PAŞINLI	KB Anıtlar ve Müzeler Genel Md.	Genel Müdür	0312 310 49 60	312 14 17			Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 2. TBMM yanı 06100 Ulus-Ankara	ANKARA	R	+	
		13	ARIF	ŞENTEK	Ankara Mimarlar Odası	Başkan	0312 417 37 27 425 25 36	418 03 61		arif.sentek@mailcity.com	Konur Sok. No 4/2 Çankaya-Ankara	ANKARA	S	+	+
		14	ARMAĞAN	ERKANAL	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	0312 297 82 25	295 20 85			Hacettepe Ü. Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Beytepe-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		15	AY MELEK	ÖZER	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 32 73	210 12 81		aymelek@metu.edu.tr	ODTÜ Fizik Bölümü 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		16	AYGÜL	FAZLIOĞLU	GAP		0312 442 23 24	440 13 84		aygul-f@gap.gov.tr	T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Cinnah Cad. Willy Brant Sok. No 5 Çankaya-Ankara	ANKARA	R	+	
		17	AYLA	EFEÖĞLU	DSİ Gn. Md.	Çevre Y. Müh.	312-417 83 00/2911	417 13 78		ayladolek@hotmail.com	DSİ Gn. Md. Etüd-Plan. Dairesi Bşk. Yücepe- Ankara	ANKARA	R	+	
		18	AYLA	HEKİMOĞLU	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-442 23 24			ayla-h@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	
		19	AYLİN	ÖNEY TAN	World Bank	Danışman	0312 311 20 61	324 41 97		fersoy@baskent.edu.tr	World Bank, Atatürk Bulvarı No 29 0650 Ankara	ANKARA	R	+	
		20	AYŞİL	YAVUZ	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 22 03	210 12 49		yyavuz@metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		21	BAHATTİN	AKŞİT	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 37 15	210 11 14			ODTÜ, Sosyal Bilimler Ens. 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		22	BOZKURT	GUVENÇ		Emekli Öğretim Üyesi	0312 447 57 86					ANKARA	B	+	
		23	BURAK	ÖZTÜRK	Turizm Bak.	Şehir Pl.	312-212 83 00/2335			ilkiz95@yahoo.com	Yatırımlar Genel Müdürlüğü	ANKARA	R	+	
		24	CEM	ÖZSÜER	GAP İdaresi Başkanlığı		312-440 52 10	440 52 76			GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		25	CEVAT	ERDER	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 11 08	210 11 08			Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		26	CLAIRE	VAN DER VAEREN	UNDP	Daimi Temsilci Yrd.	0312 468 91 30	426 13 72		claire.van.der.vaeren@undp.org	UNDP, No:197 Atatürk Bulvarı 06680 Kavaklıdere- Ankara	ANKARA	R	+	
		27	DOĞAN	ALTINBİLEK	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Genel Müdür	0312 417 83 00	418 24 98			Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü, İnönü Bulvarı No 7 Yücepepe-Ankara	ANKARA	R	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		28	DOĞANAY	CEVIK	FAV Folklorik Araştırma Vakfı	Başkan	312-431 59 55			Kültür Bak. HAGEM Mithatpaşa Cad. 18/6	ANKARA	S		+
		29	DOĞU	ERGİL	TOSAM	Başkan	0312 430 44 84	430 44 85	tosam@tosam.org dogu_ergil@hotmail.com	TOSAM Ataç 1 Sokak No:33/26 06420 Kızılay-Ankara	ANKARA	S	+	+
		30	EKREM	ÖZDEĞİRMENCI	GAP İdaresi Başkanlığı		312-440 52 10	441 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		31	EMRE	MADRAN	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 22 03	210 12 49		ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		32	ENGIN	ÖZGEN	Hacettepe Ü.	Öğretim Üyesi	0312 297 82 25	295 20 85		Hacettepe Ü. Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Beytepe-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		33	ERDUHAN	BAYINDIR	Ata İnşaat	Yönetici	0414 721 21 12	721 21 21		Ata İnşaat Atatürk Barajı Şantiye Sefliği 63850 Bozova - ŞANLIURFA	ŞANLIURFA	B	+	
		34	ERHAN	ACAR	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 22 04	210 12 50	earcar@arch.metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanlığı ANKARA	ANKARA	Ü		
		35	FATMA	YILMAZER	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu Başkanlığı		0312 309 02 60	311 82 48		Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu Başkanlığı, Eski Medis Binası yanı Ulus-Ankara	ANKARA	R	+	
		36	FERAY	SALMAN	Avrupa Birliği Türkiye Temsilciliği	Uzman	0312 446 55 11	446 67 37		Avrupa Birliği, Uğur Mumcu Cad. 88/4 G.O.P. 06700 Ankara	ANKARA	R	+	
		37	FİKRI	SAĞLAR			0312 426 71 88	428 54 06		Bülten Sok. No 30/B Kavaklıdere-Ankara	ANKARA	B	+	
		38	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		39	FİLİZ	YENİŞEHİRLİOĞLU	Hacettepe Ü.	Öğretim Üyesi	0312 297 82 78	235 39 32	filizy@escortnet.com	Hacettepe Ü. Sanat Tarihi Bölümü Beytepe 06532 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		40	FUSUN	ORALALP	Mülkiyetler Birl.	Başkan	312-418 55 72	418 80 98	oralalp@gap.gov.tr	Konut sok. No 1 Kızılay-ANK.	ANKARA	S		+
		41	GÖNÜL	TANKUT	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312-210 22 20	210 12 50		ODTÜ Şehir Planlama Bölümü 06531 Ankara	ANKARA	Ü		+
		42	GÜL	ASATEKİN	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 22 03	210 12 49		ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü		+
		43	GÜNER	SAYGILI	Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	0312 287 72 22	287 72 13		Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Eskişehir Yolu 9 Kilometre Lodumlu-Ankara	ANKARA	R	+	
		44	GÜNSEL	RENDİ	Hacettepe Ü.	Öğretim Üyesi	0312 297 82 75	299 20 05	gunsel@hacettepe.edu.tr	Hacettepe Üniv. Edebiyat Fak. Sanat Tarihi Böl. Beytepe-ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		45	GÜRBÜZ	ERGINER	Ankara Ü.	Öğretim Üyesi	0312 310 32 80/1157	310 57 13	gurbuzerginer@hotmail.com	Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak. Sıhhiye-Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		46	GÜROL	ERGIN	Ziraat Mühendisleri Odası	Başkan	312-418 55 97	418 51 98		Karanfil Sok. 28/12 Kızılay - Ankara	ANKARA	S	+	
		47	HALDUN	ÖZEN	Tarih Vakfı	Mühendis	312-441 92 90		haldunozen@yahoo.com	25. Sok 2/34 Yıldız-Çankaya	ANKARA	S	+	+
		48	HALUK	AKAR	Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Md.	Genel Müdür	0312 212 83 85	212 83 97		Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğü, İnönü Bulvarı No 5 Bahçelievler-Ankara	ANKARA	R	+	
		49	HAŞAN	DURSUN	Köy Hizm. Gn. Md.	Ziraat Y.Müh.	312-287 33 60/2681			Köy Hizm. Genel Müdürlüğü	ANKARA	R		+
		50	HAYAT	ERKANAL	Ankara Ü.	Öğretim Üyesi	0312 310 32 80/1133	310 57 13		Ankara Ü. DTC Fakültesi Arkeoloji Bölümü 06100 Sıhhiye-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		51	HURİCIHAN	İNAN	Sabancı Ü.	Öğretim Üyesi	483 92 47	483 92 50	hurichan@sabanciuniv.edu	Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Orhanlı 81474 Tuzla-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		52	HÜRKAN	ÇELEBİ	Ankara Ü.	Öğretim Üyesi				Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. 06590 Cebeci-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		53	HÜSEYİN	ERKAN	Harran Ü.	Öğretim Üyesi	0414 313 15 52	313 51 24		Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Harran/Sanlıurfa	ŞANLIURFA	Ü	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		54	HÜSEYİN	ÜLKÜ	Harita Mühendisleri Odası	Başkan	312-229 34 67	230 85 74		Sumer 1 Sok. 12/10 Kızılay - Ankara	ANKARA	S	+	+
		55	HÜSNÜ	GUMUŞ	Tanıtma Genel Md	Genel Müdür	0312 213 74 60	212 85 97		Tanıtma Genel Müdürlüğü, İsmet İnönü Bulvarı No 5 Bahçelievler-Ankara	ANKARA	R	+	
		56	İBRAHİM	AYSOY	MAREV	Başkan	0312 417 55 47	441 64 28		Akay Cad. No 15/6 Bakanlıklar-Ankara	ANKARA	B	+	
		57	İBRAHİM	BETİL	Yeniçağ Danışmanlık	Başkan	425 60 51	425 60 53	betil@turk.net	Yeniçağ Danışmanlık Ltd Şti, Çavuşbaşı Cad. Akbey Sok. No 3 Kavacık 81640 - İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		58	İLBER	ORTAYLI	Ankara Ü.	Öğretim Üyesi	0312 319 77 20/271	319 77 36	ortayli@politics.ankara.edu.tr	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		59	İOANNA	KUÇURADI	Hacettepe Ü.	Öğretim Üyesi	0312 235 25 00	235 39 32		Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Beytepe - ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		60	İSMET	ERDOĞAN	AKKAV	Başkan	312-419 43 00	419 43 01		Menekşe Sok. 8/B No 25 Kızılay-Ank.	ANKARA	S	+	+
		61	İŞİK	AKSULU	Gazi Üniv. Mim. Fak.	Öğretim Üyesi	312-231 74 00/2710	230 84 34	aksulu@mikasa.mmf.gazi.edu.tr	Gazi Üniv. Mimarlık Fakültesi Maltepe-ANK	ANKARA	Ü	+	
		62	İŞİN	SUN	Turizm Bak.	Şube Md	312-212 83 75	212 83 97		Yatırımlar Genel Müdürlüğü	ANKARA	R	+	+
		63	JALE	VELİBEYOĞLU	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0412 224 78 36			ODTÜ İnönü Bulvarı 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		64	KAREN	FOGG	Avrupa Birliği Türkiye Temsilciliği	Temsilci	0312 446 55 11	446 67 37		Avrupa Birliği, Uğur Mumcu Cad. 88/4 G.O.P. 05700 Ankara	ANKARA	R	+	
		65	KAYA	GÜVENÇ			0312 425 45 52	425 45 52		Menekşe 2 Sokak 16/6 Kızılay-Ankara	ANKARA	B	+	
		66	KERİME	ŞENYÜCEL	TRT Genel Müdürlüğü Belgesel Yapımlar Dairesi	Prodüktör	0312 490 43 00/2848 491 25 58	490 88 32	senyucel@ada.net.tr	TRT Genel Müdürlüğü Belgesel Yapımlar Dairesi A Blok Oran-Ankara	ANKARA	R	+	+
		67	KOREL	GÖYMEN		Eski Turizm Bakanı	0312 212 20 11	212 16 09			ANKARA	B	+	
		68	M MEHDİ	İLHAN	ODTÜ Tarih Bölümü	Prof. Dr.	312-210 50 38	210 12 86	milhan@metu.edu.tr	ODTÜ	ANKARA	Ü	+	
		69	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Ankara	ANKARA	R	+	+
		70	MEHMET	KALPAKLI	Bilkent Ü.	Öğretim Üyesi	0312 290 22 06	290 28 20	kalpakli@bilkent.edu.tr	Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü 06533 Bilkent-Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		71	MEHMET	ÖZDOĞAN	İstanbul Ü.	Öğretim Üyesi	520 75 40-45 / 1037	519 45 92	mozdo@atlas.net.tr	İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Prehistorya Anabilim Dalı Beyazıt-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		72	MEHMET	ÖZEL	KB Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	0312 384 42 00	384 18 96		Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, Roma Meydanı Hipodrom Cad. 06330 Hipodrom-Ankara	ANKARA	R	+	
		73	MEHMET NAZIF	GÜNAL	MNG Holding	YK Başkanı	0312 436 30 00	437 80 98			ANKARA	B	+	
		74	MEHMET NURİ	BACAKSIZ	TÜRSAB	GAP Başkanı	342-234 52 80	221 02 90		Karagöz Cad. Petrol İş Hanı Kat:2 Gaziantep	GAZİANTEP	S	+	+
		75	MELEK	DELİBAŞI	Ankara Ü.	Dekan	0312 310 32 80/1111	310 57 13	melek.delibas@humanity.ankara.edu.tr	Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sıhhiye/ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		76	MELEK	ERMAN	A.T.Türkiye Temsilciliği	Proje Müdürü	312-446 55 11	446 23 39	melek.erman@deltra.cecu.int	Uğur Mumcu Cad. No 88 G.O.P	ANKARA	R	+	
		77	MESUT	YEĞEN	ODTÜ Sosyoloji Bölümü	Öğretim Üyesi	0312 210 31 24 210 59 79	210 12 84	myegen@metu.edu.tr	ODTÜ Sosyoloji Bölümü İnönü Bulvarı 065.31 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		78	METİN	AND		Emekli Öğretim Üyesi	0312 426 48 11			Katip Çelebi Sok. No 10 Çankaya-Ankara	ANKARA	B	+	
		79	MUHARREM	ÇEKEN	Ankara Ü.	Arş. Gör.	312-310 32 80	310 57 13	muharrem_ceken@yahoo.com	A Üniv. DTCF Sanat Tarihi Böl.-ANK.	ANKARA	Ü	+	
		80	MUSA	ÇADIRCI	Ankara Ü	Öğretim Üyesi	0312 310 32 80	310 57 13	mcadirimc@netscape.com	Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak. Sıhhiye-Ankara	ANKARA	Ü	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		81	MUSTAFA	AKPOLAT	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	312-299 20 05	299 20 05	macitek@hotmail.com	Hacettepe Ü Sanat Tarihi Bl Beytepe Kampusu	ANKARA	Ü		+
		82	MUZAFFER	TUNÇAĞ	İnşaat Muhendisleri Odası	Başkan	312-419 38 82	417 06 32		Selânik Cad. 19/1 Kızılay - Ankara	ANKARA	S	+	
		83	MUMTAZ	TUFAN	DSİ Gn Md	Gn Md Yrd	312-418 34 04	418 24 98		Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak DSI Gn Md Inonu Bulv No 7 Yücepete	ANKARA	R	+	+
		84	NACI	KUTLAY		Avukat	0532 562 59 15	285 22 97		Hoşdere Cad. 1/16 Yukarıyayracı-Ankara	ANKARA	B	+	
		85	NADIRE	AVCI	KB Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Md	Genel Müdür	312 305 02 60	311 82 48		Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, 06100 Ulus-Ankara	ANKARA	R	+	
		86	NECAT	ERDER	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 483 33 36	483 59 78	neecat@metu.edu.tr	Abdullah Cevdet Sok 30/8 06680 Çankaya-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		87	NECDET	TEYMUR	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 22 03	210 12 49		ODTU Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		88	NERİMAN	ŞAHİN GÜÇHAN	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 82 11	0312 210 12 49	neriman@arch.metu.edu.tr	ODTU Mimarlık Fakültesi Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		89	NIHAL	KADIOĞLU ÇEVİK	FAV Folklorik Araştırma Vakfı	Araştırmacı	312-431 59 55	431 02 97	fav@gmx.com.tr	Mithatpaşa Cad. No:18 K:5 Ankara	ANKARA	S	+	
		90	NUMAN	TUNA	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 62 08	210 12 50	tnuman@metu.edu.tr	ODTU Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		91	NUR	ÖNSOY	Avrupa Topluluğu Türkiye Temsilciliği	Proje Koordinatörü	312-446 55 11	446 23 39	nur.onsoy@delturcec.edu.tr	Uğur Mumcu Sok. Kat 4 No 88 G.O.P.-Ankara	ANKARA	R		+
		92	NURETTİN	YARDIMCI	Vakıflar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	312 431 11 60	431 46 71		Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ziya Gökalp Cad. No.58 Kolej-Ankara	ANKARA	R	+	
		93	OGUZ	OYAN	Gazi Ü	Öğretim Üyesi	312 430 04 69	433 68 09		Gazi Ü İİBF Maliye Bölümü Beşevler Ankara	ANKARA	B	+	
		94	OKTAY	ÖZEL	Bilkent Ü	Öğretim Üyesi	312 290 22 06	290 28 20		Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü 06533 Bilkent-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		95	OLUŞ	ARIK	Ankara Ü	Öğretim Üyesi	312 310 32 80	310 57 13	arik@humanity.ankara.edu.tr	Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak. Sıhhiye-Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		96	ÖZER	ERGENÇ	Ankara Ü	Öğretim Üyesi	312 310 32 80	310 57 13	oergenc@humanity.ankara.edu.tr	Ankara Üniversitesi Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Sıhhiye - ANKARA	ANKARA	Ü	+	+
		97	ÖZGEN	ACAR	Cumhuriyet Gazetesi	Yazar	312 466 35 33	468 15 79	oacar@superonline.com	Cumhuriyet Gazetesi, Atatürk Bulvarı 125/4 06640 Bakanlıklar-ANKARA	ANKARA	B	+	
		98	RACİ	BADEMLİ	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 36 26			ODTU Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		99	REFET	ERİM	TÜBİTAK	Denetleme Başkanı	312 468 53 00/4606	467 32 13		TÜBİTAK, Atatürk Bulvarı 221 Kavaklıdere-ANKARA	ANKARA	R	+	
		100	RUŞEN	KELEŞ	Ankara Ü.	Öğretim Üyesi	312 319 77 20	319 77 36		Ankara Ü. Siyasal Bilgiler Fak. Cebeci-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		101	SAFFET	ATIK	GAP Master Plan Bürosu	Bölge Plancısı	312-440 62 10				ANKARA	R		+
		102	SALİM	FAKIOĞLU	DSİ Gn Md	Şube Md	312-418 01 57 417 13 78	312-418 01 57 417 13 78		DSİ Gn. Md. Etüd-Plan. Dairesi Bşk. Yücepete-Ankara	ANKARA	R		+
		103	SELDA	PAYDAK	Avrupa Komisyonu METADATA	Medya ve Halkla İlişkiler Elemanı	312-447 98 31	447 98 36	s.paydak@medatat.org	Uğur Mumcu Sok. 76/2 Gaziosmanpaşa	ANKARA	R		+
		104	SENIHİ	KİTAPÇI	Şehir Plancıları Odası	Başkan	312 - 467 85 23	467 54 08		Meşrutiyet Cad. No:46 D-3 Yenşehir - Ankara	ANKARA	S	+	
		105	SEVİM	ŞİRVANCI	Hasankeyfi Kurtarma Komitesi	Başkan	216 333 24 74	212-245 15 35		İhsaniye Tosun Paşa Sok. No 11/3 81160 Üsküdar-İstanbul	İSTANBUL	S		+
		106	SEYHAN	LIVANLIOĞLU	KB Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Md.	Genel Müdür	312 431 59 55	431 02 97		Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Md. Mithatpaşa Cad. No 18 K:5 Yenşehir-Ankara	ANKARA	R	+	
		107	SİDDİK M	ENSARİ	MAREV	Yön Kur Üyesi	0532 242 80 87			Onur Sok. 14/13 Maltepe-ANK.	ANKARA	S		+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		108	SINA	AKŞİN	Ankara Ü	Öğretim Üyesi	312 319 77 20/315	319 77 36		Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Cebeçi - ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		109	SOLMAZ	KARABAŞAK	FAV Folklorik Araştırma Vakfı	Araştırmacı	312-431 59 55	431 02 97	fav@gmx.com.tr	Mithatpaşa Cad. No 18 K 5 Ankara	ANKARA	S		+
		110	SUAVI	AYDIN	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	312 297 82 25	295 20 85	suavi@hacettepe.edu.tr	Hacettepe Ü Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Beytepe-Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		111	SUNAY	DEMİRCAN	GAP-DHKD	Çevre Danışman			sunayd@gap.gov.tr	Willy Brandt Sok. No 5 Çankaya-Ank	ANKARA	R		+
		112	ŞEVKET	BESANOĞLU		Tarihçi	312 427 15 77			Kenedi Cad. 140/12 Kavaklıdere-Ankara	ANKARA	B	+	+
		113	ŞUKRU	AŞCI	GAP-BKI	Koordinatör	312-440 02 15/1789		sukru@gap.gov.tr		ANKARA	R		+
		114	TALAT	HALMAN	Bilkent Ü	Öğretim Üyesi	312 290 24 72	266 40 59		Bilkent Ü Edebiyat Fakültesi Türk Edebiyatı Bölümü, Eskişehir Yolu Bilkent 06533 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		115	TANER	TİMUR	Ankara Ü	Öğretim Üyesi	312 319 77 20/244	319 77 36	timur@politics.ankara.edu.tr	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Cebeçi-ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		116	TAYFUN	ATAY	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	0312 297 82 25	299 20 85		Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü Beytepe-Ankara	ANKARA	Ü		+
		117	TUNÇ	TAYANÇ	ESDA		312 467 13 37	468 18 33	esdaekosos@superonline.com	ESDA Aranjın Cad. No 22/10 06700 G O P - ANKARA	ANKARA	B	+	
		118	TURGAY	YENİDÜNYA	TÜRSAB Kapadokya BYK	Başkan	384-341 50 98	341 22 52	turgayy@kaynet.net	Suat Hayri Ürgüplü Cad. 21 50400 Ürgüp-Neveşehir	NEVŞEHİR	S		+
		119	UYGUR	KOÇABAŞOĞLU	ODTÜ Tarih Bölümü	Öğretim Görevlisi	312 210 31 37	210 12 86	uygur@metu.edu.tr	ODTÜ Tarih Bölümü Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		120	ÜLKÜ	ÖZEN	Tarih Vakfı	Ankara Temsilcisi	312 426 16 54	468 53 65		Buyukelçi Sok. No 14/9 Kuşçesat Ankara	ANKARA	S	+	+
		121	UNAL	NALBANTOĞLU	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 59 99	210 12 84		ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü 06531 ANKARA	ANKARA	Ü	+	
		122	VAHİT MACİT	TEKİNALP	Hacettepe Üniv.	Öğretim Gör.	312-223 46 75		macittekk@hotmail.com	Bahçelievler 1.Cad. 7.sok Beşevler	ANKARA	Ü		+
		123	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koordinatör	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		124	YALIN	ERTÜRK	ODTÜ	Öğretim Üyesi	312 210 31 24	210 12 84	kork@metu.edu.tr	ODTÜ Sosyoloji Bölümü İnönü Bulvarı 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		125	YAVUZ	ÖNEN			312 425 45 52	425 45 52		Menekşe 2 Sokak 16/6 Kızılay-Ankara	ANKARA	B	+	
		126	YEŞİM	ORUÇ	B.M. Kalkınma Prog		312 466 29 70				ANKARA	R		+
		127	YİĞİT	GÜLOKSUZ	Tarih Vakfı	Yön. Kurulu Üyesi	312 441 63 70	441 63 71	guloksuz@yeniyapi.com.tr	Yeni Yapı, Abdullah Cevdet Sok. 20/4 Çankaya-ANKARA	ANKARA	S	+	+
		128	YILDIZ	ÖTÜKEN	Hacettepe Ü	Öğretim Üyesi	312 297 82 25	295 20 85		Hacettepe Ü Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Beytepe-Ankara	ANKARA	Ü	+	
		129	YILMAZ	KARAKOYUNLU	TBMM	Milletvekili	312 420 60 62	420 69 60		TBMM, A Blok 1. Kat 4. Banko ANKARA	ANKARA	B	+	
		130	ZEKİ	ONURLU	TÜRSAB	Ank. Başkan	312-425 41 04	425 29 62		Tunus Cad. 14/5	ANKARA	S		+
		131	ZEYNEP N.	ÖZBÖREKÇİGÖL	FAV Folklorik Araştırma Vakfı	Yön. Kur. Üyesi	0542 613 79 87			Kültür Bak. HAGEM Mithatpaşa Cad 18/6	ANKARA	S		+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
6.11.00	ŞANLIURFA (GAZİANTEP, KİLİS)	1	ABDULLAH	DAGBAŞI	ŞURKAV	İnşaat Teknikeri	414-215 61 19			Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		2	ABDULKADIR	GULLÜOĞLU	Mimarlar Odası	Mimar	414 - 315 32 84	315 32 84		Bahçelievler Mahll 2 sok Ozdemir Apt 37/3 Ş. Urfa	URFA	S	+	+
		3	ABDULKADIR	OCAL	ŞURKAV	Mimar	414-215 61 19			Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		4	AHMET	BAHÇIVAN	Urfa Belediyesi	Urfa Belediye Başkanı	414-313 10 40	313 32 58		Urfa Belediye Başkanlığı	URFA	R		+
		5	AHMET	DURNA	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	348- 814 02 53	813 49 09		İl Kültür Müdürlüğü	KILIS	R		+
		6	ALİ	ÇINAR	Birecik Kaymakamlığı	Kaymakam	414-652 10 90	652 28 86		Birecik Kaymakamlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		7	ALİ	SAKAR	Yavuzeli Belediyesi	Yavuzeli Belediye Başkanı	342-641 20 10	641 24 70 641 20 05		Yavuzeli Belediye Başkanlığı	G ANTEP	R		+
		8	AYFER	ÜNSAL		G Antep Yemek Kültürü ve Tarih			unsal@alpha.bim.gante p.edu.tr		G ANTEP	B		+
		9	BAKIR	CAMBAZLAR	ŞURKAV	Yön. Kurulu Üyesi	414-215 55 11	215 65 27		Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		10	BÜLENT	ÇUKUROVA	Gaziantep Ü.	Öğretim Üyesi	342-380 12 00 (4201)	360 10 32		Gaziantep Ün.Tarih Bölümü	G ANTEP	U		+
		11	CELAL	DOĞAN	Gaziantep Belediyesi	Gaziantep Belediye Başkanı	342-220 37 23	233 04 51		Gaziantep Belediye Başkanlığı	G ANTEP	R		+
		12	CEVHER	İLHAN	Cevher Mimarlık	Mimar	414-313 55 94			Atatürk Cad. Ayyetkin İş Hami Kat.3 No.4 Ş. Urfa	URFA	B		+
		13	CIHAT	KURKÇUOĞLU	Harran Ün. - ÇEKÜL	Harran Ün Öğretim Görevlisi-ÇEKÜL Temsilcisi	312 84 56 santral 0532 717 44 90	315 19 98		Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji-Sanat Tarihi Bölümü Ş. Urfa	URFA	U		+
		14	COŞKUN	ÖZKAYA	Nizip Belediyesi	Nizip Belediye Başkanı	342-517 39 00	517 21 38		Nizip Belediye Başkanlığı	G ANTEP	R		+
		15	DOĞAN	ÖZDİNÇ	Mimarlar Odası		342 231 81 19/ (iş) 338 64 44/0 532232 93 99	230 06 36	dolaymsaat@hotmail.co m	Atatürk Bulvarı 100.yıl Apt. A Blok No: 87/1	G ANTEP	S		+
		16	EKREM	ÇETİN	Kilis Belediyesi	Kilis Belediye Başkanı	348-813 10 10	813 28 37		Kilis Belediye Başkanlığı	KILIS	R		+
		17	EMRULLAH	CİN	Viranşehir Belediyesi	Viranşehir Belediye Başkanı	414-511 30 81	511 35 82		Viranşehir Belediye Başkanlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		18	ENVER	KESTANLIOĞLU	Mimarlar Odası		348- 813 25 32	faks yok		Cumhuriyet Meydanı No:36	KILIS	S		+
		19	ERDAL	CEYHAN	Gaziantep Ü.	Öğretim Üyesi	342-360 12 00	360 10 32		Gaziantep Ün.Tarih Bölümü	G ANTEP	U		+
		20	ERDAL M	KARADAĞ	Vakıflar Şube Müdürlüğü	Vakıflar Şube Müdürü	414-215 52 92	215 52 92		Vakıflar Şube Müdürlüğü Yıldız Meydanı Ş. Urfa	URFA	R		+
		21	ERDOĞAN	BAĞCI	DSİ Bölge Müdürlüğü		0414 313 63 32	314 08 83		Şanlıurfa DSİ 15. Bölge Müdürlüğü Yenişehir-Urfa	URFA	R		+
		22	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R		+
		23	FUAT	RASTGELDI	DSİ 15 Bölge Müdürlüğü	APK Şube Md.	0532 552 06 07 / 414-313 63 32	314 08 83		DSİ 15 Bölge Müdürlüğü Ş. Urfa	URFA	R		+
		24	HALİL İBRAHİM	AKŞİT	Harran Kaymakamlığı	Harran Kaymakamı	414-441 20 01	441 21 45		Harran Kaymakamlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		25	HALUK	ÇOŞKUN	Urfa Belediyesi	Başkan Yrd.	414-313 62 00	313 32 58		Şanlıurfa Belediye Başkanlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		26	HAMZA	GÜLLÜCE	Müze Müdürlüğü	Arkeolog	414-313 15 88	314 16 42		Müze Müdürlüğü Ş. Urfa	URFA	R		+
		27	HANIFI	ÖKSÜZ	Harita Mühendisleri Odası		342-233 30 08	234 33 31		Muammer Aksoy Bulvarı Yetkin Şekerci İşhanı Kat 1 No 106	G ANTEP	S		+
		28	HARUN	SARIFAKIOĞULLARI	Halfeti Kaymakamlığı	Kaymakam	414-751 50 03			Halfeti Kaymakamlığı Halfet-Ş. Urfa	URFA	R		+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		29	HARUN	SOYDAN	GAP İdaresi Başkanlığı	Şehir Plancısı	414-314 17 50 (172)	313 50 73		GAP İdaresi Başkanlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		30	HASAN	ELİAÇIK	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	342-232 18 58	234 06 04		İl Kültür Müdürlüğü	G ANTEP	R	+	
		31	HASAN	SARI	İstahiyeh Belediyesi	İstahiyeh Belediye Başkanı	342-873 14 85	873 12 11		İstahiyeh Belediye Başkanlığı	G ANTEP	R	+	
		32	İBRAHİM	BALLI	Viranşehir Kaymakamlığı	Kaymakam	414-511 30 01			Viranşehir Kaymakamlığı- Viranşehir-Ş. Urfa	URFA	R		+
		33	İBRAHİM	İSLAM	Harran Ü	Tarih Bölümü Başkanı	414- 312 84 56- 57-58 (2491)	315 19 98		Harran Ün.Tarih Bölümü Ş. Urfa	URFA	R	+	+
		34	İBRAHİM	OFLAZOĞLU	İl Turizm Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü	348-813 21 11	814 03 85/ 814 02 55		Cumhuriyet Meydanı Adliye Sarayı	KILIS	R	+	
		35	İBRAHİM	ÖZYAVUZ	Harran Belediyesi	Harran Belediye Başkanı	414-441 20 75	441 28 88		Harran Belediye Başkanlığı	URFA	R	+	
		36	İHSAN	ŞENOCAK	Harran Üniversitesi	Öğretim Üyesi	414 313 15 52	313 51 24		Harran Üniversitesi Harran-Urfa	URFA	U	+	
		37	İHSAN	ŞENOCAK	Harran Üniversitesi	Öğretim Üyesi	414 313 15 52	0414 313 51 24		Harran Üniversitesi Harran-Ş. Urfa	URFA	U		+
		38	İSA	ASLAN	Harran Belediyesi	Memur	414-441 20 75	441 28 88		Harran Belediyesi Ş. Urfa	URFA	R	+	+
		39	KADRİ	ÇETİNER	Turizm İl Müdürlüğü	Turizm İl Müdürü	414-215 24 67 / 216 01 70	216 76 10		Turizm İl Müdürlüğü Balıklıgöl Ş. Urfa	URFA	R	+	+
		40	KEMAL M.	SERTOK	Müze Müdürlüğü	Müze Müdür Yrd. Arkeolog	342-231 11 71	230 30 17	ksertok@yahoo.com	Müze Müdürlüğü Gaziantep	G ANTEP	R	+	+
		41	MAHMUT	MIRKELAM	Birecik Belediyesi	Birecik Belediye Başkanı	414-652 10 07	652 13 92		Birecik Belediye Başkanlığı	URFA	R	+	
		42	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		43	MEHMET	DOĞAN	İl Turizm Müdürü	İl Turizm Müdürü	342-230 99 60 (santral) 230 59 59	234 06 03		İl Turizm Müdürlüğü 100.yıl parkı içi	G ANTEP	R	+	
		44	MEHMET	ERDEM	ŞURKAV	Yönetim Kurulu Üyesi	414-314 13 00	312 37 80		Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		45	MEHMET	OYMAK	ŞURKAV-Valilik		414-638 94 29			Harran Üniversitesi Ş. Urfa	URFA	S		+
		46	MEHMET	SÖYLEMEZ	Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü		312-310 49 60 0532 658 97 95			Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü PK 398 06042 Ulus- Ankara	URFA	R		+
		47	MEHMET SITKI	BAYRAKTAR	İl Kültür Müdür Yrd.		348-814 02 53	813 49 09		İl Kültür Müdürlüğü Kilis	KILIS	R		+
		48	MEHMET ULUSU	ÖCAL		Gazeteci	414-312 72 14	312 72 19		Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		49	MUHLIS	SALİHOĞLU	Kilis Kültür Derneği	Başkan	348-813 42 21	813 42 21		Kilis Kültür Derneği Kilis Şubesi Cumhuriyat İlköğretim Okulu Bahçesi Tarihî Bina No:1	KILIS	S	+	
		50	MURTAZA	TAŞ	Vakıflar Bölge Müdürlüğü	G.Antep Vakıflar Bölge Müdürü	342-231 10 09- 232 53 17	232 53 17		G Antep Vakıflar Bölge Müdürlüğü Suburcu Cad. Ateşoğlu Çıkmazı No:1 1.Vakıf İşhanı 27010 Şahinbey	G ANTEP	R	+	
		51	MUSTAFA	GÜMÜŞ	ŞURKAV		414-215 65 27	215 73 30		Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		52	MÜSLÜM	AKALIN	DSP	Avukat, DSP İl Başkanı	414- 312 06 81/ 0532 316 08 09	314 90 20		Şehit Nusret Cad. Vılayet İşhanı Kat 2 No:12	URFA	B	+	
		53	NAÇI	IPEK	ŞURKAV		414-215 16 63	312 48 90		Sarayönü Hızır Pasajı Özlem Kırtasiye Ş. Urfa	URFA	S		+
		54	NECMETTİN	BAYKAL	İnşaat Mühendisleri Odası		348-220 90 22	0342 232 64 65		Muammer Aksoy Bulvarı Yetkin Şekerci İş Merkezi K.2 No.204 Şehitkamil-Gaziantep	G ANTEP	S	+	
		55	NECMETTİN	BAYKAL	İnşaat Mühendisleri Odası		348-220 90 22				KILIS	S	+	
		56	NEVİN	GULLUOĞLU	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	414-312 08 18 / 312 53 32	312 06 16		Valilik Binası 3 Kat Ş. Urfa	URFA	R	+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATU	DAVET EDİLEN	KATILAN
		57	OMER	OZYAVUZ	Harran Belediyesi	Fen Md.	414-441 20 75	441 28 88		Harran Belediye Başkanlığı Ş. Urfa	URFA	R		+
		58	RIFAT	ERGENÇ	Gaziantep Ün. ve Tarih Vakfı Yerel Tanıtım Çalışma Grubu	Öğretim Üyesi	342-360 12 00 (4207)/ 360 09 01	360 10 32	ergec@gantep.edu.tr	Gaziantep Ü. Fen-Edebiyat Fak. Tarih Bil. Gaziantep	G ANTEP	S	+	
		59	SABRİ	ÇEPIK	Baro Başkanı	Baro Başkanı	414 313 47 17 - 313 28 28	315 26 77		Urfa Barosu, Adalet Sarayı K.2 Ş. Urfa	URFA	R	+	+
		60	ŞABRİ	KÜRKÇÜOĞLU	Harran Üniv. - ŞURKAV	Öğretim Görevlisi	0542 435 39 26	215 73 30		Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	Ü		+
		61	SEMIH	POLAT	ŞURKAV	Yön. Kurulu Üyesi	414-313 14 09	313 45 11		Viranşehir Yolu Maseyfer 110 Tesisten Ş. Urfa	URFA	S		+
		62	SERDAR	UYGUR	İnşaat Mühendisleri Odası		342-232 06 48	231 14 96		İncilipınar Mah. Nail Bilen Cad. 13 no'lu Sok. Tahtacı İş Mrk. Kat 2	G ANTEP	S	+	
		63	SERVET	YİĞİT	Araban Belediyesi	Araban Belediye Başkanı	342-611 20 14	611 20 31		Araban Belediye Başkanlığı	G ANTEP	R	+	
		64	SIDIKA	BEBEKOĞLU		Mimar	348- 822 35 10 / 0533 214 30 62	822 27 22	sbebekoglu@yahoo.com	İnnaplıkūtah Mah. Hattat Hoca Sok. No 40/C Kilis	KILIS	S	+	+
		65	SITKI	SEVEROĞLU	Gaziantep Turizm Derneği	Başkan	342-220 40 40	220 40 50		Yaprak Mah. İstasyon Cad. Fuar İş Mrk. No 74/40 27400 Şehitkamil	G ANTEP	S	+	
		66	SONER	GÜLAĞACI	İnşaat Mühendisleri Odası	İnşaat Mühendisi	414-315 46 49 0532 257 65 42	315 35 87		Tekel Cad. Konak Apt. Kat 5 Ş. Urfa	URFA	S	+	+
		67	ŞAHİN	KUŞARI	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürlüğü Şube Müdürü	342-230 59 69	234 06 03		İl Kültür Müdürlüğü	G ANTEP	R	+	
		68	TAHA	AKSOY	Gaziantep Kulübü	Gaziantep Kulübü Başkanı	342-322 61 55	230 01 35		Değirmişen Mahl. Okkeş Bahri Sok. Deniz Apt. No:39	G ANTEP	S	+	
		69	UĞUR	BEYAZGÜL	Mimarlar Odası	Yönetim Kurulu Üyesi	414-313 33 68	313 33 68	ugurbeyaz@hotmail.com	Yenişehir Mah. Kılıç Apt. No:1 Beyazgül Mimarlık Bürosu Ş. Urfa	URFA	S		+
		70	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koordinatörü	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		71	YAVUZ SELİM	AY	Şehir Plancıları Odası		342-232 63 02	232 63 02		Gaziler Cad. Dr. Mecit Bartas Pasajı B Blok Kat 2	G ANTEP	S	+	
		72	YENER	AKAY	Şehir Plancıları Odası	Şehir Plancısı	414- 314 17 50	313- 50 73	yener@urfa.gap.gov.tr	TC GAP Bölge Başkanlığı Bölge Md. Tünel Çıkışı Ş. Urfa	URFA	S	+	+
		73	YUSUF	DEMIRKOL	ŞURKAV	Üye	414-215 82 29			Balıklıgöl Şurkav Kültür Merkezi Ş. Urfa	URFA	S		+
		74	ZUHAL	KARAHAN KARA	Harran Ü.	Öğretim Üyesi	312 84 56 santral	315 19 98	zkarahan@harran.edu.tr	Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Ş. Urfa	URFA	Ü	+	+
		75	MUZAFFER	DİLEK	Şanlıurfa İli Kültür, Eğitim, Sanat ve Araştırma Vakfı (ŞURKAV)	Başkan	414-215 65 27	215 73 30		Aslanpadişah Camii Karşısı Balıklıgöl	URFA	S		+
		76	MEHMET	GÖKÇEK	Halfeti Belediyesi	Halfeti Belediye Başkanı	414 751 10 11			Halfeti Belediye Başkanlığı	URFA	R	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	UNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN	
7.11.00	ADIYAMAN	1	ABDULKADIR	KIRMIZI	Adıyaman Belediyesi	Adıyaman Belediye Başkanı	416-214 28 94-98	216 10 27		Adıyaman Belediye Başkanlığı	ADIYAMAN	R	+		
		2	AHMET	TURANLI	Kahta Belediyesi	Kahta Belediye Başkanı	416-725 51 00	725 78 89		Kahta Belediye Başkanlığı	ADIYAMAN	R	+		
		3	ERDEM	YILDIZ	Mimarlar Odası	Başkan-Mimar	416 216 26 12	214 54 80	erdemyildiz02@hotmail.com	Atatürk Cad. 302 Sok. No:1/A	ADIYAMAN	S	-	+	
		4	FEHMI	ERASLAN	İl Turizm Müdürlüğü - Müze Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü - Müze Müdürü	416-216 10 08	216 38 40		Atatürk Cad. No:184 Merkez	ADIYAMAN	R	+	+	
		5	FILIZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA			+	+
		6	HALİSE	DİREK	Harita Mühendisleri Odası		416-216 28 30	216 38 24		İstiklal Cad. No:26	ADIYAMAN	S		+	
		7	İBRAHİM	ACIPAYAM	Hacı Bektaş Veli Kültürünü Araştırma ve Yaşatma Derneği	Üye	416-216 30 91			Gölbaşı Cad. Botik Oxy üstü Eskisaray Karakolu karşısı	ADIYAMAN	S			+
		8	İSMAIL	SALMAN	Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Müdür	0322 352 67 42	352 67 42		Selçuk Ecza İş Merkezi 4 Kat Adıyane arkası Seyhan Adana	ADANA	R		+	
		9	KAZIM	ACAR	Hacı Bektaş Veli Kültürünü Araştırma ve Yaşatma Derneği	Başkan	416-216 43 63	216 90 19		Gölbaşı Cad. Botik Oxy üstü Eskisaray Karakolu karşısı	ADIYAMAN	S		+	
		10	KEMAL	ERTÜRK	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	416-216 12 59	216 24 78		Adıyaman Kültür Müdürlüğü	ADIYAMAN	R		+	
		11	MAHMUT	ARSLAN	Turizm İlçe Müdürlüğü / Kahta - Nemrut Vakfı	Kahta Turizm Müdürü	416-725 50 07 0542 403 00 61	725 50 07	sabern@mynef.com	İlçe Turizm Danışma Müdürlüğü	ADIYAMAN	R		+	+
		12	MAHMUT	GEZEN	Hacı Bektaş Veli Kültürünü Araştırma ve Yaşatma Derneği	Gençlik Komisyonu	416-216 91 60	216 91 60		Turgut Reis Mah. 841.Sok No:7 Kat:2 Adıyaman	ADIYAMAN	S			+
		13	MAHMUT	KARAKUŞ	Tut Belediyesi	Tut Belediye Başkanı	416-441 20 02	441 25 41		Tut Belediye Başkanlığı	ADIYAMAN	R		+	
		14	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA			+	+
		15	MEHMET	AYKANAT	Kültür Müdürlüğü	Kültür Müdürü	416-216 19 91	216 24 78		Kültür Müdürlüğü Mali İdareler Binası Kat:4 Adıyaman	ADIYAMAN	R			+
		16	MUSTAFA	ORUÇOĞLU	Besni Belediyesi	Besni Belediye Başkanı	416-318 10 09			Besni Belediye Başkanlığı	ADIYAMAN	R		+	
		17	NUSRET	UÇ	Hacı Bektaş Anadolu Kültür Vakfı	Yönetim Kurulu Üyesi	416-216 91 60	216 91 60		Turgut Reis Mah. 841.Sok No:7 Kat:2 Adıyaman	ADIYAMAN	S			+
		18	ÖMER	YILMAZ	İnşaat Mühendisleri Odası	İnşaat Mühendisi	416-216 17 67	232 26 70		Hoca Ömer Mah. 85 Sok. No 19	ADIYAMAN	S			+
		19	SİRRI	ÖZEN	GAP İdaresi Başkanlığı						ANKARA	R			+
		20	TAMER	GÖK	Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Başkan	0322 352 67 42	352 67 42		Selçuk Ecza İş Merkezi 4 Kat Adıyane arkası Seyhan Adana	ADANA	R		+	
		21	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koordinatörü	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA			+	+
		22	ZAFER	ERSOY	Adıyaman Tic. Ve Sanayi Odası	Başkan	416-216 46 46	214 97 41		Yahya Kemal Cad. No:14 Adıyaman	ADIYAMAN	S			+
		23	ZEYNEL	BAKIR	İnşaat Mühendisleri Odası		416-216 17 67	232 26 70		Hoca Ömer Mah. 85 Sok. No.19	ADIYAMAN	S		+	
		24	ZEYNEL ABİDİN	VARAN	Şehir Plancıları Odası		416- 216 19 78	216 24 30		Bayındırlık Müdürlüğü	ADIYAMAN	S		+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
13.11.00	DIYARBAKIR (BATMAN, SIIRT)	1	ABDULLAH	AKIN	Batman Belediyesi	Batman Belediye Başkanı	488-212 84 65	213 47 04		Batman Belediye Başkanlığı	BATMAN	R	+	
		2	ABDULLAH	KAYAN	Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Vakıflar Bölge Müdürü	412-224 01 60 221 12 97	221 87 07		Vakıflar Bölge Müdürlüğü Tekkapı karşısı	D BAKIR	R	+	
		3	ABDULRAHİM	KARASU	Baykan Belediyesi	Baykan Belediye Başkanı	484-561 20 12	561 21 19		Baykan Belediye Başkanlığı	SIIRT	R	+	
		4	ABDULSELAM	ULUCAM	Van 100 Yıl Ü. - Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurulu	Fakülte Dekanı - Atatürk DT Yüksek Kurulu Temsilcisi	432-225 11 16	225 16 63		Van 100 yıl Ün. Kampüsü Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı VAN	VAN	Ü	+	
		5	AHMET	BULDUK	İl Turizm Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü	488-212 07 18	212 07 18		Dişarbakır Cad. Sivil Savunma Binası Kat 1	BATMAN	R	+	
		6	AHMET	SALTIK	GAP İdaresi Başkanlığı	Grup Yöneticisi	312-440 52 10	440 52 76	ahmet_saltik@ktg.com.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R		+
		7	AKIN	ATAUZ	GAP-BKI-UNDP	Proje Danışmanı	412 - 229 38 42	221 76 38 221 03 12	aatauz@yahoo.com	AZC Plaza Kat.5 No: 17 Ekinciler Cad. Ofis/Diyarbakır	D BAKIR	R	+	+
		8	BARI A	KARHAN	Mimarlar Odası	Başkan	0 412 223 25 42/ 222 61 13(isi)223 66 70	223 25 42	bahrikarhan@yahoo.com	Ekinciler Cad. Kışla Sok. Aksu apt. 1/17	D BAKIR	S	+	
		9	BEHÇET	KAVUN	Aydınlr Belediyesi	Aydınlr Belediye Başkanı	484-461 20 07	461 21 31		Aydınlr Belediye Başkanlığı	SIIRT	R	+	
		10	BEHRUN	AYGÖREN	Dicle Belediyesi	Dicle Belediye Başkanı	412-561 21 39	561 21 39		Dicle Belediye Başkanlığı	D BAKIR	R	+	
		11	BERİVAN	ÖZBUDAK	Dicle Ün. Mim. Fak.	Araştırma Görevlisi	412-248 84 03		bbudak@dicle.edu.tr	Dicle Ün. Mim. Fak.	D BAKIR	Ü		+
		12	CANKUT	YAKUT	Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Daire Başkanlığı		412-229 48 80	224 41 73		Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Daire Başkanlığı	D BAKIR	R	+	
		13	DEMET	ÇETİN	Dicle Ü.	Öğretim Üyesi	412-248 84 03		fdcatin@dicle.edu.tr	Dicle Ün. Mim. Fak.	D BAKIR	Ü		+
		14	EMİNE	DAĞTEKİN	Dicle Ü.	Öğretim Görevlisi	412-248 84 03	248 84 85	eminedagtekin@hotmail.com	Dicle Ün. Mimarlık Fakültesi D. Bakır	D BAKIR	Ü		+
		15	ENVER	AKIN	Dicle Ü.	Öğretim Görevlisi	412-248 85 50-51	248 80 39		Dicle Ün. Arkeoloji ve Sanat Tarihi Böl. D. Bakır	D BAKIR	Ü		+
		16	FAIT	SANÇAR	İl Vakıflar Müdürlüğü	İl Vakıflar Müdürü	484- 223 39 08	223 39 08		Ozbel İşhanı D Blok	SIIRT	R	+	
		17	FERİDUN	ÇELİK	GAP Belediyeler Birliği D. Bakır Belediyesi	Birliği Bşk. -Belediye Bşk	412-224 53 37 / 224 24 44	224 53 38 / 224 41 73		Gevran Cad. Rızvanağa Sok. Hikmet Bey Apt. No:1 Ofis/D. bakır	D BAKIR	R	+	
		18	FERİDUN SÜHA	ŞAHİN	Dicle Ü.	Öğretim Görevlisi	412-248 85 50-51	248 80 39	feridunsuha@superonline.com	Dicle Ün. Arkeoloji ve Sanat Tarihi Böl. D. Bakır	ANKARA	Ü		+
		19	FEVZİ	ÇELİK	Lice Belediyesi	Lice Belediye Başkanı	412-861 22 17	861 22 61		Lice Belediye Başkanlığı	D BAKIR	R	+	
		20	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	D BAKIR	R		+
		21	HADİ	BİLEN	Pervari Belediyesi	Pervari Belediye Başkanı	484-363 50 50	361 20 10		Pervari Belediye Başkanlığı	SIIRT	R	+	
		22	HALET	ÇAMBEL		Emekli Öğretim Üyesi	263 56 41	263 60 31		Birinci Cad. No 212 80280 Arnavutköy-İstanbul	İSTANBUL	B		+
		23	HALİL	DEĞERTEKİN	Dişarbakır Tanıtma Kültür ve Yardımlaşma Vakfı		412-228 35 55/ 05322614509	228 35 55		Rızvanağa Sok. Özhal Apt. 16/2 İçofis	D BAKIR	S		+
		24	HASAN	KILIÇ	Dişarbakır DSI Bölge Müdürlüğü		412-228 81 71	228 81 74		DSI Bölge Müdürlüğü	D BAKIR	R		+
		25	İBRAHİM	YAVUZ	EMO	Şube Müdürü	412-222 22 30			EMO D. Bakır	D BAKIR	S		+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAİL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		26	İHSAN	BIÇICI	Sanatseverler ve Edebiyetçiler Derneği	Şair, Avukat, Yazar	412-221 52 87 0535 782 19 29	221 52 87		Lise Cad. Çamlıca Pastanesi Üstü Kat 3 No 5	D.BAKIR	S	+	+
		27	KADRIYE	ADAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-442 23 24 (1664)	440 13 84	kedav@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	D.BAKIR	R		+
		28	KAMURAN	SAMI	Dicle Ü.	Öğretim Görevlisi	412-248 84 03	248 84 85	ksami@dicle.edu.tr	Dicle Ün. Mimarlık Fakültesi D.Bakır	D.BAKIR	Ü		+
		29	KEMAL B	MADENCI	Atatürkçü Düşünce Derneği	Dernek Başkanı	412-237 68 44			Kültür Sanayi Kat 5 No:43 D.Bakır	ANKARA	S		+
		30	MAHMUT	AYDINOL	Dicle Ü.	Bölüm Başkanı (Prof)	412-248 85 50- 51 santral	248 80 39		Dicle Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü	D.BAKIR	Ü	+	
		31	MÂHMUT	ZENGİN	Kulp Belediyesi	Kulp Belediye Başkanı	412-831 20 19	831 23 99		Kulp Belediye Başkanlığı	D.BAKIR	R	+	
		32	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	D.BAKIR	R		+
		33	MEDIHA	IMAMOĞLU	GAP İdaresi Başkanlığı Master Plan Burosu	Uzman	312-440 52 10	440 52 76	mediha_i@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	İSTANBUL	R		+
		34	MEHMET ALİ	TUNÇ	İnşaat Mühendisleri Odası		488-213 90 86	213 90 86		Diyarbakır Cad. Nazıroğlu İşhanı Kat 6 No 603	BATMAN	S	+	
		35	MEHMET EMİN	AKKAŞ	Mimarlar Odası		0 532 742 02 33	223 25 42		Ekinciler Cad. Kışla Sok. Aksu apt. 1/17	D.BAKIR	S	+	
		36	MEHMET SELİM	ÖZALP	Siirt Belediyesi	Siirt Belediye Başkanı	484-223 22 60	223 58 35		Siirt Belediye Başkanlığı	SIIRT	R	+	
		37	MERAL	HALİFEOĞLU	Dicle Ü.	Öğretim Görevlisi	412-248 84 02	248 84 85		Dicle Ün. Mimarlık Fakültesi D.Bakır	D.BAKIR	Ü		+
		38	METİN	SÖZEN	ÇEKÜL	Başkan	227 34 41	251 54 45	cekulvakfi@superonline.com	İstiklal Cad. 87/6 Beyoğlu 80060 İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		39	MEVLÜT	BOZKUR		Gazeteci	412-224 92 67	224 92 67	mbozkur@hotmail.com	Gevran Cad. Oryol Apt. Kat 4 No 15 D.Bakır	D.BAKIR	B		+
		40	MUSTAFA	TEKDEMİR	İl Kültür Müdürlüğü	Müdür Yard.	412-221 00 99	224 42 02		İl Kültür Müdürlüğü D.Bakır	D.BAKIR	R		+
		41	MUSTAFA OĞUZ	SİNEMİLLİOĞLU	Şehir Plancıları Odası	Şehir Plancı	412- 248 84 03 / 262 39 59	248 84 05 / 262 39 59	osinemil@dicle.edu.tr	Dicle Ün. Mimarlık fakültesi 21280 D.Bakır	D.BAKIR	S	+	+
		42	MUJGAN	BOZYEL	Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Daire Başkanlığı	Mimar	412-229 48 80	224 41 73		Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Daire Başkanlığı	D.BAKIR	R	+	+
		43	NACİ	TEMLTAŞ	Elektrik Mühendisleri Odası	Yön. Kur. Üyesi	412-224 28 19	224 28 19	naci@tmob.org.tr	Bahar Sok. Mehmetçik Apt. No:1 Ofis-D.Bakır	D.BAKIR	S		+
		44	NECDET	İNAL	Müze Md.	Müze Müdürü	412-224 67 40	223 08 02		Müze Müdürlüğü	D.BAKIR	R	+	+
		45	NESLİHAN	DALKILIÇ	Dicle Ü.	Araştırma Görevlisi	412-248 84 03	248 84 85	neslidal@dicle.edu.tr	Dicle Üniversitesi Mim. Fak. D.Bakır	D.BAKIR	Ü		+
		46	NEVİN	SOYUKARA	Müze Müdürlüğü - Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı	Arkeolog - Vakıf Temsilcisi (ÇEKÜL)	412-221 27 55 224 67 40 0542 895 53 45	223 08 02 224 48 02		Müze Müdürlüğü	İSTANBUL	R	+	+
		47	ORHAN CEZMİ	TUNCER	Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Kurul Başkanı	412-222 55 55	223 40 89		Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü Ziya Gökalp Mah. No:27	D.BAKIR	S	+	
		48	OYA	SAN	Dicle Ü.	Yard. Doç. Dr.	412-248 86 30	248 80 39	oyasan@hotmail.com	Dicle Ün. Fen-Edeb. Fak.	D.BAKIR	Ü		+
		49	RABİA	UCUZ	Mimarlar Odası		488- 213 90 86/ (iş) 213 70 19	213 90 86	rabiaucuz@superonline.com	Meydan mahall. 2000 İş Merkezi Kat 3 No 312	BATMAN	S	+	
		50	RAGİP	ZARAKOLU		Gazeteci	516 81 98	517 44 53		Divanyolu Cad. Işık Sokak Ali Fak Han No 6 K.3 Sultanahmet - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		51	REMZİ	TANRIVERDİ	GAP-UNDP-YESK	Proje Koordinatörü	412-229 38 42	229 38 42	remzitanriverdi@yahoo.de	AZC Plaza Kat 5 No: 17 Ekinciler Cad Ofis/Diyarbakır	D.BAKIR	R		+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAİL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		52	SEVİM	ŞİRVANCI	Hasankeyf Kurtarma Komitesi	Başkan	216-333 24 74	212-245 15 35		Ihsaniye Tosun Paşa Sok. No.11/3 81160 Uskudar-İstanbul	D BAKIR	S		+
		53	SÜREYYA	İŞİK	Müze Derneği	Dernek Başkanı-Tarih Öğretmeni	0532 593 76 61 233 98 16	233 98 15		Posta kutusu 266 Ofis	D BAKIR	S	+	
		54	ŞEHMUZ	DAĞ	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	484-223 28 70	223 28 70		İl Kültür Müdürlüğü Özbel İş.hanı Kat 5	SIIRT	R	+	
		55	ŞEHMUZ	DİKER	Büyükşehir Belediyesi-Sanatseverler ve Edebiyetçiler Derneği.	Büyükşehir Belediyesi Belediye Başkan Danışmanı	412 223 48 84	228 70 97		Büyükşehir Belediyesi Belediye Başkan Danışmanı	ANKARA	R	+	+
		56	ŞEHMUZ	KARTAL	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	488-213 90 83	213 90 82		İl Kültür Müdürlüğü	BATMAN	R	+	
		57	ŞEMSETTİN	OSMANOĞLU	Dicle Ü.	Öğretim Üyesi	412-248 85 50-51	248 80 39		Dicle Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü	D BAKIR	Ü	+	
		58	ŞEREF	KARADEMİR	İl Jandarma Komutanlığı	Temsilci	412-228 91 44	222 22 88		İl Valiliği OHAL Bürosu	D BAKIR	R		+
		59	TEVFIK	ARITÜRK	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	412-221 00 99	224 42 02		İl Kültür Müdürlüğü D.Bakır	D BAKIR	R	+	+
		60	VAHAP A.	KUSEN	Hasankeyf Belediyesi	Hasankeyf Belediye Başkanı	488-381 20 43	381 22 48		Hasankeyf Belediye Başkanlığı	BATMAN	R	+	
		61	VECIHI	ÖZKAYA	Dicle Ü.	Öğretim Üyesi	412-248 85 50-51	248 80 39		Dicle Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü	D BAKIR	Ü	+	+
		62	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koordinatörü	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	D BAKIR	R		+
		63	YAŞAR	BARAN	İl Turizm Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü	484-223 57 90	224 11 13 223 23 24		İl Turizm Müdürlüğü Özbel İş. Hanı Kat 5	SIIRT	R	+	
		64	ZEYNEL ABİDİN	ÖZTÜRK	Harita Mühendisleri Odası	İl Temsilcisi	412-224 68 70	224 68 70		DSİ 10 Bölge Müdürlüğü	D BAKIR	S	+	+
		65	ZÜLKÜF	KARATEKİN	İnşaat Mühendisleri Odası	Şube Başkanı	412-222 41 67 / 0532 507 57 99	223 96 43		Lise Cad. 2.sok Çavuşoğlu 2 Apt. D.6	D BAKIR	S	+	+
		66			Doğu ve Güneydoğu Kalkınma Vakfı		412-221 42 37			İstasyon cad. Mevlana 1 Ap. 21100	D BAKIR	S	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN	
14.11.00	HASANKEYF	1	ABDULLAH	TARHAN	Hasankeyf Belediyesi	Çevre Kor. Md.					BATMAN	R		+	
		2	AHMET	BULDUK	İl Turizm Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü	488-212 07 18	212 07 18		Diyarbakır Cad. Sivil Savunma Binası Kat 1	BATMAN	R	+	+	
		3	AHMET	YILDIZ	İl Sağlık Müdürlüğü	Müdür					BATMAN	R		+	
		4	AKIN	ATAUZ		Uzman	412 - 229 38 42	221 76 38 221 03 12		A Z C Plaza Kat 5 No. 17 Ekinciler Cad. Ofis/Diyarbakır	D BAKIR	R		+	
		5	ALIM	ÇOPUROĞLU								R		+	+
		6	ARIF	ARSLAN	Hasankeyf'i Kurtarma Cemiyeti, Çağdaş Gazetesi	Yazı İşleri Müdürü	488 - 213 15 78 0532 267 50 44	213 71 61		Batman Çağdaş Gazetesi Eski Tekel Cad. No 126/C	BATMAN	S		+	+
		7	ARIF	ŞENTEK	Mimarlar Odası Genel Mrk.	Başkan	312 417 37 27	418 03 61	mimarlarodasi@superonline.com	Mimarlar Odası Genel Merkezi	ANKARA	S		+	+
		8	AY MELEK	ÖZER	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 32 73	312-210 12 81	aymelek@metu.edu.tr	ODTÜ Fizik Bölümü 06531 Ankara	ANKARA	U		+	
		9	AYDA	AREL		Emekli Öğretim Üyesi	360 29 22 / 0533 240 25 43	359 66 31		Ethem Efendi Cad. Çim Apt. Daire 2 B1060 Erenköy-Istanbul	ISTANBUL	B		+	
		10	AYNUR	DURUKAN			0532 744 23 86 / 216-368 75 05 (ev)		aynurdurukan@ixir.com	Bağdat Cad. No:214 Zolağlı Apt. B Blok D:7 Çiftelavuzlar-IST	ISTANBUL	B		+	
		11	AYŞİL	YAVUZ	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 22 03	312-210 12 49	yavuz@arch.metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	U		+	+
		12	BEHÇET	DEMİR	DSİ Bölge Müdürlüğü Kamulaştırma Şube Md.lüğü	Şube Müdürü	412-228 99 50	228 81 74	anildoruk@ixir.com	DSİ Bölge Müdürlüğü Diyarbakır	D BAKIR	R			+
		13	BIRSEN	GÖKÇE	Hacettepe Ü / Türkiye Sosyoloji Derneği	Bölüm Başkanı-Prof./ Dernek Başkanı	312-297 87 25 / 426 77 10 (ev) / 0532 267 46 24	297 87 40 / 222 12 52		Hacettepe Üniv. Kamu Yönetimi Bölümü ANKARA	ANKARA	U		+	+
		14	BURHAN	ZENGİN	Hasankeyf Gönüllüleri Derneği - Anadolu Lisesi	Dernek Üyesi- Öğretmen	488-214 20 67 (ev)	213 90 82 / 347 10 04		Anadolu Lisesi	BATMAN	S		+	+
		15	CELAL	BAŞLANGIÇ	Radikal Gazetesi		505 61 11	505 65 80		Radikal Gazetesi, Doğan Medya Center Bağcılar 34554 İstanbul	ISTANBUL	B		+	
		16	CEMAL	GÖKÇE	İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi		212-248 36 42 0532 291 77 22	232 09 12		Halaskargazi Cad. No.35/1 Harbiye 80230 İstanbul	ISTANBUL	S		+	+
		17	CEVAT	ERDER	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 11 08	312-210 11 08		Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ANKARA	ANKARA	U		+	
		18	ÇELİK	GÜLERSOY	Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu	Başkan	212-282 81 40(6 hat)	282 80 42		Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu 1.Oto Sanayi Sitesi yani 4. Levent, Seyrantepe-Istanbul	ISTANBUL	S		+	
		19	DOĞAN	ALTINBILEK	DSİ Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	312-418 34 04	418 24 98		DSİ Genel Müdürlüğü Ankara	ANKARA	R		+	
		20	DOĞAN	KUBAN	İTÜ	Öğretim Üyesi	216-332 05 72 (ev)			İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İSTANBUL	ISTANBUL	U		+	
		21	ESRA	ÖZDEN	Barajlar ve Tarihi Miras İzleme Kurulu	Genel Sekreter	216-380 13 25 (ev) 0532 616 52 86		esraozden@superonline.com	Hacı Muhtar Sok. İzzet Apt. No 17/1 Kozyatağı-İst.	ISTANBUL	S		+	+
22	EŞREF	TANRIVERDİ	Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği	Başkan	412-223 07 62	221 76 38		Aliemiri 1.sok. Semker Apt. Da 1 Yenişehir-Merkez Diyarbakır	D BAKIR	S		+			
23	FAYSAL	KARTAL	Çevre Müdürlüğü	Müdür Muavini	488-213 93 96	213 93 96		Özel İdare Binası Batman	BATMAN	R			+		

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		24	FERHAT	MALGİR	NTV	Muhabir	0535 838 31 87	488-212 61 02		Erunalı Market D Bakır Cad. Emniyet Md. Karşısı Batman	BATMAN	B		+
		25	FERYAL	TURAN	Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi	Bölüm Başkanı	312-310 32 80 (santral) 0532 507 50 95 (cep) 419 32 73 (ev)	310 57 13	efturan@anet.net.tr / feryal-t@hotmail.com	Paris Cad. No 11/19 Kavaklıdere Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		26	FERZAN	YILDIRIM	WALD	Genel Müdür	212-511 10 10 519 00 58	519 00 50		Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Sultanahmet Yerebatan Cad. 2 34400	İSTANBUL	R	+	
		27	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		28	GÖNÜL	TANKUT	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 22 03	312-210 12 50		ODTÜ Şehir Planlama Bölümü 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		29	GÜLBAHAR	TÜZÜN	Hasankeyf Gönüllüleri Derneği	Üye	215 21 86	347 10 04			İSTANBUL	S		+
		30	GÜNER	SAYGILI	Ankara Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür	312-287 33 60	267 72 13		Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ekişehir Yolu 9 kilometre Lodumlu-Ankara	ANKARA	R	+	
		31	GÜNKUT	AKIN	İstanbul Teknik Üniversitesi	Öğretim Üyesi	293 13 00/ 2392	251 48 95		İTÜ Mimarlık Tarihi Kürsüsü Taksim-İstanbul	İSTANBUL	Ü	+	
		32	HALET	ÇAMBEL		Emekli Öğretim Üyesi	263 56 41 / 312-428 09 55 (ablasının evi)	263 60 31		Birinci Cad. No 212 80280 Arnavutköy-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		33	HALİL	DEĞERTEKİN	Diyarbakır Kültür ve Tanıtma Vakfı		412-228 35 55/ 0532 261 45 09	228 35 55		Rizvanağa Sok. Özhal Apt. 16/2 İçofis	D BAKIR	S	+	
		34	HAMİT	TEKİN	Milli Eğitim Şube Müdürlüğü	Şube Müdürü	488-215 37 71	213 30 48		Milli Eğitim Şube Müdürlüğü Batman	BATMAN	R	+	
		35	HANDAN	ÖZTÜRK		Yazar, Yönetmen	0542 536 83 63		handan_ozturk@yahoo.com		B		+	
		37	HARUN	SOYDAN							ANKARA	R	+	+
		38	HASAN	ERTAŞ	Batman Havadis Gazetesi	Muhabir	488-213 77 74	213 77 74		Onur Matbaası SSK Cad. No:69 Batman	BATMAN	B	+	+
		39	HASAN	KILIÇ	Diyarbakır DSİ Bölge Müdürlüğü	Müdür Muavini	412-228 81 71/ 228 81 75	228 81 74		DSİ Bölge Müdürlüğü Diyarbakır	D BAKIR	R	+	+
		40	İLHAN	AVCI	İTÜ İnşaat Fak. Hidrolik Böl.		285 37 28	285 30 02			İSTANBUL	Ü	+	
		41	İLKER	KALKAN	Bianco Turizm		412-223 14 25	228 42 35		İnönü Cad. 42/5 Dağkapı-D Bakır	D BAKIR	B		+
		42	ILKNUR	ÖNER	Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Böl.	Araş. Gör.	424-237 00 00 (3371)	233 00 62		Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Böl. Elazığ	ELAZIĞ	Ü	+	
		43	İRFAN	TAPAN	Batman Gazetesi	Muhabir	488-213 85 85	213 11 89		Batman Gazetesi Bankalar Cad. Batman	BATMAN	B		+
		44	İSA	PARLAK	Batman Valiliği	Batman Valisi	488-212 89 91	213 51 13		Batman Valiliği	BATMAN	R	+	+
		45	İSMAİL	KAYGISIZ	Hasankeyf Kaymakamlığı	Hasankeyf Kaymakamı	488-381 22 15	381 22 26		Hasankeyf Kaymakamlığı Hasankeyf-Batman	BATMAN	R	+	+
		46	İZZİ	NİZAMETTİN	San. ve Tic. Odası	Yön. Kur. Üyesi	488-213 12 45	213 11 89		Bankalar Cad. No:5 Batman	BATMAN	S		+
		47	JALE	ÖZGENTÜRK	Star Gazetesi		212-448 80 00				İSTANBUL	B	+	
		48	JALE	VELİBEYOĞLU	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	0535-360 48 51			ODTÜ İnönü Bulvarı 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		49	KADRIYE	ADAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-442 23 24 (1664)	440 13 84	kaday@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		50	KERİME	ŞENYÜCEL	TRT Genel Müdürlüğü Belgesel Yapımlar Dairesi	TV Belgesel Prod	0532 372 98 37 / 0312 491 25 58 490 30 37	490 88 32	senyucel@ada.net.tr	TRT Genel Müdürlüğü Belgesel Yapımlar Dairesi A Blok Oran-Ankara	ANKARA	R		-
		51	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		52	MEDIHA	IMAMOĞLU	GAP İdaresi Başkanlığı Master Plan Bürosu	Uzman	0312-440 52 10	440 52 76	mediha_j@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		53	MEHMET	ÖZDOĞAN	Istanbul Ü	Öğretim Üyesi	520 75 40-45 / 1037	519 45 92	mozdo@atlas.net.tr	Istanbul Ü Edebiyat Fak Prehistorya Anabilim Dalı Beyazıt-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		54	MEHMET	TEYMUR	Batman Ticaret ve Sanayi Odası	Başkan	488-213 12 45	213 74 06		Batman Ticaret ve Sanayi Odası 16 cad. No 5 Batman	BATMAN	S	+	
		55	MEHMET ALİ	TUNÇ	İnşaat Mühendisleri Odası	Başkan	488-213 90 86	213 90 86		Diyarbakır Cad. Nazıroğlu İşhanı Kat 5 No 603	BATMAN	S	+	
		56	MEHMET SALİH	EROL	Yeni Gündem Gazetesi	Muhabir	488-215 03 31	215 03 31	salihherol@turkspornet	D Bakır Cad. Sivil Savunma yanı Saygılar Pasajı Kat 3 No:6	BATMAN	B		+
		57	METİN	AHUNBAY	ITU - ICOMOS Türkiye Temsilcisi	Öğretim Üyesi	293 13 00 (2358)	251 48 95		ITU Mimarlık Fakültesi Restorasyon Bölümü Taşkışta Kampüsü Taksim-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		58	METİN	SÖZEN	ÇEKÜL	Başkan	227 34 41/ 292 94 95	251 54 45	cekulvakti@superonline.com	İstiklal Cad. 87/6 Beyoğlu 60080 İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		59	MURAT	ÇAĞOL	Erniyet Müdürlüğü	Görevli Memur					BATMAN	R		+
		60	MURAT	GÖKDEMİR	İnşaat Mühendisleri Odası	Yönetim Kurulu Üyesi	248 36 42	232 09 12	imo@imoistanbul.org.tr	İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Halaskargazi Cad. No 35/1 Harbiye 80230 İstanbul	İSTANBUL	S	+	+
		61	MUSA	KURAKLIKAYA	Batman Valiliği	Vali Yrd.	488-212 89 91	213 51 13		Batman Valiliği Batman	BATMAN	R	+	
		62	MUSTAFA	ŞAHİN	İl Özel İdaresi	Müdür Muavini	488-213 27 78			İl Özel İdare Müdürlüğü	BATMAN	R		+
		63	MÜMTAZ	BAYRAM	DSİ Gn. Md.lüğü Kamulaştırma ve İskan Dairesi	Daire Başkanı	312-418 34 16	425 67 55		DSİ Gn. Md.lüğü Kamulaştırma ve İskan Dairesi ANKARA	ANKARA	R	+	
		64	MÜMTAZ	TUFAN	DSİ Genel Müdürlüğü	Genel Müdür Yard.	312-418 34 11	418 00 85		DSİ Genel Müdürlüğü Ankara	ANKARA	R	+	
		65	NACİ	SAPAN	Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti	Başkan	412-223 72 18	223 72 18		Ali Emri İlköğretim Okulu karşısı Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Darıkapı-Diyarbakır	D BAKIR	S	+	
		66	NECDET	TEYMÜR	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 22 03	312-210 12 49		ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	
		67	NEDİM	YEŞİL	DSİ Gn. Müdürlüğü	Mühendis	312-417 83 00	417 13 78	nedimyesil@hotmail.com	DSİ Genel Müdürlüğü Ankara	ANKARA	R		+
		68	NERİMAN	ŞAHİN GUÇHAN	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 62 11	0312 210 12 49	neriman@arch.metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi Ankara	ANKARA	Ü	+	
		69	NEŞE	ÖZGEN	GAP-BKI Bölge Planlama Grubu	Öğretim Üyesi	0542 565 70 68	0232- 388 11 02	nozgen1@turk.net	Ege Ün. Sosyoloji Bİ Bornova-Izmir	İZMİR	R		+
		70	NEVİN	SOYUKAYA	ÇEKÜL - Müze Müdürlüğü - Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı	Arkeolog, Çekül Temsilcisi	412-221 27 55 262 02 41 0542 895 53 45	223 08 02		Diyarbakır Müze Müdürlüğü	D BAKIR	R	+	
		71	NEZİH	KULEYN	SEMOR		312-415 04 41	417 55 97		Atatürk Bulvarı 127/3 No 309 Bakanlıklar-Ankara	ANKARA	B	+	
		72	NUMAN	TUNA	ODTÜ - TAÇDAM	Öğretim Üyesi	312-210 62 08	312-210 12 50	tnuman@metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü	+	+
		73	OKAN	TAPAN	DHKD	Başkan	0212 528 20 30	528 20 40		Doğal Hayatı Koruma Der. Büyük Postane Cad No. 43-45 K. 5-6 Bahçekapı 34420 Sirkeci- İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÖNVAĞ/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		74	OKTAY	EKİNCİ	Mimarlar Odası İst. Şb	Başkan	212 227 89 10	236 85 28			İSTANBUL	S	+	
		75	OLUŞ	ARIK	Ankara Üniversitesi	Öğretim Üyesi	312-310 32 80	312-310 57 13		Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak. Sıhhiye Ankara	ANKARA	Ü	+	-
		76	ORHAN	TURAN	Kanal 72 TV	Muhabir	488-213 64 48 / 215 71 71	213 64 48 / 215 71 71		D Bakır Cad. Bulvar İşhanı Kat 5.	BATMAN	B		+
		77	ORHAN CEZMI	TUNCER	Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Kurul Başkanı	412-222 55 55	223 40 89		Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü Ziya Gökalp Mah. No 27 Diyarbakır	D BAKIR	R	+	
		78	OSMAN	BATIBAY	İl Daimi Encümenliği	Encümen	0533 424 19 49	381 22 49		İl Daimi Encümenliği Batman	BATMAN	R		+
		79	ÖZGEN	ACAR	Cumhuriyet Gazetesi	Yazar	0312 466 35 33	0312 468 15 79	oacar@superonline.com	Cumhuriyet Gazetesi, Atatürk Bulvarı 125/4 06640 Bakanlıklar-ANKARA	ANKARA	B	+	
		80	RABİA	UCUZ	Mimarlar Odası	Başkan	488- 213 90 86/ (iş) 213 70 19	213 90 86	rabiaucuz@superonline.com	Meydan mahal. 2000 İş Merkezi Kat 3 No 312	BATMAN	S	+	
		81	RAGİP	ZARAKOĞLU			516 81 98	517 44 53		Divanyolu Cad. Işık Sokak Ali Faik Han No 6 K.3 Sultanahmet - İSTANBUL	İSTANBUL	B	+	
		82	RECEP	KAVUŞ	Hasankeyf Gönüllüleri Dern. Batman Bel. Basın-Halkla İlişkiler Md.	Dernek Gn.Sekr., Batman Postası Yazarı	488-213 27 59	213 47 04	recepbesin@hotmail.com	Batman Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Batman	BATMAN	R	+	+
		83	RECEP	OKUYUCU	Batman Güncel Gazetesi	Muhabir	488-215 02 63	215 02 63		Şirinevler Mah. Gökkuşuğu Apt. Altı D Bakır Cad. Batman	BATMAN	B		+
		84	REŞAT	YEİS	Batman Çağdaş Gazetesi	Gazeteci	488-213 15 75	213 71 61		Meydan Mah. Eski Tekel Cad. No 126 Batman	BATMAN	B		+
		85	SABİH	ATAÇ	Batman Barosu	Baro Başkanı	488-213 19 56	212 37 51	avsabi@hotmail.com	Ziya Gökalp Mah. Nasiroğlu İş Merkezi Kat 2 No.201 Batman	BATMAN	R	+	+
		86	SAFFET	ATICI	Birecik A.Ş.	Şantiye Müdürü	342-518 11 00 (343)	518 11 15	saffeta@superonline.com	Birecik A.Ş. Birecik Barajı ve Hidroelektrik Santrali Nizip-Gaziantep	G ANTEP	B	+	+
		87	SAMI	ÖZTÜRK	Havadis Gazetesi	Muhabir	488-213 77 74	213 77 74		Onur Matbaası SSK Cad. No 69 Batman	BATMAN	B		+
		88	SERDAR	KAHRAMAN	Bianco Turizm		412-223 14 25	228 42 35		İnönü Cad. 42/5 Dağkapı-D.Bakır	D BAKIR	B		+
		89	SEVİM	ŞİRVANCI	Hasankeyf Kurtarma Komitesi	Başkan	0216 333 24 74	212-245 15 35		İhsaniye Tosun Paşa Sok. No 11/3 81160 Üsküdar-İstanbul	İSTANBUL	S	+	+
		90	SEYFETTİN	ŞEN	Haber 72	Muhabir	488-212 61 02	212 61 02		Güney Matbaası Hamidiler Pasajı No 2/f	BATMAN	B		+
		91	SUPHI	ÖZER	GAP İdaresi Başkanlığı					GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		92	ŞEHMUZ	DIKER	Büyükşehir Belediyesi - Sanatseverler ve Edebiyetçiler Derneği.	Büyükşehir Belediye Başkan Danışmanı	412 223 48 84	228 70 97		Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi	D BAKIR	R	+	
		93	ŞEHMUZ	KARTAL	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	488-213 90 83	213 90 82	kartallar@teklan.com.tr	İl Kültür Müdürlüğü	BATMAN	R	+	+
		94	ŞENAY	ÖZGÜLER	Diyarbakır Çevre Gönüllüleri Vakfı	Başkan	412-228 37 68	228 37 68		Ekinciler Cad. Faik Ali Sok. Aksu Apt. D.3 No 9 Ofis 21100 Diyarbakır PK 202	D BAKIR	S	+	
		95	ŞERAFETTİN	HAMİDİ	GAP İdaresi Başkanlığı	GAP İdaresi Bşk. Yrd.			shamidi@gap.gov.tr		BATMAN	R	+	
		96	ŞERİF	YAĞDIRAN	İl Planlama ve Koord. Müdürlüğü	Müdür Vekili	488-213 88 15	213 88 15		Kültür Mah. İl Özel İdare Binası Planlama Md. lüğü	BATMAN	R		+
		97	TAYLAN	ATAKAN	İngiltere Büyükelçiliği	Ekonomi ve Ticaret Ateşe Yrd.	312-468 62 30 (3243)	312-468 32 14		İngiltere Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Ateşeliği Ankara	ANKARA	R	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		98	UFUK	ESİN	Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA)	Öğretim Üyesi	212-263 67 80 (ev) 312-426 03 94	263 67 80		Küçükbebek Cad. Küçükbebek Mah. Küçükbebek Apt. Bebek-İst.	İSTANBUL	S	+	
		99	ÜNAL	ERDOĞAN	Elektrik Mühendisleri Odası Genel Merkezi / Dünya Barajlar Komitesi		216-352 17 36/ 352 17 36	352 73 96		Atatürk Cad. No:141 Elektrosan A.Ş. Maltepe-İstanbul	İSTANBUL	S	+	
		100	ÜNAL	ÖZİŞ	Dokuz Eylül Ü.	Öğretim Görevlisi	232-453 11 91 453 11 43 / 231 18 96 (ev)	453 11 91		Dokuz Eylül Üniversitesi İnşaat Fakültesi Su Mühendisliği Bölümü İZMİR	İZMİR	Ü	+	
		101	VAHAP A.	KUSEN	Hasankeyf Belediyesi	Belediye Başkanı	488-381 20 43 / 0542 280 28 85	381 22 49		Hasankeyf Belediye Başkanlığı	BATMAN	R	+	+
		102	VEDAT	ÖZBİLEN	GAP İdaresi Başkanlığı	Proje Koord.	312-440 52 10	440 52 76	ozbilen@gap.gov.tr	GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		103	YILMAZ	EKİNCİ	Yurt Haber Ajansı	Batman Temsilcisi	0542 725 87 50 / 488-215 67 55			Kültür İş Merkezi Kat 2 No.210	BATMAN	B		+
		104	YUSUF	TANRISEVEN		Gn. Yayın Yön., Avukat, TEDAŞ Hukuk Müşv.	488-213 32 40 / 213 39 12	213 90 74	ytseven@yahoo.com	Yenimahalle 12.cadde 59/4 Batman	BATMAN	B	+	+
		105	ZEKİ	EKMEN	Baro	Avukat	488-213 16 30	213 38 73		Cumhuriyet Cad. 12/8 Kat 1	BATMAN	R		+
		106	ZEKİ	GÜN	İhlas Haber Ajansı	Muhabir					B			+
		107	ZEYNEP	AHUNBAY	İTÜ - ICOMOS Türkiye Temsilcisi	Öğretim Üyesi	293 77 79	251 48 95		İTÜ Mimarlık Fakültesi Taşkılla Kampusu Taksim-İSTANBUL	İSTANBUL	Ü	+	
		108			Batman Çevre İl Müdürlüğü	Çevre İl Müdürü					BATMAN	R	+	
		109			Batman Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü	Köy Hizmetleri İl Müdürü	488-213 90 96			Batman Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü	BATMAN	R	+	

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
15.11.00	MARDİN (ŞIRNAK)	1	ABDULLAH	YASIN		Öğretmen	486-616 66 52			Cizre	Cizre	B	+	
		2	ABDURRAHMAN	UNCU	Mardin Elektrik Mühendisleri Odası	Elektrik Mühendisi	482-213 66 42	212 98 52	abdurrahmanuncu@hotmail.com	Valiozan Cad. No.58 Yenisehir	MARDİN	S		+
		3	ABDULCELI	ÇELİK	Gökçe Belediyesi	Başkan	482-337 32 66	337 32 66		Gökçe Belediyesi Kızıltepe-Mardin	MARDİN	R		+
		4	ABDULKADIR	TUTAŞI	Mardin Belediyesi	Başkan	482-212 10 49	212 21 36		Mardin Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	+	
		5	ADNAN	AVUKA		Gazeteci	482-212 93 81	212 93 81		1.Cad. Bosch Ticaret Karşısı	MARDİN	B	+	
		6	AYŞE	KARADAĞ	Derik Belediyesi	Başkan	482-251 30 24 251 31 59	251 30 39		Derik Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	+	+
		7	AZİZ	AKBAŞOĞLU	Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İl Müdürü	482-212 37 95	212 21 39		İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü	MARDİN	R	+	-
		8	AZİZ	VESKE	Mardin Belediyesi Fen İşleri Md.lüğü	İnşaat Müh.	482-213 21 26			Mardin Belediyesi	MARDİN	R		+
		9	BAHATTİN	AKTUĞ	Güçlükonak Belediyesi	Güçlükonak Belediye Başkanı	485-681 30 10	681 31 58		Güçlükonak Belediye Başkanlığı Şirnak	ŞIRNAK	R	+	
		10	CELAL	YILDIZ	İl Müftülüğü	İl Müftüsü	482-212 97 44	212 36 62		Mardin Müftülüğü	MARDİN	R	+	+
		11	CEMAL	ARTIK	Mardin Barosu	Baro Başkanı	482-212 17 53	212 17 53		Vilayet Karşısı Kösesoy Apt. Kat 1 Daire 3	MARDİN	R	+	+
		12	CIHAN	SINCAR	Kızıltepe Belediyesi	Başkan	482-312 11 94 312 10 09	312 20 54		Kızıltepe Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	+	
		13	DUYGU	ÖZBAĞDAT	Mardin Dergisi YK Başk.	Başkan	482-212 99 94 213 19 98	212 99 94		Özelidare İşhanı No 53 K.4 Yenisehir	MARDİN	S	+	
		14	EROL	KARAOEMEROĞLU	İdil Kaymakamlığı	İdil Kaymakamı	0486 551 20 01	551 30 14		İdil Kaymakamlığı	ŞIRNAK	R	+	
		15	EŞREF	AYAZ	Savur Belediyesi	Başkan	482-571 20 17	571 20 31		Savur Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	+	
		16	FASİH	DIRİM	Halk Eğitim Merkezi Md.lüğü	Müdür	482-591 12 29	-		Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü Yeşilli-Mardin	MARDİN	R		+
		17	FETHULLAH	DUYAR	Mimarlar Odası	Mimar	482-213 45 60	215 21 21	fduyan@hotmail.com	SSK İşhanı 4 Kat 55 no Yenisehir	MARDİN	S	+	+
		18	FİLİZ	DOĞANAY	GAP İdaresi Başkanlığı	Danışman	312-440 52 10 442 23 24	440 52 76		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		19	FLORANS	ORUNDAŞ	Mardin Mrk. Halk Eğitim Müdürlüğü / Mardin Müzesi Kültür ve Tabiat Varlıkl. Kor.ve Yaş. Dem.	Müdür Yrd. / Dernek Başkanı	0533-417 82 30	213 37 85		Şar Mah. 239.sok.No.42	MARDİN	R	+	+
		20	FÜSUN	KARABOĞA	GAP GİDEM (Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merk.)	GAP GİDEM Temsilcisi	482- 212 44 22	482-212 44 22	marqidem@superonline.com	Eski Emniyet müdürlüğü Meydanbaşı	MARDİN	R	+	-
		21	GABRİYEL	AKYÜZ	Kırklar Kilisesi	Kırklar Kilisesi Papazı	482-212 10 39	212 66 07	gabrielakyuz@usa.net	Çabuk Mah. 217 Sağlık Sok. Kırklar Kilisesi	MARDİN	B	+	+
		22	HALET	ÇAMBEL		Emekli Öğretim Üyesi	263 56 41	263 60 31		Birinci Cad. No 212 80280 Arnavutköy-İstanbul	İSTANBUL	B	+	
		23	HALİL	KÖSESÖY	Jeofizik Mühendisleri Odası	Jeofizik Mühendisi	482-213 66 42 / 0533 365 49 95	212 98 52	abdurrahmanuncu@hotmail.com	Yalim Beldesi Mardin	MARDİN	S		+
		24	HASAN	ALTINDAĞ	Ömerli Belediyesi	Başkan	482-541 30 06 541 31 61		arizali	Ömerli Belediyesi Cumhuriyet Meydanı No.1	MARDİN	R	+	
		25	HASAN	DEMİR	Kızıltepe Belediyesi	Başkan Yard.	482-312 20 50 (direkt) / 312 11 94 (santral)	312 20 74		Kızıltepe Belediyesi	MARDİN	R		+
		26	HAYRETTİN	DEMİR	Yeşilli Belediyesi	Başkan	482-591 19 81	591 10 06		Yeşilli Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	-	
		27	HULUSİ	KURTULUŞ	Esnaf Sanatkarlar Odası	Başkan	482-212 38 01	213 05 42		1.Cad. Emlak Bankası yanı Altıntaş İş Mrk. Kat 2	MARDİN	S	+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		28	HÜSEYİN	BAŞKAYA	Şırnak İli ve İlçelerini Geliştirme Vakfı (ŞİRGEV)		486-216 47 06	216 47 06		Şırgev Başkanlığı Şırnak	ŞIRNAK	S	+	
		29	HÜSNÜ	TUR	Mazıdağ Belediyesi	Başkan	482-511 10 10 511 10 11	511 10 09		Mazıdağ Belediye Başkanlığı	MARDIN	R	+	+
		30	IHSAN	GÖREN	ÇEKÜL - Şırnak Milli Eğitim Şube Müdürlüğü	ÇEKÜL Temsilcisi - Şırnak Milli Eğitim Şube Müdürü	486-216 27 41	216 15 53		Şırnak Milli Eğitim Şube Müdürlüğü	ŞIRNAK	S	+	+
		31	IKBAL	ORUNDAŞ	Mardin Valiliği İl Planlama Müdürlüğü	Planlama Müdürü	482- 212 22 19	213 37 85	ikbalorundas@hotmail.com / ikbalorundas@gmx	Mardin Valiliği İl Planlama Koordinasyon Müdürlüğü	MARDIN	R	+	+
		32	İLHAN	IŞIK	İl Kültür Müdürlüğü	Şef	482-212 37 76	212 18 52		Hükümet Konağı Yenisehir	MARDIN	R		+
		33	JALE	VELİBEYOĞLU	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0412 224 78 36			ODTÜ İnönü Bulvarı 06531 Ankara	ANKARA	Ü		+
		34	KADRIYE	ADAY							ANKARA	R	+	+
		35	KAZIM	KARKAN	Valilik	Planlama Uzmanı	482-212 22 19	212 32 32	kkarkan@com.tr	Valilik Mardin	MARDIN	R		+
		36	KEMAL	AKTÜRK	TEMA Vakfı	Başkan	482 212 22 86	212 28 92		Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü Yenisehir	MARDIN	S	+	+
		37	KEMAL	DÜMENLİ	İl Özel İdare Müdürlüğü	Müdür	482-212 17 79	212 20 30		İl Özel İdaresi Mardin	MARDIN	R		+
		38	KERİMAN	ÇALIŞ		Mali Müşavir					MARDIN	B		+
		39	KERİMAN	ÖZTÜRKAN	İl Özel İdare Müdürlüğü	Müdür Yardımcısı	482-212 17 79	212 20 30		İl Özel İdaresi Mardin	MARDIN	R		+
		40	MAKBULE	TERZİ	GAP İdaresi Başkanlığı	Uzman	312-440 52 10	440 52 78		GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Ankara	ANKARA	R	+	+
		41	MEDIHA	İMAMOĞLU							ANKARA	R	+	+
		42	MEHMET	ÇELİK	İl Basın Halkla İlişkiler Müdürlüğü	Müdür	482-212 18 69	212 32 32		Valilik Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	MARDIN	R	+	
		43	MEHMET	TANHAN	Nusaybin Belediyesi	Başkan	482-415 10 10 415 12 95	4151848		Nusaybin Belediye Başkanlığı	MARDIN	R	+	
		44	MEHMET	YILDIZ	Ömerli Belediyesi	Başkan	482-541 30 06	541 30 27		Ömerli Belediyesi Mardin	MARDIN	R		+
		45	METİN	SÖZEN	ÇEKÜL	Başkan	227 34 41	251 54 45	cekulvakfi@superonline.com	İstiklal Cad. 87/6 Beyoğlu 80080 İSTANBUL	İSTANBUL	S	+	
		46	MUHLİS	HAMİDİ	İl Turizm Müdürlüğü	Müdür	482-212 58 45	212 58 45		İl Turizm Müdürlüğü Valilik 2.kat Yenisehir	MARDIN	R	+	
		47	MURAT	DALMIŞ	İdil Belediyesi	İdil Belediye Başkanı	486-551 20 12 551 21 17	551 21 78 551 30 14		İdil Belediye Başkanlığı	ŞIRNAK	R	+	
		48	MURAT	ENSARI	Organize Bölge Müdürlüğü	Bölge Müdürü	482-215 11 15	215 11 21		Mardin Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	MARDIN	R	+	
		49	MURAT	SOYUKARA	ÇEKÜL	ÇEKÜL Temsilcisi	486-616 29 84	616 29 84		Belediye Cad. Arçelik Yetkilisi Servisi Cizre	Cizre	S	+	
		50	NESLİHAN	DALKILIÇ	Dicle Üniv. Mimarlık Fakültesi	Araştırma Görevlisi	412-248 84 03	248 84 85	neslidal@dicle.edu.tr	Dicle Üniversitesi Mim. Fak. D.Bakır	D.BAKIR	Ü		+
		51	NUMAN	TUNA	ODTÜ	Öğretim Üyesi	0312 210 62 08	0312 210 12 50	tnuman@metu.edu.tr	ODTÜ Mimarlık Fakültesi 06531 Ankara	ANKARA	Ü		+
		52	ORHAN CEZMİ	TUNCER	Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Kurul Başkanı	412-222 55 55	223 40 89		Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü Ziya Gökalp Mah. No.27 Diyarbakır	D.BAKIR	R	+	
		53	ÖNDER	METİN	Cizre Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Md.lüğü	Müdür	482-616 12 38	616 85 13		Cizre Belediyesi	MARDIN	R		+
		54	ÖZGÜR	GÜNGÖR		Mimar	482-213 18 56	215 21 21		SSK İşhanı 4. Kat 55 no. Yenisehir	MARDIN	B	+	
		55	RİDVAN	BULGAÇ	İnşaat Mühendisleri Odası		482-213 22 50	213 13 21		Mehtap Kent Sitesi B Blok No 1	MARDIN	S	+	
		56	SABRİ	ZEYBEK	İl Turizm Müdürlüğü	İl Turizm Müdürü	486-216 17 08	216 17 08		Cumhuriyet cad. İsmetpaşa Mah. Şırnak	ŞIRNAK	R	+	
		57	SADIK M	ÇELİK	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	486-216 20 89	216 15 52		İl Kültür Müdürlüğü Şırnak	ŞIRNAK	R	+	+

TARİH	YER	NO	AD	SOYAD	KURUM	ÜNVAN/GÖREV	TELEFON	FAKS	E-MAIL	ADRES	İL	STATÜ	DAVET EDİLEN	KATILAN
		58	SAIT	NAMDAR	Şirnak Belediyesi	Şirnak Belediye Başkanı	486-216 10 05	216 12 14		Şirnak Belediye Başkanlığı	ŞIRNAK	R	+	
		59	SEBAHATTİN	KAYA	Ömerli Belediyesi	Fen Memuru	482-541 33 99	541 30 27		Ömerli Belediyesi Mardin	MARDİN	R		+
		60	SELAHATTİN	BİLİRER		Avukat	482-212 10 02 / 0542 695 37 99			1 Cad No 601 Mardin	MARDİN	B		+
		61	SELAHATTİN	EFE		Avukat	482-212 23 60	212 18 52		İl Kültür Müdürlüğü Hükümet Binası	MARDİN	B	+	+
		62	SONGÜL CEYLAN	BALA	Müze Müdürlüğü	Mardin Müze Müdürü	482-212 77 97	212 77 97		Mardin Müze Müdürlüğü	MARDİN	R	+	+
		63	SÜLEYMAN	YILDIRIM	Cizre Belediyesi	Cizre Belediye Başkanı	486-616 10 10	616 85 13		Cizre Belediye Başkanlığı	Cizre	R	+	
		64	ŞAKİR	NOHO	Kabala Belediyesi	Başkan	482-226 60 49	226 60 18		Kabala Belediyesi	MARDİN	R		+
		65	ŞEYHMUS	DİNÇER	Çağdaş Mimarlık-Müh. Ltd.	Mimar	482-213 21 51	213 44 86		Emniyet Müdürlüğü Yolu Çağtekin Apt 1/A Yenisehir	MARDİN	B	+	+
		66	ŞEYHMUS	NASIROĞLU	Midyat Belediyesi	Başkan	482-462 11 31 462 29 81	462 15 20		Midyat Belediye Başkanlığı	MARDİN	R	+	
		67	ŞEYHMUS	SÜRER	Sürgücü Belediyesi	Başkan	0532 361 64 13 / 482-582 71 95	582 71 95		Sürgücü Belediyesi Savur-Mardin	MARDİN	R		+
		68	YILMAZ	ALTINDAĞ	Mimarlar Odası		482- 212 20 14/0 533 325 33 34	212 31 08		Dimar Alışveriş merkezi Yenisehir	MARDİN	S	+	
		69	YUSUF	AYDIN	İl Kültür Müdürlüğü	İl Kültür Müdürü	482-212 18 52	212 18 52		İl Kültür Müdürlüğü Hükümet Binası	MARDİN	R	+	
		70	YUSUF	YILDIZ	Serbest Bölge	Serbest Bölge Müdürü	482-215 20 70	215 15 17	serbestblq@ttnet.net.tr	Mardin Serbest Bölge Müdürlüğü Organize Sanayi Bölgesi 47060	MARDİN	R	+	+
		71	YUSUF ZIYA	ELDEM	Mardin Dergisi YK Başk.	Mardin Dergisi YK Başk.	482-212 99 94 213 19 98	212 99 94		Özelidare İşhanı No 53 K.4 Yenisehir	MARDİN	S	+	
		72	YÜKSEL	TOPAL	Vaillik	Vaill Yard.	482-212 65 11	212 32 32		Mardin Vaillığı	MARDİN	R		+
		73		KARABOĞA	Güneydoğu Sanayicileri ve İşadamları Derneği	Başkan					MARDİN	S	+	
		74			Mardin Eğitim Vakfı (MAREV)						MARDİN	S	+	
		75			Mungan Vakfı						MARDİN	S	+	
		76			ÇEKÜL	ÇEKÜL Temsilcisi					MARDİN	S	+	

EK 2: DANIŞMA TOPLANTILARI AŞAMASINDA GÖRÜŞLERİNİ YAZILI OLARAK BİLDİRENLER

Haluk Akar (Turizm Bakanlığı, Yatırımlar Genel Müdürü), Prof. Dr. Günkut Akın (İTÜ), Doğan Altınbilek (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, DSI Genel Müdürü), Oluş Arık (Hasankeyf Kazı ve Kurtarma Projesi Başkanı), Arif Arslan (Hasankeyf Gönüllüleri Derneği BŞk.), Mahmut Arslan (Kahta Turizm Danışma Müdürü), M. Sabih Ataç, Akın Atauz (GAP-BKİ-UNDP Proje Danışmanı), İlhan Avcı (İTÜ), Şerif EŞref Ayaz (Savur Belediye BŞk.), Ayfer Bartu (Koç Üniversitesi), Mehmet Sıtkı Bayraktar (Kilis İl Kültür Müdür Vekili), Sıdika Bebekoğlu (Mimar), Cengiz Bektaş (Mimar), Mehmet Ali Bozkına (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Halkla İlişkiler Müdürü), Eyüp Bucak (Şanlıurfa Müze Müdürü), Cizre İl Kültür Müdürlüğü, Sadık Çelik (Şırnak İl Kültür Müdürü), Sabri Çepik (Av.), Kadri Çetiner (Şanlıurfa İl Turizm Müdürü), Emine Dağtekin (Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi), Celal Doğan (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı), Dr. Tarık Ziya Ekinci, Ünal Erdoğan (Dünya Barajlar Komitesi), Folklor AraŐtırmacıları Vakfı, Doç. Dr. Neriman Şahin-Güçhan (ODTÜ), Hamza Güllüce (Şanlıurfa Müzesi Arkeoloğu), Nevin Güllüoğlu (Şanlıurfa İl Kültür Müdürü), Necdet İnal (Diyarbakır Müze Müdürü), Ayşe Karadağ (Derik Belediye Başkanı), Şeyhmus Kartal (Batman Kültür Müdür Vekili), Recep Kavuş (Batman Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü), Hasan Kaya, Orhan Koloğlu (Bizim Gazete), Abdulvahap Kusen (Hasankeyf Belediye Başkanı), Seyhan Livanelioğlu (Kültür Bakanlığı, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü), İbrahim Oflazoğlu (Kilis İl Turizm Müdürü), Mehmet Oymak (Harran Üniversitesi), Nedret Özel (GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Jeoloji Mühendisi), Ahmet Özer (Mersin Üniversitesi), Vecihi Özkaya (Dicle Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü), Ahmet Özsadıır (Adıyaman İl Kültür Müdürü), Alparslan Őantur (Kültür Bakanlığı, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü), İhsan Şenocak (Harran Üniversitesi), Yusuf Tanrıseven (Avukat), Melek Taylan (Helsinki Yurttaşlar Derneği), Mehmet Teymur (Batman Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı), Ali Tunç (TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Batman İl Temsilciliği), Feryal Turan (Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi), Hüseyin Ülkü (Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Genel Başkanı), Yurdakul Yiğitgüden (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı), Burhan Zengin (Araştırmacı-Yazar).

TASLAK METİN ÜZERİNDE GÖRÜŞ BİLDİRENLER

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay (İTÜ), Prof. Dr. Günkut Akın (İTÜ), Prof. Dr. Ayda Arel, Prof. Dr. Oluş Arık (Ankara Üniversitesi), Akın Atauz (GAP-BKİ-UNDP Proje Danışmanı), N. Tevfik Budak (Savur-Sürgücü Belediyesi Başkan Vekili), Prof. Dr. Aynur Durukan, Mehmet Erdem (ŞURKAV), Dr. Füsün Ertuğ, Prof. Dr. Talat Halman, Prof. Doğan Kuban, Seyhan Livanelioğlu (Kültür Bakanlığı, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü), Mardin Yerel Çalışma Grubu, Ceylan Orhun (Ana Kültür), Prof. Dr. Ayla Ödekan, Prof. Dr. Mehmet Özdoğan (İstanbul Üniversitesi), Dr. Haldun Özen (Tarih Vakfı), Prof. Dr. Oğuz Tekin (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Numan Tuna (ODTÜ – TAÇDAM).

EK 3: BAZI ÖNCELİKLİ PROJE ALANLARI

ALT - PROJE 1 : GÜNEYDOĞU ANADOLU KÜLTÜR MİRASI BİBLİYOGRAFYASI VE BİLGİ BANKASI

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin başlatılmasından günümüze hayli uzun bir dönem geçmiş olmasına karşılık bu bölgedeki kent, kasaba ve öteki yerleşim yerlerinin ekonomik, sosyal, kültürel, idari, politik tarihlerini ele alan kitap, broşür, makale türü yayınlar ile tez, rapor ve benzeri metinleri, elyazmalarını ve ayrıca başlıca arşiv kaynaklarının bulunabileceği merkezlerin adreslerini biraraya getiren bir kaynak kitap ya da bilgi bankası yoktur. *Yurt Ansiklopedisi* ya da Tarih Vakfı tarafından hazırlanan *Türkiye Kent Araştırmaları Bibliyografyası* gibi genel ve artık hayli eskimiş olan kaynakların Bölge illerine ait bölümleri ise yetersiz kalmaktadır.

Bu raporun ekinde yer alan, iki kişilik bir ekibin birkaç haftalık bir çalışmasının ürünü olan kısa bibliyografyanın mesleki standartlara uygun bir biçime getirilmesi, gereken zaman ve kaynak kullanılarak geliştirilmesi ve bir yandan kitap biçiminde yayınlanırken, öte yandan bilgi bankası olarak kullanıma açılması, acil bir ihtiyaçtır.

Böylesi bir bibliyografyanın hazırlanabilmesi için Osmanlı elyazmalarından belli başlı Avrupa dillerinde basılmış kitap ve makalelere kadar uzanan kaynakları saptamak üzere, çok geniş bir kütüphane taramasının yapılması gerekecektir. GAP İdaresi, DPT ile başlıca bakanlıklara ek olarak Bölgede bulunan belli başlı merkezi ve yerel yönetim kuruluşlarının yayınlarının, varsa kütüphanelerinin taranmasını, YÖK ve öteki üniversite kütüphaneleri ile yazışılıp, gerekli olanlarının ziyaret edilmesini, Bölgede yapılmış tüm kazılar ve araştırmalarla ilgili yayınların bulunmasını zorunlu kılacak bu tür bir çalışma, ancak çok-yönlü ve nitelikli bir ekip tarafından başarılabilir.

Konu uzmanları ile yaptığımız görüşmeler, GAP Kültürel Miras Bibliyografyası ve Bilgi Bankası için, hayli geniş bir uzmanlar grubunun desteğiyle en az 10 aylık bir çalışmanın gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Böyle bir çalışma için öncelikle konu uzmanlarından oluşacak aktif bir danışma kuruluna ihtiyaç vardır: Araştırma ekibini yönlendirecek ve son metni denetleyecek bu kurulun arkeoloji (2), mimarlık tarihi (2), sanat tarihi, antropoloji, halk bilim (2) alanlarından 8 uzmanla, bölge kültürünü genel olarak tanıyan 2 uzmandan oluşması uygun olacaktır. Danışma kurulunun yönlendirmesi ve denetlemesi ile asıl tarama ve veri girişini gerçekleştirecek kişiler ise, 2'si Türkçe (6'şar ay), 1'i Osmanlıca (3 ay), 4'ü diğer bölge dilleri (1'er ay), 2'si ise İngilizce-Fransızca-Almanca dillerini (3'er ay) bilen araştırma asistanlarından (araştırma grubu: toplam 25 adam/ay) oluşacaktır. Danışma kurulu ve araştırma asistanları çalışmalarını bir proje koordinatörünün sorumluluğunda sürdüreceklendir.

Söz konusu araştırma ekibinin bu süreler içinde hem taramayı, hem de bilgilerin basıma ve bilgi bankası olarak kullanıma uygun bir veri tabanına aktarılmasını başarması, kontrolleri yapıp yanlış ve eksikleri kabul edilebilir bir düzeye indirmesi, ancak iyi denetlenen yoğun bir çalışmayla olanaklıdır.

Projenin danışmanları için (brüt 2,000 x 10) yaklaşık \$20,000, proje asistanları için yaklaşık (sigorta kesintisi, vergi, işveren payı, öğle yemekleri dahil brüt \$750 x 25) \$18,750, proje koordinatörü için (sigorta kesintisi, vergi, işveren payı, öğle yemekleri dahil brüt \$1,500 x 10) \$15,000, yazılım ve öteki teknik ihtiyaçların karşılanması için \$5,000, web tasarımı ve bağlantıları için \$2,000, kitabın tasarımı, sayfa düzeni, kağıdı, basımı, cildi (yaklaşık 20-22 forma, 2,000 basım) için \$15,000 dolar, eşgüdüm toplantıları ile ekibin şehirlerarası ulaşım ve konaklama giderleri için \$5,000, veri girişinde kullanılacak 5 kişisel bilgisayarı kapsayan teknik altyapının kiralanması, kırtasiye giderleri, öteki genel giderler ve beklenmeyen giderler için yaklaşık \$9,250, toplam olarak \$90,000 kaynak ayrılması durumunda, basım dahil 12 aylık bir dönemde tüm çalışma, uluslararası standartlara uygun bir biçimde tamamlanabilecektir.

Çalışmanın yazar adına göre alfabetik dizine ek olarak, ayrıca konu dizinini, iller dizinini de kapsamı ve başlangıcındaki İngilizce -Türkçe önsöz ve giriş yazıları ve özenle seçilmiş işaretleme sistemi ile Türkçe bilmeyen okuyucunun da kullanımına elverişli olarak hazırlanması önemlidir.

ALT - PROJE 2 : GAP KÜLTÜR ENVANTERİ PROJESİ TASARIMI

Kültür mirasını oluşturduğu düşünölen maddi - maddi olmayan, taşınamaz-taşınabilir varlıklar hakkındaki temel bilgilerin; uluslararası standartlar gözetilerek; ölkenin kullanılabilir maddi ve beşeri kaynaklarının ve sağlayabileceği uluslararası desteğin elverdiği bir çerçeve içinde; bilimsel araştırma-koruma-kullanım-tanıtım amaçlarını uyumlulaştıran bir tasarımla; sistematik olarak toplanması, erişilebilirliği ve güncellenmesi sağlanarak kamunun bilgisine açılması envanterleme çalışmasının özünü oluşturur.

Tüm Türkiye'de 60-65 bin tescil işlemleri içeren bir Kültür Bakanlığı "envanter"inin varlığı, kuşkusuz kültürel mirasın korunması için bir bilgi temeli sağlamaktan uzaktır.

Aslında, yeterli bir belgeleme - envanter çalışmasını gerçekleştirmenin nasıl başarılabileceği konusunda gerekli ipuçları vardır. Kentsel alanlarda Tarih Vakfı'nın 1993-94'de Kültür Bakanlığı'nın desteği ile gerçekleştirdiği -ancak daha sonra mali nedenlerle sürdürölemeyen- Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri Pilot Projesi ile TAÇDAM'ın eşğüdümünde Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yapılan çalışmalar ve kimi üniversitelerde gerçekleştirilmiş özel projeler, konunun teknik içeriği için yeterli başlangıcı sağlamaktadır.

Saptanacak bir kuruluşun eşğüdümüyle bir merkez ve özel saha tarama-belgeleme ekipleri kurularak, envanterleme alanında bir sıçramanın sağlanması zorunludur. Güneydoğu Anadolu, böylesi bir sıçrama için gerekli pilot proje alanı olarak ele alınabilir.

Belgeleme - envanter alanında geline tıkanıklık ve sistemde köklü bir iyileştirme yapma ihtiyacı toplumsal bilince çıkartılır, kamuoyu baskısıyla yetkililer adım atmaya, kullanmadıkları yetkilerini protokollerle kullanacaklara devretmeye yöneltilirse çözümün de yolu açılacaktır. Sorunların büyüklüğünü ve şu anda varolan kullanılabilir kaynakların yetersizliğini gözlerden saklamak yerine, gerçekçi saptamalarla yola çıkan, cesaret ve kararlılıkla çözüm yolları üretip toplumu, hatta dünyada destek olabilecek kuruluşları bu çözüme kazanan inandırıcı yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

Güneydoğu Anadolu kültürel miras envanteri, hem buradaki mirasın dünya çapında önem taşıması, böylece uluslararası kaynak sağlanması'nın görelî kolaylığı, hem de onbeş yıllık bir durgunluktan sonra tahribatın büyük bir hız kazanmış olması açılarından zamanı gelmiş bir projedir. Güneydoğu'daki kültür varlıklarının korunmasına, iyi tasarlanmış ve gerekli kaynaklarla desteklenmiş bir ilk uygulama olarak yaklaşılması olanaklıdır. Türkiye Bilimler Akademisi'nin katılımcıları arasında bulunduğu Türkiye'de bilime dayanan bir kültür sektörünün kurulması çabaları kapsamında da, Güneydoğu Anadolu kültür mirası envanterinin bir başlangıç oluşturabileceği, giderek Türkiye çapına yaygınlaştıracak bir büyük projenin ilk aşamasını oluşturabileceği düşünölmektedir. Bu konu, Avrupa Birliği'nin Güneydoğu Anadolu'ya ilişkin destek girişimlerinde de öncelikli alanlar arasındadır.

GAP İdaresi Başkanlığı, Güneydoğu Anadolu Bölgesini kapsayacak bir kültürel miras belgelemesi-envanteri için, Türkiye Bilimler Akademisi, Tarih Vakfı ve TAÇDAM'dan destek alarak, uluslararası standartta ve kullanışlı bir envanter sisteminin tasarımına yönelik inceleme - projelendirme çalışmalarını başlatabilir. Bu proje tasarım çalışması sürecinde, doğal olarak, Kültür Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile arşivi olan üniversiteler, ilgili meslek kuruluşları ve uzmanlarla yakın işbirliği gerçekleştirilmelidir. Gerekirse, kültürel miras envanteri alanında başarılı olmuş ülkelerden (örneğin, kültür envanterini %98 oranında tamamladığı bilinen Macaristan'dan veya koruma çalışmaları başarılı olan Portekiz ve İtalya'dan) ya da ilgili uluslararası kuruluşlardan özel danışman-uzman katkısı alınmalıdır.

PROJENİN AŞAMALARI

Güneydoğu Anadolu Kültürel Miras Envanterleme Projesi başlangıç ve ana uygulama dönemleri olmak üzere iki aşamadan oluşabilir.

Başlangıç aşaması, tasarım-fikir jimnastiği, ulusal ve uluslararası deneyimlerin ayrıntılı analizi, proje ekibinin iç-eğitimi amaçlı ilk girişimler açısından merkezde, elemanların bulunup yetiştirilmesi; kültür müdürlükleri, koruma kurulları, müzelerle ilişki; bölgede deneme belgeleme-envanter uygulamaları vb. işler açısından bölgede gerçekleştirilecek olan bu çalışma için yaklaşık bir yıllık bir dönem yeterli olacaktır. Bu dönemde, genel hazırlık dışında, seçilecek uygun koşullara sahip bir ya da iki pilot alt-bölge için kapsamlı bir kırsal ve kentsel pilot çalışmanın hedefleneceği varsayılmıştır.

Ana uygulama dönemi için ise, aşağıda özetlenen varsayımlar nedeniyle, 4 yıl öngörülmüştür. Kuşkusuz, daha büyük kaynakların daha kısa süre içinde seferber edilmesiyle, bu sürenin düşürülmesi olanaklıdır.

Bu çalışma kapsamında altı belgeleme-envanter formunun geliştirilmesi yararlı olacaktır: (1) kentsel taşınmaz kültür varlıkları, (2) kırsal taşınmaz kültür varlıkları, (3) kentsel taşınabilir kültür varlıkları, (4) kırsal taşınabilir kültür varlıkları, (5) kentsel maddi-olmayan kültür varlıkları, (6) kırsal maddi-olmayan kültür varlıkları.

Belgeleme-envanter çalışmaları uygulandıkları ortamlara göre ise üçe ayrılacaklardır: (1) toprakaltı varlıklar, (2) topraküstü varlıklar, (3) sualtı varlıklar.

Envanter çalışmalarında, dönem dönem yardımlarına başvurulacak kültür tarihi, sosyal ve ekonomik tarih, teknoloji tarihi, dilbilim, sözlü tarih vb. uzmanlık alanlarının temsilcilerinin yanısıra, sürekli elemanlar olarak, mimarlık tarihçilerinin, arkeologların, sanat tarihçilerinin, halk bilimcilerin ve antropologların katkılarına ihtiyaç duyulacaktır. Birçok durumda, ayrıca bu alanların dönemlere göre uzmanlaşmış araştırmacılarıyla da çalışmak ya da hiç olmazsa bu tür kişilere danışmak gerekebilecektir. Dolayısıyla hayli geniş bir uzman ve danışmanlar grubunun katkısına ihtiyaç olacaktır.

ENVANTERLEMEDE HEDEF, ÖNCELİKLER VE KOTALAR BELİRLEME ZORUNLULUĞU

Bölgesel envanter çalışmasının başlangıç döneminde, pilot bölge olarak işlev görecek bazı alt-bölgeler seçilmelidir. Bu seçimde kolay ulaşılabilirlik, ekip üyelerinin güvenliğinin en iyi sağlanabilirliği gibi pratik ölçütler ya da büyük çaplı bir projenin (boru hattı, baraj, sulama sistemi vb.) tehdit edişi gibi işlevsel, ya da bir başka koruma projesi (Mardin, Midyat, Diyarbakır Surları) ile bütünleşen bilgilere yönelmeye öncelik verilmesi gibi yan-ekonomiler gözetilen ölçütler temel alınabilir. Bu ölçütlerin her birinin kendine göre avantaj ve dezavantajları olduğu için, seçim hayli sübjektif bir biçimde, tasarımın genel özelliklerine bağlı olarak yapılmak durumundadır.

Belgeleme-envanter çalışmasının yaygın uygulama dönemi, başlangıç aşamasında sınırlanmış çeşitli standart formlar kullanılarak, saptanmış bütçe ve zaman kısıtları içinde öncelikli kültür varlıklarının taranarak belgelenmesini hedefleyecektir.

Bu aşamada amaç, tüm bölgedeki kültürel yaşamı yansıtmak açısından en önemli bulunan belirli sayıda kültür varlığına ait bilgilerin sistemli bir biçimde toplanması, bir sayısal veri-tabanına işlenmesi ve kullanıma açılmasıdır. Bu envanterleme, yukarıda belirtilen altı envanter tipi esas alınarak ve taşınmaz kültür varlıklarına ağırlık verilerek yürütülecektir.

Envanter çalışması, ekipler her bir yerleşim birimini tararken ve bir bütün olarak Bölgedeki her bir ilin envanterlenmesi yapılırken, çeşitli envanter türleri için esnek, ancak toplamı önceden belirlenen Bölge üst sınırını aşmayan sayıda kotalar verilerek yürütülecektir. Böylece, yalnız belirli kültürel varlık tiplerine, tarihsel dönemlere ya da kültürlere ağırlık verilip, gözcü anıt-yapılar ya da yüksek sanat ürünlerinin yanında ekonomik-toplumsal-kültürel yaşam üzerine önemli bilgilerin taşıyıcısı gösterişsiz kalıntıların ihmal edilmemesi için önlem alınacaktır. Bunun için, projelendirme döneminde ve başlangıç aşamasında her bir il ve ilçe açısından elde bulunan yayınlar, tezler ve aralarında Kültür Bakanlığı tescil fişleri de bulunan öteki çalışmalara dayanılarak coğrafi, dönemsel ayırmalara ve kültür varlığı tiplerine göre alt-kotalar belirlenecektir.

Daha sonra, her aşamada, envanterlenmesi özel önem taşıyan, ancak önceden belirlenmiş kotalar nedeniyle kapsamı eksik kaldığı sonucuna varılan kültürel varlıklar proje yönetimi tarafından değerlendirilip gerekli kaydımlar yapılacaktır.

Başlangıç döneminin sonunda elde bulunacak daha ayrıntılı verilerle projenin uygulanma adımları daha ayrıntılı ve doğru bir biçimde tanımlanabilecektir. Yaygın uygulama döneminde de, belirli periyotlarla örneğin her altı aylık çalışmanın sonunda, envanterleme tasarımının ayrıntıları duruma uyarlanabilecektir.

Yukarıdaki yaklaşımdan farklı bir yaklaşımla envanterlemeye girişilmesi de olanaklıdır. Önceden herhangi bir kestirimde bulunmadan, herhangi bir öncelik sıralaması yapılmaksızın, belirli bir coğrafi alandan başlayarak, rastlanan tüm kültür varlıklarının envanterlenmesi yaklaşımı ilk bakışta daha kapsayıcı görülebilir. Ne var ki, Türkiye'de kültürel mirasın, özellikle bu bölgedeki coğrafi yoğunluğu ve hiçbir sistemli - büyük çaplı belgelemeye konu olmaması koşullarında, kısıtlı kaynaklarla girişilecek bir envanter çalışmasında projelendirmenin sağlanması, kültürel miras

bakımından en dikkate değer varlıkların ihmal edilmesi olasılığının düşürülmesi ve genel olarak projede raslantısallık payının azaltılması için, yukarıda özetlenen yaklaşım daha sonuç vericidir.

Üstelik, saptanan sayısal hedef ve alt-kotaların, bir kategoriden ötekine yapılacak kaydırmalara rağmen yetersiz kalması durumunda, projenin sonunda ortaya çıkan ek envanterleme ihtiyacının ayrıca projelendirilmesi de olanaklıdır.

İLK KESTİRİMLER: GEREKLİ KAYNAKLAR, SÜRE VE BÜTÇE

Projelendirme için birer ilk kestirim olarak, aşağıdaki türden genel tasarım kabulleri düşünülebilir:

1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi için varolan yaklaşık 3,000 tescil fişinin on katlık artışla 30,000 tarama-envanter fişine dönüştürülmesi, bölgedeki kültür mirasının belgelenmesi bakımından yeterince büyük ve ulaşılabilir bir hedefi ifade etmektedir.
2. Tarih Vakfı tarafından Prof. Dr. Ayla Ödekan'ın yönetiminde İstanbul Kuruçeşme-Bebek bölgesinde yapılan kentsel taşınmaz kültür varlıkları çalışması da, Prof. Dr. Mehmet Özdoğan Trakya Dalörgü ve Prof. Dr. Nur Akın'ın Birecik-Halfeti kırsal mimari belgeleme çalışması da 7-14 kişilik ekiplerle (tarama, veri giriş, bilgisayar destek, genel yönlendirme -denetim, düzeltme görevlilerini kapsayarak) gerçekleştirilen taramalarda adam/gün başına ortalama bir fiş doldurulduğunu ve ortalama \$100'luk bir harcama yapıldığını göstermektedir. Güneydoğu Anadolu'da yapılacak tarama ve envanterleme çalışmalarının da benzer ortalamalar verebileceği, ilk yaklaşım olarak düşünülebilir.
3. Güneydoğu'da şehirler ve gerektiğinde kırsal birimler arası ulaşım ile, çalışacak personelin önemli bir bölümünün çalışma döneminin başında ve sonunda büyük şehirlerden Bölgeye taşınması zorunluluğu, üst düzey görevlilerle danışmanların büyük bölümünün hayli sıkça ve uçak kullanarak büyük şehirlerle bölge arasında gidip gelmeleri gerekliliği, önemli bir ulaşım masrafının yapılmasına yol açacaktır. Ayrıca, İstanbul'da yapılan çalışmada herhangi bir konaklama masrafı olmamasına, Trakya ve Birecik çalışmalarında en ucuz kırsal konaklama olanaklarının kullanılmasına karşılık, bu çapta bir belgeleme çalışmasında sürekli görevlilerin en azından bir bölümünün asgari barınma ihtiyaçlarının karşılanması, geriye kalan personele ise barınacak bir yer gösterilmesi için bazı harcamalar yapılması gerekecektir. Üstelik, yukarıda sözü edilen görece küçük çaplı envanterlemelerde yöneticilerin sembolik ücretlerle, ya da tümüyle gönüllü olarak çalışmaları örneğini, 4-5 yıl sürecek bir uygulamada tekrarlamak olanaklı olmayacaktır. Bu nedenlerle, Güneydoğu'da uzun dönemli, geniş kapsamlı, profesyonel işgücü kullanılacak ve bir dizi yayın yapılması, bir WEB sitesi kurulmasıyla sonuçlanacak bir çalışmada, fiş başına ortalama maliyetin öteki tecrübelerle göre üçte bir oranında yükseleceği (\$133) kestirilebilir.
4. 30,000 fiş yaklaşık 30,000 adam/gün süresince yapılacağı varsayımıyla, ayda ortalama 20 çalışma günü hesabıyla tüm ay boyunca tam-zaman çalışan bir kişinin 1500 adam/aylık, 5 kişilik bir ekibin ise 300, 10 kişilik (5x2) bir çifte ekibin 150 aylık, 30 kişilik bir ekibin 50 aylık (dört yıl iki ay) bir dönemde bu çalışmayı bitirebileceği hesaplanabilir. Farklı uzmanlık alanlarındaki ve derecelerindeki ekip üyelerinin bu 30,000 adam/günlük emeği ortaya koyacakları düşünülebilir.

5. On aylık bir proje inceleme - tasarım dönemi ile iki ayı başta, iki ayı sonda bu dönemle iç içe geçecek olan 50 aylık bir asıl uygulama döneminin bir arada düşünülmesiyle, toplam 5 yıllık (60 ay) bir dönem projenin tamamlanması için yeterli olabilir.
6. Tarama yapacak ekibin ilkbahar – yaz – sonbahar aylarında (dört ay) 30 kişiden yaklaşık 80 kişiye çıkartılması ve geriye kalan aylarda (sekiz ay) yaklaşık 10 kişiye düşürülmesi ile süreç mevsim koşullarına uyandırılabilir. Böylece, ya da daha da kısa bir yaz çalışması dönemi öngörülerek, eğer tercih ediliyorsa, üniversite öğrencilerinin projede çalışması sağlanabilir. Kuşkusuz, ara formüller bulunması da olanaklıdır.
7. Belgeleme-tarama grubunun yukarıdaki süreler boyunca, bir proje koordinatörü, bir proje koordinatör yardımcısı ve üç idari-lojistik görevlinin çalışmasıyla yönlendirilip ihtiyaçlarının karşılanabileceği, ayrıca 5 kişilik bir yarı-zaman teknik danışmanlar heyetinden destek alması, 15 kişilik bir çeyrek-zaman teknik danışmanlar grubuyla ilişkili olması düşünülebilir.
8. Personel gideri olarak, net ücret, sigorta bedeli, vergiler, işveren payı, sosyal harcamalar, kıdem ve ihbar tazminatları ile kimi zorunlu sağlık giderleri aylık ücret içinde kapsanmak üzere, proje koordinatörü için (5 yıl, 12 ay, ayda \$4,000) \$240,000; koordinatör yardımcısı ve 5 yarı-zaman teknik danışman için (5 yıl, 12 ay, ayda \$2,000 brüt) \$720,000; 1 bilgisayar mühendisi için (50 ay, ayda 2,000) \$100,000, 3 tam-zaman idari-lojistik görevli için (50 ay, ayda \$700) \$105,000; 15 çeyrek-zaman teknik danışman için (40 ay, ayda \$500) \$300,000; yukarıda sayılanlar dışında gündelik envanterleme-veri giriş işlerini yapacak ortalama 30 kişilik tarama ekibi üyeleri için (37 ayda, ayda ortalama \$500) \$555,000; böylece, toplam personel harcaması \$2,010,000 mertebesinde olacaktır.
9. Projenin merkezdeki bürosu için kira, haberleşme, ısıtma-aydınlatma, vb idari giderleri için 60 ay, ayda ortalama \$4,000, toplam \$240,000; bölgedeki biri sabit, biri tarama çalışmasının ağırlık kazandığı ilde olmak üzere iki bölge ofisinin ayda ortalama \$2,500, 50 ay, toplam \$250,000; toplam 20 bilgisayar (\$50,000), 3 server (\$15,000), 4 yazıcı (\$4,000), 5 fotoğraf makinası ve 5 ses kayıt cihazı (\$10,000) ve bunların 5 yıl içinde ortalama 2 kere yenilenmeleri gerekeceği varsayımıyla \$160,000 büro teknik kullanım eşyası; ortalama 10 sürekli personel için kişi başına \$7,500'dan, toplam olarak \$75,000 büro eşyası; bir minibüs, bir jeep (2x\$20,000) ve bir binek arabasından (\$10,000) temel ulaşım ihtiyaçları için yararlanılacağı (toplam \$50,000), bunlardan her birine 5 yıllık dönem boyunca ayda \$500 vergi, sigorta, bakım - tamir masrafı gerekeceği hesabıyla \$30,000 liralık bir fon ayrılması ve dönem sonunda çok yoğun kullanım nedeniyle bu demirbaşların hepsinin hurdaya çıkacağı varsayımıyla \$805,000 genel gider ve demirbaş harcaması gerekeceği tahmin edilebilir.
10. Hazırlanacak envanterlerin sistematik özetlerinin yayına dönüştürülmesi, özel bir web sayfasında erişilebilir kılınmasının gerektireceği harcamaların da dikkate alınması gerekecektir.

9 ile ait envanterlerin, büyük boy, ortalama 40'ar formalık, 1,500'er adet basılan özet kitaplarda yayınlanacağı, bu serinin tüm bölge verilerini özetleyip analiz eden benzeri boyutlarda bir bölge envanter kitabıyla tamamlanacağı düşünülebilir. Her biri ortalama \$20,000'lık harcamaya gerektirecek bu kitap dizisi toplam olarak \$200,000'lık bir maliyet ortaya çıkartacaktır. 30,000 envanteri kapsayacak iyi hazırlanmış bir web sayfasının tasarımının ve sayısal ortamdaki verilerin internet

ortamına taşınmasının asgari maliyeti de \$100,000 mertebesinde olacağı için yayın ve web sayfası maliyetleri toplamı \$300,000 civarında olacaktır.

11. Böylece personel, yayın ve sabit giderler toplamı yaklaşık \$3,000,000'ı bulacaktır.
12. Öte yandan, ulaşım ve konaklama masraflarının bu tutarı üçte bir oranında artıracığı tahmini kabaca geçerli görünmektedir. Koordinatör ve yardımcısı 60 ay, ayda ortalama birer kere \$200'dan toplam \$24,000; beş teknik danışman ortalama iki ayda birer \$200'dan, toplam \$30,000; 15 çeyrek zaman teknik danışman ile 3 idari-lojistik personel ortalama üç ayda birer \$200, toplam 72,000; 30 kişi 50 ay boyunca, ortalama 5 ayda bir \$200, toplam \$60,000; böylece, büyük şehirlerle bölge arasındaki yolculuklar için toplam \$186,000, ilk 10 ay boyunca bölge içi yolculuklar için ayda \$2,000, sonraki 50 ay ayda \$5,000 (ekip başına \$850) hesabıyla, böylece varolan araçlara benzin ve ek ulaşım araçları bedeli olarak toplam \$250,000 gerekeceği kestirilebilir. Sonuçta, ulaşım masrafları toplamı \$436,000 mertebesinde olacaktır.
13. Tarama yapacak ekip üyelerinin konaklaması için bölgede yaz aylarında 4, kış aylarında 2 yerleşik kiralık binanın bulunması, buralara ortalama bina başına ayda \$250'dan $((4 \times 5 \times 4) + (8 \times 5 \times 2))$ yaklaşık \$40,000 kira-bakım-onarım ve \$20,000 su-temizlik-ısıtma-aydınlatma ve benzeri ve toplam 30,000 adam/günlük çalışma sırasında (öğle ve akşam yemekleri için \$4, sabah kahvaltıları için \$2 civarında bir maliyetler öngörüldüğünde) günde \$10'dan beş yılda, çalışma günlerinde toplam \$300,000'lık bir yemek harcaması gerekeceği hesaplanabilir. Böylece, konaklama giderleri \$360,000, ulaşım ve konaklama giderleri toplamı ise \$796,000 mertebesinde olacaktır.
14. Bu koşullarda tüm projenin gerektirdiği mali kaynak toplamı, küçük bir beklenmeyen gider payının da eklenmesiyle \$4,000,000'a ulaşmaktadır.

Kuşkusuz, yukarıdaki tüm varsayımlar, kısa bir ek çalışmayla bir kere daha gözden geçirilerek daha da inceltilebilir. Bu inceltme çalışmasının dışında, beş yıllık dönem boyunca ve özellikle bu dönem sonrasında envanterler hazırlandıktan sonra ortaya çıkan gelişmeleri (bölgede kültürel mirasla ilgili basın yayın kuruluşlarının haberleri, belediye ve koruma kurulu kararları, tapu ve imar işlemleri başta olmak üzere tüm ilgili resmi işlemler, vb) bilgi bankasına yansıtarak güncelleyecek bir mekanizmanın tanımı üzerinde de ayrıca durulmalıdır.

ALT- PROJE 3:
BİR BÜTÜN OLARAK GAP BÖLGESİ VE TEK TEK GAP İLLERİ KENT
TARİHLERİ - TANITIM KİTAP VE MALZEMELERİ ÜRETİMİ

GAP Bölgesi'ne ve bu Bölge içinde yer alan illere ilişkin envanter veriler ile yapılacak araştırma sonuçlarını popüler metin ve malzemelere dönüştürecek bir proje, Bölgenin tanıtılmasına önemli katkılarda bulunabilecektir.

Bölgenin tümüne ilişkin araştırma ve yayınlarla, tek tek illere ilişkin araştırma ve yayınların birbirini desteklemesi ve tasarruf sağlayan bir paket halinde hazırlanıp son ürüne dönüştürülmesi olanaklıdır.

Bu paket içinde, örneğin aşağıdaki birbiriyle ilişkili son ürünler yer alabilir:

1. Kartpostal Serisi : 10'ar adet fotoğraf ustaları tarafından çekilmiş görüntülerden oluşan kartpostallar;
2. Albüm : büyük boy 12 ayı kapsayan kültürel mirasın çeşitli yönlerini yansıtan duvar albümleri;
3. Sergi: büyük boy, dış etkilere karşı özel kaplaması yapılmış ortalama 60 fotoğraf ile ortalama 10 açıklama panosunu kapsayan taşınabilir sergiler;
4. Adım Adım Güneydoğu / Güneydoğu Kentleri Gezi Rehberleri: Bölge ve bölge kentleri hakkında kültür turizmi amaçlı gezi yapan yerli ya da yabancı gezginlere yönelik ortalama 5 formalık, kentin tarihi gezi haritasını içeren rehberler;
5. Albüm-Kitap: kentin ana tarihi mekanlarını yansıtmak üzere çekilmiş sanat fotoğraflarının, usta edebiyatçılarca yazılmış kenar notlarıyla büyük boy, yüksek gramajlı kağıda lüks baskı, ortalama 15 formalık, ciltli kahve-masası kitapları olarak üretimi;
6. Güneydoğu Anadolu Tarihi / Kent Tarihi Kitapları Dizisi : Bir cildi bölgenin tümüne, geriye kalanları Bölgedeki dokuz ile ayrılmış, ekonomik, toplumsal, kültürel tarih ağırlıklı, orijinal belgelerden yararlanılarak hazırlanan, ortalama 30 forma, orta boy, geri-dönüşümlü kağıda, iki renk baskılı kent tarihleri;
7. CD-ROM, Albüm-kitap, kent tarihi, gezi rehberi malzemesini yeniden tasarlayarak sayısal ortamda bir araya getiren ve WEB sayfası ile birlikte geliştirilen, özel efektler ve arama motorları içermeyen gelişkin tanıtım malzemesi;
8. Bölge ve Kentler İçin Kültürel Miras Web Sayfaları: CD-ROM'da belirtilen malzemeye ek olarak Bölgenin/kentin kültürel tarihine ve güncel etkinliklere ilişkin bilgi ve belgeleri kapsayan, başka sitelerle gerekli bağlantıları kurulmuş web siteleri

Yaptığımız piyasa araştırmasına ve Tarih Vakfı'nın Mardin'e ilişkin benzeri yayınlarının ortaya koyduğu maliyet tablolarına göre, böyle bir paketin, yalnız Türkçe olarak üretimi ve kartpostalların 5,000'er, takvimlerin 3,000, albüm-kitapların 2,000, kent tarihi kitaplarının 1,500 adet basılması, CD-ROM'un 2,000 adet çoğaltılması durumunda, arşiv-araştırma, editörlük, tasarım, basım giderleri her bir il için \$300,000'lık bir bütçeyi ortaya çıkarmaktadır. Bu tutara bir Bölge ötekileri illere ait olmak üzere 10 geçici serginin hazırlığı da dahildir.

Kartpostal, takvim, albüm-kitapların ve sergi altyazıları ile açıklama panolarının çok küçük ek harcamalarla birden çok dilde basılabileceği dikkate alınırsa, bölge/kent tarihi kitaplarının ve gezi rehberlerinin çevirisinin yapılması ve CD-ROM'la web

sayfalarının da özet çevirilerinin üretilmesi durumunda birim başına \$360,000 dolarlık bir harcama ile Türkçeye ek olarak İngilizce, birim başına \$410,000'lık bir harcama ile Türkçe ve ek iki dilde, birim başına \$450,000'lık bir harcama ile Türkçe ve ek üç dilde ürün elde etmek olanaklıdır.

Özetle, toplam \$4,500,000'lık bir yatırımla, uluslararası standartlarda 10'u Türkçe, 30'u İngilizce-Fransızca-Almanca olmak üzere 40 bölge/kent tarihi kitabı, 10'u iki dilde lüks albüm-kitap ve 10'u Türkçe, 30'u İngilizce-Fransızca-Almanca olmak üzere 40 bölge/kent gezi rehberi, toplam 90 kitap, 100 kartpostal, 10 çift dilde takvim, 10 çift dilde albüm, 10 çift dilde geçici sergi üretmek olanaklıdır. Kuşkusuz bu tutarlar, projenin bir bütün olarak planlanmasıyla gerçekleştirilebilecek büyük ekonomileri içermektedir, projenin bazı unsurlarının, ya da Bölgenin bazı illerinin seçilmesi, birim üretim miktarlarının azaltılması durumunda maliyetler yükselecektir.

Yine de, yukarıdaki toplama örneğin her kent için 5'er afiş, 10 bölge/kent araştırma-tanıtım malzemeleri tanıtım broşürü ile 2 x 45 dakikalık Türkçe seslendirilmiş ve üç ayrı dilde altyazılı olarak hazırlanmış bir "Güneydoğu'da Kültürel Miras Belgesel Filmi"nin eklenmesiyle ortaya çıkacak yaklaşık \$5,000,000'lık bütçe verimli bir yatırımdır. Yukarıdaki kitap, albüm, CD-ROM ve kartpostalların üçte birinin dağıtılıp, üçte ikisinin piyasa koşullarında (çıplak maliyetinin üç katı üst fiyatla) satışa sunulması durumunda üretimden itibaren ortalama 12 ay içinde yapılan harcamanın masraflarının tamamına yakını geri almak olanaklı görünmektedir. İlk yatırımdan sonra, bu mekanizma ile bir döner-sermaye işleyişi kurup yayın sayısını artırmak ve web sayfalarının sürekliliğini sağlamak da düşünülebilir.

Yukarıda önerilen arşiv-araştırma, yazım-çeviri, tasarım-basın-yayın çalışmalarının ilk üç ayı ayrıntılı projelendirme, ekibin kurulması ve genel planlama; bir yılı arşiv-araştırma-yazım-çeviri; üç ayı editörlük-tasarım, üç ayı basım olmak üzere, en az bir yıl dokuz aylık bir dönemin sonunda tamamlanabileceği hesaplanabilmektedir. Toplam sürenin iki yıl olarak tanımlanması, ancak birinci yıl sonundan itibaren, kartpostal, albüm, takvim gibi ürünleri, onsekizinci ayda kent gezi rehberlerini, ikinci yılın sonunda ise öteki yayınları ortaya çıkartan bir üretimin örgütlenmesi daha doğru olacaktır.

Tarih Vakfı tarafından 1993-1995 yıllarında Kültür Bakanlığı'nın mali desteği ile gerçekleştirilen ve yaklaşık 300 konu uzmanı ile 50 teknik görevlinin işbirliği yapmasıyla 2 yıldan daha kısa bir süre içinde 5,000 sayfalık 8 ciltlik ansiklopedinin üretilmesini sağlayan proje şunu göstermektedir: Politik ve ekonomik istikrarsızlığın söz konusu olduğu, bilgi-belge-görsel kaynakların dağınık, uzman-yazar-çevirmen sayısının sınırlı olduğu koşullarda, büyük projeleri süreyi uzatmadan ve olabildiğince iç bağlantıları güçlü bir alt-projeler bütünü olarak gerçekleştirmek en iyi yöntemdir.

Kuşkusuz, özetlenen çalışma, Güneydoğu Anadolu'nun bütünü ve bu Bölgede yer alan iller için arşiv-araştırma, yayın alanında yapılması gerekenler bakımından ancak bir başlangıç adımını, fakat güçlü ve önemli bir başlangıç adımını oluşturacaktır.

ALT - PROJE 4 :
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ LİSELİLER YEREL TARİH YARIŞMASI VE
GÜNEYDOĞU ANADOLU'DA ÜNİVERSİTELİ GENÇLER KENTLERİNİN TARİHİNİ
YAZIYOR YARIŞMASI

Kültürel mirasın korunmasında en büyük rol Bölgenin kendi insanlarına düşmekte, bu arada bölgenin gençlerinin tarih bilinçlerinin ne ölçüde derin ve zengin olduğu belirleyici bir önem taşımaktadır.

1974'den beri Almanya'da Cumhurbaşkanlığının himayesi altında yürütülen, ülkemizde 1998'de 75. Yıl dolayısıyla, benzer bir biçimde Cumhurbaşkanının himayesinde gerçekleştirilen Liseli Gençler Yerel Tarih Yarışması'nın GAP kapsamında gerçekleştirilmesi önemli bir adım olabilir. Tarih Vakfı'nın bu tecrübesi, halen çeşitli Batı ve Doğu Avrupa ülkelerinde düzenlenen yerel tarih yarışmalarıyla bağlantı sürdürüldüğü için, daha da gelişkin bir biçimde Bölgedeki uygulamaya temel oluşturabilir.

Öte yandan, yine Tarih Vakfı tarafından yayınlanan *Toplumsal Tarih* dergisi 2000 yılı içinde "Üniversiteli Gençler Tarih Yazıyor!" genel başlığı altında Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinin, çeşitli bölümlerinde okuyan gençler arasında kendi seçtikleri yöresel, somut bir konuda araştırma yapmalarını teşvik etmiştir. Bu yarışmaya katılan gençlerin ürünleri genellikle ülke çapında tanınmış üniversite öğretim üyelerinden oluşan bir jüri tarafından değerlendirilmiş ve son derece yüksek kalitede bir dizi araştırma ile karşılaşmıştır. Aynı kavramdan yola çıkılarak, üniversiteli gençlerin araştırmacı çabalarının Güneydoğu Anadolu illerine yönelmesinin özendirilmesi olanaklıdır.

Bilindiği gibi, ülkemizde tarih eğitimi esas olarak ezbere dayalı, politik tarih ağırlıklı ve öğrenciyi araştırmaya özendirmeyen bir yapıdadır. Bu eğitim sisteminin boşluklarının doldurulması büyük önem taşımaktadır.

Her iki yaş ve eğitim grubundaki gençlere yönelik çalışmada da, aktarılmamış ve ezberlenmemiş, araştırma sonucunda ulaşılmış bilgilere ulaşılması, bu bilgilerin empati, kültürel zenginlik, ortak yaşamın ortak emekle ve farklılıklara karşılıklı saygı temelinde yorumlanması teşvik edilmelidir. Böylece gençlerin dünyaya daha geniş bir bakış açısı geliştirmelerinin, kültürel mirasa kaynaklarına bakmaksızın ortaklaşa sahip çıkmalarının güçlendirilmesi amaçlanmalıdır. Geçen yarışmaların deneyimi, genel ararışın zaten bu yönde olduğunu ve yarışmacılarla iyi bir iletişim kurulduğunda bu ararışların gerçekten nitelikli ürünlere dönüştüğünü göstermektedir.

Güneydoğu Anadolu Liseliler Yerel Tarih Yarışması, Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde, Bölgede lise, meslek lisesi, kolej vb okullardaki 15-18 yaş kuşağında bulunan yaklaşık 200.000 genci, Üniversiteliler Kentlerinin Tarihini Yazıyor Yarışması ise yaklaşık 20-25.000 genci hedef kitlesine alacaktır. Bu yarışmaların birbiriyle ilişkili, ancak bağımsız olarak çalışan iki ayrı koordinasyon ekibince yürütülmesinde yarar vardır.

Liseliler Yerel Tarih Yarışması'nın bir koordinatör ve iki koordinatör yardımcısından oluşan üç kişilik bir ekiple, dokuz kişilik bir bilimsel danışma kurulu -jürinin desteğini

olarak ve jüri değerlendirmesi öncesinde üç kişilik bir raportör grubuna iki ay süre ile destek olacak bir geçici grup kurarak gerçekleştirilmesi olanaklıdır. Bu durumda, bir yıllık bir dönem için personel ücretleri ve jüriye ödenecek honoraryum yaklaşık \$45,000 civarında olacaktır. İllerde yapılacak toplantılar, üç sayı çıkartılıp 5,000 adet dağıtılacak yarışma dergisinin basım-postalama masrafları, ödül kazanan çalışmaların yer alacağı yarışma kitabının basımı yaklaşık \$30,000 dolarlık bir harcamayı gerektirecektir, gençlere ve öğretmenlerine nakdi ödüller ile ödül kitap paketleri, ödül töreni organizasyonu yaklaşık \$20,000 tutarında bir harcamayı gerektirecek, çeşitli türlerde öteki masraflar (ulaşım, konaklama, kırtasiye, donanım,yarışma tanıtım filmi ve dağıtımı vb) ise yaklaşık \$15,000 tutacaktır. Böylece yarışmanın bir yıllık hazırlık ve uygulamasının toplam bütçesi \$100,000'ı bulacaktır.

Üniversiteliler Kentlerinin Tarihini Yazıyor Yarışmasının daha küçük bir bütçe ile gerçekleştirilmesi olanaklı olacaktır. Bir koordinatör ve yarı-zamanlı yardımcısından oluşan küçük bir ekibin 10 aylık bir çalışmayla, 11 kişilik bir jürinin desteğini alarak, yazılı duyuruyu bir afiş ve bir broşürle yapıp interneti asıl iletişim aracı olarak kullanarak yürütecekleri hazırlığın \$25,000'ını ödüllerin ve ödül töreni masraflarının oluşturduğu \$55,000'lık bütçeyle gerçekleştirilmesi sağlanabilecektir.

Her iki yarışma, karar verilip gerekli kaynaklar tahsis edildikten sonraki ayda kamuoyuna açıklanabilir, üçüncü ile beşinci aylar arasında tanıtma toplantıları yapılabilir, dokuzuncu ayda jüri toplantısı gerçekleştirilip, onuncu ay sonunda ödül töreni -olanaklıysa geçen sefer olduğu gibi Sayın Cumhurbaşkanı'nın himayelerinde Çankaya köşkünde- Milli Eğitim Bakanının katılımıyla gerçekleştirilebilir. Liseliler Yarışması'nda son iki ay, özel derginin üçüncü sayısının ve ödül kazanan eserlerin basım hazırlıkları ve yayınlanması için kullanılacaktır.

EK 4: GAP BÖLGESİNDE TESCİLLİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
1	Adıyaman	Merkez			Camii	4
2	Adıyaman	Merkez			Kilise	1
3	Adıyaman	Merkez			Konut	1
4	Adıyaman	Merkez			Köprü	5
5	Adıyaman	Merkez	Pirin Mağaraları	Pirin Köyü	Mağara	
6	Adıyaman	Merkez	Kaya Mezarları	Haydaran Köyü	Kaya Mezarı	
7	Adıyaman	Merkez	Turuş Kaya Mezarları	Turuş	Kaya Mezarı	
8	Adıyaman	Merkez	Burç	Burç Köyü	Burç	
9	Adıyaman	Merkez	Malpınar Kaya Anıtı	Malpınar Mezrası	Kaya Anıtı	
10	Adıyaman	Merkez			Okul	1
11	Adıyaman	Merkez	Çakal Harabesi	Nacar Köyü	Harabe	1
12	Adıyaman	Merkez			Türbe	12
13	Adıyaman	Merkez	Haydaran Kaya Anıtı	Taşgedik (Haydaran) Köyü	Kaya Anıtı	1
14	Adıyaman	Merkez			Hamam	1
15	Adıyaman	Merkez	Eski Askerlik Şubesi		İdari	
16	Adıyaman	Merkez	Çukurağıl Ören Yeri (AS)	Kuşakkaya Köyü Çukurağıl Mevkii	Ören Yeri	
17	Adıyaman	Merkez	Adıyaman Höyük (AS)		Höyük	
18	Adıyaman	Merkez	Karapınar Höyük (AS)	Karapınar Mahallesi	Höyük	
19	Adıyaman	Merkez	Fırlaz Höyük (AS)	Fırlaz Köyü	Höyük	
20	Adıyaman	Merkez	Külaf Höyük (AS)	Külaf Köyü	Höyük	
21	Adıyaman	Merkez	Battal Höyük		Höyük	
22	Adıyaman	Merkez	Turuş Küçük Höyük (AS)	Turuş Köyü	Höyük	
23	Adıyaman	Merkez	Turuş Höyük (AS)	Turuş Köyü	Höyük	
24	Adıyaman	Merkez	Boz Höyük (AS)		Höyük	
25	Adıyaman	Merkez	Kara Höyük (AS)	Kara Höyük	Höyük	
26	Adıyaman	Merkez	Yassı Höyük (AS)	Kara Höyük	Höyük	
27	Adıyaman	Merkez	1. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
28	Adıyaman	Merkez	2. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
29	Adıyaman	Merkez	3. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
30	Adıyaman	Merkez	4. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
31	Adıyaman	Merkez	5. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
32	Adıyaman	Merkez	6. no'lu Tümülüs (AS)	Fırlaz Köyü	Tümülüs	
33	Adıyaman	Merkez	Kızılcahöyük Tümülüsü (AS)	Kızılcahöyük	Tümülüs	
34	Adıyaman	Merkez	Belören Yerleşmesi (AS)	Akpınar Bucağı	Ören Yeri	
35	Adıyaman	Merkez	Palanlı Mağarası	Palanlı Köyü	Mağara	
36	Adıyaman	Merkez	Pirin Ören Yeri (AS)	Pirin Mahallesi	Ören Yeri	
37	Adıyaman	Merkez	Nacar Höyük (AS)	Akpınar Bucağı Nacar Mezrası	Höyük	
38	Adıyaman	Merkez	Nacar Nekropol Alanı (AS)	Akpınar Bucağı Nacar Mezrası	Nekropol	
39	Adıyaman	Merkez	Mazılık Höyük (AS)	Bebek Köyü Mazılık Mezrası	Höyük	
40	Adıyaman	Merkez	Çiğittepesi Höyüğü (AS)	Çobandede Köyü	Höyük	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
41	Adıyaman	Merkez	Başpınar Tümülüsü (AS)	Başpınar Köyü	Tümülüs	
42	Adıyaman	Merkez	Aydınlar Düzyerleşimi (AS)	Aydınlar Köyü	Ören Yeri	
43	Adıyaman	Merkez	Gavurtepe Düz Yerleşimi (AS)	Hacıhalil Köyü Aslanoğlu Mezrası	Ören Yeri	
44	Adıyaman	Merkez	Miroğlu Köy İçi Düz Yerleşimi	Miroğlu Köyü	Ören Yeri	
45	Adıyaman	Merkez	Miroğlu Aşağı Yerleşimi (AS)	Miroğlu Köyü	Ören Yeri	
46	Adıyaman	Merkez	Haydaran Kabartması (AS)	Haydaran Köyü	Arkeolojik Sit	
47	Adıyaman	Merkez	Yazlık-Kışla Düz Yerleşimi (AS)	Yazlık-Kışla Mezrası	Ören Yeri	
48	Adıyaman	Merkez	Kırmızıtepe Höyük (AS)	Hacıhalil Köyü Kıvırcık Mezrası	Ören Yeri	
49	Adıyaman	Merkez	Ören Yeri (AS1)	Öreni Mahallesi	Ören Yeri	
50	Adıyaman	Merkez	Düdere Höyüğü (AS1)	Hasankendi Köyü Düzdere Mevkii	Höyük	
51	Adıyaman	Besni			Cami	5
52	Adıyaman	Besni			Türbe	7
53	Adıyaman	Besni			Köprü	4
54	Adıyaman	Besni	Sesönk (Dikilitaş)	Yeniköy	Dikilitaş	1
55	Adıyaman	Besni	Yeniköy Mezarları	Yeniköy	Kaya Mezarı	
56	Adıyaman	Besni	Besni Kalesi	Eski Besni	Kale	
57	Adıyaman	Besni			Hamam	2
58	Adıyaman	Besni	Beşyol Höyüğü (AS)	Ören Köyü	Höyük	
59	Adıyaman	Besni	Höyük (AS1)	Taşlıyazi (Terzibek) Köyü	Höyük	
60	Adıyaman	Besni	Fal Höyük (AS)	Kutluca	Höyük	
61	Adıyaman	Besni	İzник Höyük (AS)	Konuklu (İzник Mezrası)	Höyük	
62	Adıyaman	Besni	Tekağaç Höyük (AS)	Tekağaç Köyü	Höyük	
63	Adıyaman	Besni	Nurıktıl Höyük (AS)	Yoldüzü Köyü	Höyük	
64	Adıyaman	Besni	Köseceli Höyük (AS)	Köseceli Köyü	Höyük	
65	Adıyaman	Besni	Höyük Höyüğü (AS)	Çamak Köyü	Höyük	
66	Adıyaman	Besni	Şambayat Höyüğü (AS)	Şambayat Bucağı	Höyük	
67	Adıyaman	Besni	Hementil Höyük (AS)	Sarıkaya Köyü	Höyük	
68	Adıyaman	Besni	Hürük Höyük (AS)	Beşyol Bucağı	Höyük	
69	Adıyaman	Besni	Zirce Höyük (AS)	Yayıklı Köyü	Höyük	
70	Adıyaman	Besni	Tavas Höyük (AS)	Aşağı Söğütlü Köyü	Höyük	
71	Adıyaman	Besni	Kargalı Höyük (AS)	Kargalı Köyü	Höyük	
72	Adıyaman	Besni	İkiz Höyük (AS)	Çakırhöyük Bucağı	Höyük	
73	Adıyaman	Besni	İnlice Höyük (AS)	İnlice Höyük	Höyük	
74	Adıyaman	Besni	Çakır Höyük (AS2)	Çakırhöyük Bucağı	Höyük	
75	Adıyaman	Besni	Hozgiş Höyük (AS)	Yeniköy (Aşağı Hozgiş) Mezrası	Höyük	
76	Adıyaman	Besni	Hacıpınar Yerleşmesi (AS)	Çomak Köyü (Höyük Mezrası)	Ören Yeri	
77	Adıyaman	Besni	Sofraz Büyük Tümülüs (AS)	Sofraz Köyü	Tümülüs	
78	Adıyaman	Besni	Sofraz Küçük Tümülüs (AS)	Sofraz Köyü	Tümülüs	
79	Adıyaman	Besni	Levzin Höyüğü (AS1)	İzник Köyü	Höyük	
80	Adıyaman	Besni	Özbağlar Kaya Mezarı (AS1)	Atmalı Köyü Özbağlar Mezrası	Kaya Mezarı	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
81	Adıyaman	Besni	Yukarısöğütlü Höyüğü (AS1)	Yukarısöğütlü Köyü	Höyük	
82	Adıyaman	Kahta	Domuzderesi Harabeleri	Belenli Köyü Hallan Mezrası	Harabesi	
83	Adıyaman	Kahta	Aşağı Kilya Harabesi	Eskitaş Köyü (Ancez)	Harabesi	
84	Adıyaman	Kahta	Aşağı Reşit Harabesi	Eskitaş Köyü (Ancez)	Harabesi	
85	Adıyaman	Kahta	Hamza Harabesi	Eskitaş Köyü (Ancez)	Harabesi	
86	Adıyaman	Kahta	Hallan Harabeleri	Belenli Köyü Hallan Mezrası	Harabesi	
87	Adıyaman	Kahta	Suran Harabesi	Oluklu (Karaçar) Köyü	Harabesi	
88	Adıyaman	Kahta	Cendere Köprüsü		Köprü	
89	Adıyaman	Kahta	Derik Kalesi	Yukarı Karşkın Köyü	Kale	
90	Adıyaman	Kahta	I. Hereon II. Hereon ve Yapı Grubu	Yukarı Karşkın Köyü	Mabet	
91	Adıyaman	Kahta	Tibil Harabesi	Şeyhbaba Köyü Tibil Mezrası	Harabe	
92	Adıyaman	Kahta	Han	Damlacık Köyü	Han	1
93	Adıyaman	Kahta	Hamam	Doluca Köyü	Hamam	1
94	Adıyaman	Kahta	Arsemia'daki Yazıt	Koçhisar (Eskikahta) Köyü'nün güneydoğusunda	Yazıt	4
95	Adıyaman	Kahta	Yenikale	Kocahisar Köyü	Kale	
96	Adıyaman	Kahta	Eskikale (Arsemia)	Eskikahta Köyü	Kale	
97	Adıyaman	Kahta	Nemrutdağı Tümülüsü (AS)	Karadut Köyü	Tümülüs	
98	Adıyaman	Kahta	Karakuş Tepesi (AS)		Arkeolojik Sit	
99	Adıyaman	Kahta	Griklani Harabesi Höyüğü (AS)	Eskitaş Köyü	Höyük	
100	Adıyaman	Kahta	Griklani Harabesi Düz Yerleşimi (AS)	Eskitaş Köyü	Ören Yeri	
101	Adıyaman	Kahta	Giriktepe Höyük (AS)	Karatilbe Köyü Girik Mevkii	Höyük	
102	Adıyaman	Kahta	Kosan Höyük (AS)	Kosan Köyü	Höyük	
103	Adıyaman	Kahta	Hamilî Höyük (AS)	Oluklu (Karaçar) Köyü	Höyük	
104	Adıyaman	Kahta	Karaabdâl Tepesi (AS)	Ulupınar (Melgüç) Aktaş Mezrası	Arkeolojik Sit	
105	Adıyaman	Kahta	Horiskale (AS)	Yığınak Köyü	Arkeolojik Sit	
106	Adıyaman	Gerger	Mürf Manastırı	Hulbiş Köyü	Manastır	
107	Adıyaman	Gerger	Gerger Kalesi	Oymaklı Köyü Doğusunda	Kale	
108	Adıyaman	Gerger	Gerger Kalesindeki Kaya Anıtı	Oymaklı Köyü	Kaya Anıtı	
109	Adıyaman	Gerger			Türbe	1
110	Adıyaman	Gerger	Kilise Örenyeri (AS)	Sutepe Köyü	Ören Yeri	
111	Adıyaman	Gölbaşı	Altınlı Köprü	Yolbağ (Karamağara) Köyü		
112	Adıyaman	Samsat			Harabe	
113	Adıyaman	Samsat			Türbe	5
114	Adıyaman	Samsat	Samsat Su Yolu	Fırat Vadisi İle Samsat Arası	Suyolu	6
115	Adıyaman	Samsat	Köy Mezarlığı	Tepeönü (Gevrik Köyü)	Mezarlık	1
116	Adıyaman	Samsat	Kırmızıtepe Höyüğü (AS)	Göhtarla Köyü Aynı Mezrası	Höyük	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
117	Adıyaman	Samsat	Kırmızıtepe Düz Yerleşmesi (AS)	Göhtarla Köyü Aynu Mezrası	Ören Yeri	
118	Adıyaman	Samsat	Biricik Höyük (AS)	Bayırlı (Zurna) Köyü Bircik Mezrası	Höyük	
119	Adıyaman	Samsat	Girişantepe Tümülüsü (AS)	Bağcılar (Kontara) Köyü	Tümülüs	
120	Adıyaman	Samsat	Girimemetepe Tümülüsü (AS)	Bağcılar (Kontara) Köyü	Tümülüs	
121	Adıyaman	Samsat	Ramustepe Tümülüsü (AS)	Kumluca (Belfirat) Köyü	Tümülüs	
122	Adıyaman	Samsat	Ümmülhayır Düz Yerleşimi (AS)	Göhtarla Köyü Ümmülhayır Mezrası	Ören Yeri	
123	Adıyaman	Samsat	Aynu Düz Yerleşimi (AS)	Göhtarla Köyü Aynu Mezrası	Ören Yeri	
124	Adıyaman	Samsat	Uççilledar Düz Yerleşimi (AS)	Miroğlu Köyü Uççilledar Mevkii	Ören Yeri	
125	Adıyaman	Çelikhan	Zerban Kalesi Ören Yeri (AS)	Pınarbaşı Kasabası	Ören Yeri	
126	Batman	Hasankeyf			Köprü	1
127	Batman	Hasankeyf	Yapı Kalıntısı		Cami	5
128	Batman	Hasankeyf	Medrese Kalıntısı			2
129	Batman	Hasankeyf	Mezarlık		Mezarlık	2
130	Batman	Hasankeyf			Türbe	5
131	Batman	Hasankeyf			Dükkanlar	
132	Batman	Hasankeyf			Kale Kapısı	3
133	Batman	Hasankeyf	Küçük Saray		Saray	1
134	Batman	Hasankeyf	Büyük Saray Kalıntısı		Kalıntı	1
135	Batman	Hasankeyf			Mağaralar	
136	Batman	Hasankeyf	Arkeolojik Sit Alanı I. Ve II. Derece		Arkeolojik Sit Alanı	
137	Batman	Merkez		Oymataş Köyü	Kilise	1
138	Batman	Merkez	Guruk Höyük	Oymataş Köyü	Höyük	
139	Batman	Merkez	Balpınar Höyüğü	Balpınar (Girisiran) Köyü	Höyük	
140	Batman	Kozluk		Taşlıdere Hole Köyü Alıçlı Köyü Köprübaşı Mevkii	Köprü	2
141	Batman	Kozluk			Cami	1
142	Batman	Kozluk	Kozluk Kalesi		Kale	1
143	Batman	Kozluk	Tümülüs	Doğancık Mevkii	Arkeolojik Sit Alanı	
144	Batman	Kozluk	Girhavik Höyük	Taşlıdere Hole Köyü	Arkeolojik Sit Alanı	
145	Batman	Kozluk	Hallan Çemi Tepesi (AS1)	Kaletepe (Dahlik) Köyü	Arkeolojik Sit Alanı	
146	Batman	Gercüş	Eski Hükümet Konağı		İdari	1
147	Batman	Beşiri	Memikan Köprüsü		Köprü	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
148	Diyarbakır	Merkez		Çık (Yaytaş) Köyü	Ağaç	1
149	Diyarbakır	Merkez		Avludere	Çınar Ağacı	1
150	Diyarbakır	Merkez	Güzelköy Höyüğü (AS1)	Güzelköy Hudutları	Höyük	
151	Diyarbakır	Merkez	Battaltepe Höyüğü (AS1)	Müderis Köyü	Höyük	
152	Diyarbakır	Merkez	Geyiktepe (AS1)	Geyiktepe Köyü	Höyük	
153	Diyarbakır	Merkez	Turamartepe		Kaya	
154	Diyarbakır	Merkez	Mezarlık Alanı	Geyiktepe Köyü	Arkeolojik Sit	
155	Diyarbakır	Merkez	Aşağı Ekincike Köyü Höyüğü (AS1,3)	Geyiktepe Köyü	Höyük	
156	Diyarbakır	Merkez	Tapyolu Höyüğü (AS1)	Topyolu (Dahleaziz) Köyü	Höyük	
157	Diyarbakır	Merkez	Tilalo Höyüğü (AS)	Karaçalı Köyü	Höyük	
158	Diyarbakır	Merkez	Sirim Höyüğü (AS)	Gömmetaş (Sirim) Köyü	Höyük	
159	Diyarbakır	Merkez	Payas Höyüğü (AS)	Karapınar (Payas) Köyü	Höyük	
160	Diyarbakır	Merkez	Körtepe Höyüğü (AS)	Körtepe Köyü	Höyük	
161	Diyarbakır	Merkez			Konut	157
162	Diyarbakır	Merkez			Cami	39
163	Diyarbakır	Merkez			Türbe	27
164	Diyarbakır	Merkez			Hamam	13
165	Diyarbakır	Merkez			Çeşme	19
166	Diyarbakır	Merkez	Diyarbakır'ı Çevreleyen Surlar		Sur	1
167	Diyarbakır	Merkez	Ziyaret	İçkale	Ziyaret	1
168	Diyarbakır	Merkez	Kale Camii Müştemilatı		Abdestlik	1
169	Diyarbakır	Merkez			Mescit	7
170	Diyarbakır	Merkez			Tekke	2
171	Diyarbakır	Merkez			Konak	5
172	Diyarbakır	Merkez			Han	7
173	Diyarbakır	Merkez			Kilise	11
174	Diyarbakır	Merkez			Medrese	7
175	Diyarbakır	Merkez			Şadırvan	2
176	Diyarbakır	Merkez			Çarşı	1
177	Diyarbakır	Merkez			Minare	2
178	Diyarbakır	Merkez			Hazire	13
179	Diyarbakır	Merkez			Köşk	1
180	Diyarbakır	Merkez	Atatürk Köşkü (Karargah)		Köşk	5
181	Diyarbakır	Merkez			Köprü	5
182	Diyarbakır	Merkez			Müze	2
183	Diyarbakır	Merkez	Hükümet Konağı		İdari	2
184	Diyarbakır	Merkez			Otel	2
185	Diyarbakır	Merkez	PTT		Okul	2
186	Diyarbakır	Merkez			Mezarlık	
187	Diyarbakır	Merkez			Karakol	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
188	Diyarbakır	Merkez			Tekel Satış Şubesi	1
189	Diyarbakır	Merkez			Cezaevi	1
190	Diyarbakır	Merkez			Komutanlık Binası	1
191	Diyarbakır	Merkez	Askerlik Şubesi		Resmi Bina	1
192	Diyarbakır	Merkez			Adliye Binası	1
193	Diyarbakır	Merkez			Levazım Amirliği Binası	1
194	Diyarbakır	Merkez			Diyarbakır Hazine Avukatlığı	1
195	Diyarbakır	Merkez			Tapulama Mahkemesi	1
196	Diyarbakır	Merkez			Gar Binası	1
197	Diyarbakır	Merkez			Namazgah	1
198	Diyarbakır	Merkez			Hamamharabesi	1
199	Diyarbakır	Merkez			Kalıntı	1
200	Diyarbakır	Merkez			Kale (İçkale)	1
201	Diyarbakır	Merkez			Tekel Baş Müdürlük Binası	1
202	Diyarbakır	Merkez			Artukoğulları Sarayı	1
203	Diyarbakır	Merkez			Ziyaret Bankası Binası	1
204	Diyarbakır	Merkez			Şehitlik	2
205	Diyarbakır	Merkez			Kışla	1
206	Diyarbakır	Merkez			Tarım Orman Müd. Binası	1
207	Diyarbakır	Merkez			Taşınmaz	5
208	Diyarbakır	Merkez			Kabaltı	1
209	Diyarbakır	Merkez	Çeşme Kapı		Kapı	1
210	Diyarbakır	Merkez			Buğday Pazarı	1
211	Diyarbakır	Ergani			Köprü	3
212	Diyarbakır	Ergani		Zülküfil Peygamber Dağı	Çınar Ağaçları ve Yeşil Alanlar	1
213	Diyarbakır	Ergani			Büyük Sarnıç	1
214	Diyarbakır	Ergani	Zülküfil Peygamber Türbesi	Zülküfil Peygamber Dağı	Türbe	1
215	Diyarbakır	Ergani	Meryem Ana Kilisesi	Zülküfil Peygamber Dağı	Kilise	1
216	Diyarbakır	Ergani	Çayönü Tepesi Mevkii (AS1)	Sesveren Pınar Köyü	Arkeolojik Sit	
217	Diyarbakır	Ergani	Gölciftlik (Papazgölü) Höyüğü (AS1)		Höyük	
218	Diyarbakır	Ergani	Hilar Harabeleri ve Kayalıkları (AS1, 2), (DS1)	Sesveren Pınar Köyü	Arkeolojik+Doğal Sit	
219	Diyarbakır	Çermik		Karakaya Köyü	Han	1
220	Diyarbakır	Çermik	Ulucami		Cami	1
221	Diyarbakır	Çermik	Haburman Köprüsü	Karakaya Köyü	Köprü	1
222	Diyarbakır	Çermik		Ağaçhan Köyü	Çeşme	1
223	Diyarbakır	Çermik	Termal Kaplıcalar (DS2)		Doğal Sit	
224	Diyarbakır	Silvan	Atatürk Evi		Konut	1
225	Diyarbakır	Silvan			Kule	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
226	Diyarbakır	Silvan			Şehir Sineması	1
227	Diyarbakır	Silvan			Cami	1
228	Diyarbakır	Silvan			Köprü	1
229	Diyarbakır	Silvan			Konut	4
230	Diyarbakır	Silvan			Okul	1
231	Diyarbakır	Silvan			Burç	1
232	Diyarbakır	Silvan			Kent Surları	1
233	Diyarbakır	Silvan	Girharap Höyüğü (AS)	Gündük Mahallesi	Höyük	1
234	Diyarbakır	Silvan	Hassuni Mağaraları (AS1) (DS1)		Mağara	
235	Diyarbakır	Eğil			Türbe	1
236	Diyarbakır	Eğil			Bizans Hamamı	1
237	Diyarbakır	Eğil		Kalkan Köyü	Kalkan Köyü Hanı	1
238	Diyarbakır	Eğil		Kalkan Köyü	Çifte Kümbetler	
239	Diyarbakır	Eğil	Kalkan Köyü Höyüğü (AS1, 3)	Kalkan Köyü	Höyük	
240	Diyarbakır	Eğil	Eğil Kalesi (AS1)	Kale Mevkii	Kale	
241	Diyarbakır	Çınar	Güzelşeyh Kasrı	Gelensu Köyü	Kasır	1
242	Diyarbakır	Çınar	Aktepe Minaresi	Aktepe Köyü	Minare	1
243	Diyarbakır	Çınar	Pir İbrahim Köprüsü	Çukurbaşı Köyü	Köprü	1
244	Diyarbakır	Çınar	Dilaver Köprüsü		Köprü	1
245	Diyarbakır	Çınar	Parmak Höyüğü (AS1)	Murattaşı Mezrası	Höyük	
246	Diyarbakır	Çınar	Mezarlık Tepe Höyüğü (AS1)	Başaklı Köyü	Höyük	
247	Diyarbakır	Çınar	Hasanvıran Höyüğü (AS)	Tilber Köyü	Höyük	
248	Diyarbakır	Çınar	Pir İbrahim Höyüğü (AS)	Çukurbaşı Akçamak Mezrası	Höyük	
249	Diyarbakır	Çınar	Demirtepe Höyüğü (AS)	Tilber Demirtepe Köyü	Höyük	
250	Diyarbakır	Çınar	İkizoluk Höyüğü (AS)	Ekinveren (İkizoluk) Köyü	Höyük	
251	Diyarbakır	Kulp		Pasur-Licik Mevkii	Şehitlik	1
252	Diyarbakır	Kulp	Göndermi Köprüsü	Taşköprü Köyü	Köprü	1
253	Diyarbakır	Güngüş			Kilise	1
254	Diyarbakır	Güngüş			Manastır	1
255	Diyarbakır	Güngüş			Dabakhane	1
256	Diyarbakır	Bismil		Köprü Köyü	Köprü	1
257	Diyarbakır	Bismil	Höyük (AS)	Aluz Köyü (Karacık Mah)	Höyük	
258	Diyarbakır	Bismil	Yapılar Höyük	Aluz Mahallesi	Höyük	
259	Diyarbakır	Bismil	Cirif Höyük (AS)	Yukarı Salat Köyü Cirif Mezrası	Höyük	
260	Diyarbakır	Bismil	Giridimse Höyük (AS)		Höyük	
261	Diyarbakır	Bismil	Höyük (AS)	Kurmuşluk Köyü	Höyük	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
262	Diyarbakır	Bismil	İkiz Höyük (AS)	Tifşahin Tırşahim Mah.	Höyük	
263	Diyarbakır	Bismil	Höyük (AS)	Tepeköy Madrap Mevkii	Höyük	
264	Diyarbakır	Bismil	Yukarı Salat Höyük (AS1)	Yukarı Salat Köyü	Höyük	
265	Diyarbakır	Bismil	Zivi Höyük (AS)	Zivi Köyü	Höyük	
266	Diyarbakır	Bismil	Üçtepe Höyüğü (AS1 ve 3)	Üçtepe Köyü Mevkii	Höyük	
267	Diyarbakır	Bismil	Çayırılıktepe Höyüğü (AS1)	Korukçu Köyü Çayırılıktepe Mevkii	Höyük	
268	Diyarbakır	Bismil	Gridimse Tepesi (AS1)	Köprükoy	Arkeolojik Sit	
269	Diyarbakır	Bismil	Hanpazarı Höyüğü (AS1)	Hanpazarı Köyü	Höyük	
270	Diyarbakır	Bismil	Tepe Höyüğü (AS)	Tepe Köyü	Höyük	
271	Diyarbakır	Bismil	Aşağıdarlı Höyüğü (AS1)	Aşağıdarlı (Türkdarlı) Köyü	Höyük	
272	Diyarbakır	Bismil	Çavuşoğlu Höyüğü (AS1)	Çavuşlu Köyü	Höyük	
273	Diyarbakır	Bismil	Aşağı Horozlu Höyüğü (AS)	Aşağı Horozlu Köyü	Höyük	
274	Diyarbakır	Bismil	Köpekli Höyüğü (AS1)	Köpekli (Eliaçık) Köyü	Höyük	
275	Diyarbakır	Bismil	Diktepe Höyüğü (AS1)	Diktepe Köyü	Höyük	
276	Diyarbakır	Lice	Antak Köprüsü	Kabakaya (Antak Köyü)		
277	Diyarbakır	Lice	Tepecik Höyüğü (AS)	Budak (Hazmaz) Köyü	Höyük	
278	Diyarbakır	Dicle	Doğar Höyüğü (Katideri) (AS)	Döğer Çarık	Höyük	
279	Diyarbakır	Dicle		Tepebaşı Köyü	Türbe	2
280	Gaziantep	Merkez			Konut	329
281	Gaziantep	Merkez			Cami	30
282	Gaziantep	Merkez			Han	17
283	Gaziantep	Merkez			Türbe	4
284	Gaziantep	Merkez			Çeşme	8
285	Gaziantep	Merkez			Hamam	13
286	Gaziantep	Merkez			Mescit	2
287	Gaziantep	Merkez			Konut+İşyeri	5
288	Gaziantep	Merkez			İşyeri	3
289	Gaziantep	Merkez			Pazar	2
290	Gaziantep	Merkez			Bedesten	4
291	Gaziantep	Merkez			Anıt	2
292	Gaziantep	Merkez			Kale	1
293	Gaziantep	Merkez			Taşınmaz	4
294	Gaziantep	Merkez			Kilise	2
295	Gaziantep	Merkez			Okul	2
296	Gaziantep	Merkez			Köprü	2
297	Gaziantep	Merkez			Kabaltı	2
298	Gaziantep	Merkez	Tekel Geçidi	Şıhatar Geçidi	Dükkanlar	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
299	Gaziantep	Merkez			Tekel Binası	1
300	Gaziantep	Merkez			Askeri Mezarlık	1
301	Gaziantep	Merkez			Eski Belediye Binası	1
302	Gaziantep	Merkez			Müze	1
303	Gaziantep	Merkez			Amerikan Hastanesi	1
304	Gaziantep	Merkez			Amerika Hast Loj Binası	1
305	Gaziantep	Merkez			Kalıntı	1
306	Gaziantep	Merkez			Su Yolu	1
307	Gaziantep	Merkez			Kahvehane	1
308	Gaziantep	Merkez			Otel	1
309	Gaziantep	Merkez			Halk Eğitim Merkezi	1
310	Gaziantep	Merkez			İdari Bina	1
311	Gaziantep	Merkez	Küçük Kızıllıhisar Höyüğü (AS)		Höyük	
312	Gaziantep	Merkez	Almalı Höyüğü (AS1)	Almalı Köyü	Höyük	
313	Gaziantep	Merkez	Zeytinli Höyüğü (AS1)	Zeytinli Köyü	Höyük	
314	Gaziantep	Merkez	Beşgöz Höyüğü (AS1)	Beşgöz Köyü	Höyük	
315	Gaziantep	Merkez	Çapalı Höyüğü (AS1)	Çapalı Köyü	Höyük	
316	Gaziantep	Merkez	Yavuzeli Höyüğü (AS1)	Yavuzeli Köyü	Höyük	
317	Gaziantep	Merkez	Hümaniz Höyük (AS1)		Höyük	
318	Gaziantep	Merkez	Cansız Höyük (AS1)	Nurgana (Yeşilkent) Köyü	Höyük	
319	Gaziantep	Merkez	Arıl Höyük (AS1)	Arıl Köyü	Höyük	
320	Gaziantep	Merkez	Mizmiz Höyüğü (AS1)	Deredüzü (Mimiz) Köyü	Höyük	
321	Gaziantep	Merkez	Battal Höyük (AS1)		Höyük	
322	Gaziantep	Merkez	Keçebaş Höyük (AS)	Yığmatepe Köyü	Höyük	
323	Gaziantep	Merkez	Kazıklı Höyük (AS)	Kazıklı Köyü	Höyük	
324	Gaziantep	Merkez	Çukur Höyüğü (AS1)	Yığmatepe Köyü	Höyük	
325	Gaziantep	Merkez	Keber Tepesi (AS1)	Dülük Köyü	Arkeolojik Sit	
326	Gaziantep	Merkez	Dülük Ören Yeri (AS)	Dülük Köyü	Ören Yeri	
327	Gaziantep	Şahinbey			Konut	3
328	Gaziantep	Şahinbey			İşyeri	1
329	Gaziantep	Şahinbey			Han	2
330	Gaziantep	Şahinbey			Cami	2
331	Gaziantep	Şahinbey			Taşınmaz	7
332	Gaziantep	Şahinbey			Okul	1
333	Gaziantep	Şahinbey			Türbe	1
334	Gaziantep	Şahinbey			Çeşme	1
335	Gaziantep	Şahinbey			Hamam	1
336	Gaziantep	Şahinbey			Mescit	1
337	Gaziantep	Şahinbey			Müze	1
338	Gaziantep	Şahinbey			Banka	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
339	Gaziantep	Şahinbey			Kaya Mezarı	1
340	Gaziantep	Şahinbey	Kentsel Sit Alanı	Merkez	Kentsel Sit	
341	Gaziantep	Şahinbey	Antik Su Yolu (AS1)	Sarısalkım Köyü	Antik Su Yolu	
342	Gaziantep	Şahinbey	Mucahir Osman Höyüğü (AS)	Mucahir Osman Köyü	Höyük	
343	Gaziantep	Şahinbey	Ekinli Höyüğü (AS1, 3)	Ekinli Köyü	Höyük	
344	Gaziantep	Şahinbey	Uruntul Höyüğü (AS1)	Akpınar Köyü	Höyük	
345	Gaziantep	Şahinbey	Han (Başkent) Höyüğü (AS)	Sarıbaşak Köyü	Höyük	
346	Gaziantep	Şahinbey	Akınyolu Höyüğü (AS1)	Akınyolu Köyü, Köyiçi Mevkii	Höyük	
347	Gaziantep	Şahinbey	Burç Höyüğü (AS1, 3)	Burç Köyü Kalebağı Mevkii	Höyük	
348	Gaziantep	Şahinbey	Tilhunus (AS1)	Kavşak Köyü Tilhunus Mevkii	Höyük	
349	Gaziantep	Şahinbey	Tülbent Höyüğü (AS1)	Ufacık Köyü, Höyük Mevkii	Höyük	
350	Gaziantep	Şahinbey	Çubukdiken Höyüğü (AS1)	Çubuk Köyü	Höyük	
351	Gaziantep	Şahinbey	Büyük Kör (AS1)	Yığmatepe Köyü	Höyük	
352	Gaziantep	Şahinbey	Yığmatepe Höyüğü (AS1)	Yığmatepe Köyü	Höyük	
353	Gaziantep	Şahinbey	Yamaçtepe Höyüğü (AS1)	Yamaçtepe Köyü	Höyük	
354	Gaziantep	Şahinbey	Akdere Yerleşim Yeri (AS)	Doğanca Köyü Aktepe Mevkii	Yerleşim Yeri	
355	Gaziantep	Şahinbey	Körkün Höyüğü (AS)	Körkün Kasabası	Höyük	
356	Gaziantep	Şahinbey	Sacır Höyüğü (AS)	Sarısalkım Köyü	Höyük	
357	Gaziantep	Şahinbey	Şah Melik Höyüğü (AS)	Taşlıca Köyü	Höyük	
358	Gaziantep	Şehit Kamil	Askeri Mezarlık		Mezarlık	1
359	Gaziantep	Şehit Kamil	Han (Başkent) Höyüğü (AS)	Sam Köyü	Han	1
360	Gaziantep	Şehit Kamil	Suboğaz Höyüğü (AS)	Suboğaz Köyü	Höyük	
361	Gaziantep	Şehit Kamil	Bedir Kent Höyüğü (AS1)	Bedir Kent Köyü	Höyük	
362	Gaziantep	Şehit Kamil	Çirkintepe Höyüğü (AS1)	Beylerbeyi Köyü	Höyük	
363	Gaziantep	Şehit Kamil	Güngörge Höyüğü (AS1)	Güngörge Köyü	Höyük	
364	Gaziantep	Şehit Kamil	Bağbaşı Höyüğü (AS1)	Bağbaşı Köyü	Höyük	
365	Gaziantep	Şehit Kamil	Bağbaşı Ören Yeri (AS3)	Bağbaşı Köyü	Ören Yeri	
366	Gaziantep	Şehit Kamil	Tesbili Höyüğü (AS1)	Bağbaşı Köyü	Höyük	
367	Gaziantep	Şehit Kamil	Kırlıalıcı Ören Yeri (AS3)	Kırlıalıcı Köyü	Ören Yeri	
368	Gaziantep	Şehit Kamil	Kızıkhmurkesen Höyük (AS)	Kızıkhmurkesen Köyü	Höyük	
369	Gaziantep	Şehit Kamil	Tek Höyüğü (AS1)	Karpuzkaya Köyü	Höyük	
370	Gaziantep	Şehit Kamil	Kadı Köyü Höyüğü (AS1)	Örgümsöğüt Köyü	Höyük	
371	Gaziantep	Şehit Kamil	Aktoprak Höyüğü (AS1)	Aktoprak Köyü	Höyük	
372	Gaziantep	Şehit Kamil	Erikli Höyüğü (AS1)	Erikli Köyü	Höyük	
373	Gaziantep	Şehit Kamil	Sofdağ Kalesi (AS1)	Dimışkılı Köyü	Kale	
374	Gaziantep	Şehit Kamil	Alanyurt Ören Yeri (AS3)	Çıksorut Mahallesi Alanyurt Mevkii	Ören Yeri	
375	Gaziantep	Nizip	Rumkale	Fırat Nehri İle Merzimen Çayı Arası	Kale	1
376	Gaziantep	Nizip	Kilise	Rumkale		1
377	Gaziantep	Nizip	Tarihi Mezarlık Alanları	Çayların Kesiştiği Noktada		1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
378	Gaziantep	Nizip		Uluyatır Beldesi	Mezarlık	1
379	Gaziantep	Nizip		Uluyatır Beldesi	Minare	1
380	Gaziantep	Nizip	Kale Köprüsü	Nizip-Barak Yolu	Köprü	1
381	Gaziantep	Nizip	Kaya Mezarları	Salkım Köyü Kıraçlık Mevkii	Kaya Mezarı	1
382	Gaziantep	Nizip		Salkım Köyü Kıraçlık Mevkii	Cami	1
383	Gaziantep	Nizip		Salkım Köyü Kıraçlık Mevkii	Köprü	1
384	Gaziantep	Nizip	Belkıs Ören Yeri (AS1)	Kavunlu Köyü	Höyük	
385	Gaziantep	Nizip	Höyük	Düzbayır Köyü	Höyük	
386	Gaziantep	Nizip	Küçükçekmece Höyüğü (AS1)	Öncüler Köyü Küçük Çeşme Mezrası	Höyük	
387	Gaziantep	Nizip	Günaltı Höyük (AS1)	Günaltı Köyü	Höyük	
388	Gaziantep	Nizip	Horum Höyük Urma Antik Kenti (AS1)		Höyük	
389	Gaziantep	Nizip	Muratlı Höyüğü (AS)	Elifoğlu Köyü	Höyük	
390	Gaziantep	Nizip	Antik Kilise (AS1)	Salkım Kasabası Doğaltepe Üzerinde	Kilise	
391	Gaziantep	Nizip	Yukarıçardak Höyüğü (AS)	Yukarıçardak Köyü	Höyük	
392	Gaziantep	Nizip	Antik Taş Ocağı	Gümüştün Köyü Kesme Mevkii (AS)	Taş Ocağı Arkeolojik Sit	
393	Gaziantep	Nizip	Nekropol Alanı (AS1, 3)	Salkım Kasabası	Höyük	
394	Gaziantep	Nizip	Samanlı Höyüğü (AS1)	Samanlı Köyü	Höyük	
395	Gaziantep	Nizip	Gökçeli Höyüğü (AS1)	Gökçeli Köyü	Höyük	
396	Gaziantep	Nizip	Kefre Höyüğü (AS1)	Suboyu Köyü	Höyük	
397	Gaziantep	Nizip	Kuruca Höyüğü (AS1)	Kuruca Höyük Köyü	Höyük	
398	Gaziantep	Nizip	Camioku Höyüğü (AS1)	Yağmuralan Köyü	Höyük	
399	Gaziantep	Nizip	Kirkiz Höyüğü (AS1)	Kumla Köyü	Höyük	
400	Gaziantep	Nizip	Çirkişin Höyüğü (AS1, 2)	Yolçatı Köyü	Höyük	
401	Gaziantep	Nizip	Gavur Höyüğü (AS1)	Sekili Kasabası	Höyük	
402	Gaziantep	Nizip	Yahyayüzü (Mizirin) Höyüğü (AS1)	Yağmuralan Köyü	Höyük	
403	Gaziantep	Nizip	Yarıntepe Höyük (AS)	Aşağıbayındır Köyü	Höyük	
404	Gaziantep	İslahiye			Türbe	1
405	Gaziantep	İslahiye			Kale	1
406	Gaziantep	İslahiye	Taşocağı Veya Aslanlar Tepesi	Yesemek Köyü	Tepe	1
407	Gaziantep	İslahiye	Ören Yeri (AS1)	Zincirli Köyü	Ören Yeri	
408	Gaziantep	İslahiye	Elbistan Höyüğü (AS1)	Fevziapaşa Bucağı	Höyük	
409	Gaziantep	İslahiye	Karabasan Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı Mesthöyük Köyü	Höyük	
410	Gaziantep	İslahiye	Kuskun Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı Kefendiz Köyü	Höyük	
411	Gaziantep	İslahiye	Dağdağanlı Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı Hisar Köyü	Höyük	
412	Gaziantep	İslahiye	Emmioğlu Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı	Höyük	
413	Gaziantep	İslahiye	Çakmak Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı Çakmak Köyü	Höyük	
414	Gaziantep	İslahiye	Songurus Höyük (AS1)	Sakçagözü Bucağı	Höyük	
415	Gaziantep	İslahiye	Gerçin Höyük (AS1)	Gözlü Höyük Köyü	Höyük	
416	Gaziantep	İslahiye	Caba Höyük (AS)	Sakçagözü Bucağı	Höyük	
417	Gaziantep	İslahiye	Keferdiz Höyük (AS)	Sakçagözübucacı Keferdiz Köyü	Höyük	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
418	Gaziantep	İslahiye	Kırıskal Höyük (AS1, 3)	Sakçagözü Bucağı	Höyük	
419	Gaziantep	İslahiye	Cıncıklı Ören Yeri (AS1, 3)		Ören Yeri	
420	Gaziantep	İslahiye	Kurtinitepesi (AS3)		Arkeolojik Sit	
421	Gaziantep	İslahiye	Süzmez Höyüğü (AS1, 3)	Kozdere Köyü Süzmez Mevkii	Höyük	
422	Gaziantep	İslahiye	Tilmen Höyük (AS1, 3)	Yelliburun (Timen) Köyü	Höyük	
423	Gaziantep	İslahiye	Yesemek Ören Yeri (AS)	Yesemek Köyü	Ören Yeri	
424	Gaziantep	İslahiye	Böğürtlen Höyük (AS)	Şatırhöyük Köyü	Höyük	
425	Gaziantep	İslahiye	Davlunbaz Höyüğü (AS1)	Cevdetpaşa Mahallesi	Höyük	
426	Gaziantep	İslahiye	Şatır Höyüğü (AS1, 3)	Şatırhöyük Köyü	Höyük	
427	Gaziantep	Araban			Anıt Mezar	1
428	Gaziantep	Araban			Kale	1
429	Gaziantep	Araban			Türbe	1
430	Gaziantep	Araban			Cami	1
431	Gaziantep	Araban	Öksüz Minare ve Kapı	Büyükküttah Mahallesi	Minare	1
432	Gaziantep	Araban			Köprü	2
433	Gaziantep	Araban	Muratlı Höyüğü (AS)	Muratlı Köyü	Höyük	
434	Gaziantep	Araban	Gece (Cec) Höyük (AS)	Dağdoğancık Köyü	Höyük	
435	Gaziantep	Araban	Araban Höyük (AS)	Dağdoğancık Köyü	Höyük	
436	Gaziantep	Araban	Alaca (Ardil) Höyük (AS)	Köklüce Köyü	Höyük	
437	Gaziantep	Araban	Eski Altıntaş Höyük (AS)	Kör Hacıobası Köyü	Höyük	
438	Gaziantep	Araban	İçkinaz Höyüğü (AS1)	Fakılı Köyü	Höyük	
439	Gaziantep	Nurdağı	Hurşit Ağa Karağı	Sakçagözü Beldesi	Konak	1
440	Gaziantep	Nurdağı	Ökkeşiye Türbesi	Durmuşlar Köyü	Türbe	
441	Gaziantep	Nurdağı	Ağaçlı Höyüğü (AS1)	Oucak Köyü	Höyük	
442	Gaziantep	Nurdağı	Arpalı Höyüğü (AS1)	İncegedik Köyü	Höyük	
443	Gaziantep	Nurdağı	Sakarar Höyüğü (AS1)	Emirler Köyü	Höyük	
444	Gaziantep	Nurdağı	Murtobaba Höyüğü (AS1)	Emirler Köyü İle Bayramgazi Köyleri Arasında	Höyük	
445	Gaziantep	Yavuzeli	Dolmenler	Karadağ Tepesi	Dolmen	
446	Gaziantep	Yavuzeli	Akdeğirmen Köprüsü	Ballıköyü Merzimen Çayı	Köprü	
447	Gaziantep	Yavuzeli	Höyük (AS)	Karabeyköyü Karapınar Mevkii	Höyük	
448	Gaziantep	Yavuzeli	Taşocakları (AS1, 2)	Karapınar Mevkii	Taşocakları Arkeolojik Sit	
449	Gaziantep	Oğuzeli	Köprü	Yeşildere Kasabası	Köprü	1
450	Gaziantep	Oğuzeli	Kastel Höyüğü (AS)	Subaşı Mah.	Höyük	
451	Gaziantep	Oğuzeli	Karahasan Höyüğü (AS1)	Taşlı Köyü	Höyük	
452	Gaziantep	Oğuzeli	Çatalsu Höyüğü (AS1, 2)	Çatalsu Köyü	Höyük	
453	Gaziantep	Oğuzeli	Seylan Höyük (AS1)		Höyük	
454	Gaziantep	Oğuzeli	Taşyazı Höyük (AS1)	Taşyazı Köyü	Höyük	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
455	Gaziantep	Oğuzeli	Yana Höyük (AS1)	Doğanpınar Bucağı Yana Köyü	Höyük	
456	Gaziantep	Oğuzeli	Tilbaşar Höyük (AS1)	Gündoğdu Köyü	Höyük	
457	Gaziantep	Oğuzeli	Tilbaşar Kalesi (AS1)	Gündoğdu Köyü	Kale Arkeolojik Sit	
458	Gaziantep	Oğuzeli	Tilhalit Höyük (AS1)	Gündoğdu Köyü	Höyük	
459	Gaziantep	Oğuzeli	Sazgın Höyük (AS1)	Sazgın Köyü	Höyük	
460	Gaziantep	Oğuzeli	Akça Höyük (AS1)	Kaşyolu Köyü Akçahöyük Mezrası	Höyük	
461	Gaziantep	Oğuzeli	Dibecik Höyük (AS)	Dibecik Köyü	Höyük	
462	Gaziantep	Oğuzeli	Kumsurun Höyüğü (AS1, 3)	Elbeyli Nahiyesi Geçerli Köyü	Höyük	
463	Gaziantep	Oğuzeli	Yenice Höyüğü (AS)	Kaşyolu Köyü	Höyük	
464	Gaziantep	Oğuzeli	Taşlıbakar Höyüğü Çevresi	Elbeyli Nahiyesi Taşlıbakar Köyü	Höyük (Su Duvarları, Antikyol, Antik Kalıntılar)	
465	Gaziantep	Oğuzeli	Kızıl Höyük (AS1)	Yağızköy	Höyük	
466	Gaziantep	Karkamış	Subağı Höyüğü (AS1)	Subağı Köyü	Höyük	
467	Gaziantep	Karkamış	Gidevir Höyüğü (AS1)	Akça Köyü	Höyük	
468	Gaziantep	Karkamış	Beşkilic Höyüğü (AS1)	Beşkilic Köyü	Höyük	
469	Gaziantep	Karkamış	Ayyıldız Höyüğü (AS1)	Ayyıldız Köyü	Höyük	
470	Gaziantep	Karkamış	Yazır Höyüğü (AS1)	Yazır Köyü	Höyük	
471	Gaziantep	Karkamış	Çiftlik Höyüğü (AS1)	Çiftlik Köyü	Höyük	
472	Gaziantep	Karkamış	Şara Höyüğü (AS1)	Kelekli Köyü	Höyük	
473	Gaziantep	Karkamış	Kargamış Ören Yeri (AS1)		Ören Yeri	
474	Kilis	Merkez			Konak	2
475	Kilis	Merkez			Çeşme	7
476	Kilis	Merkez			Cami	18
477	Kilis	Merkez			Hamam	7
478	Kilis	Merkez			Minare	2
479	Kilis	Merkez			Tekke Mevlevihanesi	1
480	Kilis	Merkez			Hükümet Konağı	1
481	Kilis	Merkez			Konut ve Ticarethane	2
482	Kilis	Merkez		Tekke Mah. Cumh. Meyd.	Tekke (Nakşibendi)	1
483	Kilis	Merkez			Konut	1
484	Kilis	Merkez			Okul	2
485	Kilis	Merkez			Türbe	2
486	Kilis	Merkez			Anıt	5
487	Kilis	Merkez			Taşınmaz	3
488	Kilis	Merkez			Köprü	1
489	Kilis	Merkez			Küllüye	
490	Kilis	Merkez	Leylit Höyüğü	Öncüpınar Karayolu	Arkeolojik Sit	
491	Kilis	Merkez	Oylum Höyük	Oylum Köyü	Arkeolojik Sit	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
492	Kilis	Merkez	Kumludere Höyük	Kumludere Köyü	Arkeolojik Sit	
493	Kilis	Merkez	Çörtten Höyük	Çörtten Köyü	Arkeolojik Sit	
494	Kilis	Merkez	Külecik Höyük	Külecik Köyü	Arkeolojik Sit	
495	Kilis	Merkez	Sinnap Höyüğü (AS 1-2)	Acan Köyü	Arkeolojik Sit	
496	Kilis	Merkez	Polatbey Höyüğü	Polatbey Köyü	Arkeolojik Sit	
497	Kilis	Merkez	Karamelik Höyüğü (AS 1-2)	Karamelik Köyü	Arkeolojik Sit	
498	Kilis	Merkez	Belentepe Höyüğü	Belentepe Köyü	Arkeolojik Sit	
499	Kilis	Merkez	Höyük	Murat Höyük Köyü	Arkeolojik Sit	
500	Kilis	Merkez	Ravanda Kalesi (AS 1-2)	Belengözü Köyü	Kale Arkeolojik Sit	
501	Kilis	Musabeyli	Murat Höyüğü (AS 1-2)	Belengözü Köyü	Kale Arkeolojik Sit	
502	Mardin	Merkez			Konut	252
503	Mardin	Merkez			Kilise	11
504	Mardin	Merkez	Fahriye Köşkü	Mansuriye Köyü	Köşk	1
505	Mardin	Merkez	Sürve Hanı		Han	1
506	Mardin	Merkez			Taşınmaz	1
507	Mardin	Merkez	Kaya Mezarları	Oğuz (Dara) Köyü	Kaya Mezarları	1
508	Mardin	Merkez			Medrese	5
509	Mardin	Merkez			Cami	25
510	Mardin	Merkez			Zaviye	3
511	Mardin	Merkez			Okul	4
512	Mardin	Merkez			Türbe	4
513	Mardin	Merkez			Mescit	4
514	Mardin	Merkez	Kentsel Sit Alanı (KS)	Merkez	Kentsel Sit	
515	Mardin	Merkez	Oğuz (Dara) (AS1) Harabeleri	Oğuz (Dara) Köyü	Arkeolojik Sit	
516	Mardin	Merkez	Höyük (AS1)	Ortaköy	Höyük	
517	Mardin	Merkez			Hamam	3
518	Mardin	Merkez			Köprü	1
519	Mardin	Merkez			Kervansaray	1
520	Mardin	Merkez			PTT Binası	1
521	Mardin	Merkez			Tekke	1
522	Mardin	Merkez			İşyeri	1
523	Mardin	Merkez			Hükümet Konağı	1
524	Mardin	Merkez			Jandarma Komutanlığı	1
525	Mardin	Merkez			Çeşme	8
526	Mardin	Merkez	Müze (Eski Patrikhane)	Cumhuriyet Meydanı	Müze	1
527	Mardin	Merkez	Kayseriye Bedesteni		Bedesten	1
528	Mardin	Merkez			Çarşı	2

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
529	Mardin	Merkez	Emineddin Külliyesi	Emineddin Mahallesi	Külliye	1
530	Mardin	Merkez	Çınar Ağaçları	Firdevs Köşkü Bahçesi	Ağaç	2
531	Mardin	Merkez			Halk Eğitim Merkezi	1
532	Mardin	Merkez			Kale Sur	1
533	Mardin	Merkez			Gençlik Ve Kültür Merkezi	1
534	Mardin	Merkez	II. Jand. Alay. Km. Ask. Gazino	Diyarbakır Kapı Mahallesi	Gazino	1
535	Mardin	Merkez	II. Jand. Alay. Km. Ask. Koğuş	Diyarbakır Kapı Mahallesi	Askeri Koğuş	1
536	Mardin	Merkez			Kahvehane	1
537	Mardin	Merkez			Sinema	1
538	Mardin	Merkez	Atatürk Evi	Şehidiye Mahallesi	Atatürk Evi	
539	Mardin	Midyat	Mağaralar	Acırlı Beldesi	Mağara	14
540	Mardin	Midyat	Türbeler	Acırlı Beldesi	Türbe	3
541	Mardin	Midyat	Kaya Mezarları	Acırlı Beldesi	Kaya Mezarı	3
542	Mardin	Midyat	Ağaçlar	Acırlı Beldesi	Ağaç	9
543	Mardin	Midyat	Kutsal Alan	Acırlı Beldesi	Kutsal Alan	1
544	Mardin	Midyat	I. Derece Arkeolojik Sit Alanı	Acırlı Beldesi	Arkeolojik Sit	
545	Mardin	Savur			Konut	16
546	Mardin	Savur			Konut+Kabaltı	1
547	Mardin	Savur			Cami	2
548	Mardin	Savur			Kale	1
549	Mardin	Savur	Savur Kalesi		Çamaşırhane	1
550	Mardin	Savur	Kentsel Sit Alanı		Kentsel Sit	
551	Mardin	Savur	Arkeolojik Sit Alanı		Arkeolojik Sit	
552	Mardin	Kızıltepe	Ulu Cami		Cami	1
553	Mardin	Kızıltepe			Köprü	3
554	Mardin	Kızıltepe			Türbe	1
555	Mardin	Kızıltepe	Kızıleybin Ziyareti	Halkalı Köyü	Ziyaretgah	1
556	Mardin	Kızıltepe	Kızıltepe Höyüğü (AS)		Höyük	
557	Mardin	Kızıltepe	Kılaybin Höyüğü (AS3)	Halkalı Köyü	Höyük	
558	Mardin	Dargeçit	Roma Hamam Kalıntısı	İlisu Köyü İlica Mahallesi	Hamam Kalıntısı	
559	Mardin	Nusaybin			Cami	1
560	Mardin	Nusaybin	Gimavuz Höyüğü (AS1)	Çağlar Köyü	Höyük	
561	Mardin	Mazıdağı			Cami	3
562	Mardin	Mazıdağı			Türbe	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
563	Mardin	Mazıdağı	Telli Ağa Kasrı		Kasr	1
564	Siirt	Merkez			Köprü	3
565	Siirt	Merkez			Şehitlik	1
566	Siirt	Merkez		Neşelidere Köyü Eğlence Mezrası		
567	Siirt	Merkez	Çemişevhi Hanı		Han	
568	Siirt	Merkez			Kilise	1
569	Siirt	Merkez			Saat Kulesi	1
570	Siirt	Merkez			Cami	4
571	Siirt	Merkez			Türbe	15
572	Siirt	Merkez	Ayn Salıp Çeşmesi		Çeşme	1
573	Siirt	Merkez			Hazire	4
574	Siirt	Merkez			Mezar	2
575	Siirt	Merkez			Mezarlık	2
576	Siirt	Merkez			Konut	1
577	Siirt	Merkez			Medrese	1
578	Siirt	Merkez	Bakır Höyük	Aktaş Köyü Bakır Mahal.	Arkeolojik Sit	
579	Siirt	Merkez	Pınarca Höyüğü	Pınarca (Kezer) Köyü	Arkeolojik Sit	
580	Siirt	Eruh			Köprü	3
581	Siirt	Eruh			Han	1
582	Siirt	Eruh			Kilise Kalıntısı	1
583	Siirt	Baykan		Baykan Siirt Yolu	Türbe	2
584	Siirt	Baykan		Kezer Çayı Üzerinde	Kezer Köprüsü	1
585	Siirt	Kurtalan			Kilise	1
586	Siirt	Kurtalan			Köprü	1
587	Siirt	Şirvan	Deyri Dara Kilisesi		Kilise	1
588	Siirt	Şirvan			Medrese	1
589	Siirt	Aydınlar			Türbe	4
590	Siirt	Aydınlar	Sultan Memduh Türbe ve Cami		Türbe+Cami	1
591	Siirt	Kurtalan	Çatıtepe Höyük	Bağlıca B. Çatıtepe Köyü	Arkeolojik Sit	
592	Siirt	Kurtalan	Başarı Höyük	Beşpınar Bucağı Başarı Köyü	Arkeolojik Sit	
593	Siirt	Merkez	Soğmatar Eski Yerleşim Yeri	Yardımcı Bucağı Yağmur Köyü	Arkeolojik Sit	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
594	Siirt	Merkez	Haleplibahçe		2. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit	
595	Siirt	Merkez	Tarihi Sit Alanı	Vefa-Gaziantep Karayolununun 12-14 km'leri Arasın	Tarihi Sit	
596	Siirt	Merkez	Karahisar Kalesi Ve Çevresi	Karahisar Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	
597	Siirt	Merkez	Nekropol Alanı	Karahisar Mevkii	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	
598	Siirt	Harran			Konut	3
599	Siirt	Harran			Türbe	2
600	Siirt	Harran			Sur	1
601	Siirt	Harran			Cami	2
602	Siirt	Harran			Mezarlık	1
603	Siirt	Harran	Han-el Bağrür Kervansarayı	Göktaş Köyü	Kervansaray	1
604	Siirt	Harran	Höyükler	(Höyük İsimleri Pafta Üzerinde Verilmiştir.)	Höyük	93
605	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Konut	
606	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Hamam	3
607	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Konak	1
608	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Türbe	6
609	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Cami	5
610	Siirt	Birecik	Buğday Pazarı	İlçe Merkezi	Han	1
611	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Köprü	3
612	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Sabunhane	1
613	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Mescit	1
614	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Kabaltı	1
615	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Konut-Kabaltı	2
616	Siirt	Birecik	Birecik Kalesi	İlçe Merkezi	Kale	1
617	Siirt	Birecik	Urfa Kapısı	İlçe Merkezi	Değirmen	1
618	Siirt	Birecik	Meydankapı Ve Güney Surları	İlçe Merkezi	Kapı	1
619	Siirt	Birecik		İlçe Merkezi	Kapı	1
620	Siirt	Birecik	Belediye Binası	İlçe Merkezi	Bel. Binası	1
621	Siirt	Birecik	Sancak Kentsel Sit Alanı	İlçe Merkezi	Kentsel Sit	
622	Siirt	Birecik	Doğal Sit	İlçe Merkezi	Doğal Sit	
623	Siirt	Birecik	Nekropol Alanı (1. Der. Ark. Sit)	Çiçekalan Köyü	Arkeolojik Sit	
624	Siirt	Birecik	Pırtana Höyüğü	Akarçay Köyü	Arkeolojik Sit	
625	Siirt	Birecik	Cort Höyük	Akarçay Köyü	Arkeolojik Sit	
626	Siirt	Birecik	Akarçay Höyük	Akarçay Köyü	Arkeolojik Sit	
627	Siirt	Birecik	Vırık Höyük	Akarçay Köyü	Arkeolojik Sit	
628	Siirt	Birecik	Şavi Höyük	Şavi Köyü	Arkeolojik Sit	
629	Siirt	Birecik	Della Höyük	Mezra Köyü	Arkeolojik Sit	
630	Siirt	Birecik	Tellaylat Höyük	Mezra Köyü	Arkeolojik Sit	
631	Siirt	Birecik	Surtepe Höyük	Surtepe Köyü	Arkeolojik Sit	
632	Siirt	Birecik	Zeytinlibahçe Höyük	Mezra Köyü	Arkeolojik Sit	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
633	Siirt	Birecik	Tilvez Höyük	Tilvez Köyü	Arkeolojik Sıt	
634	Şanlıurfa	Merkez			Konut	302
635	Şanlıurfa	Merkez			Hamam	8
636	Şanlıurfa	Merkez			Kabaltı	8
637	Şanlıurfa	Merkez			Han	10
638	Şanlıurfa	Merkez			Misafirhane	2
639	Şanlıurfa	Merkez			Otel	2
640	Şanlıurfa	Merkez			Endüstriyel ve Ticari Alanlar	2
641	Şanlıurfa	Merkez			Çarşı	4
642	Şanlıurfa	Merkez			Taşınmaz	7
643	Şanlıurfa	Merkez			Tarihi Taş Ocakları	
644	Şanlıurfa	Merkez			Konak	2
645	Şanlıurfa	Merkez			Mağaza	1
646	Şanlıurfa	Merkez			Sarnıçlar	
647	Şanlıurfa	Merkez			Kuyular	
648	Şanlıurfa	Merkez			Antik Yollar	
649	Şanlıurfa	Merkez			Külliye	3
650	Şanlıurfa	Merkez		Harran Kapı	Kapı	1
651	Şanlıurfa	Merkez		Kurtuluş İlkokulu	Okul	1
652	Şanlıurfa	Merkez			Cami	31
653	Şanlıurfa	Merkez			Tekke	1
654	Şanlıurfa	Merkez			Türbe	4
655	Şanlıurfa	Merkez			Medrese	3
656	Şanlıurfa	Merkez		Ermeni Kilisesi	Kilise	1
657	Şanlıurfa	Merkez		Jüstinyen Su Bendi	Su Bendi	1
658	Şanlıurfa	Merkez		Karakoyun Su Kemerı	Su Kemerı	1
659	Şanlıurfa	Merkez		Ali Saip Bey (Millet) Kemerı	Kemer	1
660	Şanlıurfa	Merkez			Bedesten	1
661	Şanlıurfa	Merkez			Mescit	3
662	Şanlıurfa	Merkez			Kale	2
663	Şanlıurfa	Merkez			Pazar	9
664	Şanlıurfa	Merkez		Eski Hükümet Binası	İdaril	1
665	Şanlıurfa	Merkez			Mezar	3
666	Şanlıurfa	Merkez			Şehitlik	2
667	Şanlıurfa	Merkez			Kuyu	1
668	Şanlıurfa	Merkez			Konut+Kobaltı	1
669	Şanlıurfa	Merkez			Çeşme	1
670	Şanlıurfa	Merkez		Antik Edessa Kenti Nekropol Alanında	Kaya Mezarları	273
671	Şanlıurfa	Merkez			Hazine	3

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
672	Şanlıurfa	Merkez	Mevlevihane		Mevlevihane	1
673	Şanlıurfa	Merkez			Köprü	4
674	Şanlıurfa	Merkez			Kule	1
675	Şanlıurfa	Merkez			Idare	1
676	Şanlıurfa	Merkez	Antik Edessa Kenti		Doğal+Tarihi+Arke.+Kentsel Sit	
677	Şanlıurfa	Merkez	Nekropoller		Nekropol (Arkeolojik Sit)	
678	Şanlıurfa	Merkez	Kentsel Sit Alanı		Kentsel Sit	
679	Şanlıurfa	Merkez	Höyük	Yardımcı Bucağı Seksenören Köyü (100. Yıl Atatürk)	1. Derece Arkeolojik Sit	
680	Şanlıurfa	Birecik	Tilobur Höyük	Tilobur (Geçittepe) Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
681	Şanlıurfa	Birecik	Tilmusa Höyük	Tilmusa (Keskince) Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
682	Şanlıurfa	Birecik	Tilbeş Höyük	Tilmusa (Keskince) Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
683	Şanlıurfa	Birecik	Tilazze Höyük	Tilazze (Kavaklıca) Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
684	Şanlıurfa	Birecik	Hacinebi Düz Yerleşmesi	Hacinebi Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
685	Şanlıurfa	Birecik	1. Derece Doğal Sit Alanı		Doğal Sit	
686	Şanlıurfa	Birecik	Höyük	Uğurcuk Hacinebi Köyü	Arkeolojik Sit	
687	Şanlıurfa	Siverek	Köprü	İlçe Merkezi	Köprü	3
688	Şanlıurfa	Siverek	Siverek Kalesi Ve Çevresi	İlçe Merkezi	Kale	1
689	Şanlıurfa	Siverek		İlçe Merkezi	Hükümet Binası	1
690	Şanlıurfa	Siverek	Abdalağa Hamamı	İlçe Merkezi	Hamam	1
691	Şanlıurfa	Siverek	Gazipaşa İlkokulu	İlçe Merkezi	Okul	1
692	Şanlıurfa	Siverek	Gorez Köyü Antik Kalıntıları	Gorez (Defere) Köyü	1. Derece Arkeolojik Sit	
693	Şanlıurfa	Siverek	Toprakkale Höyük	Kaza Köyü	Arkeolojik Sit	
694	Şanlıurfa	Siverek	Kazo Köyü Düz Yerleşmesi	Kazo Köyü	Arkeolojik Sit	
695	Şanlıurfa	Siverek	Hasek Höyük	Yukarı Tillakım Köyü	Arkeolojik Sit	
696	Şanlıurfa	Siverek	Yukarı Tillakım Köyü Düzyer	Yukarı Tillakım Köyü	Arkeolojik Sit	
697	Şanlıurfa	Hilvan	Keluşk Höyük	Akçavıran Köyü	Arkeolojik Sit	
698	Şanlıurfa	Hilvan	Küçük Höyük	Akçavıran Köyü	Arkeolojik Sit	
699	Şanlıurfa	Hilvan	Adsız Düz Yerleşme	Akçavıran Köyü	Arkeolojik Sit	
700	Şanlıurfa	Hilvan	Çekişsirtı Düz Yerleşmesi	Akçavıran Çevresi	Arkeolojik Sit	
701	Şanlıurfa	Hilvan	Torç Tarlas Höyük	Ambar Köyü	Arkeolojik Sit	
702	Şanlıurfa	Hilvan	Ambar Köyü İçi Kaya Mezarlığı	Ambar Köyü	Arkeolojik Sit	
703	Şanlıurfa	Hilvan	Demirtepe Höyük	Mirazim Köyü	Arkeolojik Sit	
704	Şanlıurfa	Hilvan	Ambar Harabesi (Düz Yerleşim)	Mirazim Köyü	Arkeolojik Sit	
705	Şanlıurfa	Hilvan	Süleyman Har. (Düz Yerleşim)	Süleymanbey Köyü	Arkeolojik Sit	
706	Şanlıurfa	Hilvan	Meyan Höyük	Meyan Köyü	Arkeolojik Sit	
707	Şanlıurfa	Hilvan	Nevali Çori Höyük	Kantara Köyü	Arkeolojik Sit	
708	Şanlıurfa	Hilvan	Haralia Harabesi (Düz Yerleşim)	Kolik Köyü Çevresi	Arkeolojik Sit	
709	Şanlıurfa	Hilvan	Torçik Mevkii (Düz Yerleşim)	Kolik Köyü	Arkeolojik Sit	

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
710	Şanlıurfa	Suruç			Köprü	1
711	Şanlıurfa	Suruç	Yurtçiçeği Höyüğü	Saygın Köyü	Arkeolojik Sit	
712	Şanlıurfa	Suruç	Höyük	Saygın Köyü	Arkeolojik Sit	
713	Şanlıurfa	Viranşehir	Kilisenin Bulunduğu Alan	İlçe Merkezi-Gölbaşı Mh. Dikmeler Yör.	1.2.3 Derece Arkeolojik Sit	
714	Şanlıurfa	Viranşehir		İlçe Merkezi	Türbe	6
715	Şanlıurfa	Viranşehir	İçsür Kalıntıları	İlçe Merkezi		
716	Şanlıurfa	Viranşehir	Eski Bel. Binası	İlçe Merkezi	İdari	1
717	Şanlıurfa	Viranşehir		İlçe Merkezi	Cami	
718	Şanlıurfa	Viranşehir		İlçe Merkezi	Konak	1
719	Şanlıurfa	Viranşehir	Kale	Eskikale Köyü	Kale	1
720	Şanlıurfa	Bozova	Hacimelik Türbesi	Lidar Köyü	Türbe	1
721	Şanlıurfa	Bozova			Köprü	2
722	Şanlıurfa	Bozova	Lidar Höyük	Lidar Köyü	Arkeolojik Sit	
723	Şanlıurfa	Bozova	İncirli-tepe Höyüğü	Arapkantara (Geçitbaşı) Köyü	Arkeolojik Sit	
724	Şanlıurfa	Bozova	Geçitbaşı Höyük	Arapkantara (Geçitbaşı) Köyü	Arkeolojik Sit	
725	Şanlıurfa	Bozova	Torç-tepe Höyüğü	Arapkantara (Geçitbaşı) Köyü	Arkeolojik Sit	
726	Şanlıurfa	Bozova	Develik Mevsii (Düzyerleşme)	Arapkantara (Geçitbaşı) Köyü	Arkeolojik Sit	
727	Şanlıurfa	Bozova	Şaşkan Büyük-tepe Höyüğü	Şaşkan Köyü	Arkeolojik Sit	
728	Şanlıurfa	Bozova	Koçtarlası Höyüğü	Şaşkan Köyü	Arkeolojik Sit	
729	Şanlıurfa	Bozova	Değirmen Harabesi	Şaşkan Köyü	Arkeolojik Sit	
730	Şanlıurfa	Bozova	Kurban Höyük	Cimcime Köyü	Arkeolojik Sit	
731	Şanlıurfa	Bozova	Hasimerte Bağları Höyük	Aşağı Çatak Köyü	Arkeolojik Sit	
732	Şanlıurfa	Bozova	Hasimerte Bağları Sırtı (Düzyerleşme)	Aşağı Çatak Köyü	Arkeolojik Sit	
733	Şanlıurfa	Bozova	Tatar Höyük	Tatar Höyük Köyü	Arkeolojik Sit	
734	Şanlıurfa	Bozova	Kirli Mevkii (Düzyerleşme)	Tatar Höyük Köyü	Arkeolojik Sit	
735	Şanlıurfa	Halfeti	Su Samıçlarının Bulunduğu Alan	Saylakkaya Köyü	1. Ve 2. Derece Arkeolojik Sit	
736	Şanlıurfa	Halfeti	Yukarıgöklü Höyüğü	Yukarıgöklü Beldesi	Arkeolojik Sit	
737	Şanlıurfa	Halfeti	Yukarıgöklü Tunç Çağı Nekropolü	Yukarıgöklü Beldesi	1. Derece Arkeolojik Sit	
738	Şanlıurfa	Halfeti	III Numaralı Helenik Nekropol	Yukarıgöklü Beldesi	1. Derece Arkeolojik Sit	
739	Şanlıurfa	Halfeti	IV Numaralı Bitez yolu Nekropolü	Yukarıgöklü Beldesi	1. Derece Arkeolojik Sit	
740	Şanlıurfa	Halfeti	V Numaralı Bitez Roma Nekropolü	Yukarıgöklü Beldesi	1. Derece Arkeolojik Sit	
741	Şanlıurfa	Halfeti	Han	Kantarma Köyü	Yapı Kalıntısı	1
742	Şanlıurfa	Halfeti		Kantarma Köyü	Cami	2
743	Şanlıurfa	Akçakale			Köprü	1

NO	İL	İLÇE	AD	YER	TÜR	SAYI
744	Şırnak	Cizre			Köprü	3
745	Şırnak	Cizre		Şah (Çağlayan) Köyü	Kale Kapısı	1
746	Şırnak	Cizre		Şah (Çağlayan) Köyü	Kaya Kabartması	1
747	Şırnak	Cizre		İlçe Merkezi	Cami	3
748	Şırnak	Cizre	Buğday Pazarı	İlçe Merkezi+Çarşısı Mah.	Kayseriye Kapısı	1
749	Şırnak	Cizre	Kırmızı Medrese	İlçe Merkezi	Medrese	1
750	Şırnak	Cizre	Belediye Binası	İlçe Merkezi	Kent Surları İdari	
751	Şırnak	Cizre		İlçe Merkezi	Taşınmaz	1
752	Şırnak	Cizre		İlçe Merkezi	Harabe	2
753	Şırnak	Cizre		İlçe Merkezi	Türbe	1
754	Şırnak	Cizre	İsmail Ebuliz El Cezeri Türbesi	İlçe Merkezi	Yatır	1
755	Şırnak	İdil		Başak Köyü	Taşınmaz	1
756	Şırnak	Merkez	Mehmet-i Ağa-i Sor Kasrı		Kasır	1

NO	AÇIKLAMA	ADET
1	Pazar	11
2		8
3	1. Derece Arkeolojik Sit	11
4	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	2
5	1. Ve 2. Derece Arkeolojik Sit	1
6	1 2.3 Derece Arkeolojik Sit	1
7	2. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit	1
8	Abdestlik	1
9	Adliye Binası	1
10	Ağaç	12
11	Amerika Hast. Loj. Binası	1
12	Amerikan Hastanesi	1
13	Anıt	7
14	Anıt Mezar	1
15	Antik Su Yolu	1
16	Antik Yollar	1
17	Arkeolojik Sit	72
18	Arkeolojik Sit Alanı	4
19	Arkeolojik+Doğal Sit	1
20	Artukoğulları Sarayı	1
21	Askeri Koğuş	1
22	Askeri Mezarlık	1
23	Atatürk Evi	1
24	Banka	1
25	Bedesten	6
26	Bel. Binası	1
27	Bizans Hamamı	1
28	Buğday Pazarı	1
29	Burç	2
30	Büyük Sarnıç	1
31	Cami	188
32	Cezaevi	1
33	Çamaşırhane	1
34	Çarşı	7
35	Çeşme	46
36	Çifte Kümbetler	1
37	Çınar Ağacı	1
38	Çınar Ağaçları ve Yeşil Alanlar	1
39	Dabakhane	1
40	Değirmen	1
41	Dikilitaş	1
42	Diyarbakır Hazine Avukatlığı	1
43	Doğal Sit	3
44	Doğal+Tarihi+Arke.+Kentsel Sit	1
45	Dolmen	1
46	Dükkanlar	2
47	Endüstriyel ve Ticari Alanlar	2
48	Eski Belediye Binası	1
49	Gar Binası	1
50	Gazino	1
51	Gençlik Ve Kültür Merkezi	1
52	Halk Eğitim Merkezi	2
53	Hamam	53
54	Hamam Kalıntısı	1
55	Hamamharabesi	1
56	Han	43
57	Harabe	5
58	Harabesi	6
59	Hazine	3
60	Hazire	17
61	Höyük	283
62	Höyük (Su Duvarları, Antikyol, Antik Kalıntılar)	1

63	Hükümet Binası	1
64	Hükümet Konağı	2
65	İdare	1
66	İdari	5
67	İdari Bina	1
68	İdaril	1
69	İşyeri	5
70	Jandarma Komutanlığı	1
71	Kabaltı	12
72	Kahvehane	2
73	Kale	18
74	Kale (İçkale)	1
75	Kale Arkeolojik Sit	3
76	Kale Kapısı	4
77	Kale Sur	1
78	Kalıntı	3
79	Kalkan Köyü Hanı	1
80	Kapı	4
81	Karakol	1
82	Kasır	2
83	Kasr	1
84	Kaya	1
85	Kaya Anıtı	3
86	Kaya Kabartması	1
87	Kaya Mezarı	9
88	Kaya Mezarları	274
89	Kayseriye Kapısı	1
90	Kemer	1
91	Kent Surları	1
92	Kent Surları İdari	1
93	Kentsel Sit	5
94	Kervansaray	2
95	Kezer Köprüsü	1
96	Kilise	33
97	Kilise Kalıntısı	1
98	Kışla	1
99	Komutanlık Binası	1
100	Konak	12
101	Konut	1,071
102	Konut ve Ticarethane	2
103	Konut+İşyeri	5
104	Konut+Kabaltı	1
105	Konut+Kobaltı	1
106	Konut-Kabaltı	2
107	Koprü	65
108	Köşk	7
109	Kule	2
110	Kutsal Alan	1
111	Kuyu	1
112	Kuyular	1
113	Küllüye	5
114	Levazım Amirliği Binası	1
115	Mabet	1
116	Mağara	17
117	Mağaralar	1
118	Mağaza	1
119	Manastır	2
120	Medrese	18
121	Mescit	18
122	Mevlevihane	1
123	Mezar	5
124	Mezarlık	9
125	Minare	7

126	Misafirhane	2
127	Muze	5
128	Namazgah	1
129	Nekropol	1
130	Nekropol (Arkeolojik Sit)	1
131	Okul	15
132	Otel	5
133	Ören Yeri	26
134	PTT Binası	1
135	Resmi Bina	1
136	Saat Kulesi	1
137	Sabunhane	1
138	Saray	1
139	Sarnıçlar	1
140	Sinema	1
141	Su Bendi	1
142	Su Kemerli	1
143	Su Yolu	1
144	Sur	2
145	Suyolu	6
146	Şadırvan	2
147	Şehir Sineması	1
148	Şehitlik	6
149	Tapulama Mahkemesi	1
150	Tarihi Sit	1
151	Tarihi Taş Ocakları	1
152	Tarım Orman Müd. Binası	1
153	Taş Ocağı Arkeolojik Sit	1
154	Taşınmaz	29
155	Taşocakları Arkeolojik Sit	1
156	Tekel Baş Müdürlük Binası	1
157	Tekel Binası	1
158	Tekel Satış Şubesi	1
159	Tekke	4
160	Tekke (Nakşibendi)	1
161	Tekke Mevlevihanesi	1
162	Tepe	1
163	Tümülüs	14
164	Türbe	121
165	Türbe+Cami	1
166	Yapı Kalıntısı	1
167	Yatır	1
168	Yazıt	4
169	Yerleşim Yeri	1
170	Zaviye	3
171	Ziyaret	1
172	Ziyaret Bankası Binası	1
173	Ziyaretgah	1
174	(blank)	
Grand Total		2,773

EK 5: KÜLTÜREL MİRAS PROJELERİNE DESTEK OLAN BAZI ULUSLARARASI KURULUŞLAR HAKKINDA KISA BİLGİLER

AMERICAN EXPRESS FOUNDATION

merkez ofisi: ABD

kuruluş yılı: 1954

merkez adres: American Express Tower, World Financial Center, NY 10285-4
New York USA

tel: (1) 212 6405661

faks: (1) 212 6931033

kilit irtibat ismi: Cornelia W. Higginson, Vice President International Programmes (Uluslararası Programların Yardımcı Başkanı)

kültürel irtibat ismi: Simon Chessa, International Philanthropic Programme Associate (Uluslararası Hayırsever Programı Görevlisi)

amacı: şirketin faaliyet gösterdiği yerlerdeki toplulukların refah seviyesini yükseltmek, tüketicilerinin ihtiyaç ve taleplerini karşılamak, çevreyi korumak.

geçmişi: American Express Vakfı, American Express Hayırsever Programı'nın (American Express Philanthropic Foundation) içinde yer alıyor. Bu program, şirketin "kurumsal yurttaşlık"(corporate citizenship) faaliyetleriyle ilgileniyor. American Express dünyanın çeşitli yerlerindeki kültür, eğitim ve topluluk kurumlarına fon sağlıyor.

kapsadığı coğrafya: Yapılacak bağışlar, dünya genelinde American Express'in önemli bir varlığının bulunduğu tüm topluluklara yönelik olarak hedeflenmiştir.

bağlı olduğu kuruluş: American Express Company

program alanları: Dünya genelinde kültür, eğitim ve toplumsal organizasyon için fon sağlamak. Vakıf, bu organizasyonlar vasıtasıyla American Express çalışanları, müşterileri ve hissedarlarının yaşadıkları ve çalıştıkları toplulukların refah ve sağlığına katkı sağlayacak organizasyonları destekliyor. Uluslararası alanda Vakıf'ın kültürel programları, kültürler arası inisiyatifi ve doğal ve tarihi turizm varlıklarının, kültürel varlıkların korunmasını içeriyor.

bağış biçimleri: bağış, sermaye yardımı, teknik alanda yardım

başvuru yöntemi: Fon için başvururken aşağıdaki bilgileri vermek gerekiyor:

Kurumun geçmişi hakkında bilgi (başvurunun ilk sayfası)

- organizasyonun ismi ve adresi
- kontak, başlık, telefon no

- kurumun faaliyette bulunduğu coğrafi alan

Bağış talebi

- talep edilen fonlar
- projelerin tanımı, hedefler, hizmet edilecek hedef kitleler, dile getirilen ihtiyaçlar, yapılacak etkinlikler, gönüllüleri kullanmak için planlar, zaman çizelgesi
- detaylı proje bütçesi,
- sonuçları değerlendirmek için plan

Ek belgeler:

- IRS 501 (c) (3) vergi muafiyeti mektubu
- en son denetlenmiş hesap özeti
- yönetim kurulu ya da benzeri bir yönetim organı hakkında bilgi
- son hazırlanan senelik rapor (eğer mevcut değilse, kurumun genel hedefini ve son icraatlarını tanımlayınız)
- fon kaynakları (katkıda bulunanların bir listesi de dahil olmak üzere)

mali bilgi:

	ABD doları	ECU
toplam harcamalar	13,106,423	9,809,316
hesap yılı		1992

FONDATION EUROPEENNE PRO VENETIA VIVA

merkez ofisi: Fransa

kuruluş yılı: 1974

merkez adres: Council of Europe, BP 431 R6, 67006 Strasbourg Cedex, Fransa

tel: (33) 88 412000

faks: (33) 88 412781

amacı: Venedik şehrinin kültürel, sanatsal ve mimari mirasının geliştirilmesine katkı sağlamak

geçmişi: Avrupa Konseyi'nin Parlamenter Meclisi'nin başkanı tarafından, Vakıf'ın amaçlarını gerçekleştirmede kullanılacak fonları sağlamak amacıyla kuruldu.

kapsadığı coğrafya: Avrupa, özellikle de Venedik şehri

program alanları: Vakıf, "Avrupa Zanaatkar Eğitimi ve Mimari Mirasın Korunması Merkezi"ni yönetiyor. 1977 yılında Venedik'te kurulmuş olan bu merkez, onarım zanaatında yoğun dersler veriyor. Buna ek olarak, değişik ülkelerden zanaatkarlara burs sağlıyor. Bunlar hem kamusal hem de özel fonlarla destekleniyor.

bağış biçimleri: dersler, burslar

THE CONSERVATION FOUNDATION

merkez ofisi: İngiltere

kuruluş yılı: 1982

merkez adres: 1 Kensington Grove London, SW7 2AR United Kingdom

tel (44) 171 8238842

faks: (44)171 8238791

kilit irtibat ismi: David Shreeve, Executive Director (müdür)

kültürel irtibat ismi: Avrupa

amacı: Hükümetler, şirketler ya da demekler gibi ilgili taraflarla çevre ile ilgili konularda işbirliği yaparak onlara kaynak sağlamak.

kapsadığı coğrafya: Avrupa

program alanları: Vakıf, çoğu sponsorlukla desteklenen geniş bir proje ve program yelpazesini yaratıp yönetmektedir.

kültürel etkinlikler: Vakfın girişimi sonucu Ford Motor Company, her yıl Avrupa mirasının ve milli mirasın insan tarafından yapılmış öğelerini koruyan projeleri ödüllendiriyor.

temsili bağışlar: 1993'te ödüller 22 Avrupa ülkesinde verildi ve milli ödüller 2000 dolardı. Ayrıca, kısa bir finalistler listesinde (her ülkeden üç tane) üç genel proje 50000, 25000 ve 10000 dolarlık ödüller aldı. Daha önce ödül alan kategoriler arasında eski binalar da yer alıyor.

bağış biçimleri: ödüller

başvuru yöntemi: Ford Avrupa Koruma Ödülü için:

- başvuru formu (kurumdan alınabilir) ve 300 kelimelik proje özeti
- en az iki değişik renk slayt, ya 35mm ya da 6x6cm (telif hakkı olmamalı)

fön kaynakları: tüm sponsorlar yönetim aidatı, danışmanlık aidatı; kitap, oyuncak ve diğer ürünlerin satışından kar hissesi; bağışlar, Pitney Bowes'un desteği, Çevre Departmanı'ndan özel bağış ve Avrupa Komisyonu'ndan bağış.

FONDATION RENE SEYDOUX POUR LE MONDE MEDITERRANEEN

merkez ofisi: Fransa

kuruluş yılı: 1978

merkez adres: 5 Boulevard Malesherbes 75008 Paris, Fransa

tel: (33)1 49244041

faks: (33)1 49244043

kilit irtibat ismi: Jerome Seydoux, başkan

amacı: Akdeniz ülkeleri arasındaki sosyal, kültürel ve bilimsel bağları geliştirmek

kapsadığı coğrafya: Akdeniz ülkeleri

program alanları: Vakıf, kendi projelerini ve, sanat, koruma, eğitim ve bilim alanlarında özel araştırma ve yayın programlarını yürütüyor.

bağış biçimleri: projeler, özel programlar, araştırma, yayınlar

FONDAZIONE ING. CARLO M. LERICI

merkez ofisi: İtalya

kuruluş yılı: 1947

merkez adres: Via Vittorio Veneto 108, 00187 Rome, Italy

tel: (39)6 4480083

faks: (39)6 4837085

amacı: Hem İtalya'da hem de dünyada girişimleri ve etkinliklerini geliştirip koordine etme yoluyla arkeolojik araştırmayı desteklemek.

kapsadığı coğrafya: Uluslararası, özellikle de İtalya

program alanları: Hem bağımsız, hem de diğer kurumlarla işbirliği içerisinde çalışarak, deneysel araştırmaları da içeren keşif çalışmaları yürütüyor. Ayrıca, anket sonuçlarının değerlendirilmesi ve yorumlanması için yeni araç ve yöntemler geliştirmek için araştırmalar yürütüyor.

kısıtlamalar: Vakıf kendi programlarını yönetir ve bağış vermez

fon kaynakları: bağışlardan alınan pay, hükümet fonları, profesyonel hizmetler

FONDAZIONE BENETTON

merkez ofisi: İtalya

kuruluş yılı: 1988

merkez adres: Piazza Crespi 8, 31100 Treviso, Italy

amacı: Vakfın ana hedefi bir dokümantasyon merkezi kurmaktır.

geçmişi: Vakfın kaynağı 1986'ya dayanıyor. O zamanlar halihazırda geniş ölçekli bir beden eğitimi kurumu olarak faaliyette bulunan Fondazione Benetton'un kültürel eğilimli bir kuruma dönüştürülmesi fikri ilk kez bu tarihte ortaya atılmıştır.

kapsadığı coğrafya: Avrupa

program alanları: Vakıf, tarihi çalışmalar ve kültürel miras. Kültürel miras, doğal hazineler ve Veneto yöresi dikkate değer bölgeler üzerine çalışmalar, manzara ve bahçelerin korunması, kültürel mirasın korunması ve restore edilerek iyileştirilmesi.

bağış biçimleri: burslar, dersler, seminerler, sponsorluklar, yayınlamada destek, ekipman

fon kaynakları: özel bağışlar, Uluslararası Bilimsel Komitenin katkıları

J. PAUL GETTY TRUST

merkez ofisi: ABD

kuruluş yılı: 1984

merkez adres: The Getty Grant Program, 401 Wilshire Blvd, Suite 1000 CA 90401 Santa Monica USA

tel: (1) 310 3934244

faks: (1) 310 3958642

kilit irtibat ismi: Deborah Marrow, Müdür

amacı: Getty Grant Program (Getty Bağış Programı) sanat tarihi ve sosyal bilimler alalarında yapılmış olan olağanüstü nitelikteki çalışmaları desteklemek üzere tasarlanmıştır. Sanat tarihi alanında araştırmanın geliştirilmesi, sanat anlayışının geliştirilmesi, sanat ve mimarinin korunması gibi geniş bir yelpazeyi kapsayan projeler desteklenmektedir. Bağışlar, dünya genelinde çeşitli kurum ve bireylere verilmektedir.

geçmişi: Getty Grant Program J. Paul Getty Trust adlı, görsel sanatlar ve onunla ilintili olan sosyal bilim alanlarında yoğunlaşan bir özel şirkettir.

kapsadığı coğrafya: uluslararası

program alanları: 1) sanat tarihi alanında burs 2) koruma 3) sanat müzeleri

koruma: Bu kategorideki bağışlar, koruma uygulamasını kuvvetlendirme ve dünyanın sanatsal ve mimari mirasının sıradışı örneklerini koruma amacını taşıyor.

bağış biçimleri: burslar, bireylere yapılan bağış, sürekli destek, yayınlama desteği, eğitim projeleri

başvuru yöntemi: Prosedür, bağış türüne göre değişir. Başvurmayı düşünenler, öncelikle başvuracakları bağış kategorisi için detaylı bilgi istemeleri gerekir. Bağışlar genelde 2000 ila 250000 dolar arasında, çoğunluğu da 50000 doların altındadır. Bağış süreleri bir ila dört sene arasında değişir ve çoğu bağışlar yenilenemez türdendir.

mali bilgiler:	ABD doları	ECU
tüm malvarlığı:	6.016.488.752	4.502.955.387
bağış harcamaları:	6.277.499	4.698.305
bağış sayısı:		220

SAMUEL H. KRESS FOUNDATION

merkez ofisi: ABD **kuruluş yılı:** 1929
merkez adres: 174 East 80th St., NY 10021 New York USA
tel: (1) 212 8614993

kilit irtibat ismi: Dr. Marilyn Perry, Başkan

amacı: Vakıf, 60 seneden uzun bir süredir üç alanda yardım yapmakta: Büyük Avrupa geleneklerine ait sanat eserlerinin toplanması ve dağıtılması, önemli Avrupa sanat ve mimari anıtlarının korunması, sanat tarihinde ve sanat korumacılığında profesyonel yetkinliğin geliştirilmesi.

kapsadığı coğrafya: Uluslararası. Koruma ve arkeoloji programları Avrupa yoğunluklu.

program alanları: Sanat tarihi ve sanat eserlerinin korunması alanlarında: 1) doktora öncesi ileri seviyede eğitim ve araştırma bursları 2) profesyonel bilgi alışverişi 3) araştırma 4) koruma ve restorasyon projeleri

bağış biçimleri: burs, projeler, özel programlar, araştırma, bireylere yapılan bağışlar

başvuru yöntemi: Programlara yönelik bağışlar için başvururken projeyi, bütçesini ve istenilen fonları tanımlayan kısa bir mektup yazılmalı. Bağışlar, IRS'nin onayladığı kar amacı gütmeyen kurumlara ödenmeli.

yasal statü: özel vakıf

mali bilgi:	ABD doları	ECU
toplam malvarlığı	69,508,705	52,022,801
bağış harcamaları	2,425,065	1,815,005

WORLD MONUMENTS FUND

merkez ofisi: ABD **kuruluş yılı:** 1965
merkez adres: 174 East 80th St., NY 10021 New York USA
tel: (1) 212 5179367
faks: (1) 212 6283146

kilit irtibat ismi: Bonnie Burnham, Müdür

amaç: Tarihi açıdan önemli yapıtların restorasyonunu teşvik etmek

geçmişi: Vakıf, dünya genelinde önemli sanatsal mirasın tahrip olması konusunda duyarlı olan sivil yurttaşlar tarafından kuruldu

kapsadığı coğrafya: uluslararası

program alanları: World Heritage Fund, mimari yapıtların restorasyonuna mali destek ve teknik yardım yoluyla katkıda bulunmaktadır. Kuruluş, Avrupa'daki kültürel mirasın korunmasını ve restorasyon alanında eğitim derslerini destekleyen küçük çaplı bağışlar yapmaktadır. Rekabetçi kıstaslara göre yapılan bağışlar şu alanları içermektedir:

- koruma ya da koruma planlamasının bir evresi;
- acil koruma ya da müdahale; ve
- proje araştırması veya dokümantasyon

bağış biçimleri: Mali destek, teknik yardım, bağışlar, koruma konusunda eğitim dersleri

başvuru yöntemi: Başvurular tüm sene boyunca kabul edilse de, istisnai durumlar dışında sadece sene ortasında ve sene sonunda değerlendiriliyor.

ANDY WARHOL FOUNDATION FOR THE VISUAL ARTS

merkez ofisi: ABD

kuruluş yılı: 1987

merkez adres: 65, Bleecker St, NY 10012 New York USA

tel: (1) 212 3877555

kilit irtibat ismi: Ms. Pamela Clapp, Program Yöneticisi

amaç: Andy Warhol'un 'görsel sanatların ilerlemesi' yönündeki düşüncesi temel alıyor

geçmişi: Vakıf, Andy Warhol'un vasiyetiyle kuruldu

kapsadığı coğrafya: Çoğunlukla ABD'de, nadiren uluslararası alanda

program alanları: Tarihi mülklerin ve parkların korunması, Vakfın programları arasında yer alıyor. Historic Preservation Programme (Tarihi Koruma Programı), tarihi binaların korunması için çalışan kurumlara ve kentsel planlama sürecinde kamusal katılımı arttırmak isteyen kişilere bağışta bulunuyor.

başvuru yöntemi: Ödül kazanan kurumlardan, ileriki bir aşamada kar amacı gütmeyen nitelikte olduklarının kanıtlanması talep ediliyor.

sınırlamalar: bağışlar genelde bir seferlik yapılıyor.

mali bilgiler:	ABD doları	ECU
toplam malvarlığı	112,750,590	84,386,575
toplam harcamalar	8,745,601	6,545,521
hesap yılı		1994

FIAT AUTO SPA

merkez ofisi: İtalya **kuruluş yılı:** 1950

merkez adres: 10, corso Marconi 10125 Turin Italy

tel: (39) 11 683111

faks: (39)11 6837591

kültürel irtibat ismi: Paulo Viti, Kültürel Etkinlikler Müdürü

amacı: Fiat, Avrupa'daki görsel sanatların en eski sponsorlarından bir tanesidir.

kapsadığı coğrafya: ?

bağlı olduğu kuruluş: Fiat UK, Fondation Fiat France - Institut de France

program alanları: Kurumun program alanları arasında anıtların restore edilmesi de yer alıyor.

bağış biçimleri: Mali katkılar

başvuru yöntemi: Fiat şirketleri sponsorluk konusunda yerel kararlar alabilirler; fakat, uluslararası bir çekiciliğe sahip ya da geniş ölçekli olan projelerde kararlar Torino'daki merkezden alınıyor.

FONDATION ROI BADOUIN/ KONING BOUDEWIJNSTICHTING

merkez ofisi: Belçika **kuruluş yılı:** 1976

merkez adres: Rue Brederode 21, 1000 Brussels, Belgium

tel: (32) 2 5111840

faks: (32) 2 5115221

kilit irtibat ismi: Luc Tayart de Borms, Genel Sekreter (Deputy General Secretary)

amacı: Hem ulusal hem de uluslararası alanlarda ekonomik, toplumsal, bilimsel ve kültürel faktörleri dikkate alarak yaşam koşullarını düzeltmek. Tüm programlar, şu ortak özelliklere sahiptir:

- işlerliği test edilerek anlaşılmiş metotlar vasıtasıyla teşvikler sağlamak

- sorumluluğunun daha çok bilincinde olan bir insani (humanitarian) boyutu geliştirmek
- geçmişi:** Vakıf, bir yönetim kurulu tarafından yönetilen tamamen bağımsız bir kuruluştur. Vakfın yıllık bütçesi, öncelikle Vakfın kendisinin başlatmış olduğu programlar için harcıyor.
- kapsadığı coğrafya:** Belçika, Avrupa ve uluslararası.
- program alanları:** Vakıf, dayanışma, vatandaşlık, çevre, miras ve gelecekte bizi bekleyen sorunlar şeklinde beş ana konuda faaliyet gösteriyor.
- bağış biçimleri:** bireylere yapılan bağışlar, projeler, özel programlar
- başvuru yöntemi:** Vakıf, yıllık bütçesini ağırlıklı olarak kendi başlatmış olduğu program ve projelere harcıyor. Fon yardımı, her zaman bir proje ya da program kapsamında yapılıyor.

FUNDAÇÃO CALOUSTE GULBENKIAN

merkez ofisi: Portekiz

kuruluş yılı: 1956

merkez adres: Av. de Berna, 45 A 1093 Codex Lisbon Portugal

tel: (351) 1 7935153

faks: (351) 1 7935139

kilit irtibat ismi: Dr. Carlos Baptists de Silva, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı (Secretary to the Board of Trustees)

amacı: Vakıf, hayır işleri, eğitim, sanat ve bilim alanlarında faaliyet gösteren kurumlardan biridir.

kapsadığı coğrafya: Uluslararası, özellikle de Portekiz

kültürel etkinlikler: Vakfın kültürel etkinlikleri içinde çeşitli sanat dalları, sanat tarihi ve arkeoloji yer alıyor.

bağış biçimleri: Araştırma ve eleman yetiştirme programları.

THE MONAGRI FOUNDATION

merkez ofisi: Kıbrıs Rum Kesimi

kuruluş yılı: 1991

merkez adres: Archangelos Monastery
4746 Monagri
Cyprus
tel: (357) 5 43 4165
faks: (357) 5 43 4166

kilit irtibat ismi: Judy Sale, program yöneticisi

amacı: Vakfın iki temel hedefi, restorasyon projesini tamamlamak ve Çağdaş Sanatlar Müzesini geliştirmektir.

kapsadığı coğrafya: Doğu Akdeniz

program alanları: Readaptif restorasyon, çağdaş sanatlar ve temsilci yoluyla sağlanan destek. Readaptif restorasyonun amacı, geleneksel metodları modern bir bağlamda uyarlayarak devlet fonunun yetersiz olduğu yörelerde tarihsel açıdan önem taşıyan binaların yok olmasını önlemektir. Vakıf, restorasyon konusunda hızla yok olan geleneksel kırsal mimari tekniklerine ağırlık vermekte ve bunları güncel inşaat düzenlemelerinin gereklerine uyarlamaktadır.

The World Heritage Committee

Dünya Mirası Komitesi (The World Heritage Committee), Dünya Mirası Mukavelesi'nin (World Heritage Convention) uygulanmasından sorumludur ve herhangi bir SİT alanının Dünya Mirası Listesi'ne (World Heritage List) dahil edilip edilmeyeceği konusunda son sözü söyleyen birimdir. Bunun dışında, listede yer alan SİT alanlarının korunmuşluk düzeyi üzerine yazılmış raporları inceler ve bu SİT alanlarının uygun bir biçimde korunmadığını tespit ettiği durumlarda ilgili devletleri harekete geçmelerini önerir. Komite, ayrıca Dünya Mirası Fonu'ndan (World Heritage Fund) aldığı fonları, onarılması ya da restore edilmesi gereken SİT alanlarına; ciddi tehlike altındaki SİT alanlarına yapılan acil müdahalelere, teknik yardım ve eğitimle ilgili etkinliklere paylaşımakla yükümlüdür. Her yıl Aralık ayında toplanan Dünya Mirası Komitesi (World Heritage Committee), Mukavele'ye (World Heritage Convention) taraf olan 21 ülkenin temsilcilerinden oluşur. Üyeler, UNESCO'nun Genel Konferansı sırasında 6 senelik göreve seçilirler. Komitenin yedi üyesinden oluşan Dünya Mirası Ofisi (World Heritage Bureau) ise, Komitenin çalışmalarını hazırlamak için sene ortasında buluşan, daha küçük çapta bir yürütme organıdır.

UNESCO World Heritage Center

UNESCO

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP, France

tel : 33 1 45 68 15 71 / 33 1 45 68 18 76

fax : 33 1 45 68 55 70

E-Mail: wh-info@unesco.org

<http://www.unesco.org/whc/>

1992 yılında genel sekreter tarafından kurulmuş olan UNESCO Dünya Mirası Merkezi (World Heritage Center), Mukavele'nin (World Heritage Convention) günlük yönetiminden sorumludur. Ayrıca, Dünya Mirası Ofisi (World Heritage Bureau) ve Dünya Mirası Komitesi'nin (World Heritage Committee) yıllık oturumlarını organize eder, SİT alanlarının aday gösterilmesini hazırlarken taraf devletlere tavsiyelerde bulunur. Talep edildiği zaman uluslararası yardımı organize eder, ve hem SİT alanlarının durumu üzerine yazılan raporları, hem de tehdit altında olan herhangi bir SİT alanı için alınan acil tedbirleri koordine eder. Dünya Mirası Fonu'nun (World Heritage Fund) yönetiminden de sorumludur. Dünya Mirası Merkezi'nin diğer görevleri, teknik seminer ve atölyeleri (workshop) organize etmek, World Heritage Listesi'ni ve onun veri-tabanını (database) güncelleştirmek, Dünya Mirası kavramı üzerine olan duyarlılığı geliştirecek eğitim malzemelerini hazırlamak, ve kamuoyunun Dünya Mirası üzere bilgilmesini sağlamaktır. Korumayla ilgili olarak faaliyette bulunan diğer gruplarla da işbirliği içerisinde. Bunlar arasında, ICOMOS, IUCN ve ICCROM ve Dünya Mirasını Oluşturan Şehirler Örgütü (Organization of World Heritage Cities (OHWC)) ve Uluslararası Müzeler Kurulu (International Council of Museums (ICOM)) başı çekmektedir.

The Cultural Heritage Division, UNESCO

1, rue Miollis

75732 Paris, Cedex 15, France

tel : 33 1 45 68 37 56

fax : 33 1 45 68 55 96

<http://www.unesco.org/culture/>

Kültürel Miras Departmanı'nın (Cultural Heritage Division) esas sorumluluğu, bir kısmı Dünya Mirası (World Heritage) mülklerini ilgilendiren uluslararası kampanyaları yürütmektir. Ayrıca, World Heritage Center, ICCROM VE ICOMOS ile ortaklaşa projeler yürütmektedir.

The International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM)

Via di San Michele 13

I-00153 Rome, Italy

tel : 3906-585 531

fax : 3906-5855 3349

E-Mail : iccrom@iccrom.org

<http://www.iccrom.org>

Kültürel Varlığın Korunması ve Restore Edilmesi Eğitimi Üzerine Uluslararası Merkez (The International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property), listede yer alan SİT alanlarının nasıl korunacağı ve restorasyon teknikleri eğitimi üzerine uzman danışmanlık sağlayan hükümetler arası bir organdır. 1956'da kurulmuştur ve merkezi Roma'dır. Ayrıca, Dünya Mirası Üzerine Bilgi Ağı'nın (World Heritage Information Network) aktif ortağıdır.

The International Council on Monuments and Sites (ICOMOS)

49-51, rue de la Fédération

75015 Paris, France

tel : 33 1 45 67 67 70

fax : 33 1 45 66 06 22

E-mail : secretariat@icomos.org

<http://www.icomos.org/>

Anıtlar ve SİT Alanları Uluslararası Kurulu (The International Council on Monuments and Sites), Venedik Fermanı'nın kabulünden sonra, koruma öğretisini ve tekniklerini geliştirmek amacıyla 1965 yılında kurulmuştur. ICOMOS, Dünya Mirası Listesi'ne (World Heritage List) dahil edilmesi önerilen kültürel varlıkların değerlendirmekte ve kaydedilmiş varlıkların korunmuşluk düzeyi üzerine karşılaştırmalı çalışmalar, teknik yardımlar ve raporları Dünya

Mirası Komitesi'ne (World Heritage Committee) sunmaktadır. ICOMOS, Uluslararası Dünya Mirası Ağı'ndaki (World Heritage Information Network) başlıca partnerlerden birisidir.

The World Conservation Union (IUCN)

rué Mauverney 28
CH-1196 Gland, Switzerland
tel : 41 22 999 0001
fax : 41 22 999 0010
E-Mail : mail@hq.iucn.org
<http://www.iucn.org/>

Dünya Koruma Birliği (The World Conservation Union), uluslararası bir sivil toplu kuruluşudur. Dünya Mirası Komitesi'ne (World Heritage Committee) doğal miras kapsamına giren SİT alanlarının seçilmesi konusunda tavsiyelerde bulunmaktadır. Ayrıca, Dünya genelinde oluşturmuş olduğu uzmanlar ağı sayesinde, listede yer alan SİT alanlarının korunmuşluk düzeyi üzerine raporlar hazırlamaktadır. 1948'de kurulmuş olan Dünya Koruma Birliği, günümüzde 850'nin üzerinde üyeye sahiptir.

International Council of Museums (ICOM)

1, rue Miollis
75015 Paris
France
tel : 33 1 45 68 28 67
fax : 33 1 43 06 78 62
E-mail : secretariat@icom.org
<http://www.icom.org/>

1946 yılında kurulmuş olan International Uluslararası Müzeler Konseyi (Council of Museums), müzelerin ve müzecilik mesleğinin uluslararası bir seviyede geliştirilmesini hedeflemektedir. ICOM, çoğu World Heritage (Dünya Mirası) kategorisine giren 145 ülkeden 13000'i aşkın üyeye sahip bir sivil toplum kuruluşudur.

The Organization of World Heritage Cities (OWHC)

56 Rue Saint-Pierre

Quebec G1K 4A1

Canada

tel : (1) 418 692 0000

fax : (1) 418 692 5558

E-mail : secretariat@ovpm.org

<http://www.ovpm.org>

Dünya Mirasını Oluşturan Şehirler (The Organization of World Heritage Cities), 1993 yılında dünya mirasını oluşturan şehirler arasındaki dayanışma bilincini ve işbirliğini geliştirmek için; özellikle de Mukavele'nin (World Heritage Convention) hayata geçirilmesi hedefinden yola çıkılarak kuruldu. Nitekim, OHWC, günümüzde anıtların ve SİT alanlarının korunması amacıyla bilgi, yönetim teknikleri ve de maddi kaynaklar alanlarında fikir alışverişini kolaylaştırmaktadır. 2000 yılı itibarıyla Dünya Miras listesine girmiş yüzün üzerinde şehir bulunmaktadır.

The World Conservation Monitoring Center (WCMC)

219 Huntingdon Road

Cambridge CB30DL

United Kingdom

tel : (44) 1223 277 314

fax : (44) 1223 277 136

E-mail : info@wcmc.org.uk

<http://www.wcmc.org.uk>

Dünya Koruma İzleme Merkezi (The World Conservation Monitoring Center), Dünya Mirası'nın (World Heritage) doğal varlıklarının veri-tabanını (database) yönetmektedir ve Uluslararası Dünya Mirası Ağı'nın (World Heritage Information Network) başlıca ortaklarından birisidir.

Special Voluntary Fund-SVF

United Nations Volunteers

Postfach 260 111

Bonn, Germany

Tel: (49 228) 815 2000

Fax: (49 228) 815 2001

information@unv.org.

Özel Gönüllü Fonu (The Special Voluntary Fund), geniş bir yelpazeye yayılan ülkelerin deneysel ve pilot gönüllü projelere yönelik bağışlarından oluşan bir Birleşmiş Milletler Gönüllü Fonu'dur (United Nations Volunteer (UNV) Trust Fund). 1970 yılında kurulan SVF, zaman içinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin katkıda bulunduğu, gerçek anlamda evrensel bir fona dönüştü. 1992'den beri, 60'ın üzerinde ülke SVF'ye gönüllü katkılarda bulundu.

SVF'nin mali hacmi, sadece gönüllü katkılardan oluştuğu için yıldan yıla değişmektedir. SVF'nin son yıllardaki senelik mali hacmi 3,5 milyon dolar civarındadır.

Dünyanın her yerinde pilot ve deneysel projelerin desteklenmesini sağlayan SVF ödeneğinin yolunu açan 1992 tarihli bir ferman UNV'ye yaratıcı gönüllü katkılarını keşfetmek için eşsiz bir fırsat sunmuştur. Bu projeler, UNV'nin topluluğa dayalı girişimlere odaklanmasını ve toplumun en müşkül ve zayıf kesimlerinin desteklenmesini güçlendirmektedir.

SVF planı kapsamındaki UNV projeleri kalkınma ile ilgili bir çok farklı alanda faaliyet göstermektedir: Taban girişimleri, topluluklara, kadınlara ve gençlik gruplarına destek, acil durumda yardıma hazırlıklı olma; ve ayrıca HIV/AIDS, çevre ve şehir ekonomisi gibi tematik alanlar.

Her projenin bütçesi ortalama olarak 300.000 ila 500.000 arasında olup, genellikle BM ve diğer ortakların kaynaklarıyla tamamlanmaktadır. Bu programlar arasında; Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme (UNDP)), Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (United Nations Children's Fund (UNICEF)), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)), Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (United Nations International Drug Control Programme), Birleşmiş Milletler Kadınlar için Kalkınma Fonu (United Nations Development Fund for Women (UNIFEM)), Birleşmiş Milletler İnsan

Yerleşimleri Merkezi (United Nations Centre for Human Settlements)), ve bir Alman teknik işbirliği organizasyonu olan Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) yer alıyor.

SVF'nin fon sağladığı program çabaları yaratıcı niteliktedir ve kalkınmaya yönelik gönüllü katkısını ortaya koymayı hedefler. Genelde projeler üç senelik bir zaman diliminde uygulanır.

UNV, SVF Proje İnisyatiflerini değerlendirirken altı ana kriteri dikkate alır:

- 1- Gönüllü rolünü ortaya koymak: SVF projeleri, alandaki gönüllülerin yatkınlığını ve işe yararlığını gösteren bir gönüllü birimi geliştirir.
- 2- UNV'nin stratejik öncelikleri üzerine yoğunlaşmak: Projeler UNV'nin 2000 Stratejisi (Strategy 2000) içine yerleşmelidir; SVF projeleri çevresel yönetim, kentsel kalkınma ve önleyici/tedavi edici kalkınmadan oluşan konu şemsiyesinde yer almalıdır.
- 3-Toplulukları hedef alan kalkınmayı desteklemek: Sürdürülebilir insani kalkınma kapsamında en çok toplumdaki en dezavantajlı konumundaki grupların koşullarını iyileştirmeyi hedef alan kalkınmaya önem verilmelidir.
- 4-Ortaklıklar kurmak: UNV, diğer kurumlara gönüllülüğün rolünü göstermek ve UNV'nin 2000 stratejisi doğrultusunda ortaklıklar kurmak için fon sağlanmasına ve SVF ile yapılan projelere ağırlık verir.
- 5-Sürdürülebilirlik ve sonuca yönelik çalışmak: SVF projeleri amacına ulaşmalı ve kalıcı, olumlu değişimler yapacak kapasiteye sahip olmalıdır.
- 6-En iyi uygulamaları büyütmek ve yeniden gerçekleştirmeye çalışmak: Değerlendirmede UNV, (1) SVF pilot evresinin ardından aktivitelerini büyütmeye, ve/veya (2) en iyi uygulamaları diğer ülke veya bölgelerde ve diğer fon kaynaklarıyla hayata geçirme potansiyeline sahip proje girişimlerine, öncelik tanır.

EK 6: BÖLGE'DEKİ KÜLTÜREL MİRASLA İLGİLİ STK'LAR VE BAZI KAMU KURUMLARI

KURUM	İL	ADRES	TEL. NO	FAKS NO
Hacı Bektaş Veli Kültürünü Araştırma ve Yaşatma Derneği	ADIYAMAN	Gölbaşı Cad. Butik Oxy üstü Eskisaray Karakolu karşısı	416-216 43 63	216 90 19
Mimarlar Odası	ADIYAMAN	Atatürk Cad. 302 Sok. No:1/A	416 216 26 12	214 54 80
Şehir Plancıları Odası	ADIYAMAN	Bayındırlık Müdürlüğü	416- 216 19 78	216 24 30
İnşaat Mühendisleri Odası	ADIYAMAN	Hoca Ömer Mah. 85 Sok. No:19	416-216 17 67	232 26 70
Harita Mühendisleri Odası	ADIYAMAN	İstiklal Cad. No:26	416-216 28 30	216 38 24
Hasankeyfi Kurtarma Cemiyeti, Çağdaş Gazetesi	BATMAN	Batman Çağdaş Gazetesi Eski Tekel Cad. No:126/C	488 - 213 15 78	213 71 61
Mimarlar Odası	BATMAN	Meydan Mah. 2000 İş Merkezi Kat 3 No.312	488 213 70 19	213 90 86
İnşaat Mühendisleri Odası	BATMAN	Diyarbakır Cad. Nazıroğlu İşhanı Kat 6 No 603	488-213 90 86	213 90 86
Batman Güncel Gazetesi	BATMAN	Yenimahalle 12 cadde 59/4 Batman	488-213 32 40	213 90 74
Batman Barosu	BATMAN	Ziya Gökalp Mah. Nasıroğlu İş Merkezi Kat:2 No:201 Batman	488-213 19 56	212 37 51
Doğu ve Güneydoğu Kalkınma Vakfı	D.BAKIR	İstasyon cad. Mevlana 1 Ap. 21100	412-221 42 37	
Diyarbakır Tanıtma, Kültür ve Yardımlaşma Vakfı	D.BAKIR	Rizvanağa Sok. Özhal Apt. 16/2 İçofis	412-228 35 55	228 35 55
Sanatseverler ve Edebiyatçılar Derneği	D.BAKIR	Lise Cad. Çamlıca Pastanesi üstü Kat 3 No:5	412-221 52 87	221 52 87
Mimarlar Odası	D.BAKIR	Ekinciler Cad. Kışla Sok. Aksu apt. 1/17	412 223 25 42 - 223 66 70	223 25 42
Şehir Plancıları Odası	D.BAKIR	Dicle Ün. Mimarlık Fakültesi 21280	412- 248 84 03	248 84 05
İnşaat Mühendisleri Odası	D.BAKIR	Lise Cad. 2.Sok.Çavuşoğlu 2 Apt. D.6	412-222 41 67	223 96 43
Diyarbakır Kültür ve Tanıtma Vakfı	D.BAKIR	Rizvanağa Sok. Özhal Apt. 16/2 İçofis	412-228 35 55	228 35 55
Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti	D.BAKIR	Ali Emri İlköğretim Okulu karşısı Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Darkapı	412-223 72 18	223 72 18
Diyarbakır Çevre Gönüllüleri Vakfı	D.BAKIR	Ekinciler Cad. Faik Ali Sok. Aksu Apt. D:3 No:9 Ofis 21100 Diyarbakır PK 202	412-228 37 68	228 37 68
Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği	D.BAKIR	Aliemiri 1.sok. Semker Apt. Da:1 Yenişehir-Merkez, Diyarbakır	412-223 07 62	221 76 38
Gaziantep Tarihi Eserler Araştırma ve Yaşatma Derneği	G.ANTEP	Veliç Pasajı Dügmece Mah. Şahinbey	342-230 14 45	
Gaziantep Turizm Derneği	G.ANTEP	Yaprak Mah. İstasyon Cad. Fuar İş Mrk. No:74/40 27400 Şehitkamil	342-220 40 40	220 40 50
Mimarlar Odası	G.ANTEP	Atatürk Bulvarı 100.yıl Apt. A Blok No: 87/1	342 231 81 19- 338 64 44	230 06 36
Şehir Plancıları Odası	G.ANTEP	Gaziler Cad. Dr.Mecit Barlas Pasajı B Blok Kat 2	342-232 63 02	232 63 02
İnşaat Mühendisleri Odası	G.ANTEP	İncilipınar Mah. Nail Bilen Cad. 13 no'lu Sok. Tahtacı İş Mrk. Kat 2	342-232 06 48	231 14 96
Harita Mühendisleri Odası	G.ANTEP	Muammer Aksoy Bulvarı Yetkin Şekerci İşhanı Kat 1 No 106	342-233 30 08	234 33 31
Gaziantep Klubü	G.ANTEP	Değirmichen Mahll. Ökkeş Bahri Sok. Deniz Apt. No:39	342-322 61 55	230 01 35
Kilis Kültür Derneği	KİLİS	Cumhuriyet İlköğretim Okulu Bahçesi Tarihi Bina No:1	348-813 42 21	813 42 21
Mimarlar Odası	KİLİS	Cumhuriyet Meydanı No:36	348- 813 25 32	
Mimarlar Odası	MARDIN	Dimar Alışveriş merkezi Yenişehir	482- 212 20 14	212 31 08
TEMA Vakfı	MARDIN	Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü Yenişehir	482 212 22 86	212 28 92
Mardin Müzesi Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma ve Yaşatma Derneği	MARDIN	Şar Mah. 239.sok No:42		213 37 85
İnşaat Mühendisleri Odası	MARDIN	Mehtap Kent Sitesi B Blok No 1	482-213 22 50	213 13 21
Mardin Müzesi	MARDIN	Mardin Müze Müdürlüğü	482-212 77 97	212 77 97
Esnaf Sanatkarlar Odası	MARDIN	1.Cad. Emlak Bankası yanı Altıntaş İş Mrk. Kat 2	482-212 38 01	213 05 42

KURUM	İL	ADRES	TEL. NO	FAKS NO
Mardin Dergisi	MARDİN	Özelidare işhanı No:53 K:4 Yenişehir	482-212 99 94 213 19 98	212 99 94
ÇEKÜL Temsilciliği	ŞIRNAK	Belediye Cad. Arçelik Yetkili Servisi Cizre	486-616 29 84	616 29 84
Şırnak İli ve İlçelerini Geliştirme Vakfı (ŞIRGEV)	ŞIRNAK	Şirgev Başkanlığı	486-216 47 06	216 47 06
Şanlıurfa İli Kültür, Eğitim, Sanat ve Araştırma Vakfı (ŞURKAV)	URFA	Aslanpadişah Camii Karşısı Balıklıgöl	414-215 65 27	215 73 30
Mimarlar Odası	URFA	Bahçelievler Mahll. 2.sok. Özdemir Apt. 37/3	414 - 315 32 84	315 32 84
Şehir Plancıları Odası	URFA	TC GAP Bölge Başkanlığı Bölge Mdl. Tünel Çıkışı	414- 314 17 50	313- 50 73
İnşaat Mühendisleri Odası	URFA	Tekel Cad. Konak Apt. Kat 5	414-315 46 49	315 35 87
Mimarlar Odası Genel Mrk.	ANKARA		312 417 37 27	418 03 61
Anadolu Kültürünü Koruma ve Araştırma Vakfı (AKKAV)	ANKARA	Menekşe Sok. Orkide Apt. No:8-B Da: 25 Kızılay, Çankaya	419 43 00	419 43 01
Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği	ANKARA	Hipodrom Cad. Pk:398 Akm Alanı 2 no'lu oda, 06042 Altındağ	310 08 76	310 08 76
Gaziantep'liler Derneği	ANKARA		312-231 66 69	433 36 63
Kilis Kültür Derneği	ANKARA	Libya Cad.Kolej Çankaya	312-433 61 67	433 61 67
Kilis Yardımlaşma Turizm ve Folklor Derneği	ANKARA	Libya Cad İncesu Çankaya	312-433 54 66	
Gaziantep'liler Derneği	ANKARA	Gazi Mustafa Kemal Bulv. Maltepe Çankaya	312-231 66 69	433 36 63
Şanlıurfa Vakfı	ANKARA	Geçim Sok. Cebeci Erzurum Mah. Çankaya	312-363 76 77	
Diyarbakır Tanıtma Kültür ve Yardımlaşma Vakfı	ANKARA	Büklüm Sok. Kavaklıdere Çankaya	312-426 27 26/ 426 76 71/ 427 13 94	
Gaziantep'liler Derneği	ANKARA	Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Maltepe-Çankaya	0312 231 66 69	433 36 63
MAREV	ANKARA	Akay Cad. No: 15/6 Bakanlıklar-Ankara	0312 417 55 47	441 64 28
Siirt Eğitim Kültür ve Yardımlaşma Vakfı	İSTANBUL		0212 635 84 85	
Dünya Barajlar Komitesi	İSTANBUL	Atatürk Cad. No:141 Elektrosan A.Ş. Maltepe-İstanbul	352 17 36	352 73 96
MAREV	İSTANBUL	Ortaklar Cad. Gayrettepe Apt. No:3/7 Mecidiyeköy-İstanbul	0212 266 41 00	288 03 93

KURUM	İL	ADRES	TEL. NO	FAKS NO
Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü	ADANA	İnönü Cad. 244. Sok. No:69 D:27-31	0322 332 67 42 - 359 57 52	332 67 42
Adıyaman İl Kültür Müdürlüğü	ADİYAMAN		0416 2161259	216 19 91
Adıyaman Müzesi	ADİYAMAN	Atatürk Cad. Adıyaman	0416 216 29 29	216 98 98
Batman İl Kültür Müdürlüğü	BATMAN		0488 213 90 84-213 21 06	213 90 83
Diyarbakır İl Kültür Müdürlüğü	D.BAKIR		0412 221 00 99	224 42 02
Diyarbakır Müzesi	D.BAKIR	Ziya Gökalp Bulvarı Diyarbakır	0412 221 27 55	223 08 02
Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü	D.BAKIR		0412 222 55 55- 221 25 88	223 40 89
Gaziantep İl Müdürlüğü	G.ANTEP		0342 232 18 58	234 06 04
Gaziantep Arkeoloji Müzesi	G.ANTEP	İstasyon Cad. Gaziantep	0342 231 11 71	210 30 17
Gaziantep Etnografya Müzesi	G.ANTEP	Eyüboğlu Mah. Hanıoğlu Sok. No:64	0342 230 47 21	
Kilis İl Kültür Müdürlüğü	KILIS		0342 813 49 09	813 49 09
Mardin İl Kültür Müdürlüğü	MARDİN		0482 212 18 52	212 18 52
Mardin Müzesi	MARDİN	Halk Kütüphanesi Binası Meydanbaşı	0482 212 16 64	
Siirt İl Kültür Müdürlüğü	SIIRT		0484 223 28 70	223 28 70
Şırnak İl Kültür Müdürlüğü	ŞIRNAK		0486 216 20 89	216 15 52
Şanlıurfa İl Kültür Müdürlüğü	URFA		0414 312 08 18	312 08 18
Şanlıurfa Müzesi	URFA	Şehitlik Mah. Çamlık Cad. Şanlıurfa	0414 313 15 88	314 16 42

EK 7: DANIŞMA TOPLANTILARINDA ÖNERİLEN BAZI PROJE KONULARI

Aşağıdaki listede, katılımcıların danışma toplantılarında dile getirdikleri çeşitli proje konuları, herhangi bir ayıklama yapılmadan ve öncelik belirtmeksizin il bazında sınıflanmıştır. Bu listeye girmeyen önemli proje konularının varlığı da bilinmektedir. Bu öneriler Tarih Vakfı'nın değil, katılımcıların bireysel görüşleri olarak sunulmaktadır.

1. BATMAN- Hasankeyf-Dicle Havzası'nda kaybolan tarımsal topraklar, Hasankeyf'in Dünya Kültür Mirası listesine sokulması, turizm tahribatı,
2. ŞANLIURFA- Kent surlarının ve sur kapılarının kurtarılması, Kentleşme alanı, eski dokuda çağdaş yaşama koşulları üzerinde çalışılması, Koruma çalışmalarına örnek oluşturacak "Kültür Adası" ve "Turizm Adası" projelerinin geliştirilmesi, Harran Ovası, Suruç Ovası-Fırat Deltası-Siverek Hilvan-Viranşehir üçgeninde yüzey araştırmaları yapılması. Soğtamar, Han el Barur ve Şuayip Şehri'nin öncelikli koruma çalışmaları kapsamına alınması, Bölge'deki STK'ların, GAP İdaresi ve Tarih Vakfı'nın birleşik faaliyete geçmesi (GAPVAK?), bu amaçla yöresel mimari özelliği olan bir Urfa Evi'nin merkez olarak kullanılması, Urfa ve Harran'ın Dünya Kültür Mirası listesine alınması
3. MARDİN- El sanatlarını geliştirme, sivil taş mimarinin korunması, turizm amaçlı restorasyon, tarihi çeşmelerin korunması, hızla tüm kültür varlıklarının tespiti ve tescili, envanter oluşturulması, ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi, turizm potansiyeli yeni değerlendirilecek alanlarda doğal, tarihsel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici yaklaşımların desteklenmesi, Savur-Sürgücü'de askeri bölgede yeralan tarihsel yapıların korunabilmesi ve tanıtımı için ulaşım yollarının iyileştirilmesi.
4. ADIYAMAN- Pirin'in sit alanı ilan edilmesi ve korunması, araştırılması, Nemrut'un acilen restorasyonu/işletmesinin sağlam ellere verilmesi, Samanpazarı'nda yapılaşmanın durdurulması, kentte bir arkeoloji enstitüsünün kurulması, Kahta-Çayköyü kıyısındaki höyüklerde ve Arsemia'da kazı başlatılması, Karakuş'ta jeofizik araştırmalarının yapılması, Gerger ve Direk kalelerinde arkeolojik kazıların başlatılması, Turuç Kaya mezarlarının korunması, Besni-Sesönk höyüğüne erişimin sağlanması ve arkeolojik araştırmaların başlatılması,
5. DİYARBAKIR- Koruma Amaçlı İmar Planı'nın yeniden irdelenmesi, Diyarbakır evlerinin korunması, surların çevresinin boşaltılması ve toplu konut alanlarına taşınması, surların dünya tarih mirası listesine alınması.
6. KİLİS- Atıl durumda ve koruma ihtiyacı içinde olan birçok tarihi yapının tanıtımı ve satın alma, YID, hibe vb. yöntemlerle hizmet binası, müze, toplantı salonu ve pansiyon gibi kullanımlara kavuşturularak restore edilmesi veya korunması. Belediyece yürütülmekte olan Koruma Amaçlı İmar Planı'nın üniversite ve uzman katkıları alınarak tamamlanması, özgün kent dokusunun ve özgün mimarinin incelenerek yeni yapımlara esas olacak temel ilkelerin belirlenmesi, konut üretimi konusunda halkın katılımının sağlanması, Tarih Vakfı tarafından başlatılmış olan Yerel Tarih Grupları projesinin yaygınlaştırılması, sivil inisiyatif bilincinin geliştirilmesi, Ön Asya'nın en büyük höyüklerinden biri olan olan Oylum Höyüğü ve çevresindeki alanların kontrol altına alınması, geleneksel şarapçılığın, bağ evleri ve şarap malzemelerinin araştırılması.

7. ŞIRNAK- Bölgenin kapsamlı yüzey araştırmalarıyla taranması, kazı çalışmalarının yapılması, müze kurulması, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde koruma projelerinin başlatılması.
8. CİZRE- Ulu Camii'nin restorasyonu, Kale'nin doğusundaki Sarayburnu Altı Çevre Düzenleme Projesi, İçkale projesinin hazırlanması.

GAP Bölgesi'nde

Not:

Kültür Bakanlığı, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü çalışma alanı ile ilgili projeleri değerlendirme isteğindedir. Genel Müdürlük, özellikle Mardin el sanatlarının geliştirilmesi, Mardin ve Diyarbakır halk mimarisi; Kilis geleneksel şarapçılığı, bağ evleri ve şarap malzemeleri konularının araştırılmasında katkıda bulunacaklarını ifade etmiştir.

GAP Bölgesi'nde

GAP Bölgesi'nde

KASIM-ARALIK 2000

EK:8

GAP Bölgesi 'nde Kültürel Miras Üzerine Bazı Kaynaklar

Cem Ertür

Funda Şerafettinoğlu

KASIM-ARALIK 2000

Bu çalışma, Tarih Vakfı tarafından "Güneydoğu Anadolu'da Kültürel Mirasın Korunması ve Değerlendirilmesi için Öneriler" projesi kapsamında birkaç haftalık bir süre içinde ve yalnızca tarih ve bölge planlaması konusunda uzman iki kişilik bir ekibin ulaşabildikleri kaynaklardan yaptıkları bir derlemedir. Çalışmanın eksik ve yanlışlarının, gerektiği kadar uzun bir süre ve gerektiği kadar geniş bir ekip tarafından yürütülecek bir yeni ve özel Güneydoğu Anadolu bibliyografyasında yeniden ele alınarak giderileceği umut edilmektedir. Bu türden bir düzeltme-ekleme çabası için eleştiri ve önerilerinizi Tarih Vakfı Genel Sekreterliğine iletmenizi dileriz.

GAP Bölgesi'ndeki şehirleri (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şırnak ve Sanlıurfa) kapsayan bu çalışma; Kent Tarihçiliği Bibliyografyası'na (Tarih Vakfı, İstanbul 1994) ek olarak aşağıda yer alan başlıca kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır: Agence Bibliographique de l'Enseignement Supérieur (ABES), Alman Arkeoloji Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Yayınları Kataloğu, Bibliotheque Nationale sur le Net, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Web Sitesi, Bibliotheksverbund Bayern (BVB), Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, Gemeinsamer Bibliotheksverbund Bayern (GBV), İTÜ Kütüphanesi Web Sitesi, Journal Storage (JSTOR), Library of Congress, Michigan University Library Web Site, Nestor-Bibliography of Aegean Prehistory, Social Science Index, Türk Tarih Kurumu WEB Sitesi, World Cat Database ve YÖK Kütüphanesi.

- 1 ABADIE-REYNAL, Catherine - ERGEÇ, Rıfat. "Deux Sites Condamnés Dans la Vallée de l'Euphrate: Séleucie-Zeugma et Apamée". *Archéologia*, 343, (1998), 28-39.
- 2 ABADIE-REYNAL, Catherine et alii. "Mission Archéologique de Zeugma: Rapport sur la Campagne de Prospection 1995". *Anatolia Antiqua*, IV, (1996), 311-324.
- 3 ABADIE-REYNAL, Catherine et al. "Mission de Mission de Zeugma-Moyenne Vallée de l'Euphrate: Rapport Préliminaire de la Campagne de Fouilles de 1997". *Anatolia Antiqua*, c. VI (1998), 379-406.
- 4 ABADIE-REYNAL, Catherine - ERGEÇ, Rıfat. "Mission de Zeugma-Moyenne Vallée de l'Euphrate". *Anatolia Antiqua*, c. V (1997), 349-370.
- 5 ABADIE-REYNAL, Catherine et al. "Mission de Zeugma-Moyenne Vallée de l'Euphrate: Rapport Préliminaire de la Campagne de Fouilles de 1999". *Anatolia Antiqua*, c. IX (2000), 279-338.
- 6 ABADIE-REYNAL, Catherine et al. "Mission de Zeugma-Moyenne Vallée de l'Euphrate: Rapport Préliminaire de la Campagne de Fouilles de 1998". *Anatolia Antiqua*, c. VIII (1999), 311-366.
- 7 ABAY, Eşref. *Die Keramik der Frühbronzezeit in Anatolien mit "syrischen Affinitäten"*. Münster: Ugarit Verlag, 1996. 461 S. 25cm.
- 8 ABU BAKR-I TİHRANİ. *Kitab-ı Diyarbakriyya, Akkoyunlular Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1962.
- 9 ACAR, Erhan. Anadolu'da Tarihöncesi Çağlardan Tunç Çağı Sonuna Kadar Konut ve Yerleşme = Housing and Settlement in Anatolia: From Prehistoric Ages To the End of the Bronze Age. *Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme*. içinde (380-394). Çev: Erhan Acar. İstanbul: Tarih Vakfı, 1996.
- 10 ACARA, Meryem - AKPOLAT, Mustafa - DURUKAN, Aynur. *Birecik Hafleti Suruç Bozova İlçeleri ile Rumkale'deki Taşınmaz Kültür Varlıkları*. Ankara: Gap İdaresi Başkanlığı, 1999.
- 11 ACUN, Sabiha - PARMAKSIZOĞLU, İsmet. *Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu*. Ankara: 1986.
- 12 AÇANAL, Hasan. *Urfa Tarihi (M.Ö. 2000 - M. S. 1400)*. Şanlıurfa: ŞURKAV Yayınları, 1997. 129 s.
- 13 AÇMA, Bülent. *Sanayileşme Perspektifinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Projesi*. Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi, 1991. 216 s. 24cm.
- 14 "Adıyaman". *Yurt Ansiklopedisi*. c. I (162-247). İstanbul: Anadolu Yayıncılık A.Ş., 1981.
- 15 *Adıyaman'da Kültür*. Adıyaman İl Kültür Müdürlüğü, 1990.
- 16 *Adıyaman'da Turizm*. Gaziantep: Adıyaman Valiliği İl Turizm Müdürlüğü, (t.y.).
- 17 *Adıyaman İl Yıllığı, 1967*. Adana: Kemal Matbaası, 1969. 144 s. 28cm.
- 18 *Adıyaman, Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, 1998. 321 s.
- 19 AĞARYILMAZ, İsmail et al. *Diyarbakır Kenti Tarihi Yapısı Sorunları ve Korunması için Temel Yaklaşımlar*. Diyarbakır: 1991.
- 20 AHUNBAY, Zeynep. "Dünya Kültür Mirası Ölçütleri Açısından Hasankeyf ve Kurtarıma Olasılıkları". *Mimarlık Dergisi*, (1999), 29-34.
- 21 AHUNBAY, Zeynep. "Hasankeyf'in Korunması/ Anıtların Taşınmasıyla İlgili Sorunlar" *GAP Bölgesinde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu, 1-5 Haziran 1998*. Ankara: 2000.
- 22 AINSWORTH, William Francis. *A Personal Narrative of the Euphrates Expedition*. Londra: 1888.
- 23 AK, Selim. *Şanlıurfa*. 3c. İstanbul: Bayrak Yayıncılık, 1988.
- 24 AKA, İsmail. "Diyarbakır'da Akkoyunlu Hakimiyeti". *Türk Kültürü*, 325, c. 28 (1990).
- 25 AKBIYIK, Abuzer - KÜRKÇÜOĞLU, Sabri -. *Folklor (Halkbilim) ve Şanlıurfa*. Şanlıurfa: Şanlıurfa Halk Oyunları Derneği, 1990.
- 26 AKBIYIK, Abuzer. *Her Yönüyle Şanlı Urfa Halk Oyunları*. [Şanlıurfa]: Altındağ, 1989. 137 s. 19cm.
- 27 AKBIYIK, Abuzer. *Şanlıurfa Halk Müziği*. Ankara: 1999.
- 28 AKBIYIK, Abuzer. *Şanlıurfa Hoyrat ve Manileri*. Şanlıurfa: Şanlıurfa Halk Oyunları Derneği, 1991.
- 29 AKBULUT, İlhan. *Diyarbakır*. İzmir: Tükelmat, 1996. 92 s. 21cm.

- 30 AKÇAY, A. *An Empirical Study on Rural Structures and Temporary-Seasonal Migration in South-Eastern Anatolia*. Unpublished P.h.D. Thesis. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, 1995.
- 31 AKÇAY, A. *Traditional Large Land Ownership and Its Transformation in Two Southeast Anatolian Villages*. Unpublished M.A. Thesis. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, 1985.
- 32 AKIN, Güntek. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki Tarihsel Ev Tiplerinde Anlam*. İstanbul: 1985.
- 33 AKIN, Güntek. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Geleneksel Mimarlığında İki Tarihsel Ev Tipi: Bindirme Kubbeli ve Tükeklikli Evler = Two Historical House Types From the Traditional Architecture of Eastern and Southeastern Anatolia: Houses with Corbeled Domes and Lantern Roofs. *Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme*. içinde (248-256). Çev: Joyce Matthews. İstanbul: Tarih Vakfı, 1996.
- 34 AKIN, Nur. "Güneydoğu'da Bir Son Nokta: Halfeti ve Birecik Barajı". *Mimarlık Dergisi*, (1999), 23-28.
- 35 AKKOYUNLU, Zahide. *Geleneksel Urfa Evlerinin Mimari Özellikleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1989.
- 36 AKMAN, Ekrem - ÖZGÜLTEKİN, Ramazan. *Dünden Bugüne Siverek*. Konya: Marifet Matbaası, 1997. 189 s. 24cm.
- 37 AKPINAR, Alişan. *Osmanlı Devleti'nde Aşiret Mektebi*. Ed: Selçuk Yaşar. İstanbul: Göçebe Yayınları, 1997. 125 s. 13,5x19,5 cm.
- 38 AKSOY, Mustafa. *Kültür Sosyolojisi Açısından Doğu Anadolu: Metodoloji, Kültür Sosyolojisi, Aile ve Aile Tipolojileri, Evlilik ve Düğün Gelenekleri, Miras, Kirvelik, Nevruz, Ocak-Ateş, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Halk Takvimine Göre Yılbaşı*. İstanbul: Tarih ve İslam Araştırma Vakfı (TİSAV), 1996. 209 s. 20cm.
- 39 AKSOY, Ömer Asım. *Gaziantep'te Eti Eserleri*. Gaziantep: Halk Fırkası Matbaası, 1934. 14 s. 27cm.
- 40 AKSOY, Ömer Asım. *Gaziantep Ağzı*. 3c. İstanbul: Türk Dil Kurumu, 1946. 20cm.
- 41 AKSOY, Ömer Asım. *Gaziantep Ağzında Atasözleri*. Ankara: [Recep Ulusoglu Basımevi], 1941. 161 s.
- 42 AKSOY, Ömer Asım. *Gaziantep Ağzında Sentaks Araştırmaları*. Gaziantep: Halk Fırkası Matbaası, 1936. 37 s.
- 43 AKSOY, Tuğba. *Şanlıurfa'da Evlenme Gelenek ve Törenleri = Marriage Traditions in Şanlıurfa*. Yüksek Lisans Tezi. Şanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 44 AKSULU, Işık - TUNÇER, Mehmet. "GAP'ta Uygulama Alanlarındaki Tarihsel Kentsel Sitlerde Yapı Stoklarının Değerlendirilmesi". *GAP'ta Teknik Hizmetler Sempozyumu içinde*. (66-151). Ankara: 1993
- 45 AKŞİT, Bahattin. "GAP'ta Sosyo-Kültürel Yapı ve Çiftçi Örgütlenmesi". In *GAP Sulama Alanlarında Çiftçi Örgütlenmesi ve Sulama Sisteminin Yönetimi*. Ed. İ. Duymaz. Friedrich Ebert Stiftung Publications, 1992.
- 46 AKŞİT, Bahattin. "Küçük Meta Üretimi, Sosyo-Kültürel Değişme ve Güneydoğu Anadolu". *Toplum ve Bilim*, c. 48/49 (1990).
- 47 AKŞİT, Bahattin et al. *Management, Operation and Maintenance of GAP Irrigation Systems; Socio-Economic Studies*. Halcrow-Dolsar-RWC Joint Venture - GAP Bölge İdaresi, 1993.
- 48 AKŞİT, Bahattin et al. *Population Movements in South-Eastern Anatolia Project Region*. Ankara: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Raporu, 1994.
- 49 AKŞİT, Bahattin et al. "Population Movements in Southeastern Anatolia: Some Findings of an Empirical Research in 1993.". *New Perspectives on Turkey*, 14, (1996), 53-74.
- 50 AKŞİT, İlhan. *Ancient Treasures of Turkey: Urfa*. İCOC (İstanbul Chamber of Commerce), 1989.
- 51 AKYÜZ, P. Gabriel. *Deyrulzafaran Manastırı'nın Tarihi*. İstanbul: Resim Matbaacılık, 1998.
- 52 AKYÜZ, P. Gabriel. "Hasankeyf ve Tarihi Köprü". *Karayolları Bülteni*, 172, c. 13 (1964), 15-24. Çev: N. Akkurt.
- 53 AKYÜZ, P. Gabriyel. *Mardin İlinin Merkezinde Civar Köylerinde ve İlçelerinde Bulunan Kiliselerin ve Manastırların Tarihi*. İstanbul: 1998.
- 54 AKYÜZ, P. Gabriel. *Nusaybin'li Mor Yakup Kilisesi ve Nusaybin Okulu MS 325*. İstanbul: Resim Matbaacılık, 1998.

- 55 ALBRECHT, G. et al. "Vorbericht Über die Untersuchungen an der Faustkeilstation Şehremuz in der Südöstlichen Türkei". *Eiszeitler und Gegenwart*, 34, (1984), 43-86.
- 56 ALGAZE, Guillermo. "A New Frontier: First Results of the Tigris-Euphrates Archaeological Reconnaissance Project, 1988". *Journal of Near Eastern Studies*, (1989), 70-241.
- 57 ALGAZE, Guillermo - ROSEN, St. A. "Early Bronze Age Urban Structure at Titris Höyük". *Anatolica*, XXV, (1999), 185-203.
- 58 ALGAZE, Guillermo - MATNEY, Timothy - PITTMAN, H. "Excavations at Titris Höyük in Southeastern Turkey: A Preliminary Report of the 1996 Season". *Anatolica*, XXIII, (1997), 61-84.
- 59 ALGAZE, Guillermo - KELLY, J. "Late EBA Urban Structure at Titris Höyük". *Anatolica*, XXII, (1996), 129-144.
- 60 ALGAZE, Guillermo - HONÇA, M. D. "Preliminary Report on the Human Skeletal Remains at Titris Höyük: 1991-1996 Seasons". *Anatolica*, XXIV, (1998), 101-142.
- 61 ALGAZE, Guillermo - MISIR, Adnan - WILKINSON, Tony J. "Şanlıurfa Museum/ University of California Excavations and Surveys at Titris Höyük, 1991: A Preliminary Report". *Anatolica*, XVIII, (1992), 33-60.
- 62 ALGAZE, Guillermo. "The Cultural Aspects of the Güneydoğu Anadolu Projesi". *Arkeoloji ve Sanat*, 3-15, c. 56/57 (1992).
- 63 ALGAZE, Guillermo. "The Tigris-Euphrates Archaeological Reconnaissance Project, 1990". In: *IX. Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (425-445). 1992.
- 64 ALGAZE, Guillermo. "The Tigris-Euphrates Archaeological Reconnaissance Project: A Preliminary Report of the 1989-1990 Seasons". *Anatolica*, c. 17 (1991), 175-240.
- 65 ALGAZE, Guillermo - ROSENBERG, Michael. "The Tigris-Euphrates Archeological Reconnaissance Project, 1990". *VIII. Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (137-161). 1991.
- 66 ALGAZE, Guillermo. "The Uruk Expansion: Cross-Cultural Exchange in Mesopotamian Civilization". *Current Anthropology*, 30, c. 5 (1989), 571-608.
- 67 ALGAZE, Guillermo - BREUNINGER, R. - KNUDSTAD, J. "Tigris-Euphrates Archaeological Reconnaissance Project: Final Report of the Birecik and Carcemish Dam Survey Areas". *Anatolica*, XX, (1994), 1-96.
- 68 ALGAZE, Guillermo. "Tigris-Euphrates Archeological Survey Project, 1988 - Dicle ve Fırat Yüzey Araştırmaları Projeleri, 1988". *VII. Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (391-403). 1990.
- 69 ALGAZE, Guillermo et al. "Titris Höyük: A Small EBA Urban Center in SE Anatolia". *Anatolica*, XXI, (1995), 13-64.
- 70 ALGIN, Semra. *Yöremizden Mutfağımıza: Urfa Mutfağı*. [Şanlıurfa]: Harran Yayınları, 1989. 188 s. 20cm.
- 71 ALIOĞLU, E. Füsün. *Geleneksel Mardin Şehir Dokusu ve Evleri Üzerine Bir Deneme = Essai sur la cité et la maison traditionnelle de Mardin*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1989.
- 72 ALIOĞLU, E. Füsün. "Mardin-Söylenceler ve Tarih". *Architect*, c. 435 (1996), 30-45.
- 73 ALKIM, H. "Gedikli (Karahöyük) Çanak-Çömleğine Toplu Bir Bakış". In: *VIII. Türk Tarih Kongresi*. (135-142). Ankara: 1979.
- 74 ALKIM, U. Bahadır. "A Subterranean Construction at Kırıskal". In: *Mansel'e Armağan*. (821-830). Ankara: 1974.
- 75 ALKIM, U. Bahadır. "Dördüncü Dönem Tilmen Höyük Kazısı (1962)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 1, c. XII (1964), 5-7.
- 76 ALKIM, U. Bahadır - ALKIM, H. "Gedikli (Karahöyük) Kazısı: Birinci Ön-rapor". *Belleten*, c. XXX (1966), 1-26.
- 77 ALKIM, U. Bahadır. *İslahiye Bölgesi 1955-1962 Yılları Arasında Yapılan Tarihi ve Arkeolojik Araştırmalar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1964.
- 78 ALKIM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları Gedikli ve Kırıskal Höyük Kazıları (1967)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XVI (1968), 5-13.

- 79 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları ve Gedikli (Karahüyük) Kazısı (1965)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 1, 2, c. XIV (1967), 79-86.
- 80 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları ve Gedikli (Karahüyük) Kazısı (1966)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XV (1968), 39-48.
- 81 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları ve Tilmen Höyük Kazısı (1963)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 1, c. XIII (1965), 5-17.
- 82 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları: Tilmen ve Gedikli Höyük Kazıları." *Türk Arkeoloji Dergisi*, 1, c. XIV (1965), 69-78.
- 83 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Çalışmaları ve Tilmen Höyük kazısı". *Belleten*, c. XXXIV (1970), 490-494.
- 84 ALKİM, U. Bahadır. "İslahiye Bölgesi Çalışmaları ve Tilmen Höyük Kazısı (1969)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XVII (1970), 29-35.
- 85 ALKİM, U. Bahadır. "Sam'ile Asitawandawa Arasındaki Yol: Amanus Bölgesi'nin Tarihi Coğrafyasına Dair Araştırmalar." *Belleten*, 95, c. XXIV (1960), 349-401.
- 86 ALKİM, U. Bahadır. "Tilmen Höyük Çalışmaları (1958-1960)". *Belleten*, 103, c. XXVI (1962), 446-500.
- 87 ALKİM, U. Bahadır. "Tilmen Höyük Kazısı ve Samsun Bölgesi Çalışmaları (1972)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XXI (1974), 23-30.
- 88 ALKİM, U. Bahadır. "Tilmen Höyük ve Samsun Bölgesi Çalışmaları (1971)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XX (1974), 5-16.
- 89 ALKİM, U. Bahadır. "Tilmen ve Kırışkal Höyük Kazıları (1971)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. XIX (1972), 39-50.
- 90 ALKİM, U. Bahadır. "Yesemek Kazısı ve İslahiye Bölgesi Araştırmaları". *Belleten*, c. XXIII (1959), 692-694.
- 91 ALKİM, U. Bahadır. *Yesemek Taşocağı ve Heykel Atelyesinde Yapılan Kazı ve Araştırmalar*. Ankara: 1974.
- 92 ALPAGUT, Berna. "The Human Skeletal Remains from Kurban Höyük". *Anatolica*, XIII, (1986), 149-174.
- 93 ALPER, Mehmet. *Urfa Mekansal Yapısı Üzerine*. 1977.
- 94 ALPER, Mehmet. "Yıkılan Kentler Yok Olan Değerler (Kutsal Şehir Urfa)". *Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87 içinde*. (120-126). 1988.
- 95 ALPTEKİN, Coşkun. "Zeng'in Urfa'yı Fethi". *Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 14, (1986), 69-79.
- 96 ALTINBILEK, G. Ç. *Çanak Çömleksiz, Neolitik Çayönü Yerleşmesi'nin Doğalcam Kazıycılarının İncelenmesi, Kazıycıların Biçimsel Özelliklerine Göre Sınıflandırılması ve İşlevlerinin Mikroskopla Kullanım İzi Analizi Yöntemi ile Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: 2000.
- 97 ALTUN, Ara. "Diyarbakır İçkale/ Kalehisar/ Eski Van Ulu Camii Kazıları ve Türkiye'de İstanbul Üniversitesi'nin Ortaçağ Kazıları". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (273-275) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 98 ALTUN, Ara. "Mardin". *Türkiye Turing Otomobil Kurumu Belleteni*, 308, c. 29 (1971), 11-15.
- 99 ALTUN, Ara. "Mardin'de İki Artuklu Medresesi". *Sanat Tarihi Yıllığı*, c. III (1970), 253-263.
- 100 ALTUN, Ara. *Mardin'de Türk Devri Mimarisi*. İstanbul: Gün Matbaası, 1971.
- 101 ALTUN, Ara. "Mardin Ulu Camii ve Çifte Minareler Üzerine Birkaç Not". *Vakıflar Dergisi*, c. IX (1971), 191-200.
- 102 ALTUNTAŞ, Yener - ŞAHİN, Yüksel - KAHVECI, Mücella. *Gazi Antep İli Halk Oyunları Kıyafetleri Teknik Çizimleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1997. 49 s. 28cm.
- 103 AMOUROUX-MOURAD, Monique. *Le Comté d'Edesse: 1098-1150*. Paris: Libr. Orientaliste Geuthner, 1988. 186 p. 29cm.
- 104 *Anadolu'da Artuklu Devri Türk Mimarisi'nin Gelişmesi*. İstanbul: Kültür Bakanlığı, 1978.

- 105 *Ancient Syriac Documents Relative to the Earliest Establishment of Christianity in Edessa and the Neighbouring Countries, from the Year After our Lord's Ascensio to the Beginning of the Fourth Century....* Ed.and trans. from Syriac by William Cureton, William Wright. London Edinburgh: Williams and Norgate, 1864.
- 106 ANDERSON, E. R. "The Armenian Sasun Cycle: Folk Epic Structure and Theme". *Revue des Etudes Armeniennes*, 13, (t.y.), 175-186.
- 107 ANDERSON, Peter A. - FORMENTI, F. "Exploring the Use of Abraded Obsidian 'Çayönü Tools' Using Experimentation, Optical and SEM Microscopy, and EDA Analysis". In: *Archaeometry 94 (an International Symposium Held at Ankara, May 1994)*. Eds: Demirci, A. M. Özer, G. D. Summers. (553-566). Ankara: TÜBİTAK, 1996.
- 108 ANDERSSON, Stefan. *Asurlar*. Çev: Erol Sever. İstanbul: Kaynak Yayınları, 1996. 13,5x19,5 cm.
- 109 ANDREWS, Peter A. - BENINGHAUS, Rüdiger. *Ethnic Groups in the Republic of Turkey*. Wiesbaden: L. Reichert, 1989. 659 p. 24cm.
- 110 ANSAY, Sabri Şakir. *Gaziantep Büyükleri: Beşyüz Elli Yıllık Alim ve Şairleri*. Gaziantep: Halk Fırkası Matbaası, 1934. 191 s.
- 111 ANSCHÜTZ, Helga - HARB, Paul. *Christen im Vorderen Orient. Kirchen, Ursprünge, Verbreitung : Eine Dokumentation*. Hamburg: Deutsches Orient-Institut, 1985. 167 p. 30cm.
- 112 ANSCHÜTZ, Helga. "Christentum und Islam. Die Syrischen Christen im Tur 'Abdin (Südostrükei)". In: *Renaissance des Islams*. (55-96) M. Fitzgerald, A. T. Khoury, W. Wanzura. Graz: 1980.
- 113 ANSCHÜTZ, Helga. "Der heutige Situation der westsyrischen Christen (Jakobiten) im Tur'Abdin im Südoosten der Türkei". *Ostkirchliche Studien*, 2-3, c. 16 (1967), 150-199.
- 114 ANSCHÜTZ, Helga. *Die syrischen Christen vom Tur 'Abdin: Eine altchristliche Bevölkerungsgruppe zwischen Beharrung, Stagnation und Auflösung*. Würzburg: Augustinus Verlag, 1984. 258 S. 23cm.
- 115 ANSCHÜTZ, Helga. "Einige Ortschaften des Tur'Abdin im Südoosten der Türkei als Beispiele gegenwertiger und historischer Bedeutung". *Zeitschrift der Deutsche Morgenlandische Gesellschaft*, c. Suppl. III, 1 (1977), 179-193.
- 116 ANSCHÜTZ, Helga. "Zur Gegenwartslage der Syrischen Christen im Tur'Abdin, im Hakkarigebiet und im Iran". *Zeitschrift der Deutsche Morgenlandische Gesellschaft*, c. 119 (Suppl. I) (1969), 483-510.
- 117 "Antep" in *Hazreti Ömer Tarafından Fethi: Manzum Tarihi Bir Efsane*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1959. 32 s. 20cm.
- 118 APREM, Mar. *Western Missions Among Assyrians*. Kerala: Mar Narsai Press, 1982. 151 p. 19cm.
- 119 ARAS, Ali. *Güneydoğu Anadolu'da Arazi Mülkiyeti ve İşletme Şekilleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, 1956.
- 120 ARIK, Oluş R. "Hasankeyf Kurtarılmalı". *Sanat*, 2, (1993), 17-41.
- 121 ARIK, Oluş R. "Mardin". *Ülkü Dergisi*, 10, c. 1 (1942), 12-16.
- 122 ARIKAN, B. *Descriptive Analyses of Inter-Provincial Migration: The GAP Region, 1975-1980 and 1980-1985*. Unpublished M.A. Thesis. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Şehir Planlaması Bölümü, 1994.
- 123 ARIKAN, Osman. *Doğu Bölgesi'nin Sanayileşmesi*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yay., 1973. 124 s.
- 124 ARIMURA, M. et al. "A New Neolithic Settlement in the Urfa Region: Akarçay Tepe, 1999". *Anatolia Antiqua*, IX, (2000), 227-256.
- 125 ARMALAH, Ishaq - KARATAŞ, Turhan. *Türkiye Mezopotamyası'ndan Mardin: (Merde, Marde)*. İŖeç: Nsibin Yayınevi, 1993. 39 s. 21cm.
- 126 ARSEBÜK, G. - MELLINK, M. J. - SCHIRMER, W. *Light on the Top of the Black Hill. Studies Presented to Halet Çambel*. İstanbul: Ege Yayınları, 1998.
- 127 ARSLAN, Rıfki. *Diyarbakır'da Toprakta Mülkiyet Rejimleri ve Toplumsal Değişme: Oniki Yerleşme Ünitesi*. Diyarbakır: Diyarbakır Tarihçe, Kültür ve Yardımlaşma Vakfı, 1992. 256 s. 25cm.
- 128 ARSLAN, Rıfki. *Diyarbakır ve Çevresinde Şehirleşme Hareketleri*. Ankara: Aşlımlar Matbaası, 1979. 129 s. 24cm.
- 129 ARTUK, İbrahim. *Artuk Oğulları Sikkeleri*. İstanbul: Sumer Kitabevi, 1993. 148 s. 24cm.

- 130 ARTUK, İbrahim. *Denizcibaşı Defnesi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1966. 149 s. 24cm.
- 131 ARTUK, İbrahim. "Diyarbakır ve Mardin'in Bazı Önemli Yapıları". *İÜEF Tarih Enstitüsü Dergisi*, c. 2 (1971), 65-74.
- 132 ARTUK, İbrahim. "Mardin'de Akkoyunlu Hamza'nın Mezarı". *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, c. 1 (1970), 9-157.
- 133 ARTUK, İbrahim. "Mardin'de Akkoyunlu Uzun Hasan'ın Mezarı". *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, c. 1 (1970), 157-159.
- 134 ARTUK, İbrahim. *Mardin Artukoğulları Tarihi*. İstanbul: Gençler Basımevi, 1944.
- 135 ARTUK, İbrahim. "Mardin Zinciriye Medresesi ve Banisi". *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, c. III (1944), 191-200.
- 136 ASLANAPA, Oktay. "Die Ausgrabung des Palates von Diyarbakır (15.Sept.- 1.Oct.1961 - 15. Sept.- 27.Sept.1962)". In: *Atti del secondo Congresso Internazionale di Arte Turca, Venezia 1963*. (13-29). Napoli: 1965.
- 137 ASLANAPA, Oktay. "Diyarbakır Kazısı'ndan İlk Rapor (1961)". *Türk Arkeoloji Dergisi*, 2, c. 11 (1962), 10-18.
- 138 ASSAULENKO, Alexej von - DÖRNER, Friedrich K. *Kommagene: Ein wiederentdecktes Königreich*. 3. verbesserte Auflage. Böblingen: Codex Verlag, 1971.
- 139 *Assistance for Urban-Rural Integration and Community Programmes in Halfeti-Şanlıurfa: Project Scope and First Year Progress Report*. Ankara: Southeastern Anatolia Project (GAP) Regional Development Administration, 1998.
- 140 ATACAN, M. Ş. *Birecik-Şanlıurfa İmar Planı Araştırması Kasım-1995*. Birecik: 1995.
- 141 ATACAN, S. Erkan. *Geleneksel Gaziantep Evleri Plan ve Form Özellikleri*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1996.
- 142 ATAKURT, Mithat. *Urfa Folklorundan Bir Demet*. Ankara: İl. Erkek Sanat Enstitüsü Matbaacılık Bölümü, 1989. 79 s. 20cm.
- 143 ATALAR, Ali. *Gaziantep Folklorü*. Gaziantep: Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası, 1985. 20cm.
- 144 ATALAR, Ali. *Gaziantep Kültüründe Oyun*. [Gaziantep]: Gaziantep Büyük Şehir Belediyesi, 1991. 60 p. 20cm.
- 145 ATALAY, Ömer. *Süirt Tarihi*. İstanbul: Çeltüt Basımevi, 1946.
- 146 ATASOY, Sabine. *Die Wochenschrift "Peyman": (Diyarbakır 1909)*. Magisterarbeit. Hamburg: 1995. 184 S.
- 147 ATAÜZ, Sevil et al. *GAP Kültürel Gelişim Projesi (III)*. Ankara: 1994.
- 148 ATILLA, N. *Güneydoğu'da Yerleşik Türkmenlerle Göçebe Türkmenler Arasında Sosyal Yapı Farklılıkları*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, 1968.
- 149 ATMAN, Sabri. *Asurlar - Süryaniler*. İstanbul: Kaynak Yayınları, 1997. 152 s. 13,5x19,5 cm.
- 150 *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur Roms im Spiegel der neueren Forschung. Teil II, Principat : Band 9 : Politische Geschichte : Provinzen und Randwölker : Mesopotamien, Armenien, Iran, Südarabien, Rom und der ferne Osten*. Ed: Hildegard Temporini. Berlin New York: De Gruyter, 1999. 39 S. 24cm.
- 151 AUGÉ, C. - DAVESNE, A. - ERGEÇ, Rıfât. "Le Début des Tétradrachmes d'Athènes du "Nouveau Style": Un Trésor Trouvé pres de Gaziantep en 1994". *Anatolia Antiqua*, V, (1997), 45-82.
- 152 AUGIN, Zeynep - FREEMAN, David M. "Local Irrigation Organization in Turkey's Southeast Anatolia Project (GAP): A Proposal". *Water International*, 2, c. 24 (1999), 95-103.
- 153 AURENCHE, Olivier - CALLEY, Sylvie - SADLER, Serge. "L'Architecture de l'Anatolie du Sud-Est au Néolithique Acéramique". *Anatolica*, XV, (1988), 1-24.
- 154 AURENCHE, Olivier. "La Tradition Architecturale dans les Hautes Vallées du Tigre et de l'Euphrate aux VII-VII Millénaires". *Archéologie au Levant*, (1982), 69-78.
- 155 AVCI, İlhan. "Barajlar Çevre ve İhsu Barajı". *Mimarlık Dergisi*, (1999), 35-38.

- 156 AY, Eyyüp. *Mardin Bölgesi Zergan Çayı ve Çevresi Arkeolojik Değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- 157 AY, Işın. "Geçmişte Mardin". *Ulus Sesi*, c. 4 (1953).
- 158 AYATAÇ, Mustafa. *Peygamberler Şehri Urfa*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat, 1988. 146 s. 20cm.
- 159 AYAZ, Ahmet. "Başlangıçtan 1516 Senesine Kadar Antep Bölgesi Tarihine Toplu Bir Bakış". *Yöre Dergisi*, (1991), 28-31.
- 160 AYAZ, Ahmet. "Tilbaşar Kalesi'nin Tarihçesi". *Yöre Dergisi*, 35, c. 3 (1990).
- 161 AYBEK, Ömer Faruk. *Otuzuncu Yılında Gerger: (Aldüs)*. Acar Matbaacılık, 1988.
- 162 AYDIN, Gabriel. *Deyr'ulzafaran, Antakya Süryani Ortodoks Kilisesi Eski Patrikhane Merkezi*. Bar-Hebraeus Verlag, 1988.
- 163 AYDIN, Suavi. *Mardin: Aşiret-Cemaat-Devlet*. İstanbul: Tarih Vakfı, 2000.
- 164 AYDIN, Z. *Aspects of Rural Development in Southeastern Turkey: The Household Economy in Gısgıs and Kalhana*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Durham University, 1986.
- 165 BABELON, Ernest. *Les Rois de Syrie, d'Arménie, et de Commagène*. Corp. author: Bibliothèque nationale (France). Département des médailles et antiques. 2v. Paris: C. Rollin & Feuardent, 1890. 268 p. 28cm.
- 166 BACHMANN, H. G. "Zum Kenntnisstand der frühen Metallurgie in Asia Minor". In: *Vom Halys zum Euphrat*. (15-24) Eds. U. Magen, M. Rashad. Münster: Ugarit-Verlag, 1996.
- 167 BADEMLİ, Raşit Raci. *Distorted and Lower Forms of Capitalist Industrial Production in Underdeveloped Countries: Contemporary Artisan Shops and Workshops in Eskişehir and Gaziantep, Turkey*. P.h.D. thesis. Boston: Massachusetts Institute of Technology.; Dept. of Urban Studies and Planning, 1977. 433 leaves 23cm.
- 168 BAĞIŞ, Ali İhsan. *GAP, Güneydoğu Anadolu Projesi. 1. Urfa-Harran Kalkınma Sempozyumu, 22-25 Nisan, 1987, Şanlıurfa*. Ankara: Türkiye Zırai Donatım Kurumu, 1988. 658 s. 24cm.
- 169 BAĞIŞ, Ali İhsan. *The Cradle of Civilisation Regenerated*. İstanbul: Gelişim Yayınları, 1989. 242 s. 32cm.
- 170 BALAMAN, A. L. "Güneydoğu Anadolu'da "Berder Ailesi"". *TFA*, 307, 7221 f., c. 16 (1975).
- 171 BALİN, Remzi. *Diyarbakır: Tarihçe, Eski Eserler, Coğrafya, İlçeler, Kültür, Yetiştirdiği Adamlar*. İstanbul: Acar Matbaası, 1966.
- 172 BANSE, Ewald. *Im Osten Mesopotamiens : Baradûd - Mossul - Mardin 1908; mit 13 Originalaufnahmen und Skizzen und 1 Routenkarte*. 1912. 29 S.
- 173 BARLAS, Uğuroğ. *Gaziantep Basın Tarihi: 100. Yıl*. [Gaziantep]: Gaziantep Kültür Demeği, 1971. 100 s. 20cm.
- 174 BARLAS, Uğuroğ. *Gaziantep Tıp Fakültesi Tarihi ve Azınlık Okulları*. [Gaziantep]: Gaziantep Kültür Demeği, 1971. 72 s. 20cm.
- 175 BARTL, Karin - HAUSER, Stefan. *Continuity and Change in Northern Mesopotamia from the Hellenistic to the Early Islamic Period: Proceedings of a Colloquium Held at the Seminar für Vorderasiatische Altertumskunde, Freie Universität Berlin, 6th - 9th April, 1994*. Berlin: Reimer, 1996.
- 176 BAŞÇILAR, Seyfeddin - KIDEYS, Hafız Kamil. *Kilis Üzerine Şiirler*. Ankara: Kilis Kültür Demeği, 1994. 106 s. 20cm.
- 177 BASILE, Nikitine. *Les Kurdes: Etude Sociologique et Historique*. Paris: Imprimerie Nationale, 1956. 360 p. 24cm.
- 178 BAŞGELEN, Nezih - ERGEÇ, Rifat. *Belkıs/Zeuğma Halfeti Rumkale: A Last Look at History*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2000.
- 179 BAŞGELEN, Nezih. *Havadan Nemrut: From The Air*. Arkeoloji ve Sanat, (t.y.).
- 180 BAŞGELEN, Nezih. *Havadan Zeugma: From The Air*. Arkeoloji ve Sanat, 2000.
- 181 BATES, D. G. *Nomads and Farmers: A Study of the Yörük of Southeastern Turkey*. Ann Arbor, 1973.

- 182 BATES, D. G. - TEKİN, M. E. "Shepherd Becomes Farmer. A Study of Sedentarization and Social Change in Southeastern Turkey". In: *Turkey: Geographic and Social Changes*. (92-133). Eds: P. Bendict, E. Tülmertekin, F. Mansur. Leiden: 1974.
- 183 BATES, D. G. "Yörük Settlement in Southeast Turkey". In: *When Nomads Settle: Processes of Sedentarization as Adaptation and Response*. (124-139) Ed: P. C. Salzman. New York: 1980.
- 184 *Batman, Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü, 1999. 321 s. 29cm.
- 185 BAYAR, Siret. *Mardin Artuk Devleti*. Mardin: 1959.
- 186 BAYAR, Siret. *Mardin Artuk Devleti'nin Son Günleri ve Aksak Timur'un Mardin Seferleri*. Mardin: Ulus Sesi Basımevi, 1949.
- 187 BAYAR, Siret. *Mardin Tarihinden Bir Ötük: Yumna Hatun*. 1948.
- 188 BAYBURTOĞLU, İnci. *Mardin Kızıltepe Definesi*. İstanbul: İstanbul Matbaası, 1962.
- 189 BAYBÜRA, Abdülkerim. *Mardin Süryanilerinin Dini Yaşayışları*. Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 1993.
- 190 BAYKAL, Kazım - SAVCI, Süleyman. *Diyarbakır Şehri*. Diyarbakır: Diyarbakır Basımevi, 1942.
- 191 BAYKAL, Kazım. "Osmanlı Padişahı Mehmet VI'nin Diyarbakır Eyaleti için Fermanı". *Karacadağ*, c. 38 (1941), 218-221.
- 192 BAYRAM, Sadi. *Güneydoğu Anadolu'da Proto-Türk İzleri: Mukaddes Kitaplara Göre Hz. Nuh'un Gemisi*. Ankara: Azerbeycan Kültür Derneği, 1988.
- 193 BAYRI- BAYKAN, S. - ROODENBERG, J. J. - WILKINSON, Tony J. "Surveys and Soundings at Kumartepe: An Interim Report". *Anatolica*, XI, (1984), 1-16.
- 194 BEAUMONT, P. "Agricultural and Environmental Changes in the Upper Euphrates Catchment of Turkey and Syria and their Political and Economic Implications". *Applied Geography*, 2, c. 16 (1996), 137.
- 195 BECKER, H. - BEHM-BLANCKE, Manfred R. "Hasek Höyük: Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen der Jahre 1978-1980." *Istanbul Mitteilungen*, c. 31 (1981), 5-150. Beteiligt: H. Becker.
- 196 BEĞENÇ, Cahit. *Diyarbakır ve Raman*. Ankara: Ulus Basımevi, 1949. 94 s. 20cm.
- 197 BEHM-BLANCKE, Manfred R. - MANFRED, Robert. *Hasek Höyük: Naturwissenschaftliche Untersuchungen und lithische Industrie*. Tübingen: Wasmuth, 1992. 260 S. 32cm.
- 198 BEKE, Emily A. *Jacob's Flight; or, a Pilgrimage to Harran, and Thence in the Patriarch's Footstep into the Promised Land* .... London: Longman, 1865. 360 p. 19cm.
- 199 BEKLEYEN, A. *Eski Diyarbakır Evlerinin Kitlese Biçimlenmesini Etkileyen Asıl Etmenlerin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1995.
- 200 "Belkis / Zeugma". *Arkeoloji ve Sanat*, 98, (2000).
- 201 *Belkis/Zeugma is Still Alive*. Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., 2000.
- 202 BELLINGER, Alfred R. - WELLES, Charles B. - MINNS, Ellis H. *A Third-Century Contract of Sale from Edessa in Osrhoene*. New Haven: Yale University Press, 1934. 134 p. 26cm.
- 203 BENGİSU, Mustafa. *Urfa İlinin Coğrafyası*. Garanti Matbaası, 1968. 114 s. 23cm.
- 204 BERCHEM, Max van - STRZYGOWSKI, Josef - BELL, Gertrude L. *Amida: Matériaux Pour l'Épigraphie et l'Histoire Musulmane du Diyar-bekr*. Heidelberg: Carl Winter, 1910. 392 p. 34cm.
- 205 BERCHEM, Max van. *Beiträge zur Kunstgeschichte des Mittelalters von Nordmesopotamien, Hellas und dem Abendlande*. Heidelberg: C. Winter, 1910. 34cm.
- 206 BERCHEM, Max van - LEHMANN-HAUPT, Ferdinand C. *Materialien zur älteren Geschichte Armeniens und Mesopotamiens*. Nendeln: Kraus Reprint, 1970. 183 S. 25cm.
- 207 BEŞİKÇİ, İsmail. *Doğu'da Değişim ve Yapısal Sorunlar*. Ankara: 1969. 255 s.
- 208 BEŞİKÇİ, İsmail. *Doğu'da Değişim ve Yapısal Sorunlar; Göçebe Alikan Aşireti*. [Ankara]: Doğan Yayınevi, 1969. 255 s.
- 209 BEŞİKÇİ, İsmail. *Doğu Anadolu'da Sosyal ve Siyasal Değişmeye Etki Eden Dinamikler*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları, 1969. 440 s.

- 210 BEŞİKÇİ, İsmail. *Doğu Anadolu'nun Düzeni. Sosyo-Ekonomik ve Etnik Temeller*. 2. Basım. Ankara: E Yayınları, 1970. 23cm.
- 211 BEŞİKÇİ, İsmail. *Kendini Keşfeden Ulus, Kürtler*. Ankara: Yurt Kitap, 1993.
- 212 BEYER-HONÇA, Mary D. *The Early Neolithic Mortuary Remains from Çayönü: Biological and Social Aspects of Living and Dying in a Village Community*. Unpublished P.h.D. Thesis. Indiana Indiana University, 1995. 305 leaves.
- 213 BEYLÖT, Robert - DESREUMAUX, Alain - PALMER, Andrew. *Histoire du Roi Abgar et de Jésus*. Paris: Brepols, 1993. 184 p. 19cm.
- 214 BEYSANOĞLU, Şevket. *Anıtları ve Kitabeleri ile Diyarbakır Tarihi*. 2c. Ankara: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, 1996.
- 215 BEYSANOĞLU, Şevket. *Basın ve Yayın Dünyamız Diyarbakır: Diyarbakır Gazeteciliğinin 100üncü Yıl Dönümü Nedeniyle*. Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret. 1970. 63 s. 23,5cm.
- 216 BEYSANOĞLU, Şevket. *Bütün Cepheleriyle Diyarbakır*. İstanbul: Şehir Matbaası, 1963. 146 s. 23cm.
- 217 BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakır: Müze Şehir*. İstanbul: Yapı Kredi, 1999.
- 218 BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakır Ağzı*. Ankara: Diyarbakır Halkevi, 1966.
- 219 BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakır Folklorunda Gelenekler-Görenekler-Adet ve İnanmalar*. Ankara: Folklor Araştırma Kurumu, 1995.
- 220 BEYSANOĞLU, Şevket - TURHAN, Salih - DÖKMETAŞ, Kubilay. *Diyarbakır Musiki Folkloru*. Ankara: [Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Yayınları], 1996. 205 s. 28cm.
- 221 BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakırım*. Ankara: Doruk Matbaası, 1982. 24cm.
- 222 BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakırlı Fikir ve Sanat Adamları*. Yeni ilavelerle 2. Baskı. Ankara: San Matbaası, 1996. 24cm.
- 223 BEYSANOĞLU, Şevket. "Kanuni Devrinde Arnid (Diyarbakır) Şehri" *Beşinci Milletlerarası Türkoloji Kongresi Bildirileri 23-28.IX.1985 içinde*. (139-154). İstanbul: 1985.
- 224 BEYSANOĞLU, Şevket. *Kısaltılmış Diyarbakır Tarihi ve Abideleri*. İstanbul: Şehir Matbaası, 1963.
- 225 BEYSANOĞLU, Şevket. *Kültürümüzde Diyarbakır*. Ankara: Ziya Gökalp Derneği, 1992. 215 s. 25cm.
- 226 BIÇAKÇI, E. "Çayönü House Models and a Reconstruction Attempt for the Cell-Plan Buildings", *Halet Çambel için Prehistorya Yazıları* içinde (79-100). İstanbul: Graphis Yayınları, 1995.
- 227 BİLGE, Yakup. *Süryaniler Anadolu'nun Solan Rengi*. İstanbul: Yeryüzü Yayınları, 1996. 127 s. 13,5x19,5 cm.
- 228 "1990 Yılı Harran Kazı ve Restorasyon Çalışmaları". *XIII. Kazı Sonuçları Toplantısı II içinde*. (423-442), 1992.
- 229 "1990 Yılı Şanlıurfa Harran Ovası Yüzev Araştırması". *IX. Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (461-477), 1992.
- 230 *1999-2010 Gap Entegre Planı ve Uygulama Programı (Gap-2010 Planı) Taslağı*. Ankara: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1998.
- 231 BİRCAN, İsmail. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Kadınların Beceri ve Gelir Düzeylerinin Yükseltilmesi*. [Ankara]: UNICEF/Türkiye, 1992. 158 s. 23cm.
- 232 BİZBİRLİK, Alpay. *16.Yüzyıl Ortalarında Diyarbekir Beylerbeyliği'nde Vakıflar*. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 233 *Birecik*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1996.
- 234 "Birecik Evleri". *Kültür ve Sanat Dergisi*, c. 14 (1992), 56-59.
- 235 BLACK, Matthew. *Rabbula of Edessa and the Peshitta*. Manchester: John Rylands Library, Manchester University Press, 1951. 210 p. 27cm.
- 236 BLAU, Joyce. "Chronique de la Sociologie Kurde". *L'Afrique et l'Asie*, 43, (1958), 57-66.
- 237 BLAYLOCK, S. R. - FRENCH, David H. - SUMMERS, G. D. "The Adıyaman Survey: An Interim Report". *Anatolian Studies*, 40, (1990), 81-135.

- 238 BLUM, Georg G. *Rabbula von Edessa; der Christ, der Bischof, der Theologe*. Louvain: Secrétariat du Corpus SCO, Waversebaan 49, 1969. 218 S. 25cm.
- 239 BOESCHOTEN, Hendrik - VAN BRUINSEN, Martin. *Evlîya Çelebi in Diyarbakır: The Relevant Section in the Seyahatname*. 1988.
- 240 BORAZAN, Metin - ÇALICI, Kadir. *Açık Hava Müzesi Adıyaman*. 1999.
- 241 BOSTAN, İdris. "Birecik". *TDV İslam Ansiklopedisi*, c. VI (187-189). İstanbul: 1992.
- 242 BOSTANCI, Erver. "A New Research on the Paleoanthropological, Prehistoric and Quaternary Problems of the Adıyaman Province in the South-East Anatolia". *Belleten Dergisi*, c. XXXVIII (1970), 361-377.
- 243 BOURGUIGNON, Laurance - KUZUCUOĞLU, Cathérine. "Les Occupations Préhistoriques de la Moyenne Vallée de l'Euphrate du Nord de Belkıs: Etudes Géomorphologiques et Archéologiques: Premier Résultats". *Anatolia Antiqua*, VIII, (1999), 265-284.
- 244 BOZARSLAN, M. Emin. *Doğu'nun Sorunları*. Diyarbakır: Şafak, 1966.
- 245 BOZGEYİK, Burhan. *Her Yönüyle Gaziantep: Tarih, Kültür, Folklor*. Gaziantep: Şehit Kamil Belediyesi, 1997.
- 246 BRAIDWOOD, L. *Prehistoric Village Archeology in South-Eastern Turkey*. Ed: Robert Braidwood. Oxford: British Archeological Reports, International Series, 1982. 138 p.
- 247 BRAIDWOOD, L. - BRAIDWOOD, Robert J. "Prelude to the Appearance of Village-Farming Communities in Southwestern Anatolia". In: *Aspects of Change and Cultural Development. Essays in Honor of Machteld Mellink*. Eds. V. Canby, E. Porada. Wisconsin: University of Wisconsin, 1986.
- 248 BRAIDWOOD, Robert J. et al. "Beginnings of Village-Farming Communities in Southeastern Turkey". *Proc. Nat. Acad. Sci.*, 6, c. 68 (1971), 1236-1240.
- 249 BRAIDWOOD, Robert J. - ÇAMBEL, Halet - WATSON, P. J. "Çayönü Kazısı 1981 Yılı Çalışmaları". *Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. c. IV (9-24). Ankara: 1982.
- 250 BRAIDWOOD, Robert J. "Further Thoughts Concerning the Appearance of Village-Farming Communities East of the Euphrates". *IX. Türk Tarih Kongresi. (Kongreye Sunulan Bildiriler) içinde*. (23-28). 1986.
- 251 BRAIDWOOD, Robert J. - ÇAMBEL, Halet - WATSON, P. J. "Prehistoric Investigations in Southeastern Turkey". *Science*, 164, (1969), 1275-1276.
- 252 BRENIQUET, Catherine. *La Disparition de la Culture de Halaf: Les Origines de la Culture d'Obeid dans le Nord de la Mésopotamie*. Paris: Editions Recherche sur les Civilisations, 1996. 213 p. 30cm.
- 253 BRETSCHNEIDER, Joachim. *Architekturmodelle in Vorderasien und der östlichen Ägäis vom Neolithikum bis in das 1. Jahrtausend: Phänomene in der Kleinkunst am Beispielen aus Mesopotamien, dem Iran, Anatolien, Syrien, der Levante und dem ägäischen Raum unter besonderer Berücksichtigung der bau- und der religionsgeschichtlichen Aspekte*. Originally presented as the author's thesis (doctoral)–Universität Münster (Westfalen), Neukirchen-Vluyn Kevelaer: Neukirchener Verlag Butzon & Bercker, 1991. 260 p. 25cm.
- 254 BRICE, W. - LLOYD, Seton. "Harran". *Anatolian Studies*, c. I (1951), 77-111.
- 255 BUCKINGHAM, James Silk. *Travels in Mesopotamia*. London: 1827.
- 256 BUFFA, Adolphe. *La Légende d'Abgar et les Origines de l'Eglise d'Édesse, Etude Historique et Critique*. Genève: J. G. Fick, 1893. 109 p.
- 257 BUITENHUIS, H. "Preliminary Report on the Faunal Remains of Hayaz Höyük from the 1979-1983 Seasons". *Anatolica*, XII, (1985), 61-74.
- 258 BULUT, L. "Samsat Ortaçağ Sgrafitto ve Champlévé Seramikleri". *Prof. Şerare Yetkin Anısına Çini Yazıları* içinde (31-46) Ed: Y. Demiriz. İstanbul: 1996.
- 259 BURKITT, Francis C. *Euphemia and the Goth: A Legendary Tale from Edessa, with the Acts of Martyrdom of the Confessors of Edessa (Shoma, Guria, and Habbib) and an Appendix Containing the Merchant of Harran*. Amsterdam: Philopress, 1981.
- 260 CAFEROĞLU, Ahmet. *Güney Doğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar: Malatya, Elâzığ, Tunceli, Gaziantep ve Mırsın Vilâyetleri Ağızları*. 2. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1995. 318 s. 24cm.

- 261 CAHEN, C. "Le Diyar Bakr au Temps des Premiers Artukides". *Journal Asiatique*, 227, (1935), 219-276.
- 262 CAM, Nusret. *Gaziantep Boyacı Camii*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1990.
- 263 CAM, Nusret. *Gaziantep Şeyh Fethullah Külliyesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1989.
- 264 CANBEYOĞLU, Nurten. *Search on Mardin from Ottoman Empire to Nowadays*. Ankara: 1992.
- 265 CANEVA, I. "Early Villages in Southeastern Turkey: New Research in the Çayönü Area." *Studi Micenei ed Egeo-Anatolici*, c. XXX (1992), 121-142.
- 266 CANEVA, I. - DAVIS, M. - ÖZDOĞAN, Mehmet. "Geo-Archeology in the Northern Diyarbakır Region". *Bulletin of the Middle Eastern Culture Center*, c. 7 (1993), 161-168.
- 267 CANEVA, I. - LEMORINI, C. - ZAMPETTI, D. *Lithic Technology and Functionality Through Time and Space at Çayönü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., 1997.
- 268 CARRIERE, Auguste. *La Légende d'Abgar dans l'Histoire de Moïse de Khoren*. Paris: Imprimerie Nationale, 1895.
- 269 CARTER, E. - PARKER, A. "Pots, People and the Archeology of Death in Northern Syria and Southern Anatolia in the Latter Half of the Third Millenium B.C.". In: *The Archeology of Death in the Ancient Near East* (96-116). Oxford: 1995.
- 270 *Catalogue of an Exhibition of Coins from the « Mardin » Hoard of Byzantine Folles*. Birmingham: University of Birmingham, 1977. 21cm.
- 271 CAUVIN, J. "La Néolithisation de la Turquie du Sud-Est dans son Contexte Proche-Oriental". *Anatolica*, XV, (1988), 69-80.
- 272 CELKAN, H. Y. *Kilis'deki Türbeler, Adaklar ve Tarikatlar*. Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Kürsüsü, 1967.
- 273 CENGİZ, Tuba. *Diyarbakır Eski Suriçi ve Sürdüşü Evlerinde Etmenler-Kullanıcı Gereksinimi-Tasarım İlişkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993.
- 274 "Cenub-i Şarki Vilayetlerimizden Mardin". *Kanunusani*, 132, (1928).
- 275 CHESNEY, Colonel. *Expedition for the Survey of the Rivers Euphrates and Tigris, I*. London: 1850.
- 276 CİZİRİ, Şerefhan. *Anadolu'dan Mezopotamya'ya Tarih ve Uygurluk*. Ed: İlhan Akalın. Ankara: Doruk Yayıncılık, 1997. 172 s. 13,5x19,5 cm.
- 277 CLASON, A. T. "The Bone and Antler Objects of Hayaz Höyük". *Anatolica*, XII, (1985), 43-60.
- 278 COWLEY, Arthur E. *Date of the Hittite Hieroglyphic Inscriptions of Carchemish: British Academy, London. Proceedings of the British Academy, 1928*. London: H. Milford, 1928. 26cm.
- 279 CROW, J. G. - FRENCH, David H. *New Research on the Euphrates Frontier in Turkey*. Oxford: British Archeological Report, 1980.
- 280 CUINET, Vital. *La Turquie d'Asie, Géographie Administrative Statistique Descriptive et Raisonnée de Chaque Province de l'Asie Mineure*. Paris: 1891.
- 281 *Cumhuriyetin 15inci Yılında Diyarbakır*. [Diyarbakır]: [Diyarbakır Matbaası], 1938. 111 s.
- 282 *Cumhuriyetin 50.Yılında Mardin İl Yıllığı*. Ankara: 1973.
- 283 ÇAĞLAYAN, Aziz. *Adıyaman Tarihi*. Adıyaman: Deniz Matbaası, 1967.
- 284 ÇAMBEL, Halet ve diğerleri. *1985 Yılı Çayönü Kazısı*. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde. Ankara: 1986.
- 285 ÇAMBEL, Halet ve diğerleri. "1984 Yılı Çayönü Kazısı: Kazı Sonuçları Toplantısı." c. VII (37-52). Ankara: 1985.
- 286 ÇAMBEL, Halet - BRAIDWOOD, Robert J. - ÖZDOĞAN, Mehmet. "1988 yılı Çayönü Kazıları". *Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. c. XI (1) (59-79). Ankara: 1989.
- 287 ÇAMBEL, Halet ve diğerleri. "1987 Yılı Çayönü Kazıları". *Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. c. X (37-56). Ankara: 1988.
- 288 ÇAMBEL, Halet. *Çayönü Kan Analizleri ile İlgili İlk Buluntular: Arkeometri Sonuçları Toplantısı*. 1986.

- 289 ÇAMBEL, Halet. "Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmalarının Kültür Tarihi Bakımından Önemi". *Türk Tarih Kurumu Konferansları içinde*. (25-40). Ankara: 1973.
- 290 ÇAMBEL, Halet - BRAIDWOOD, Robert J. *İstanbul ve Chicago Üniversiteleri Karma Projesi Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmaları = The Joint Istanbul-Chicago Universities' Prehistoric Research in Southeastern Anatolia*. İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1981. 31 cm.
- 291 ÇAMBEL, Halet - BRAIDWOOD, Robert J. *Prehistoric Research in Southern Anatolia*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1980.
- 292 ÇAMBEL, Halet. "The Southeast Anatolian Prehistoric Project and Its Significance for Culture History". *Belleten*, c. XXXVIII (1974), 361-377.
- 293 ÇAVAZ, A. "Barak Folkloru". *FD*, 55, (1983), 31-46. İstanbul.
- 294 ÇAVLI, Yıldırım. "Dinlerin Kavşak Noktası: Midyat". *Hürriyet*, (1983).
- 295 ÇAY, Abdulhaluk. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Kültürel Yapısı*. İstanbul: Turan Kültür Vakfı, 1994. 57 s. 20cm.
- 296 ÇELİK, Mehmet. *Süryani Tarihi-I*. İstanbul: Ayraç Yayın Evi, 1996. 350 s. 13,5x19,5 cm.
- 297 ÇELİK, Mehmet - ORUNDAŞ, İkal - ŞAHİN, Sedat. *Yaşayan Tarih Mardin*. İstanbul: Mardin Valiliği, (t.y.).
- 298 ÇERME, Tomas. "Ebül'ula Mardin I-II". *Vuslat*, c. 125 (1996), 8-9.
- 299 ÇERME, Tomas. "Mardin Surp Hovsep Ermeni Katolik Kilisesi Tarihçesi". *Vuslat*, c. 134-135 (1997), 14-15.
- 300 ÇERME, Vartanuş A. "Ermeni Katolik Kilisesi'nin Kurucularından Mardin'li Melkon Tazbazyan'ın Hayatı". *Tarih ve Toplum*, c. 184 (1999), 35-43.
- 301 ÇETİN, F. Demet. *Çevresel Emenlerin Eski Diyarbakır Konut Mimarisine Etkileri ve Bu Sonuçlara Bağlı Olarak Yeni Yapılar için Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993.
- 302 ÇETİN, F. Demet - KEJANLI, D. Türkan. *Diyarbakır Eski Konut Dokusunda Gelenekten Geleceğe Yönelik Tasarım Önerileri: Diyarbakır İli Değerlendirme Araştırması*. İstanbul: 1996.
- 303 ÇETİN, F. Demet - GÜNELİ, Zülküf - ORAL, İclal. "Organize Turizm Atılımlarıyla Engellenecek Tarihi Çevre Kirliliği ve Diyarbakır Sur İçi Örneği". *Türkiye'de 19. Dünya Şehircilik Günü Kollokyumu, 7-8-9 Kasım 1995, Alanya*. 1995.
- 304 ÇETİN, İslam. *Diyarbakır Halk Oyunları ve Giysileri*. Ankara: Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 1994.
- 305 ÇETİNOR, Bülent. "Diyarbakır Evleri". *İlgi Dergisi*, (1981), 12-20.
- 306 ÇİFTÇİ, Hasan Remzi - YENER, Şakir Sabri. *Osmanlı Devleti'nin Son Yıllarında Gaziantep'te Sanat ve Ticaret Dalları*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1971. 88 s. 19cm.
- 307 ÇİLİNGİROĞLU, A. "Archeological Evidence for the Assyrians in South-East Turkey in the First Millenium B.C.". *Anadolu Demir Çağları*, 1, (1987), 54-64. British Institute Publications.
- 308 ÇİNER, Refakat. "Gaziantep Çevresinde Paleolitik Buluntular". *Ankara Üniversitesi DTCF Dergisi*, c. 2 (1958), 125-129.
- 309 ÇİYAN, Gabar. *Berber Yaşadığımız Halklar-Asurlar: Dostluk Öyküleri*. Nynäshamn: Medya, 1997. 50 s. 20cm.
- 310 ÇOLAKOĞLU, Şinasi. *Kilis Tarihi Üzerine Deneme*. Ankara: Kilis Kültür Derneği, 1995.
- 311 ÇOLAKOĞLU, Şinasi. *Kilis, Direniş-Kurtuluş ve Sonrası, 1918-1921-1930*. Ankara: Ş. Çolakoğlu, 1991. 319 s. 24cm.
- 312 ÇOPUROĞLU, Alim - TERZİ, Makbule. "Bir Tarih Hazinesi-Rumkale". *GAP Dergisi*, 9, c. 6 (1998), 43-44.
- 313 d'ANVILLE, Jean-Baptiste B. *L'Euphrate et le Tigre*. Paris: Imprimerie Royale, 1779. 148 p. 26cm.
- 314 DAĞ, Rıfat. *Bölgeci Güçten Kaynaklanan Toplumsal Sorunların Diyarbakır Kenti Ölçeğinde Araştırılması*. Ankara: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, 1996. 150 s. 28cm.

- 315 DAĞ, Rifat - GÖKTÜRK, A. *GAP Yeniden Yapılanmalıdır*. Diyarbakır: 1995.
- 316 DAĞ, Rifat. "Güneydoğu Toprak-İnsan İlişkileri ve Gelişme Süreçlerine Etkileri: GAP'ta Teknik Hizmetler Sempozyumu". *TMMOB*, (1993), 32-119.
- 317 DAĞLIOĞLU, Hikmet Turhan. *Gaziantep Mesahiri*. Gaziantep: Cumhuriyet Halk Partisi Basımevi, 1939. 16 s.
- 318 DAĞLIOĞLU, Hikmet Turhan. *Miladi 16ıncı, Hicri X. Asırda Antep*. Gaziantep: CHP Basımevi, 1936.
- 319 DAPPER, Olfert. *Umständliche und eigentliche Beschreibung von Asia in sich haltend die Landschaften Mesopotamien, Babylonien, Assyrien, Anatolien oder Klein-Asien*. Nürnberg: J. Hoffmann, 1681. 32cm.
- 320 DARKOT, Besim. "Diyarbakır". *Yurt Ansiklopedisi*. c. 3 (2215-2350). İstanbul: Anadolu Yayıncılık, 1982.
- 321 DARKOT, Besim. "Kilis". *İslam Ansiklopedisi*. c. VI (806-808). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1955.
- 322 DARKOT, Besim. "Siird". *İslam Ansiklopedisi*. c. X (619-621). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- 323 DAVAŞ, Hamdi - DEMİRCİ, İdris. *Mardin Artukluları Tarihi Kütabeleri Vesair Mühim Vesikalar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 1985.
- 324 DAVIS, M. - ROSENBERG, Michael. "Hallan Çemi Tepesi. An Early Aceramic Neolithic Site in Eastern Anatolia". *Anatolica*, 18, (1992), 1-18.
- 325 DEAN, William T. *Middle Cambrian Trilobites from the Sosink Formation, Derik-Mardin District, South-eastern Turkey*. London: British Museum (Natural History), 1982. 41 p. 25cm.
- 326 DEFREMERY, Charles. *Observations sur Deux Points de l'Histoire des Rois d'Akhlat et de Mardin*. [Rome]: 1843.
- 327 DEGEORGE, G. "The Sanctuary of Nemrud Dag - Commagene Sculpture". *Oeil-Revue d'Art*, 374, (1986), 24-29.
- 328 DEĞER, Mevrure - BEYSANOĞLU, Şevket. *Diyarbakır Folklorunda Halk Hekimliği*. Ankara: Diyarbakır Tanıtma, Kültür ve Yardımlaşma Vakfı, 1992. 128 s. 25cm.
- 329 DEICHMANN, F. W. - PESCHLOW, Urs. *Zwei Spatantike Ruinen Statten in Nord Mesopotamien*. 2v. München: Verlag der Bayer Akademie der Wissenschaften. 1977. 63 S. 22cm.
- 330 DEMİR, Tahir. *Mardin ve Çevresindeki Halk İnançları*. Yayınlanmamış Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 1977.
- 331 DEMİRKENT, Işın. "Sümeysat (Samsat)". *İslam Ansiklopedisi*. c. XI (232-236). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1970.
- 332 DEMİRKENT, Işın. *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1098-1118)*. İstanbul: İÜ Edebiyat Fakültesi, 1974.
- 333 DEMİRKENT, Işın. *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1118-1146)*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1987.
- 334 DERAMEY, Abbé J.-P. *Les Origines de l'Église d'Édesse*. Joigny: A. Tissier, 1897. 74 p.
- 335 DERCKSEN, Jan G. *The old Assyrian Copper Trade in Anatolia*. [İstanbul]: Nederlands Historisch-Archaeologisch Instituut te Istanbul, 1996. 279 p, 27cm.
- 336 DEROIDE, Marie. *Evaluation des Conséquences Macro-Economiques d'un Projet de Développement de Grande Envergure dans le Cadre d'un Modèle Calculable d'Equilibre Général: Application au Cas du Projet de l'Anatolie du Sud-Est*. These doctorale. Université de Paris-I, Fac. d' Economie Internationale, 1997. 41 f. 28cm.
- 337 DEVAM, Bahattin. *Girnavaz Kazılarında Açığa Çıkarılan Ninive-V Seramiğinin Önasya Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1988.
- 338 DIETZIKER, Jeorg. *Wasser als Waffe : Türkische Dämme und Schweizer Helfer: Die Bedeutung des Südostanatolienprojekts GAP und die geplante Zerstörung von Hasankeyf durch Sulzer Hydro und ABB Schweiz*. Zürich: Erklärung von Bern, 1998. 70 S. 30cm.
- 339 DİNÇOL, Ali M. "Hethitische Hieroglyphensiegel in den Museen zu Samsun, Gaziantep und Kahramanmaraş". *Anadolu Araştırmaları*, c. X (1986), 233-244. (B. Dinçol ile beraber).

- 340 DİNÇOL, Ali M. "Samsat'ta Bulunan Hieroglyfîli Bir Mühür Baskısı = Hieroglyphic Seal Impression from Samsat.". *Belleten*, 215, c. LVI (1992), 1-5.
- 341 DİRİÖZ, Haydar Ali. "Birecik'in Tarihçesine Kısa Bir Bakış". *Birecik'in Sesi*, (1971), 1-2.
- 342 "Diyarbakır". *İslam Ansiklopedisi*. c. III (601-626). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı, 1945.
- 343 *Diyarbakır İl Yıllığı, 1967*. [Ankara]: İş Matbaacılık ve Ticaret, 1967. 413 s. 28cm.
- 344 *Diyarbakır İli Turizm Envanteri*. Turizm Bakanlığı İl Turizm Müdürlüğü, 1994.
- 345 *Diyarbakır Kentsel Gelişme Projesi İş Tanımı*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 346 *Diyarbakır Surları Koruma Projesi 26 Mayıs-28 Temmuz 2000 Tarihli 1. Aşama Çalışma Sonuç Raporu*. Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği, 2000.
- 347 *Diyarbakır: Seçme Şiirler*. Köln: Wesanên Serxwebûn, 1986. 20cm.
- 348 *Diyarbakır Bir Bakış: Cumhuriyetin Büyük Eserlerinden Olan Tren Diyarbakır Yeni Bir Hayat Getirdi*. [Diyarbakır]: Diyarbakır Basımevi, 1935. 34 s. 23cm.
- 349 DOĞANAY, Filiz. *Sosyal ve Kültürel Dönüşme Sürecinde Harran Ovası ve GAP Uygulaması*. İllaveleriyle 2. Baskı. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1997.
- 350 *Doğu ve Güneydoğu İlleri Sosyal Yapı Araştırması*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1974.
- 351 *96 Suruç İlçe Yıllığı*. Ankara: Suruç Kaymakamlığı, 1996.
- 352 *998 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Diyar-i Bekr ve Arab ve Zü'l-Kadiriyye Defteri (937/1530) - I*. Ankara: Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (TD 998) Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, 1998.
- 353 DOLAPÖNÜ, M. Hanna. *Deyrul'Umur Tarihi*. Çev: Cebrail Aydın. Mardin: Hikmet Matbaası, 1971.
- 354 DOLAPÖNÜ, M. Hanna. *M.298-515'e Kadar Urfa, Emed, Mardin, Dara ve Nusaybin Aralarında Olan Vakayiname*. Mardin: Özhikmet Matbaası, 1959.
- 355 DOLAPÖNÜ, M. Hanna. *Tarihte Mardin: İtr el-Nardin fi Tarih Mardin*. İstanbul: Hilal Matbaacılık, 1972.
- 356 DÖRNER, Eleonore. *Bei den Gotikönigen in Kommagene: Erlebnisse in einem deutschen Ausgrabungslager im Osten der Türkei*. Melle: E. Knoth, 1983. 174 S. 25cm.
- 357 DÖRNER, Friedrich K. - GOELL, Theresa - HOEPFNER, Wolfram. *Arsameia am Nymphaios*. Tübingen: E. Wasmuth, 1983. 28cm.
- 358 DÖRNER, Friedrich K. *Der Thron der Götter auf dem Nemrud Dağ: Kommagene, das grosse archaologische Abenteuer in der ostlischen Türkei*. 2. erweiterte Auflage. Bergisch Gladbach: Lubbe Verlag, 1987.
- 359 DÖRNER, Friedrich K. - NAUMANN, R. "Forschungen in Kommagene". *Istanbuler Forschungen*, c. 10 (1939).
- 360 DÖRNER, Friedrich K. "Zur Rekonstruktion der Ahnengalerie des Königs Antiochs I. Von Kommagene". *Istanbuler Mitteilungen*, 17, (1967), 195-210.
- 361 DÖRNER, Friedrich K. *Nemrud Dağı Zirvesinde Tanrıların Tahtları*. Çev: V. Ülkü. Ankara: Türk Tarih Kurumu, (t.y.).
- 362 DRIJVERS, H. J. W. *Bardaisan of Edessa*. Assen: Van Gorcum & Comp., 1966. 276 p. 23,5cm.
- 363 DRIJVERS, H. J. W. *Cults and Beliefs at Edessa*. Leiden: Brill, 1980.
- 364 DRIJVERS, H. J. W. "Some New Syriac Inscriptions and Archeological Finds From Edessa and Sumatar Harabesi". *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, XXXVI, (1973), 1-14. University of London.
- 365 DRIOTON, Etienne. *Un Apocryphe Anti-Arien : La Version Copte de la Correspondance d'Abgar, Roi d'Édesse, Avec Notre-Seigneur*. Paris: August Picard, (t.y.). 373 p. 25cm.
- 366 DUCHESNE-GUILLEMIN, Jacques. *Le Croissant Fertile; la Découverte de l'Asie Antérieure*. Paris: A. Maisonneuve, 1963. 125 p. 19cm.

- 367 DULAURIER, le pretre Edouard - GRIGOR, Erets' - MATTHEW, d'Edesse. *Chronique de Matthieu d'Édesse (962-1136), avec la Continuation de Grégoire le Prêtre jusqu'en 1162: D'Après Trois Manuscrits de la Bibliothèque Impériale de Paris*. Paris: E. Thorin, 1858. 546 p. 22cm.
- 368 DULAURIER, le pretre Edouard. *Récit de la Première Croisade, Extrait de la Chronique de Matthieu d'Édesse et Traduit de l'Arménien*. Paris: B. Duprat, 1850. 108 p.
- 369 DUMONT, Paul. "1865 Tarihinde Güney-Doğu Anadolu'nun İslahı". *İÜEF Tarih Enstitüsü Dergisi*, 11, c. 10 (1980), 369-394.
- 370 DURAK, Esat. *Mardin Koruma Amaçlı İmar Planı*. 1991.
- 371 DURBAŞ, Refik. *Taşın ve İnancın Şiiri Mardin*. İstanbul: Tarih Vakfı, 1998.
- 372 DURU, Refik. "Gedikli-Karahöyük ve Kırıskal Höyük Kazıları". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (154-157) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 200
- 373 DURU, Refik. "İslahiye Bölgesi Araştırmaları". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (342-344) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 374 DURU, Refik. *İslahiye Bölgesi Keramiği: İslahiye Bölgesi'nde Yapılan Araştırmalar ve Bölgenin M.Ö. III. Binyılı Keramiği Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1965.
- 375 DURU, Refik. "İslahiye Bölgesinde M.Ö. 2. Binyılına Ait Önemli Bir Kent: Tilmen". *Akurgal'a Armağan - Festschrift Akurgal*. içinde (37-46). Ankara: 1987.
- 376 DURU, Refik. "Tilmen Höyük Kazıları". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (160-164) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 377 DURU, Refik. "Tilmen Sarayları". *X. Türk Tarih Kongresi içinde*. (121-131). Ankara: 1990.
- 378 DURU, Refik. "Yesemek Taşocağı ve Heykel Atelyesi Çalışmaları ve Yesemek Höyük Kazısı". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (165-167) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 379 DUVAL, Rubens. *Histoire Politique, Religieuse et Littéraire d'Édesse Jusqu'à la Première Croisade*. Extrait du Journal asiatique. Paris: Imprimerie Nationale, 1892. 302 p. 23cm.
- 380 DUYGULU, Melih. *Gaziantep Türküleri*. İstanbul: M. Duygulu, 1995. 166 s. 28cm.
- 381 DÜNDAR, Abdülkadir. *Kilis'teki Osmanlı Devri Mimari Eserleri*. Ankara: 1999.
- 382 DÜNDAR, Fuat. *Türkiye Nüfus Sayımlarında Azınlıklar*. İstanbul: Doz Basım Yayın, 1999. 223 s. 13,5x25,5 cm.
- 383 EBERHARD, W. "Nomads and Farmers in Southeastern Turkey: Problems of Settlement". *Oriens*, 1, c. 6 (1953), 32-49. Leiden:..
- 384 EBERHARD, W. "Types of Settlement in Southeastern Turkey". *Sociologus*, N. F. 3. (1953), 49-64. Berlin:..
- 385 EĞLİ, E. *Anadolu'nun Güney Doğu Vilayetlerinde Bir Tetkik Gezisi*. Ankara: 1957.
- 386 ELIAS, of Nisibis. *Des Metropoliten Elias von Nisibis Buch vom Beweis der Wahrheit des Glaubens*. 8v. Übersetzt eingeleitet von L. Horst. Colmar: Eugen Barth, 1886. 127 p.
- 387 EM, Mine. *Diyarbakır Zinciriye Medresesi Tarihsel Gelişimi, Koruma ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1995.
- 388 EMİRİ, Ali. *Tezkire-i Suara-i Âmid*. İstanbul: Matbaa-i Âmidî, 1909. 424 s. 25cm.
- 389 ENGIN, Atilla. *Kilis-Oylum Höyük Buluntularının Işığı Altında Anadolu Bölgesi'nin M.Ö. 2. Bin Seramiği = Second Millenium B.C. Ceramic Ware of Southeast Anatolia According to Kilis-Oylum Höyük Findings*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 390 ENSERT, Hatice Kübra. *Erken Tunç Çağı Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye Bölgesi Ölü Gömme Geleneği Işığında Oylum Höyük Mezarları = Oylum Höyük Burial in the Light of Early Bronze Age Burial Customs in Southeastern Anatolia and Northern Syria*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 391 EPH'AL, Israel. *The Ancient Arabs: Nomads on the Borders of the Fertile Crescent 9th-5th Centuries B.C*. Leiden: E. J. Brill, 1982. 265 p. 24cm.

- 392 ERARSLAN, Fehmi. *Adıyaman Müzesi'nden Bir Grup Terracotta Figürin = One Group Terracottas in Adıyaman Museum*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 393 ERDİM, M. Murat. "Adıyaman'dan Bir Kerpiç Ev". *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, (1979), 69-77.
- 394 ERDOĞAN, İsmet. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki Ormansızlaşma ve Sonuçları*. İstanbul: TEMA Vakfı Yayınları, 1997. 13.5 x 19.5 cm.
- 395 EREN, A. Cevat. "Nizip". *İslam Ansiklopedisi*. c. IX (335-337). İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1988.
- 396 ERGEÇ, Rıfat - SERTOK, Kemal. "A New Early Bronze Age Cemetery, Excavations Near the Birecik Dam, SE Turkey: Preliminary Report (1997-98)". *Anatolica Antiqua*, c. X (1999).
- 397 ERGEÇ, Rıfat. "Belkıs/Zeugma Mozaik Kurtarma Kazısı 1992". *IV. Müze Kurtarma Kazıları Semineri içinde*. (321-338). Ankara: 1994.
- 398 ERGEÇ, Rıfat. *Güney Kommagene Bölgesindeki Antik Dönem Nekropol ve Mezarları*. Doktora Tezi. İzmir: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 399 ERGEÇ, Rıfat - KENNEDY, David L. - FREEMAN, Philip. "Mining the Mosaics of Roman Zeugma". *Archaeology*, 2, c. 48 (1995), 54.
- 400 ERGİL, Doğu. *Doğu Sorunu: Teşhisler ve Tespitler: Özel Araştırma Raporu*. TOBB, 1995.
- 401 ERGİN, Emin. *Urfa Ağzı Sözlüğü*. [Şanlıurfa]: Harran Yayınları, 1982. 188 s. 20cm.
- 402 ERGİN, Emin. *Urfa Folklorunda Dügün*. Şanlıurfa: Harran Kitabevi, 1973. 60 s. 20cm.
- 403 ERGİN, M. M. *Urfa'nın Yediyol (Resmenhamar) Köyü'nde Kıyafet*. Ankara: 1966.
- 404 ERGİNBAŞ, Doğan. *Diyarbakır Evleri = Diyarbakır Houses*. Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 1954.
- 405 ERHAN, S. *Identity Formation and Political Organisation Among Anatolian Nomads: The Beritanlı Case*. Unpublished P.h.D. Thesis. Texas: University of Texas at Austin, Department of Anthropology, 1992.
- 406 ERKAN, Giray - GÖREN, İhsan - HOTMAN, Mustafa. *1996 Yılında Şırnak*. Ankara: Şırnak İli ve İlçelerini Geliştirme Vakfı, 1996.
- 407 ERKANAL, Armağan. "1983 Gimavaz Kazıları". *VI. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. (379-388). Ankara: 1986.
- 408 ERKANAL, Armağan. *Gimavaz Kazısının Anadolu Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi*. İstanbul: 1983.
- 409 ERKANAL, Armağan. "Mardin Yöresinin Yeni Asur Dönemi Mühürleri". *III. Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (379-388). Ankara: 1986.
- 410 ERKANAL, H. "Girnavaç". *Mitteilungen der Deutschen Orient-Gesellschaft*, 120, (1988), 139-152.
- 411 ERKANAL, H. "Mardin". *Reallexikon der Assyriologie und Vorderasiatischen Archäologie*. c. VI (358-359). 1990.
- 412 ERNST, Christian - ERNST, Ulrike. *Das Südosot-Anatolien-Projekt (GAP)*. Berlin: Padagog. Zentrum, 1989. 25 S.
- 413 EROĞLU, Türker. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Halk Oyunları ve Bu Bölgelerdeki "Halay"ların Folklorik İncelemesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Nevşehir: 1995. 170 s. 24cm.
- 414 ERTEN, Münir. *Diyarbakır Ağzı: İnceleme, Metinler, Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1994. 175 s. 24cm.
- 415 ERTEN, Taylan - DASER, Mehmet. *Diyarbakır'da Ekonomik ve Sosyol Durum*. Diyarbakır: Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, 1990. 148 s. 25cm.
- 416 ERTUNÇ, Aziz. "The Geological Problems of the Large Dams Constructed on the Euphrates River (Turkey)". *Engineering Geology*, 3, c. 51 (1999), 167-182.
- 417 ERTÜRK, Yakın. *Rural Change in Southeastern Anatolia: An Analysis of Rural Poverty and Power Structure as a Reflection of Center-Periphery Relations in Turkey*. P.h.D. thesis. Cornell University, 1980. 196 leaves 29cm.
- 418 ESENOĞLU, Kadir. *Destanlaşan Kilis*. İstanbul: Kilis Belediyesi Başkanlığı, 1976.

- 419 ESİN, Ufuk. "Die Anfänge der Metallverwendung und Bearbeitung in Anatolien (7500-2000 v. Chr.)". *In: Colloque XXIII. Les Débuts de la Métallurgie.* (209-246). 1976.
- 420 *Essays on Ancient Anatolia and Syria in the Second and First -Millenium B.C.* Ed: Prince Takahito Mikasa. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 1991. 212 s. 25cm.
- 421 ETİ, Osman. *Dişarbakır*. Dişarbakır: Dişarbakır Halkevi, 1937.
- 422 EUGEN, Duke of Württemberg. *Edessa: Ein gedicht in sechs gesängen ....* Hamburg: Perthes, 1852. 205 S, 21cm.
- 423 EVLIYA ÇELEBİ. "1671'de Ayntap". *Yöre Dergisi*, 4, c. 1 (1991).
- 424 "Excavations at Titris Höyük: The 1995 Season". *XVIII. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde.* (121-135). Ankara: 1996.
- 425 FAROQHİ, Suraiya. "18. Yüzyılın Ortalarında Urfa'nın Merkezi". *Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme.* içinde (278-283). Çev: Nuri Deriş Ottoman. İstanbul: Tarih Vakfı, 1996.
- 426 FEISSEL, P. - GASCOU, J. "Documents from Unpublished Roman Archives on the Middle Euphrates (3rd. Century AD.)". *Comptes Rendus des Séances de l'Academie des Inscriptions et Belles Lettres,* (1989), 535-561.
- 427 FERDİ, Katip - ALİ EMİRİ. *Mardin Müluku Artukiye Tarihi ve Kitabeleri ve Sair Vesaiķi Mühimme.* İstanbul: Mardin Halkevi, 1939.
- 428 FIEY, Jean-Maurice. *Nisibe, Métropole syriaque Orientale et ses Suffragants des Origines à nos Jours.* Louvain: Secrétariat du Corpus SCO, 1977. 301 p. 25cm.
- 429 FLURY, Samuel. *Islamische Schriftbänder Amida-Diärbekr, XI. Jahrhundert: Anhang: Kairuan, Mayyâfariqîn, Tirmidh.* Basel: Frobenius A.G., 1920. 51 S. 31cm.
- 430 FOREST, Jean-Daniel. "Le PPNB de Çayönü et de Nevalı Çori: Pour une Approche Archéo-Ethnologique de la Néolithisation du Proche-Orient". *Anatolia Antiqua*, IV, (1996), 1-31.
- 431 FRENCH, David H. - SUMMERS, G. D. "1990 Adıyaman Yüzey Araştırması". *IX. Araştırma Sonuçları Toplantısı 1991 içinde.* (505-522). 1991.
- 432 FRENCH, David H. *Gaziantep ve Hatay Müzelerinde Bulunan Sakçagözü ve Tell Esh-Sheik Kazıları Malzemesi.* 1989.
- 433 "Frontline-Hasankeyf: A City in Peril". *History Today*, 3, c. 50 (2000).
- 434 FUENSANTA, J. G. - MISIR, Adnan. "Excavation at Tilbeş Höyük: 1996 Season". *In: XIX. Kazı Sonuçları Toplantısı.* (225-244). 1998.
- 435 *G.A.P. Southeastern Anatolia Project: Its Impact on the Turkish Economy and on the Middle East Balances.* Bonn: Zentrum für Türkeistudien, 1989. 35 p. 30cm.
- 436 GABRIEL, Albert. *Dişarbakır Surları.* Çev: Kaya Özsezgin. Dişarbakır: Dişarbakır Tanıtma, Kültür ve Yardımlaşma Vakfı, 1993.
- 437 GABRIEL, Albert. "Mardin Dişarbakır Vilayetlerinde İcra Olunmuş Bir Arkeologya Seyahati Hakkında Rapor". *Türk Tarih Arkeoloji ve Etnografya Dergisi*, (1983).
- 438 GADD, C. J. "The Harran Inscriptions of Nabonidus". *Anatolian Studies*, VIII, (1958), 35-92.
- 439 *GAP: Sosyal Politika Hedefleri.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1998.
- 440 *GAP: 21. Yüzyılda Kadın ve GAP.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1997.
- 441 *GAP'ın Ekolojiye ve Tarıma Etkileri: 30-31 Ekim 1997.* Ankara: Türkiye Çevre Vakfı Yayını, 1997. 199 s. 25cm.
- 442 *GAP-UNDP: Sürdürülebilir Kalkınma Programı.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1997.
- 443 *GAP Alanındaki Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi: Kısa Orta ve Uzun Vadedeki Kredi İhtiyacının Araştırılması: Yönetici Özeti.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, (t.y.).
- 444 *GAP Bibliyografyası: Kitap, Makale, Haber.* Ankara: Milli Kütüphane. 1990. 84 s. 24cm.

- 445 *GAP Bölge Kalkınma Planı Çalışmaları: Vizyon Amaç Hedef ve Politikalar (Taslak 2)*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 446 *GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Geliştirme Çalışması Nihai Raporu: Yöneticiler İçin Özet*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1993.
- 447 *GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Geliştirme Çalışması Nihai Raporu: Yöneticiler İçin Özet*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1993.
- 448 *GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Geliştirme Çalışması Nihai Raporu*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1993.
- 449 *GAP Bölgesi'nde Kadının Statüsü ve Kalkınma Sürecine Entegrasyonu Araştırması: Eylem Planı*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1994.
- 450 *GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu: 01-05 Haziran 1998 Şanlıurfa*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000
- 451 *Gap Bölgesi'nde Tarımsal Çalışmalar Dokümantasyon Kataloğu: Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Güneydoğu Anadolu (GAP), Tarımsal Araştırma İnceleme ve Geliştirme Danışmanlık Hizmetleri, İş Tanımı 3, Gap Bölgesi'nde Tarımsal Konularda Veri Bankası (Databank) Oluşturulması*. Adana: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1992. 294 s. 30cm.
- 452 *GAP Bölgesi'nde Toplumsal Değişme Eğilimleri Araştırması: Sonuç ve Öneriler*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, (t.y.).
- 453 *GAP Bölgesi Baraj ve Göl Aynasında Kalacak Yörelere İstihdam ve Yeniden Yerleştirme Sorunları Araştırmasınının Yöneticiler için Özeti*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1994.
- 454 *GAP Bölgesi Nüfus Hareketleri Araştırması: Yöneticiler İçin Özet*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1994.
- 455 *"GAP ve Sanayi" Sempozyumu: 16-18 Ekim, 1990, Şanlıurfa*. Ankara: Türkiye Çevre Vakfı Yayını, 1993. 324 s. 31cm.
- 456 *GAP ve Sosyal Değişme*. D.Ü. GAP Araştırma ve Uygulama Merkezi, 1994. 155 s. 24cm.
- 457 GARTRINGEN, Friedrich F. H. von - OPPENHEIM, Max F. von. *Höhleninschrift von Edessa mit dem Briefe Jesu an Abgar, von Max Freiherr von Oppenheim und Prof. Dr. Fr. Freiherr Hiller von Gaertringen*. [in Commission bei G. Reimer]. Berlin: 1914. 824 S. 26cm.
- 458 GATES, Caleb F. *The Evangelical High School for Boys, at Mardin, Turkey in Asia*. [Chicago]: 1891. 8 p. 22cm.
- 459 "Gaziantep". *Yurt Ansiklopedisi*. c. 4 (2974-3098). İstanbul: Anadolu Yayıncılık, 1982.
- 460 *Gaziantep'le İlgili Seçme Manzumeler*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1966. 28 s.
- 461 *Gaziantep 1989 / Kültür Turizm*. Gaziantep: Gaziantep Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü, 1989.
- 462 *Gaziantep Halk Bilgisi Derlemeleri: Gaziantep Adetleri*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1959. 80 s.
- 463 *Gaziantep İl Yıllığı, 1968*. [Ankara]: Ayyıldız Matbaası, 1969. 274 s. 28cm.
- 464 *Gaziantep İl Yıllığı, 1973*. Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1969. 274 s. 28cm.
- 465 *Gaziantep Kent Bütünü Analitik Etüdüleri*. Ankara: İller Bankası İmar Planlama Dairesi Reisliği, 1973.
- 466 *Gaziantep Şiirleri Antolojisi*. Ed: Mehmet Solmaz. Gaziantep: Işık Matbaası, 1964. 19,5cm.
- 467 GEBHARDT, Oscar von - DOBSCHÜTZ, Ernst von. *Die Akten der edessenischen bekennner Gurjas, Samonas und Abibos*. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1911. 264 S. 23cm.
- 468 *Geçmişten Günümüze Eruh*. Eruh Kaymakamlığı, 1997.
- 469 GENÇLER, Ahmet. "Diyarbakır İlinde Etnografik İncelemeler" *Antropoloji*, 8, (1974), 77-91. Ankara:.
- 470 GENÇLER, Ahmet. "Diyarbakır İlinde Farklı Köy Toplumlarının Etnografik İncelemesi" *Antropoloji Dergisi*, c. 8 (1974), 77-91.
- 471 GENGE, Heinz. *Nordsyrisch-südanatolische Reliefs: Ein archäologische-historische Untersuchung: Datierung und Bestimmung*. Kopenhagen: Munksgaard, 1976. 25cm.

- 472 GERD, Albrecht. *Das Paläolithikum von Şehremuz bei Samsat am Euphrat: Archäologie und Landschaftsdynamik*. Tübingen: Verlag Archaeologica Venatoria, Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität Tübingen, 1994. 313 S. 31cm.
- 473 GERLACH, Iris. *Zur provinzialassyrischen Kunst Nordsyriens und Südostanatoliens: Eigenständigkeit und Abhängigkeit künstlerischen Schaffens im neuassyrischen Einflußgebiet*. Doktorarbeit. München: München Uni., Philos. Fak. für Altertumskunde und Kulturwissenschaft, 1997.
- 474 GHAZARIAN, Vatche. *Armenians in the Ottoman Empire: An Anthology of Transformation, 13th-19th Centuries*. Waltham: Mayreni Pub., 1998. 836 p. 26cm.
- 475 GIERLICH, Joachim. *Mittelalterliche Tierreliefs in Anatolien und Nordmesopotamien: Untersuchungen zur figürlichen Baudekoration der Seldschuken, Artuqidten und ihrer Nachfolger bis ins 15. Jahrhundert*. Tübingen: Wasmuth, 1996. 72 S.
- 476 GINDLER, Paul R. *Graf Balduin I. von Edessa inaugural-Dissertation*. Halle: 1901. 80 S. 22cm.
- 477 GOELL, Theresa - BACHMANN, H. G. - SANDERS, Donald. H. *Nemrud Dağı. The Hierothesion of Antiochus I of Kommagene: Results of the American Excavations Directed by Theresa B. Goell*, 2v. Winona Lake: Eisenbrauns, 1996.
- 478 GOETZE, A. *The Struggle for the Domination of Syria, 1400-1300 B. C.: Anatolia from Shuppilliumash to The Egyptian War of Muwatallish; the Hittites and Syria, 1300-1200 B. C.* Cambridge: Cambridge University Press, 1965. 64 s. 23cm.
- 479 GÖĞÜŞ, Muhtar. *Kitabi Dedekorkut, Gaziantep Dili ve Göreneği*. Gaziantep: Cumhuriyet Halk Partisi Basımevi, 1938. 71 s.
- 480 GÖKÇE, E. Rüya. *M.Ö. 3. Binde Güneydoğu Anadolu Bölgesi Bronz Süs İğneleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- 481 GÖKÇE, Nuri - LLOYD, Seton. "1951 Yılında Milli Eğitim Bakanlığı ve İngiliz Arkeoloji Enstitüsü Tarafından Yapılan Sultantepe Çalışmaları". *Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi*, I, c. XI (1953), 109-123.
- 482 GÖKÇE, Nuri - LLOYD, Seton. "Sultantepe: Anglo-Turkish Joint Excavations, 1952". *Anatolian Studies*, III, (1953), 27-51.
- 483 GÖKOVALI, Şadan. *Commagene, Samosata, Arsameia, Mt. Nimrud*. İzmir: Ticaret Matbaacılık, 1979.
- 484 GOODARZI-TABRIZI, Shoki. *The Worked Bone Remains of Hallan Çemi Tepesi, an Early Neolithic Site in Southeastern Turkey*. Ph.D. thesis. Berkeley: University of California, Near Eastern Studies, 1999. 501 leaves 28cm.
- 485 GOODNICK WESTENHOLZ, J. "Relations between Mesopotamia and Anatolia in the Age of the Sargonic Kings". In: *34. Uluslararası Assirioloji Kongresi, İstanbul, 1987*. Eds: H. Erkanal, V. Donbaz, A. Uğuroğlu. (5-22). Ankara: 1998.
- 486 GÖREN, İhsan. *Cumhuriyetimizin 75. Yılında Şırnak ve Şırnak İli ve İlçelerini Geliştirme Vakfı (ŞIRGEV) 1998: Cumhuriyetimizin 75. Yılında Şırnak*. Şırnak ve Şırnak İli ve İlçelerini Geliştirme Vakfı (ŞIRGEV), 1998.
- 487 GÖYÜNÇ, Nejat. "Evliya Çelebi'nin Mardin ve Yöresi Hakkında Yazdıkları". *Türklük Araştırmaları Dergisi*, c. 4 (1989), 225-227.
- 488 GÖYÜNÇ, Nejat. "Kanuni Devri Başlarında Güney-Doğu Anadolu". *Atatürk Konferansları (1971-72) içinde*. (61-74). Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1975.
- 489 GÖYÜNÇ, Nejat - HÜTTEROTH, Wolf D. *Land an der Grenze: Osmanische Verwaltung im heutigen türkisch-syrisch-irakischen Grenzgebiet im 16. Jahrhundert*. İstanbul: Eren Yayınları, 1997.
- 490 GÖYÜNÇ, Nejat. "Onaltıncı Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır". *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, 7. (1968), 76-80.
- 491 GÖYÜNÇ, Nejat. "XVI.Yüzyılda Güney-Doğu Anadolu'nun Ekonomik Durumu". *Türkiye İktisat Tarihi Semineri içinde*. (71-102). Ankara: 1975.
- 492 GÖYÜNÇ, Nejat. *XVI.Yüzyılda Mardin Sancağı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1991.
- 493 GÖYÜNÇ, Nejat. *XVII.Yüzyılda Mardin Sancağı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, 1969.

- 494 GRAF, Georg - THAWDHURUS, Abu Q. *Die arabischen Schriften des Theodor Abu Qurra, Bischofs von Harran (ca. 740-820): Literarhistorische Untersuchungen und Übersetzung*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 1910. 336 p. 23cm.
- 495 GURNEY, Oliver R. *The Assyrian Tablets from Sultantepe*. Anatolian Studies supplement. London: 1956. 41 p. 26cm.
- 496 GÜÇYETMEZ, Cemil. *Gaziantep Mânileri ve Türküleri*. Gaziantep: Gaziantep Yüksek Tahsil Okutma ve Kültür Derneği, 1958. 80 s.
- 497 GÜLENSOY, Tuncer. "Elazığ, Tunceli, Bingöl ve Diyarbakır Yörelerinde Boy, Soy, Oymak ve Aşiret Adları Üzerine". *TDA*, 28 (Şubat), (1984), 134-156.
- 498 GÜLENSOY, Tuncer. "Kürmanci ve Zaza Türkçeleri Üzerine Araştırmalar II: Kürmanci ve Zaza Türkçelerinin Anadolu Ağzlarıyla İlişkisi". *TK*, 256, (1984), 510-520.
- 499 GÜLENSOY, Tuncer. *Türk ve Kürt Deyim ve Atasözleri*. [Ankara]: T. Gülensoy, 1993. 48 s. 24cm.
- 500 GÜLER, A. Kadir. *Mardin Folkloru-Gelenek ve Göreneklere*. Ankara: Marev Ankara Şubesi, 1998.
- 501 GÜLER, Selahaddin E. *Tarih İçinde Şanlıurfa*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1997.
- 502 GÜLSEVİL, İ. "Diyarbakır". *Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni*, 308, c. 29 (1971), 3-5.
- 503 GÜLTEKİN, Ali Ertuğrul - SAHMARANOĞLU, Hasan. *Necip Asım Yazıksız (Balhasanoğlu) ve Kilis Ağzı Üzerine İncelemeler*. Ankara: Kilis Kültür Derneği, 1995. 110 s. 20cm.
- 504 GÜLYAN, Husig. *Mardin Ermeni Katolik Başpiskoposluğu'nun Tarihi*. Çev: Vartanuş A. ÇERME. Mardin: 1898.
- 505 GÜNDÜZ, Ahmet. *1523 M.(929 H.) Tarih ve 998 No'lu Tapu-Tahrir Defterine Göre Musul, Mardin, Çermik, Harput ve Çemişgezek Sancaklarının Mukayeseli Tahlili*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- 506 GÜNEL, Aziz. *Süryaniler Tarihi*. İstanbul: Oya Matbaası, 1970.
- 507 GÜNEL, Aziz. *Türk Süryaniler Tarihi*. Diyarbakır: 1970.
- 508 *Güney Doğu: Birinci Genel Müfettişlik Bölgesi*. Birinci Genel Müfettişlik, Cumhuriyet Matbaası, 1939. 466 s. 29cm.
- 509 GÜNEY, Emrullah. *Diyarbakır ve Yöresinde Doğa-Kültür Turizmi: Koşullar, Olanaklar, Öneriler*. Diyarbakır: T.C. Dicle Üniversitesi, 1990.
- 510 GÜNEY, Emrullah. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Göçer-Konar Aşiretlerin Kışlak ve Yaylakları*. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, 1993. 68 s. 24cm.
- 511 "Güneydoğu Anadolu'da Tarihi Zenginlikleri ve Kelaynak Kuşlarıyla Ünlü Bir Şehir: Birecik". *Kültür ve Sanat*, c. 15 (1992), 68-72.
- 512 *Güneydoğu Anadolu Bölgesi "Acil Yatırım" Programı*. Ankara: Başbakanlık Basın Merkezi, 1994. 75 s. 29cm.
- 513 *Güneydoğu Anadolu Projesi: Tarımsal Durum*. Ankara: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 1982. 21 leaves 29cm.
- 514 *Güneydoğu Anadolu Projesi'nde Son Durum*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 515 *Güneydoğu Anadolu Projesi'nin Tarımsal Boyutu, Çözüm Gerektiren Öncelikli Sorunlar ve Öneriler*. Ankara: Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, 1994. 255 s. 28cm.
- 516 *Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 1998 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1999.
- 517 *Güneydoğu Anadolu Projesi Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM): Vizyon 2010 ve Stratejik Plan*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 518 *Güneydoğu Anadolu Projesi Dış Kaynak Kullanımı*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1995.
- 519 *Güneydoğu Anadolu Projesi Master Plan Çıltması Master Plan Nihai Raporu: Master Plan*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1989.

- 520 *Güneydoğu Anadolu Projesi Master Plan Çalışması Master Plan Nihai Raporu: Ek D, E, F, G.* Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1989.
- 521 *Güneydoğu Anadolu Projesi Master Plan Çalışması Master Plan Nihai Raporu: Yöneticiler için Özet.* 2. Baskı. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1990.
- 522 *Güneydoğu Anadolu Projesi Master Plan Çalışması Master Plan Nihai Raporu: Ek A, B, C.* Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, 1989.
- 523 *Güneydoğu Anadolu Projesi Sosyal Eylem Planı.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1999.
- 524 *Güneydoğu Anadolu Projesi Tarımsal Kalkınma Sempozyumu. Değerlendirme raporu.* Ankara: 1986. 23 s. 24cm.
- 525 *Güneydoğu Anadolu Projesi ve Sanayi.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1999.
- 526 "Güneydoğu Kültür Gezisi Raporu ve Diyarbakır-Şanlıurfa". *Panel ve Forumları Sonuç Bildirgeleri 18-26 Eylül 1999.* Ankara: Ankara Mimarlar Odası, 2000.
- 527 *Güneydoğu ve Yerel Yönetimler Sempozyumu, 26-27 Ekim 1994, Diyarbakır.* Ankara: Türk Belediyecilik Derneği, Konrad Adenauer Vakfı, GAP Belediyeler Birliği, 1995. 126 s. 24cm.
- 528 GÜNKUT, Bedri. *Diğerbekir Tarihi.* Diyarbakır: Diğerbekir Basımevi, (t.y.). 159 s.
- 529 GÜRÇAY, Hikmet. "Nemrut Dağı". *Türkiyemiz Dergisi*, 24, (1978).
- 530 GÜREŞSEVER, Gönül. "Urfa'da İki Kervansaray". *MTRE Bülteni*, c. 3 (1977), 12-27.
- 531 GÜVEN, Nilüfer. *Mardin Şehri.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1945.
- 532 GÜZELBEY, Cemil Cahit. *Cenaniler.* Gaziantep: 1984. 126 S. 24cm.
- 533 GÜZELBEY, Cemil Cahit. "Eski Gaziantep Medrese ve Kütüphaneleri". *Başpınar Dergisi*, (1943), 12-14.
- 534 GÜZELBEY, Cemil Cahit. *Gaziantep'ten Kesitler.* Gaziantep: Ar Ajans, 1992. 189 s. 20cm.
- 535 GÜZELBEY, Cemil Cahit - YENER, Şakir Sabri - DAĞLIOĞLU, Hikmet Turhan. *Gaziantep Büyüklüğü ve Gaziantep Mesahirine Ek.* Ankara: Ajans Türk, 1988. 308 s. 24cm.
- 536 GÜZELBEY, Cemil Cahit. *Gaziantep Camileri Tarihi.* Gaziantep: 1984. 196 s. 20cm.
- 537 GÜZELBEY, Cemil Cahit. *Gaziantep Evliyaları.* Gaziantep: İslami Hizmetler Vakfı, 1990.
- 538 GÜZELBEY, Cemil Cahit. *Gaziantep Folklorundan Notlar.* [Gaziantep]: Gaziantep Kültür Derneği, 1959. 20cm.
- 539 GÜZELBEY, Cemil Cahit - YETKİN, Hulusi. *Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri.* Corp Author: Gaziantep Mahkeme-yi Şer'iyeye. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1966. 20cm.
- 540 GÜZELBEY, Cemil Cahit - YETKİN, Hulusi. *Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler.* (Cilt:81-141, Milâdi 1729-1820). Gaziantep: Yeni Matbaa, 1970. 124 s.
- 541 GÜZELHAN, Mustafa. *Ayuntap Tarihinden Notlar.* Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1959.
- 542 HAAS, Susanne et al. *Felsgravierungen in Südostanatolien.* 2. Auflage. Basel: Museum für Volkskunde Basel, 1971. 39 S. 21cm.
- 543 HAASE, Wolfgang. "Voraussetzungen und Motive des Herrscherkultes von Kommagene". *Antike Welt Sondernummer*, (1975), 17-21.
- 544 HALICI, Nevin. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Yemekleri.* Konya: Arı Ofset Matbaacılık, 1991.
- 545 HALİL, Ethem. "Madenden Üç Türk Eseri, Akkoyunlu Hamza Adına Mardin Kalesi Kildi". *Türk Tarih Arkeoloji ve Etnografya Dergisi*, c. III (1936), 137-150.
- 546 HALİS, - ATAKSOR, Yılmaz. *Diyarbakır Tarihinde Komuk Eli 1876-1933.* İstanbul: Çeltüt Matbaacılık, 1988. 71 s. 21cm.
- 547 HALLIER, Ludwig. *Untersuchungen über die Edessensische Chronik dem syrischen Text und einer Übersetzung.* Leipzig: J. C. Hinrichs, 1892. 170 S. 23cm.

- 548 HAR-EL, Shai. *The Struggle for Southeastern Anatolia and the First Ottoman-Mamluk War, 1485-1491*. Ph.D. thesis. Chicago: University of Chicago, Dept. of History, 1993. 433 leaves 28cm.
- 549 HAROUTHOUNYAN, Nicolas. "La Localisation du Pays Mehri des Sources Cunéiformes". *Anatolica*, XI, (1984), 85-90.
- 550 HARPUTLUOĞLU, H. Naim. *Adıyaman Ekonomik Raporu*. (t.y.).
- 551 HARPUTLUOĞLU, H. Naim. *Adıyaman İş Dünyası Rehberi*. (t.y.).
- 552 "Hasankeyf". *Arkeoloji ve Sanat*, 99, (2000).
- 553 HAUPTMANN, Harald "Nevalı Çori: Architektur". *Anatolica*, c. XV (1988), 99-110.
- 554 HAUPTMANN, Harald. "Comparative Studies of Ancient Mortars from Giza, Egypt and Nevalı Çori, Turkey: Eine Siedlung des akemischen Neolithikums am Mittleren Euphrat". *Nürnberger Blätter zur Archäologie*, 8, (1992), 15-33.
- 555 HAUPTMANN, Harald. "Ein Kultgebäude in Nevalı Çori". In: *Between the Rivers and Over the Mountains: Archeologica Anatolica et Mesopotamica Alba Palmieri Dedicata* (37-69). [Roma]: Dipartimento di Scienze Storiche Archeologiche e Antropologiche dell'Antichità, Università di Roma "La Sapienza", 1993.
- 556 HAUSLEITER, Arnulf. "Iron age pottery in Northern Mesopotamia, Northern Syria and South-Eastern Anatolia". In: *Papers Presented at the Meetings of the International 'Table Ronde' at Heidelberg (1995) and Nieborów (1997) and Other Contributions*. Münster: Ugarit-Verlag, 1999.
- 557 HAWKINS, J. D. "Von Kummuh nach Kommagene". *Antike Welt*, 6, (1975), 5-10.
- 558 HAYES, Ernest-Richard. *L'Ecole d'Edesse*. Paris: Les Presses Modernes, 1930. 326 p.
- 559 HEIMING, Odilo. *Ein jakobitisches Doppellektionar des Jahres 824 aus Harran in den Handschriften British Museum add. 14485 bis 14487*. Sonderdr. Aus: Kyriakon, Festschrift: Johannes Quasten. Münster: Aschendorff, (t.y.). 799 S.
- 560 HEINRICH, Dörrie. *Der Königs kult des Antiochos von Kommagene im Lichte neuer Inschriften-Funde*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1964. 236 S. 25cm.
- 561 HELIMOĞLU, Muhsine Y. *Diyarbakır Efsaneleri: Derleme-Araştırma-İnceleme*. Ankara: Doruk, 1993.
- 562 HEKİMOĞLU, Yaşar - ATILGAN, Enver. *Ergani*. İstanbul: Fatih Matbaası, 1967. 116 s. 20cm.
- 563 HELLENKEMPER, Hansgerd. *Burgen der Kreuzritterzeit in der Grafschaft Edessa und im Königreich Kleinarmenien: Studien zur histor. Siedlungsgeographie Südost-Kleinasiens*. (Originally presented as the author's thesis; Bonn, 1971). Bonn: Habelt, 1976. 303 S. 24cm.
- 564 HERZFELD, Ernst - SARRE, F. *Archäologische Reise im Euphrat- und Tigris-gebiet*. 4v. Berlin: D. Reimer, 1920.
- 565 HERZFELD, Ernst. *Der Tell Halaf und das Problem der hettischen Kunst; kritische Bemerkungen zu Freiherr Max von Oppenheim's Werk Der Tell Halaf*. Sonderabdruck aus den 'Archäologischen Mitteilungen aus Iran' Band VI, Heft 3/4, 1934. 1934. 223 p. 25cm.
- 566 HEWSEN, Robert H. *Östlicher Mittelmeerraum und Mesopotamien, Armenisches und Georgisches Christentum, 1878-1914*. Wiesbaden: Ludwig Reichert Verlag, 1990.
- 567 HILGENFELD, Adolf. *Bardanes; der letzte Gnostiker*. Leipzig: Weigel, 1864. 155 S. 22cm.
- 568 HILLENBRAND, Carole. *A Muslim Principality in Crusader Times: The Early Artuqid State*. [Münster]: Nederlands Historisch-Archaeologisch Instituut te Istanbul Nabije Oosten, 1990. 260 p. 24cm.
- 569 HIRSCHBERG, J. - AETIUS, of Amida. *Die Augenheilkunde des Aëtius aus Amida*. Leipzig: Veit Verlag, 1899. 204 S. 23cm.
- 570 HOEPFNER, Wolfram - HÜBNER, Gerhild. *Das Hierothesion des Königs Mithradates I. Kallinikos von Kommagene nach den Ausgrabungen von 1963 bis 1967*. Tübingen: E. Wasmuth, 1983. 96 S. 23cm.
- 571 HOGARTH, David G. *Hittite Problems and the Excavation of Carchemish*. London: British Academy, 1914. 375 p. 26cm.
- 572 HOH, M. R. "Die Keramik von Hassek Höyük". *Istanbuler Mitteilungen*, 31, (1981), 1-196.

- 573 HOLDEN, Colin P. *The Baptismal Theology of Saint Ephraem the Syrian, and its Relation to Judaeo-Christian Baptismal Theology and Tradition*. M.A. thesis. Melbourne: University of Melbourne, 2000. 559 p. 31cm.
- 574 HOLLERWEGER, Hans et al. *Turabdin : Lebendiges Kulturerbe: Wo die Sprache Jesu gesprochen wird*. Linz: Freunde des Tur Abdin, 1999. 367 S. 28cm.
- 575 HOLLOWAY, S. W. "Harran: Cultic Geography in the Neo-Assyrian Empire and its Implications for Sennacherib's 'Letter to Hezekiah' in 2 Kings". *Journal for the Study of the Old Testament. Supplement Series*, 190, (1995), 276.
- 576 HONGO, H. - MEADOW, R. H. "Exploitation at Neolithic Çayönü Tepesi. (Southeastern Anatolia)". *MASCA Journal*, 15, (1998), 77-98.
- 577 HONGO, H. - MEADOW, R. H. *Patterns of Pig Domestication at Neolithic Çayönü Tepesi in Southeastern Anatolia*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., 1997.
- 578 HONIGMANN, Ernst. *Bizans Devleti'nin Doğu Sınırı*. çev: F. Işıltan. İstanbul: 1970.
- 579 HONIGMANN, Ernst. "Rumkale". *İslam Ansiklopedisi*. c. IX (777-781). Çev: Besim Darkot. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- 580 HOURANI, Albert H. "The Changing Face of the Fertile Crescent in the 18th Century". *Studia Islamica*, 8, (1957), 89-122.
- 581 HROUDA, Barthel. "Wassukani, Urkis, Subat-Enlil: Ein Beitrag zur historischen Geographie des nördlichen Zweistromlandes". *MDOG*, 90, (1958).
- 582 HUEHNERGARD, John. *The Akkadian Dialects of Carchemish and Ugarit*. P.h.D. thesis. Boston: Harvard University, 1979. 393 p.
- 583 İbn MEHMED, Mustafa Celaleddin. *Miyafarın Yahut Silvan*. İstanbul: Türk Matbaası, 1926. 31 s.
- 584 İLGEZDİ, G. *Çanak Çömleksiz Neolitik Yerleşmesinde Kızıl Geyik (Cervus Elaphus) Kemiklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., (t.y.).
- 585 İLHAN, M. Mehmet. "1518 Tarihli Tapu Tahrir Defterine Göre Amid Sancagında Tımar Dağılımı". *İÜEF Tarih Enstitüsü Dergisi*, 12, (1982), 85-100.
- 586 İLHAN, M. Mehmet. "16.yy Başlarında Amid Sancığı Yer ve Şahıs Adları Üzerinde Bazı Notlar". *Belleten Dergisi*, 209, c. LIV (1990), 223-233.
- 587 İLHAN, M. Mehmet. "Studies in the Medieval History of Diyarbakır Province: Some Notes on the Sources and Litterature". *Belleten Dergisi*, 206, c. 53 (1989), 199-236.
- 588 İLHAN, M. Mehdi. *XVI.Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır Şehrinin Nüfusu ve Vakıfları: 1518 ve 1540 Tarihli Tapu Tahrir Defterlerinden Notlar*. 1994.
- 589 İLISH, Ludger. *Geschichte der Artuqidenherrschaft von Mardin: Zwischen Mamluken und Mongolen, 1260-1410 AD*. P.h.D. thesis. Münster: [Westfälischen Wilhelms-Universität], 1984. 285 S. 21cm.
- 590 İLTER, F. "Güney-Doğu Anadolu Erken Devir Türk Köprülerinin Yapısal ve Süsleyici Öğeler Yönünden Değerlendirilmesi". *Anadolu*, 18, (1974), 31-49.
- 591 İNAN, A. "Gaziantep Vilayetinde Türkmenler". *Halk Bilgisi Haberleri*, 102, (1940), 137-141.
- 592 İOVINO, M. R. - LEMORINI, C. "Lithic Industry at Çayönü: Different Raw Materials Used, Different Function(s) Done?: The Lithic Assemblage of the Channeled Building D1.". *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, 2, (1999), 139-153.
- 593 İSKENDERIAN, Galust T. *Die Kreuzfahrer und ihre Beziehungen zu den armenischen Nachbarfürsten bis zum Untergange der Grafschaft Edessa Nach armenischen Quellen*. Weida i. Th., 1915. 112 S.
- 594 İŞBİL, Tülay. *Harran*. İstanbul: 1970.
- 595 İŞIKSAL, T. - ORHONLU, C. "Osmanlı Devrinde Nehir Nakliyatı Hakkında Araştırmalar: Dicle ve Fırat Nehirlerinde Nakliyat". *Tarih Dergisi*, c. 13 (1963), 77-103.
- 596 İŞILTAN, Fikret. *Urfa Bölgesi Tarihi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1960.
- 597 İŞLER, Cemil. *İçemiz Midyat*. İstanbul: Öğretmenin Halk Bilgisi, 1970.

- 598 IZADY, Mehrdad R. *The Kurds: A Concise Handbook*. Washington D.C: Crane Russak, 1992. 268 s. 26cm.
- 599 JACOB, Karl G. *Charakteristik Lucians von Samosata*. Hamburg: F. Perthes, 1832. 194 p. 21cm.
- 600 JACOB, of Edessa - KAYSER, Karl. *Die Canones Jacob's von Edessa*. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1886. 185 p. 31cm.
- 601 JALABERT, Louis - MOUTERDE, René. *Commagène et Cyrhestique: nos 1-256*. Paris: P. Geuthner, 1929. 135 p. 29cm.
- 602 JASTROW, Otto. *Daragözü. Eine Arabische Mundart der Kozluk-Sason-Gruppe (Südost Anatolien): Grammatik und Texte*. Nürnberg: H. Carl, 1973.
- 603 JASTROW, Otto. *Der neuaramäische Dialekt von Hertevin (Provinz Siirt)*. Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1988.
- 604 JASTROW, Otto. *Der neuaramäische Dialekt von Mlahsô*. Sonderdr. aus Kyriakon, Festschrift: Johannes Quasten. Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1994. 195 S. 24cm.
- 605 JASTROW, Otto. "Die arabischen Dialekte des Vilayets Mardin". *Zeitschrift der Deutsche Morgenländische Gesellschaft Suppl. 1*, (1969), 683-688.
- 606 JASTROW, Otto. "Ein neuaramaischer Dialekt aus dem Vilayet Siirt". *ZDMG*, 121, (1971), 215-222.
- 607 JASTROW, Otto. *Laut- und Formenlehre des neuaramaischen Dialekts von Midin im Tur 'Abdin*. (Originally presented as the author's thesis). Bamberg: 1970.
- 608 JASTROW, Otto. "The Judeo-Arabic Dialect of Nusaybin (Qamisli)". In: *Haim Blanc Memorial Volume*. Tel Aviv: 1986.
- 609 JOHNS, Claude H. W. *An Assyrian Doomsday Book, or, Liber Censualis of the District Round Harran; in the Seventh Century*, B. C. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1901. 82 p. 29cm.
- 610 JONES, A. H. M. *The Cities of the Eastern Roman Provinces*. Oxford: 1971.
- 611 JOSEPH, John. *Muslim-Christian Relations and Inter-Christian Rivalries in the Middle East: The Case of the Jacobites in an Age of Transition*. Albany: State University of New York Press, 1983. 240 p. 24cm.
- 612 JOSEPH, John. *The Modern Assyrians of the Middle East: Encounters with Western Christian Missions, Archaeologists, and Colonial Power*. Leiden: Brill, 2000. 291 p. 25cm.
- 613 JOUKOWSKY, M. S. *Early Turkey: An Introduction to the Archeology of Anatolia from Prehistory through the Lydian Period*. Iowa: Kendall/Hunt Publishing Company, 1996.
- 614 JOUMA, Ziad. *Kuru-Sıcak İklimlerde Konut Şanlıurfa Örneği = Housing in Hot-Arid Climates a Case Study: Şanlıurfa*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1992.
- 615 KADRİ, Kilisli. *Kilis Tarihi*. İstanbul: Bürhaneddin Basımevi, 1932. 304 s.
- 616 KALKANDELEN, A. Hayrettin. *İki Tarih Beldesi: Adıyaman-Kahta*. İstanbul: Saka Matbaası, 1951.
- 617 KANSU, Ş. A. "Güneydoğu Anadolu ve Chopper, Chopping Tools Endüstrisi Hakkında". *Belleten*, 109, c. 28 (1964), 161-164.
- 618 KAPISIZ, Ünal Cengiz. *Gaziantep Yöresi Kadın ve Erkek Kıyafetleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
- 619 KAPTAN, E. "Türkiye Madencilik Tarihine ait Ergani Maden Buluntuları". In: *15. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*. (33-46). 1999.
- 620 KARAASLAN, Ş. "Şanlıurfa Tarihi Kent Merkezi'nde Yenileme ve Canlandırma Sürecinde Yetkiler-Tasarım İlkeleri". *Mimarlık Dekorasyon*, 57, (1997), 84-95.
- 621 KARADENİZ, H. Basri. "XVI.Yüzyılda Rumkale". *Belleten Dergisi*, 234, c. LXII (1998), 425.
- 622 KARAHAN, Abdülkadir. *Tarihi ve Kültürel Boyutları İçerisinde Şanlıurfa ve Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu*. 1988.
- 623 KARAKAŞ, Mahmut. *Şanlıurfa Kitabeleri*. Şanlıurfa: Dal Yayıncılık, 1986.

- 624 KARAKAYA, Sedat. *Çermik (Diyarbakır) ve Çevresi Tarihi: İdari, Kültürel ve Sosyal Durumu*. Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1986.
- 625 KARAKEÇELİ, Fethi. *Şanlıurfa Kültürünün Kadın ve Erkek Giyim-Kuşamına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 626 KARAMAN, Oktay. *Hatunoğlu Kurt İsmail Hakkı Paşa'nın Diyarbakır Valiliği (1869-1875)*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 627 KARASARLIOĞLU, Mehmet - BEYSANOĞLU, Şevket. *Cumhuriyetin 50. yılında Diyarbakır; 1973 İl Yılı: Ordu Valisi Sayın A. Rıza Aydos'a Saygılarımla*. Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret, 1973. 685 s. 28cm.
- 628 KARATAŞ, Cuma. *Son Göçebe : Baraklar: Tarih, Yaşam, Folklor*. İstanbul: Bumerang Kitapları, 1998. 223 s. 20cm.
- 629 KAROLIDES, Paulos. *Die sogenannten Assyro-Chaldäer und Hittiten von Kleinasien*. Athen: Druck von Gebrüder Perris, 1898. 175 S. 23cm.
- 630 KAROLIDES, Paulos. *Süryanilerin Kökeni ve Türkiyeli Süryaniler*. İstanbul: Zafer Matbaası, 1991. 143 s. 21cm.
- 631 KARPE-MÜLLER, A. *Anatolisches Metallhandwerk*. Neumünster: Wachholtz Verlag, 1994.
- 632 KARTAL, B. *Sosyolojik Açından Birukan Aşireti Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1971.
- 633 KARTAL, M. "Samsat Yöresinin Paleolitik Çekirdekleri Hakkında Tekno-Tipolojik Gözlemler". *DTCFD*, 1-2, c. 38 (1998), 157-172.
- 634 KASCHAU, Gundela. *Lidar Höyük: Die Keramik der Mittleren Bronzezeit*. Mainz-am-Rhein: Von Zabern, 1999.
- 635 KASPAR, Eike - KASPAR, Hans-Dieter. *Kommagene. Ein antikes Königreich in der Türkei: Ein Reisehandbuch*. Hausen: Korient, 1985. 96 S. 18cm.
- 636 KAŞGARLI, Meliha Aktok. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu Uygarlığına Giriş*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1984. 88 s. 20cm.
- 637 KAŞGARLI, Meliha Aktok. *Mardin ve Yöresi Halkından Türko-Semitler*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 1991.
- 638 KATİP FERDİ. *Mardin Artukoğulları Tarihi*. İstanbul: Mardin Halkevi, 1939.
- 639 KAWERAU, Peter. *Ostkirchengeschichte*. Lovanii: E. Peeters, 1999. 25cm.
- 640 KAWS, Kaftan. *Baban Botan Soran 19. Yüzyıl Bölgesel Kısa Kürt Tarihi*. Çev: Fuat Cemil, Alihan Zerşati. İstanbul: Peri Yayıncılık, 1996. 72 s. 13,5x19,5 cm.
- 641 "Kaybolan Kent: Hasankeyf". *Mimarlık Dergisi*, (2000), 45-49.
- 642 KAZENWADEL, Brigitte. *Lidar Höyük: Die hellenistische und römische Keramik*. Doktorarbeit. Heidelberg: 1989, 172 S.
- 643 KAZGAN, Gülten. "Doğu-Güneydoğu Anadolu'nun İktisadi Yapısı Üzerine Bir Araştırma". *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi*, (1964), 120-144.
- 644 KAZGAN, Gülten. "2000 Yılında Türk Tarımı: Biyoteknoloji ve GAP Neler Getirebilecek?". *Türkiye'de Tarımsal Yapılar: 1923-2000*. içinde Ed: Şevket Pamuk, Zafer Toprak. Ankara: Yurt Yayınları, 1988.
- 645 KEÇİK, Avni. *Kilis'te Gelenek ve Görenekler*. Ankara: 1993.
- 646 KEITH, K. "Spindle Whorls, Gender and Ethnicity at Late Chalcolithic Hacmebi-Tepe". *PUVAEY*, 4, c. 25 (1998), 497-515.
- 647 KEJANLI, D. Türkan. *Diyarbakır'da Turizm Potansiyeli ve Hasan Paşa Hanının Konaklama Amaçlı Kullanımının İrdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1995.
- 648 KELLY-BUCCELLATI, M. "Trade Metals in the Third Millenium. Northeastern Syria and Eastern Anatolia". In: *Resurrecting the Past. A Joint Tribute to Adnan Bounni*. (117-131). Leiden: 1990.
- 649 KENNEDY, David L. - BUNDBURRY, Judith. *The Twin Towns of Zeugma on the Euphrates: Rescue Work and Historical Studies*. Portsmouth: Journal of Roman Archeology. 1998. 247 p. 29cm.

- 650 *Kentsel Yerler Hanehalkı İşgücü Anket Sonuçları 1982, Diyarbakır*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü, 1985. 47 s. 29cm.
- 651 KERLECQ, Jean de. *Urfa; l'Homme des Profondeurs*. Paris: Larousse, 1931. 250 p. 19cm.
- 652 KESEMEN GÖKALP, Papatya. *Diyarbakır İli Turizm Potansiyelinin Gelişmesine İlişkin Optimal Bir Model Yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.
- 653 KESSLER, Karlheinz. *Untersuchungen zur historischen Topographie Nordmesopotamiens: Nach keilschriftlichen Quellen des 1. Jahrtausends v. Chr.* Beihefte zum Tübinger Atlas des Vorderen Orients, Rh. B. Wiesbaden: Reichert [in Komm.], 1911.
- 654 KHATCHATRIAN, A. "Le Baptistere de Nisibis". *Extrait des: Actes du Ve Congrès International l'Archéologie Chrétienne, Aix-en-Provence, 13-19 Sept. 1954*. Paris: Les Belles Lettres, 1957. 421 p. 26 x 18cm.
- 655 KIEPERT, Heinrich. *Über die Lage der armenischen Hauptstadt Tigranokerta*. Berlin: Buchdruckerei der Königl. Akademie der Wissenschaften, 1873. 210 S. 23cm.
- 656 KILIÇÇIOĞLU, Cumhur. *Her Yönüyle Siirt: Tarihçe, Örf ve Adetler, Mahalli Bayramlar, Yemekler, Atasözleri, Familya Lakapları*. Siirt: 1992.
- 657 KILIÇÇIOĞLU, Cumhur. *Tarihi ve Turistik Değerleriyle Siirt*. İstanbul: Yenilik Basımevi, 1966.
- 658 KILIÇKIRAN, M. N. "Kilis Dolaylarında Halk Oyunları". *TFA*, 333, c. 17 (1977), 7960-7962. İstanbul:.
- 659 KİRİŞÇİ, Vahit. "Mechanization Level of the Southeast Anatolia Project (GAP) Region in Turkey". *Agricultural Mechanization in Asia, Africa and Latin America*, 2, c. 27 (1996), 46-50.
- 660 KIRZIOĞLU, Fahrettin. *Kara-Amid (Diyarbakır) Tarihçesi ve Abidelerin Küçük Kılavuzu*. Diyarbakır: Kara-Amid (Diyarbakır) Öğretmenleri Yardımlaşma Demeği, 1964.
- 661 KIRZIOĞLU, Fahrettin. *Yazılı Vesikalara Göre Ziya Gökalp Müzesi ve Ziya Gökalp*. İstanbul: Işıl Matbaası, 1956. 96 s. 24cm.
- 662 *Kilis'te Halk Tababeti ve Körler Çarşısı*. Ankara: Kilis Kültür Demeği Yayınları, 1993.
- 663 *Kilis, Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü, 1999. 299 s. 29cm.
- 664 KLECZEWSKI, Kieran R. *The Origins of Christianity in Edessa: A Study of Hypotheses and Sources*. M.A. thesis. Indiana indiana University, 1963. 27 p. 22cm.
- 665 KLENK, Gabriele B. *Geologisch-mineralogische Untersuchungen zur Technologie Frühbronzezeitlicher Keramik von Lidar Höyük*. München: Pfeil, 1987. 64 S.
- 666 KLJN, Albertus F. J. *Edessa, die Stadt des Apostels Thomas: Das älteste Christentum in Syrien*. Neukirchen-Vluyn Kevelaer: Neukirchener Verlag des Erziehung Svereins, 1965. 151 S. 22cm.
- 667 KOCA, Turgut. *Die Gelenkerkrankungen in der bronzezeitlichen Population vom Lidar Höyük in Südostanatolien: Eine paläopathologische Untersuchung*. Doktorarbeit. Göttingen: 1999. 274 Bl.
- 668 KOCADAĞ, Burhan. *Doğu'da Aşiretler, Kürtler, Aleviler*. İstanbul: Can Yayınları, 1997. 286 s. 13,5x19,5 cm.
- 669 KÖKTEN, Kılıç. "Anadolu'da Prehistorik Yerleşim Yerleri ve 1944-48 Yıllarında Yapılan Tarihöncesi Araştırmaları". *IV. Türk Tarih Kongresi*. Ankara: 1952. 198 s.
- 670 KÖKTEN, Kılıç. "Urfa Çevresi-Türk Tarih Kurumu Adına Yapılan Araştırma ve Kazılar". *Belleten Dergisi*, 41, c. XI (1947).
- 671 KOLARS, John F. "Defining the Political/ Ecological Threshold for the Euphrates and Tigris Rivers". *Arab Studies Quarterly*, 2, c. 22 (2000), 101-112.
- 672 KOLARS, John F. *The Euphrates River and the South East Anatolia Development Project*. Carbondale: Southern Illinois University, 1991.
- 673 *Kommagene*. München: Von Zabern, 2000. 120 S.
- 674 KONAK, Akın. *Atatürk Barajı'nın Neden Olduğu Yeniden Yerleşim Sonunda Yenisamsat, Söke, Reyhanlı Örneklerinde Sosyal Antropolojik Açından İncelemesi = Questions of the Again Settlement that are caused by Atatürk Dam are Investigated with Examples of Yenisamsat, Söke, Reyhanlı with the Social Anthropology*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 675 KONYALI, İbrahim Hakkı. *Abideleri ve Kitabeleri ile Kilis Tarihi*. İstanbul: Fatih Matbaası, 1968.

- 676 KONYAR, Basri. *Diyarbakir Tarihi, Kitabeleri*. Ankara: Ulus Basımevi, 1936.
- 677 KOPAR, Metin. *Diyarbakir (Tarih İçinde)*. Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1987.
- 678 KORKUSUZ, Şefik. *Arşiv Belgelerinde Son Devir Diyarbakir Uleması*. İstanbul: M. Ş. Korkusuz, 1996. 74 s. 20cm.
- 679 KORKUSUZ, Şefik. *Bir Zamanlar Diyarbakir: Zamanlar, Mekanlar, İnsanlar*. İstanbul: M. Ş. Korkusuz, 1999. 199 s. 31cm.
- 680 KORKUSUZ, Şefik. *Tezkire-i Mesayih-i Amid. Diyarbakir Velileri*. Diyarbakir: M. Ş. Korkusuz, 1997. 21cm.
- 681 KÖROĞLU, Kemalettin. *Üçtepe: Yeni Kazı ve Yüzey Bulguları Işığında Diyarbakir-Üçtepe ve Çevresinin Yeni Assur Dönemi Tarihi Coğrafyası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1998.
- 682 KÖROĞLU, Kemallettin. *Yeni Kazı ve Yüzey Bulguları Işığında Diyarbakir: Üçtepe ve Çevresinin Yeni Assur Dönemi Tarihi Coğrafyası*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1993.
- 683 KORZAY, M. et al. "Preservation and Organization of Prehistoric Sites. Two Experimental Cases: Çayönü and Kırklareli-Aşağıpınar". *In international Conference on Heritage Multicultural Attractions and Tourism*. Eds: KORZAY M., et. al. (179-195). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, 1999.
- 684 *Köy Envanter Etüdlere Göre Adıyaman*. Konya: Köy İşleri Bakanlığı, 1967. 144 s. 24cm.
- 685 *Köy Envanter Etüdlere Göre Diyarbakir*. Ankara: Köy İşleri Bakanlığı, 1966. 160 s. 24cm.
- 686 *Köy Envanter Etüdlere Göre Gaziantep*. Konya: Köy İşleri Bakanlığı, 1967. 146 s. 24cm.
- 687 *Köy Envanter Etüdlere Göre Mardin*. Ankara: Köy İşleri Bakanlığı, 1966. 138 s. 24cm.
- 688 *Köy Envanter Etüdlere Göre Sırt*. Konya: Köy İşleri Bakanlığı, 1966. 158 s. 24cm.
- 689 *Köy Envanter Etüdlere Göre Urfa*. Konya: Köy İşleri Bakanlığı, 1967. 164 s. 24cm.
- 690 KRAFT, G. "Dark Memories, Travel Impressions of the 4000 Years of the City of Harran". *Sinn and Form*, 1, c. 39 (1987), 139-155.
- 691 KRÜGER, Fritz. *Orient und Hellas in den Denkmälern und Inschriften des Königs Antiochos I. von Kommagene*. Griefswald: Buchdruckerei H. Adler (E. Panzig), 1937. 39 S.
- 692 KUBAN, Doğan. *Gaziantep Kenti Koruma İmar Planı Raporu*. İstanbul: 1976.
- 693 KUM, Naci. "Türkmen Barakları". *TED*, 6, (1963), 27-37.
- 694 KUMAHMETOĞLU, N. "Anadolu Etnoloji ve Etnografyası: Türkmen Barakları (1)". *İş Dergisi*, 68, c. 13 (1948), 2-7.
- 695 KUMAHMETOĞLU, N. "Anadolu Etnoloji ve Etnografyası: Türkmen Barakları (3)". *İş Dergisi*, 72, c. 13 (1948), 9-15.
- 696 KUMAHMETOĞLU, N. "Anadolu Etnoloji ve Etnografyası: Türkmen Barakları (5)". *İş Dergisi*, 82, c. 14 (1948), 125-132.
- 697 KUMAHMETOĞLU, N. "Anadolu Etnoloji ve Etnografyası: Türkmen Barakları (4)". *İş Dergisi*, 79, c. 14 (1948), 50-56.
- 698 KUMAHMETOĞLU, N. "Anadolu Etnoloji ve Etnografyası: Türkmen Barakları (2)". *İş Dergisi*, 70, c. 13 (1948), 5*7.
- 699 KUNT, Metin. *Bir Osmanlı Valisinin Yıllık Gelir-Gideri, Diyarbakir, 1670-71*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, 1981. 24cm.
- 700 KUPPER, J. R. "Northern Mesopotamia and Syria". *The Cambridge Ancient History*. c. II (1-39). 1973.
- 701 *Kurdish Culture and Identity*. Eds: Christine Allison, Phillip Kreyenbroek. London New Jersey: Zed Books & The Center of Near and Middle Eastern Studies, 1996. 173 p.
- 702 KUSSINGER, Sonja. *Tierknochenfunde vom Lidar Höyük in Südostanatolien (Grabungen 1979 - 86)*. Doktorarbeit. München: 1988. 229 S. 21cm.
- 703 KÜÇÜKDAĞ, Yusuf. *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, 1999. 336 s. 25cm.

- 704 KÜÇÜKDAĞ, Yusuf. *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu: 22 Ekim 1999*. Gaziantep: Gaziantep Valiliği, 2000. 362 s. 25cm.
- 705 KÜLEY, Ahmet. *Diyarbakır: Doğal, Tarımsal, Ekonomik ve Turistik Yönleriyle*. Ankara: Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, 1970. 159 s. 24cm.
- 706 *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Uygulamaları ve Sorunları Sempozyumu*. Ankara: Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, 1995.
- 707 *Kültür ve Turizm Bakanlığı Hatay Turizm Tanıtma Bölge Müdürlüğü Hatay Gaziantep K.Maras Turizm Envanteri*. Antakya: Kültür ve Turizm Bakanlığı Hatay Turizm Tanıtma Bölge Müdürlüğü, 1983.
- 708 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Birecik*. Ankara: 1996.
- 709 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. "İmar Çalışmalarının Eski Urfa Evleri Üzerindeki Ölümsüz Etkileri ve Kentin Tarihi Mimari Dokusunun Koruması Yönünde Alınması Gerekli Önlemler". *Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87 içinde*. (42-49). 1988.
- 710 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Ruha'dan Urfa'ya-1780-1980*. Şanlıurfa: 1988.
- 711 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Şanlıurfa'da Canlanan Tarih: Şanlıurfa Valiliği-ŞURKAV Çevre Düzenleme ve Restorasyon Çalışmaları 1990-1995*. 1995.
- 712 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Şanlıurfa'da Yapılan Arkeolojik Araştırmalar ve Kazılar*. Şanlıurfa: 1986.
- 713 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Şanlıurfa 1988: Peygamberler Şehri: The City of Prophets*. Şanlıurfa: 1988.
- 714 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Şanlıurfa Su Mimarisi*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1992.
- 715 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *Tarih ve Turizm Şehri Harran*. Ankara: Harran Köylere Hizmet Götürme Birliği, 1995.
- 716 KÜRKÇÜOĞLU, Cihat. *The Mysterious City of History Harran*. Çev: Adil Kın. Ankara: Harran Köylere Hizmet Götürme Birliği, 1996.
- 717 KÜRKÇÜOĞLU, Kemal Edib. *Urfa Ağzı*. İstanbul: Türk Dil Kurumu, 1945.
- 718 KÜRKÇÜOĞLU, Sabri - ÖCAL, Mehmet H. *ŞURKAV Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı: 1990-1998*. Ankara: Şurkav, 1998.
- 719 LACAZE, Guy. *Art Anatolien Antique (IIe-Ie Millénaires): Hittites, Néo-hittites, Ourartou, Phrygie, Lydie, Carie, Lycie, Commagène, Paphlagonie.T.I*. Tours: 1995. 713 p. 30 cm.
- 720 LAHERI, N. "A Funerary Tradition of Middle Euphrates Valley during the 3rd. Millenium B.C.". *Anatolica*, XXV, (1999), 221-243.
- 721 LANDMANN, A. *Akıfiye-Büyükcamurlu: Ubychen Dörfer in der Südost-Türkei (Ethnographie de Tscherkessen)*. Doktorarbeit. Heidelberg: 1981.
- 722 LANDSBERGER, Benno - EDHEM, Halil. *Die Basaltstele nabonids von Eski-Harran*. Corp. author: Türkischen Historischen Gesellschaft. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1947. 25cm.
- 723 LAOUST, Henri. *Essai sur les Doctrines Sociales et Politiques de Taki-d-Din Ahmad b. Taimiya, Canoniste Hanbalite, Né à Harran en 661/1262, Mort à Damas en 728/1328*. (These publié: Université de Paris). Le Caire: Impr. de l'Institut Français d'Archéologie Orientale, 1939. 755 p. 25cm.
- 724 LAURITSEN, Frederick M. *Some Greek Imperial Coins from Southeastern Asia Minor*. Ph.D. thesis. Minnesota: 1973.
- 725 LAVIGERIE, Charles-Martial A. *Essai Historique sur l'Ecole Chrétienne d'Édesse*. Thèse Présentée à la Faculté des Lettres de Paris, par l'Abbé Ch. Allemand-Lavigerie,.... Paris: Perisse Frères, 1850.
- 726 LE COZ, Raymond. *L'Eglise d'Orient: Chrétiens d'Irak, d'Iran et de Turquie*. Paris: Editions du Cerf. 1995. 441 p. 24cm.
- 727 LEHMANN, C. F. *Armenien und Nordmesopotamien in Altertum und Gegenwart*. Berlin: Reimer, 1900.
- 728 LEMERRE, Abbé J. - IGNACE, Mère. *Oeuvres de Piété de S. Éphrem, Diacre d'Édesse. Traduites en Français sur la Nouvelle Édition de Rome*. Paris: Didot, 1744.
- 729 LIGHTFOOD, C. S. "Facts and Fiction: The 3rd Siege of Nisibis (AD-350)". *Zeitschrift für Alte Geschichte*, 1, c. 37 (1988), 105-125.

- 730 LIGHTFOOD, C. S. "Tilli: A Late Roman Equites Fort on the Tigris?". In: *The Defence of the Roman and Byzantine East. Colloquium Sheffield 1986* Eds: P. Freeman, D. Kennedy. (509-529). Oxford: 1986.
- 731 LINDNER, Rudi P. *Nomads and Ottomans in Medieval Anatolia*. Richmond: Curzon, 1997. 167 p. 23cm.
- 732 LIPSİUS, Richard A. *Die edessenische Abgar-Sage kritisch untersucht*. Braunschweig: C.A. Schwetschke, 1880. 92 S. 23cm.
- 733 LISI, Frank J. - IBN AL-ADİM, Kamal - IBN AL-ATHİR, Diya'al-Din N. A. ibn M. *The Fall of Al-Ruha' (Edessa), 539/1144: The Muslim Point of View*. M.A. thesis. Utah: University of Utah, Dept. of Languages, 1981. 103 leaves 28cm.
- 734 LLOYD, Seton. "Sultantepe". *Anatolian Studies*, IV, (1954), 101-110.
- 735 LLOYD, Seton - GÖKÇE, Nuri. "Sultantepe, Part II: Post Assyrian Pottery and Small Objects Found by the Anglo-British Joint Expedition". *Anatolian Studies*, c. 4 (1954), 101-110.
- 736 *Lower Euphrates Project 1978-1979 Activities: Middle East Technical University Lower Euphrates Project*. Ankara: Middle East Technical University, 1987.
- 737 LOWICK, N. M. *The Mardin Hoard: Islamic Countermarks on Byzantine Folles*. London: 1977.
- 738 LOY, T. H. - WOOD, A. R. "Blood Residue Analysis at Çayönü Tepesi, Turkey". *Journal of Field Archeology*, 4, c. 16 (1989), 451-460.
- 739 LOZACHMEUR, Helene. *Présence Arabe dans le Croissant Fertile avant l'Hégire: Actes de la Table Ronde Internationale Organisée par l'Unité de Recherche Associée 1062 du CNRS, Etudes Sémitiques au Collège de France, le 13 Novembre 1993*. Paris: Editions Recherche sur les Civilisations, 1995. 148 p. 25cm.
- 740 LUCAS, H. - OPPENHEIM, Max F. von. "Griechische und Lateinische Inschriften aus Syrien, Mesopotamien und Kleinasien". *Byzantinische Zeitschrift*, 14, (1905), 38-75.
- 741 LUCKENBILL, D. D. "The Sultantepe Tablets". *Anatolian Studies*, c. II (1952), 25-35.
- 742 LUPTON, Alan. *Stability and Change: Socio-Political Development in North Mesopotamia and South-East Anatolia 4000 - 2700 B.C.* Oxford: Tempvs Reparatum, 1996.
- 743 LUSCHAN, Felix von. *Ausgrabungen in Sendschirli*. 5v. Corp author: Orient-Comité. Berlin: W. Spemann, 1943. 38cm.
- 744 MACLEAN, Arthur J. *A Dictionary of the Dialects of Vernacular Syriac, as Spoken by the Eastern Syrians of Kurdistan, Northwest Persia, and the Plain of Mosul. With Illustrations from the Dialects of the Jews of Zakhu and Azerbaijan, and of the Western Syrians of Tur'Abdin*. Oxford: Clarendon, 1901. 334 S. 26 x 20 cm.
- 745 MADDIN, R. et al. "Çayönü Tepesi: The Earliest Archeological Metal Artifacts". In *Découverte du Metal*. (375-386) Ed. J. Mohen. Picard, 1991.
- 746 MADDIN, R. - MUHLY, J. D. - STECH, T. "Early Metalworking at Çayönü". *Anschnitt*, 9, (1999), 37-44.
- 747 MAIGRET, A. D. "The Arab Nomadic People and the Cultural Interface Between the Fertile Crescent and Arabia". *Arabian Archeology and Epigraphy*, 2, c. 10 (1999), 220-224.
- 748 MAKAS, Hugo. *Kurdische Studien: 1. Eine probe des dialektes von Diarbekir. 2. Ein gedicht aus Gawar. 3. Jezidengebete*. Heidelberg: C. Winter's Universitätsbuchhandlung, 1900. 54 S. 23cm.
- 749 MAKAS, Hugo. *Kurdische Texte im Kurmanji-Dialekte aus der Gegend von Mürdin: Gesammelt, Übersetzt, Erklärt und mit einer Einleitung, Anmerkungen und einem Glossar versehen*. 2 v. in 1. Amsterdam: APA ; Philo Press, 1979. 23cm.
- 750 MALLAWAN, M. "Carchemish: Reflection on the Chronology of the Sculpture". *Anatolian Studies*, c. 22 (1972), 63-85.
- 751 MANN, O. *Mundarten der Zaza hauptsächlich aus Siwerek und Kor*. Hrsg. v. K. Hadank. Berlin: 1932.
- 752 YEŞUA, Mar. *Urfa ve Diyarbakır'ın Fetaket Çağı*. İstanbul: 1996.
- 753 YEŞUA, Mar. *Vakayiname 494-507 Yıllarına Ait Urfa, Amid ve Güneydoğu Anadolu Vakaları: Bizans-Sasanlı Savaşları*. Çev: Mualla Yanmaz. İstanbul: 1958.

- 754 MARASHLIAN, Levon. *Politics and Demography: Armenians, Turks, and Kurds in the Ottoman Empire*. Cambridge (MA): Zoryan Institute, 1991.
- 755 MARAŞ, Mehmet Atilla. *Peygamberler Şehri Şanlıurfa: Tarih, Coğrafya, Sosyal Yapı, Ekonomi, Kültür, Folklor, Turizm*. Ankara: Birlik Yayın Kooperatifi, 1986.
- 756 "Mardin". *Hayat Tarih Mecmuası*, 2, c. 1 (1968), 279-283.
- 757 "Mardin". *Yurt Ansiklopedisi*. c. 8 (5753-5846). İstanbul: Anadolu Yayıncılık A.Ş., 1983.
- 758 *Mardin: Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, 1998. 457 s. 29cm.
- 759 *Mardin-Muluk-u Artukkiye Tarihi (Neşr. Ali Emiri)*. Beyrut: 1980.
- 760 *Mardin Artukeli 23 Şubat 1935*. Mardin: Mardin Halkevi, 1935.
- 761 *Mardin Cumhuriyetten Önce ve Sonra, Halkevi Broşürü*. İstanbul: Resimli Ay Matbaası, 1938. 150 s. 24cm.
- 762 *Mardin İli Turizm Envanteri ve Turizm Gelişme Planı*. Ankara: 1991.
- 763 *Mardin Kenti Fiziksel Planlama Raporu*. İller Bankası, 1989.
- 764 MARFOE, L. et al. "The Chicago Euphrates Archeological Project 1980-1984: An Interim Report". *Anatolica*, XIII, (1986), 37-148.
- 765 MARGOSYAN, Mıgırdiç. *Gavur Mahallesi*. İstanbul: Aras Yayıncılık, 1996. 99 s. 13,5x19,5 cm.
- 766 MARGOSYAN, Mıgırdiç. *Söyle Margos Nerelisen?* İstanbul: Aras Yayıncılık, 1996. 109 s. 13,5x19,5 cm.
- 767 MARRO, C. - TİBET, Aksel - ERGEÇ, Rıfat. "Fouilles de Sauvetage de Horum Höyük (province de Gaziantep): Second Rapport Préliminaire". *Anatolia Antiqua*, VI, (1998), 349-378.
- 768 MARRO, C. - TİBET, Aksel - ERGEÇ, Rıfat. "Fouilles de Sauvetage de Horum Höyük (province de Gaziantep): Troisième Rapport Préliminaire". *Anatolia Antiqua*, VIII, (1999), 285-308.
- 769 MARRO, C. - TİBET, Aksel - ERGEÇ, Rıfat. "Fouilles de Sauvetage de Horum Höyük (province de Gaziantep): Premier Rapport Préliminaire". *Anatolia Antiqua*, V, (1997), 371-391.
- 770 MARRO, C. - TİBET, Aksel - ERGEÇ, Rıfat. "Fouilles de Sauvetage de Horum Höyük (province de Gaziantep): Quatrième Rapport Préliminaire". *Anatolia Antiqua*, IX, (2000), 257-278.
- 771 MARTIN, Abbé Jean-Pierre-Paul. *Les Origines de l'Eglise d'Édesse et des Eglises Syriennes*. Paris: Maisonneuve et C. Leclerc, 1889. 153 p.
- 772 MATEOS, Urfalı. *Urfalı Mateos ve Vekayinamesi (952-1136) ve Papaz Grigor'un Zeyli (1136-1162)*. Çev: Hrnt İ. Andreaşyan. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1962.
- 773 MATNEY, Timothy. "The First Season of Work at Ziyaret Tepe in the Diyarbakır Province: Preliminary Report". *Anatolica*, XXIV, (1998), 7-30.
- 774 MATNEY, Timothy - ALGAZE, Guillermo. "Urban Development at Mid-late Early Bronze Age Titris Höyük in Southeastern Anatolia". *Bulletin of the American Schools of Oriental Research*, c. 299/300 (1995), 33-52.
- 775 MATTHES, K. C. A. *Die edessenische Abgarsage auf ihre Fortbildung untersucht*. 8v. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1882. 77 S.
- 776 McMAHON, A. "The Achaemenid-Hellenistic Occupation at Hacı Nebi". *American Journal of Archeology*, 100, (1996), 222-229. Eds: J. Gil Stein, et al.
- 777 MENANT, Joachim. *Kar-Kemish: Sa Position d'Après les Découvertes Modernes*. Paris: Imprimerie Nationale, 1891. 73 p. 30cm.
- 778 MERÇİL, Erdoğan. "Şelçukluların Anadolu'ya Gelişlerinden Haçlı Seferlerinin Başlangıcına Kadar Urfalı'nın Durumu". *Belleten*, 203, c. LII (1988), 401-475.
- 779 *Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 17 Mayıs 2000 Mardin Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 5*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.

- 780 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 29 Mayıs 2000 Kilis Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 8.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 781 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 26 Nisan 2000 Şanlıurfa Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 3.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 782 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 30 Mayıs 2000 Adıyaman Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 9.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 783 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 23 Mayıs 2000 Siirt Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 7.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 784 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 22 Mayıs 2000 Batman Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 6.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 785 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 16 Mayıs 2000 Şırnak Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 4.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 786 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 16 Nisan 2000 Gaziantep Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 2.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 787 **Merkezi Planlamadan Katılımcı Planlamaya Gap Bölge Kalkınma Planı: 14 Nisan 2000 Diyarbakır Bilgilendirme Toplantısı Çalışma Raporu 1.** Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2000.
- 788 MERRILL, John E. *Girls' Seminary, Aintab, Turkey, 1859-1909.* Boston: Women's Board of Missions, 1909. 23 p. 19cm.
- 789 MERTEN, Kai. *Die syrisch-orthodoxen Christen in der Türkei und in Deutschland: Untersuchungen zu einer Wanderungsbewegung.* Hamburg: Lit Verlag, 1997. 272 S. 21cm.
- 790 MERX, Adalbert. *Bardesanes von Edessa: Nebst einer Untersuchung über das Verhältnis der clementinischen Recognitionen zu dem Buche der Gesetze der Länder.* Halle: C.E.M. Pfeffer, 1863. 131 S. 23cm.
- 791 "Mesudiye Medresesi". *Diyarbakır Bülteni*, 5, (2000), 39.
- 792 MEZ, Adam. *Geschichte der Stadt Harrân in Mesopotamien bis zum Einfall der Araber.* M.A. thesis. Strassburg: Kaiser-Wilhelms-Universität, 1892. 66 p. 23cm.
- 793 MINORFTY, V. "Mardin". *İslam Ansiklopedisi*. c. VII (317-322). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1957.
- 794 MINZONI-DEROCHÉ, Angela. *Le Paléolithique du Bassin du Nizip (Gaziantep).* İstanbul institut Français d'Etudes Anatoliennes, 1987.
- 795 MİSER, Rifat. *GAP'a Halk Katılımının Gereği ve Yöntemi.* Ankara: 1994. 90 s. 24cm.
- 796 MISIR, Adnan - STEIN, Gil J. "Mesopotamian-Anatolian Interaction at Hacinebi: Preliminary Report on the 1992 Excavations". *Anatolica*, XX, (1994), 145-190.
- 797 MISIR, Adnan. *Şanlıurfa'da Yapılan Arkeolojik Kazılar: Her Yönüyle Şanlıurfa İl Yıllığı.* Şanlıurfa: 1997.
- 798 "Mimarlar Odası Güneydoğu Kültür Gezisi Raporu". *Mimarlık Dergisi*, (1999), 39-44.
- 799 MODIANO, Colette. *Café Turc et Croissant Fétille.* Paris: La Table Ronde, 1974. 240 p. 21cm.
- 800 MOORE, J. *Tille Hüyük I: The Medieval Period.* Monograph No. 14. Ankara: The British Institute of Archeology at Ankara, 1993.
- 801 MOOREY, Peter R. S. *Cemeteries of the First Millennium B.C. at Deve Hüyük, Near Carchemish, Salvaged by T.E. Lawrence and C.L. Woolley in 1913: (With a Catalogue Raisonné of the Objects in Berlin, Cambridge, Liverpool, London and Oxford).* Oxford: British Archeological Reports, 1980. 183 p. 30cm.

- 802 MORALES, Vivian B. *Figurines and Other Clay Objects from Sarab and Cayönü*. Chicago: Oriental Institute of the University of Chicago, 1990. 92 p. 30cm.
- 803 MORDTMANN, J. H. "Kahta". *İslam Ansiklopedisi*. c. VI (89-91). Çev: Besim Darkot. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1967.
- 804 MORTAN, Kemal. *Mardin İli Gelişme Stratejisi*. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 1998. 457 s. 29cm.
- 805 MORTAN, Kenan. *Sürt İli Gelişme Stratejisi*. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 1998. 287 s. 28cm.
- 806 MORTAN, Kenan. *Şırnak İli Gelişme Stratejisi*. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 1998. 230 s. 28cm.
- 807 MORTGAARD, Anton. "Archäologische Forschungen der Max Freiherr von Oppenheim-Stiftung im nördlichen Mesopotamien 1956: [40. Sitzung am 18. April 1956 in Düsseldorf. der Arbeitsgemeinschaft für Forschung]".. Köln: Westdeutscher Verlag, 1957. 42 p. 25cm.
- 808 MORVARIDI, Behrooz. "Agrarian Reform and Land Use Policy in Turkey: Implications for the Southeast Anatolia Project". *Land Use Policy*, 4, c. 7 (1990), 303-313.
- 809 "Mosaic - The Glory That Was Zeugma...". *The Middle East*, 306, (2000), 49.
- 810 MOULINS, Dominique de. *Agricultural Changes at Euphrates and Steppe Sites in the Mid-8th to the 6th Millennium B.C.* Oxford: J. and E. Hedges, 1997. 192 p. 30 cm.
- 811 MUHLY, J. D. "Çayönü Tepesi and the Beginnings of Metallurgy in the Ancient World". In: *Old World Archeometallurgy*. Eds. A. Hauptmann, et al. (1-11). Bochum: Selbstverlag des Deutsches Bergbau-Museums, 1989.
- 812 MUTLU, K. "Güneydoğu Anadolu'nun Sorunları Nelerdir?: Bir Alan Çalışması". *Avrasya Dosyası*, 3, (1994).
- 813 MÜLLER, Uwe. "Die Eisenzeitliche Stratigraphie von Lidar Höyük". *Anatolian Studies*, 49, (1999), 123-132.
- 814 NAHYA, Osman. "Un Specimen de l'Architecture Traditionelle. Le Village de Harran pres d'Urfa". *Objets et Mondes*, 1, c. 21 (1981), 41-44.
- 815 NAHYA, Osman. "Urfa-Harran Bölgesi'nde Geleneksel Halk Mimarisinde Tuğla-Taş-Kerpiç Evler Üzerine Bir İnceleme". *II. Milletlerarası Folklor Kongresi 22-28.VI.198 içinde*. (139-147). Bursa:1981
- 816 NAKANO, Akio - BEN-SCHMUEL, Zion. *Conversational Texts in Eastern Neo-Aramaic (Gzira Dialect)*. Tokyo institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and Africa, 1973. 106 p. 26cm.
- 817 NAKANO, Akio - BEN-SCHMUEL, Zion. *Text of Gzira Dialect of Neo-Aramaic: With Translation and Glossary*. [Tokyo]: [Institute for the Study of Languages and Cultures of Asia and Africa], 1970, 203 p. 26cm.
- 818 "Nasibin (Nusaybin)". *İslam Ansiklopedisi*. c. IX (99-103). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- 819 NERSES IV, Patriarch of Armenia. *Élégie sur la Prise d'Edesse*. Paris: 1869. 268 p.
- 820 NESS, Stephen H. *Carchemish, Til-Barsip, Harrân: A Historical Study from the Time of the Earliest References to the Reign of Nabû-Nâ'id*. M.A. thesis. Berkeley: Univ. of California, 1950. 157 p.
- 821 NONNUS, of Nisibis. *Traité Apologétique*. Louvain: Bureaux du Muséon, 1948. 72 p. 27cm.
- 822 NURATTİN NABİ, - RASİM NABİ. *Urfa Hakkında Tabii, Coğrafi, İctimai, İktisadi, Tarihi, Mülki Malumati Cami, Salname 1927*. İstanbul: İlhami-Fevzi Matbaası, 1927.
- 823 ÖKSÜZ, B. *Çayönü Çanak Çömleksiz Yerleşiminde Bovid (Yabani Sığır) Kemiklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi., (Ty.).
- 824 ÖNAL, A. - TANRIVERDİ, T. "Gönüllerin Kalesi Hasankeyf". *Skyllife*, (1997).
- 825 ONAT, Ayşenur. *Geleneksel Mimari Üzerine Bir İnceleme ve Gaziantep için Yeni Bir Proje Önerisi = Investigation on Vernacular Architecture and a Proposal for a New Neighbourhood Unit in Gaziantep*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1992.
- 826 *15 Cumhuriyet Yılında Mardin: Mardin Cumhuriyetten Önce ve Sonra*. İstanbul: CHP Mardin Halkevi, 1938.

- 827 ÖNDER, Mehmet. "Mardin". *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi*, 220, c. 11 (1967).
- 828 ÖNEN, Ülgür. *Kommagene: Mit dem Götterberg Nemrut ; ein Königreich in Südost-Anatolien*. [İzmir]: Ü. Ülgür, 1987. 141 S. 20cm.
- 829 ÖNERLİ, Selahattin. *Yazarlık Hayatının Ellinci Yıldönümünde Şevket Beysanoğlu Bibliyografyası*. (Rev. modern Turkish version of the Ottoman Turkish original, published in Küçük Mecmua). Ankara: Neyir Matbaası, 1988. 40 s. 24cm.
- 830 ÖNEY, G. "1978-1979 ve 81 Yılı Samsat Kazılarında Bulunan İslami Devri Buluntularıyla İlgili İlk Haber". *Arkeoloji ve Sanat Tarihi Dergisi*, 1, (1982), 71-80.
- 831 OPPENHEIM, Max F. von et al. *Inschriften aus Syrien, Mesopotamien und Kleinasien, Gesammelt im Jahre 1899: Beiträge zur Assyriologie und Semitischen Sprachwissenschaft*. Leipzig: Johns Hopkins Press, 1913. 180 S. 25 x 17 cm.
- 832 *Opuscles Maronites; Oeuvres Inédites de Jean Maron. -- Chronique Syriaque Maronite.--Écrits de Controverse.--Histoire de Daniel de Mardin, de Sainte Marine, etc. ....* 8v. Ed: François Nau. Paris: E. Leroux, 1900.
- 833 ORAL, İclal. *Eski Diyarbakır Evlerinde Malzeme Strüktür Süsleme İlişkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993.
- 834 ÖREN, Sevil Işıl. *Geleneksel Urfa Evleri: Eski Kent Merkezinin Bir Bölümünün İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: ODTÜ, 1996.
- 835 ORHONLU, C. *Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretleri İskan Teşebbüsü (1691-1696)*. İstanbul: 1963.
- 836 OSGAN EFENDİ, - OSMAN HAMDİ BEY. *Le Tumulus de Nemroud-Dagh: Voyages, Descriptions, Inscriptions avec Plans et Photographies*. [İstanbul]: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1883. 33cm.
- 837 *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yılında Kilis Osmanlı Eserleri*. Kilis Valiliği, 1999.
- 838 ÖTÜKEN, S. Yıldız. *Türkiye'de Vakıf Abideler ve Eski Eserler*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü, 1986.
- 839 OYMAK, Mehmet. *Hz. İbrahim Halilullah ve Urfa*. Şanlıurfa: Harran Yayınları, 1990. 103 s. 20cm.
- 840 OYMAK, Mehmet. *Urfa ve Hz. Eyyüb*. Ankara: 1994.
- 841 ÖZBAŞ, Ömer. "Barak Türkmenleri Arasında". *Ortayayla*, 14, 27. f., (1938). Sivas:.
- 842 ÖZBAŞ, Ömer. *Gaziantep Dolaylarında Türkmenler ve Baraklar*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1958.
- 843 ÖZBAŞ, Ömer. *İlbelly Türkmenleri Arasında Folklor Derlemeleri*. Gaziantep: Dil, Edebiyat, Tarih Şubesi, 1939.
- 844 ÖZBAY, Kemal. *Süryaniler, Kadim Süryaniler ve Türkiye'deki Durumları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, 1975. 29cm.
- 845 ÖZBEK, Metin. "Culte des Cranes Humains a Çayönü". *Anatolica*, XV, (1988), 127-138.
- 846 ÖZBEK, Metin. "Dental Pathology of the Prepottery Neolithic Residents of Çayönü, Turkey". *Rivista di Anthropologia*, 73, (1995), 99-122.
- 847 ÖZBEK, Metin. "Dental Pathology Among the Pre-pottery Neolithic Villagers of Çayönü". *In: Archaeometry 94 (an International Symposium Held at Ankara, May 1994) Eds. Demirci, A. M. Özer, G. D. Summers*. Ankara: TÜBİTAK, 1996.
- 848 ÖZBEK, Metin. "Etude Anthropologique des Restes Humains de Hayaz Höyük". *Anatolica*, XI, (1984), 155-170.
- 849 ÖZBEK, Metin. "Son Buluntuların Işığında Çayönü Neolitik İnsanlar". *V. Arkeometri Sonuçları Toplantısı içinde*. (161-172). 1989.
- 850 ÖZÇELİK, Saadettin - GÜLENSOY, Tuncer. *Urfa Merkez Ağzı: İnceleme. Metinler, Sözlük*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1997. 271 s. 24cm.
- 851 ÖZDAĞ, Muzaffer. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu Üzerine Araştırmalar-I*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1992. 152 S. 20cm.
- 852 ÖZDAĞ, Muzaffer. *Doğu ve Güneydoğu Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Boğaziçi, 1992.

- 853 ÖZDAĞ, Ümit. *Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan Batı'ya Göç Edenlerde Kültürel Yapı ve Kültürel Kimlik Sorunu*. Ankara: Türk Metal Sendikası, 1995. 461 s. 24cm.
- 854 ÖZDEĞER, Hüseyin. *Onaltıncı Asırda Ayıntab Livası*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi, 1988.
- 855 ÖZDEĞER, Hüseyin. *Türk İktisat Tarihi Üzerine Bir Araştırma: XVI. Yüzyıl Tahrir Defterlerine Göre Antep'in Sosyal ve Ekonomik Durumu*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1982. 116 s. 24cm.
- 856 ÖZDEMİR, Celal - ÇAY, Abdulhaluk. *Güneydoğu Anadolu'nun Dil ve Folklor Özellikleri*. İstanbul: Aydınlar Ocağı, 1990. 35 s. 24cm.
- 857 ÖZDENİZ, M. B. et al. "Vernacular Domed Houses of Harran, Turkey". *Habitat International*, 4, c. 22 (1998), 477.
- 858 ÖZDİLER, Lütfiye Güler. *Geleneksel Türk El İşlemelerinden Antep İşi Ajurlar*. Ankara: L. G. Özdiler, 1990. 84 p. 24cm.
- 859 ÖZDOĞAN, Mehmet - ÖZDOĞAN, Aslı. "Archeological Evidence on the Early Metallurgy at Çayönü Tepesi". *Anschmitt*, 9, (1999), 13-22.
- 860 ÖZDOĞAN, Mehmet. *Aşağı Fırat Havzası 1977 Yüzey Araştırmaları*. İstanbul: 1977.
- 861 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Aşağı Fırat Yüzey Araştırması". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (314-317) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 862 ÖZDOĞAN, Mehmet et al. "Çayönü Kazısı ve Güneydoğu Anadolu Karma Projesi, 30 Yıllık Genel Bir Değerlendirme". *XV. Kazı Sonuçları Toplantısı I içinde*. (103-122). Ankara: 1993.
- 863 ÖZDOĞAN, Mehmet - ÖZDOĞAN, Aslı. "Çayönü. A Conspectus of Recent Work". In: *Préhistoire de Levant I*. Eds. Olivier Aurenche; M. C. Cauvin (387-396). Lyon: Maison de l'Orient, 1990.
- 864 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Çayönü: 9 Bin Yıllık Bir Yerleşim Yeri Onarım ve Açık hava Müzesi Denemesi". *Arredamento*, c. 7-8 (1994), 91-97.
- 865 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Güneydoğu Anadolu Karma Projesi ve Çayönü Kazıları". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (14-19) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 866 ÖZDOĞAN, Mehmet. Kulübeden Konuta: Mimarlıkta İlkler = From Huts to Houses: "Firsts" in Architecture. *Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme*. içinde (19-30). İstanbul: Tarih Vakfı, 1996
- 867 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Lower Euphrates Area Salvage Project". In: *Archeological Survey in the Mediterranean Area*. (315-319) D. Keller, D. Rupp. Oxford: 1983.
- 868 ÖZDOĞAN, Mehmet. *Lower Euphrates Basin: 1977 Survey*. İstanbul: Middle East Technical University Keban and Lower Euphrates Projects, 1977. 241 p. 29cm.
- 869 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Mezraa-Teleliat Kazısı". *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi (1932-1999)*. içinde (29-31) Ed. Oktay Belli. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2000.
- 870 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Neolithization of Europe: A View from Anatolia". *Procilo*, c. XXII (1994), 25-61.
- 871 ÖZDOĞAN, Mehmet. "Yakın Doğu Neolitikliği ve Güneydoğu Anadolu: Eleştirel Bir Deneme". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: 1996.
- 872 ÖZER, Ahmet. *Doğu Anadolu'da Aşiret Düzeni*. İstanbul: Boyut Yayınları, 1990. 143 s. 20cm.
- 873 ÖZER, Ahmet. *GAP'a Makro Düzeyde Bakış*. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, GAP Araştırma ve Uygulama Merkezi, 1991. 54 s. 20cm.
- 874 ÖZER, Ahmet. *Güneydoğu Anadolu ve GAP Gerçeği: Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Boyutlar*. Demirtepe: Damar, 1990. 115 s. 20cm.
- 875 ÖZER, Ahmet. *Modernleşme ve Güneydoğu*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları, 1998. 438 s. 21cm.
- 876 ÖZER, Ahmet. *Yerel Yönetimler ve GAP Sempozyumu: 21-22 Mayıs, Mardin-Şanlıurfa*. Mardin: GAP Belediyeler Birliği, GAP İdaresi Başkanlığı, 1993. 166 s. 24cm.
- 877 ÖZFIRAT, Aynur - ÖZFIRAT, Aynur. *Eskiçağda Harran*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat, 1994. 126 s. 20cm.

- 878 ÖZGEN, Engin. "Oylum Höyük: A Brief Account of Investigations Conducted in 1987 and 1989". *Anatolica*, XVI, (1990), 21-30.
- 879 ÖZİŞ, Ünal. *G.A.P.* İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, 1992. 23cm.
- 880 ÖZKARCI, Mehmet. *Gaziantep İl Merkezinde Bulunan Hanlar*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1987.
- 881 ÖZMEN, Ünsal. *Adıyaman*. Ankara: 1969.
- 882 ÖZRIFAT, Aynur. *Eskiçağda Harran*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1994.
- 883 ÖZTÜRK ATALAY, Latif. *Mardin ve Mardin'liler*. İstanbul: 1995.
- 884 ÖZTÜRK, B. "Turizm Bakanlığı GAP Bölgesi Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi ve Planlama Çalışmaları-Yeni Bir Planlama Yaklaşımı GAP Bölgesi Turizm Gelişme Planı". *GAP Bölgesinde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu, 1-5 Haziran 1998*. Şanlıurfa: 1998.
- 885 ÖZTÜRK, Canan. *The Distribution of Hellenistic Settlements in Southeastern Anatolia*. M.A. thesis. North Carolina: University of North Carolina at Chapel Hill, 1985. 109 leaves 29cm.
- 886 ÖZTÜRK, Uğur. *20. Yüzyılda Mardin Tarihi ve İnanç Coğrafyası = History and Bellef Geography of Mardin in the 20.th Century*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 887 PALMER, Andrew. *Monk and Mason on the Tigris Frontier: The Early History of Tur'Abdin*. Cambridge New York: Cambridge University Press, 1990. 265 p. 25cm.
- 888 PARISOT, D. J. *Tur Abdin'de Konuşulan Yeni Batı Süryanice-Türkçe Dilbilgisi*. Södertälje: Nubın Yayınevi, 1992. 48 s. 21cm.
- 889 PARLA, Canan. *Türk-İslam Şehri Olarak Diyarbakır*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990.
- 890 PARLAK, Yaşar. *Silvan Tarihi*. Diyarbakır: 1980.
- 891 PARRY, V. J. - STRECK, M. "Bredjik". *The Encyclopedia of Islam*. c. I (1233-1234). London: 1960.
- 892 PICARD, Paul. *Recherches sur la Vie et les Ouvrages d'Éphrem le Syrien*. Montauban: Impr. Forestié Neveu, 1866. 60 p. 22cm.
- 893 PINAR, İlhan. "Karsten Niebuhr'un Gözüyle 1760'larda Mardin ve Diyarbakır". *Tarih ve Toplum*, c. 161 (1997), 41-45.
- 894 PLESSNER, M. "Suruç". *İslam Ansiklopedisi*. c. XI (66-67). Çev: Besim Darkot. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1979.
- 895 POMMERENING, Günther. *Zur Entstehung des Kreuzfahrerstaates Edessa*. Doktorarbeit. Hamburg: 1985.
- 896 POTRATZ, Johannes A. H. *Die Kunst des alten Orient: Babylonien und Assyrien, Alt-Syrien, Alt-Anatolien und das alte Persien*. Stuttgart: A. Kröner, 1961. 438 S. 18cm.
- 897 POURNELLE, Jennifer R. *Crafted City, Administered State: Text, Context, and the Material Foundations of Urban Construction at Late-EBA Titris Höyük*. M.A. thesis. San Diego: University of California, 2000. 141 p. 28cm.
- 898 PRAG, Kay. "The 1959 Deep Sounding at Harran in Turkey". *Levant*, c. II (1970), 63-94.
- 899 PREUSSER, Conrad. *Nordmesopotamische Baudenkmäler alchristlicher und islamischer Zeit*. 2v. Edition: Neudr. d. Ausg. Leipzig: Otto Zeller Verlag, 1984. 253 p. 24cm.
- 900 PRYM, Heinrich E. *Der neu-aramäische dialect des Tur'abdin*. 2v. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht's Verlag, 1881. 22cm.
- 901 RABY, Julian. *Diyarbakır, a Rival to İznik : Sixteenth Century Tile Industry in Eastern Anatolia: Urban Places Household Labour Force Survey Results*. Sonderdruck aus *Istanbul Mitteilungen*, Bd. 27/28, 1977/78. Tübingen: E. Wasmuth, 1978. 459 p. 26cm.
- 902 RAMSAY, William M. *Studies in the History and Art of the Eastern Provinces of the Roman Empire*. Aberdeen: Printed for the University at Aberdeen University Press, 1906. 391 p. 26 cm.
- 903 RASTGELDI, İbrahim. *Hazret-i İbrahim ve Urfa*. Ankara: Ajans-Türk Matbaacılık, 1969.
- 904 REDFORD, S. "Ayyubid Glass from Samsat, Turkey". *Journal of Glass Studies*, c. 36 (1994), 81-91

- 905 REDFORD, S. "Excavations at Gritille (1982-1984): The Medieval Period: A Preliminary Report". *Anatolian Studies*, c. XXXVI (1986), 103-136.
- 906 REDMAN, C. L. "Early Village Technology: A View Through the Microscope". *Paléorient*, 2, c. 1 (1973), 249-261. Paris:.
- 907 REDMAN, C. L. - WATSON, P. J. "Systematic, Intensive Surface Collection". *American Antiquity*, 3, c. 35 (1970), 279-291.
- 908 REGLING, Kurt L. "Der Schatz römischer Goldmünzen von Diarbekir (Mardin)". In *Blätter für Münzfreunde und Münzforschung*. Lübeck: A. Reichmann, 1891. 25cm.
- 909 RICHARDSON, Matthew. *Güneydoğu Anadolu'nun Sürdürülebilir Kalkınma Potansiyeli*. Ankara: Türkiye Esnaf-Sanatkar ve Küçük Sanayi Araştırma Enstitüsü, 1995. 76 s. 25cm.
- 910 RIGGS, Charles T. *Historical Sketch of Aintab (Gaziantep) Station*. ABCFM, 1959. 22 p.
- 911 RITTER, H. *Turoyo: Die Volkssprache der Syrischen Christen des Tur'Abdin*. Beirut Wiesbaden: 1967.
- 912 ROMPAY, Lucas van. *Le Commentaire sur Genèse-Exode 9,32 du Manuscrit (Olim) Diyarbakır 22*. 2v. Lovanii: Peeters, 1986. 26cm.
- 913 ROODENBERG, J. J. "Premiers Résultats des Recherches Archéologiques a Hayaz Höyük". *Anatolica*, VII, (1980), 3-20.
- 914 ROSENBERG, Michael - PEASNALL, B. L. "A Report on Soundings at Demirköy: An Aceramic Neolithic Site in Eastern Anatolia". *Anatolica*, c. XXIV (1998), 195-207.
- 915 ROSENBERG, Michael et al. "Hallan Çemi Tepesi: Some Preliminary Observations Concerning Early Neolithic Subsistence Behaviors in Eastern Anatolia". *Anatolica*, XXI, (1995), 1-12.
- 916 ROSENBERG, Michael. "Hallan Çemi Tepesi: Some Further Observations Concerning Stratigraphy and Material Culture". *Anatolica*, XX, (1994), 121-140.
- 917 ROSENBERG, Michael - TOGUL, Hakan. "The Batman River Archeological Site Survey, 1990". *Anatolica*, XVII, (1991), 241-254.
- 918 ROSENBERG, Michael. "The Hallan Çemi Excavation 1991". *XIV. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. (30-117). 1993.
- 919 ROSS, Steven K. *Roman Edessa: Politics and Culture on the Eastern Fringes of the Roman Empire, 114-242 C.E.* London: Routledge, 2000.
- 920 ROTHMANN, S. M. - ERGEÇ, Rıfat - REDMAN, C. L. "Yarım Höyük Kazıları, 1996". *XIX. Kazı Sonuçları Toplantısı I içinde*. (277-290). 1998.
- 921 ROUWHORST, G. A. M. *Les hymnes Pascales d'Ephrem de Nisibe: Analyse Théologique et Recherche sur l'Évolution de la Fête Pascale Chrétienne à Nisibe et à Edesse et dans Quelques Eglises Voisines au Quatrième Siècle*. 2v. New York: E J. Brill, 1989. 25cm.
- 922 RUSSELL, H. F. "Medieval Harran: Studies on its Topography and Monuments I". *Anatolian Studies*, II, (1952), 36-84.
- 923 RÜCKER, Adolf et al. *Die syrische Jakobusanaphora nach der Rezension des Jaqoq(h) von Edessa: Mit dem griechischen Paralleltex*. Corp Author: Syrian Orthodox Church. Münster: Aschendorff, 1923. 88 S. 24cm.
- 924 RÜDIGER, Kuhn - VATH, Gerhard. *Hasankeyf am Tigris*. Würzburg: Königshausen & Neumann, 1992.
- 925 SABAR, Y. *The Folk Literature of the Kurdistan Jews: An Anthology*. New Haven: 1982.
- 926 SAHMARANOĞLU, Hasan. *Cumhuriyet Dönemi'nde Kilisli Şairler Antolojisi*. Ankara: Kilis Kültür Derneği, 1994. 288 s. 20cm.
- 927 SAİD PAŞA, Diyarbakırlı. *Diyarbakır Vilâyetinin Tarihi*. Diyarbakır: Vilâyet Matbaası, 1884. 157 s.
- 928 SAINT ANTHONY, of Egypt. *La Version Syriaque de la Première Lettre de Saint Antoine [et] Analyse du Traité de Denis Bar Salibi Contre les Nestoriens*. Ed: François Nau. Paris: Librairie A. Picard, 1909. 320 p. 26cm.
- 929 SAKIOĞLU, Mehmet S. *Gaziantep'in Ünlü Simaları*. Ankara: S. M. SAKIOĞLU, 1997. 620 s. 28cm.
- 930 SALEY, Richard J. *The Samuel Manuscript of Jacob of Edessa*. Leiden: Brill, 1998. 138 S. 25cm.

- 931 SALVESEN, Alison. *The Books of Samuel in the Syriac Version of Jacob of Edessa: A Study in its Underlying Textual Traditions*. Boston Köln: Leiden-Brill, 1999.
- 932 SAMCUN, Surma d B. M. *Ninova'nın Yakarışı Doğu Asur Kilise Gelenekleri ve Patrik Mar Şaman'ın Katli*. Çev: Meral Barış. İstanbul: Avesta Yayınları, 1996. 96 s. 13,5x19,5 cm.
- 933 SANDERS, J. C. J. *Assyrian-Chaldean Christians in Eastern Turkey and Iran: Their Last Homeland Re-charted*. Hernen: A. A. Brediusstichting, 1997. 96 p. 30cm.
- 934 SARAÇ, H. *Harran Ovası'nda Nüfus ve Yerleşme*. Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 1978.
- 935 SARAFIAN, Kevork Avedis. *A Briefer History of Aintab; a Concise History of the Cultural, Religious, Educational, Political, Industrial and Commercial Life of the Armenians of Aintab*. Boston: Union of the Armenians of Aintab, 1957. 327 p. 23cm.
- 936 SARIKAVAK, Kazım. *Düşünce Tarihinde Urfa ve Harran*. Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları, 1997. 150 s. 19cm.
- 937 SASSON, J. M. "The King and I - A Mari King in Changing Perceptions: A Scholarly Reconstruction of the Early 18th cen. BCE Middle Euphrates Royal Regional Domination". *Journal of American Oriental Society*, 4, c. 18 (1998), 453-470.
- 938 SAVCI, Süleyman. *Silvan Tarihi: Mefarikin Abide ve Kitabeleri*. Diyarbakır: Diyarbakır Tanıtma Derneği, 1960.
- 939 SAYILAN, Firdevs. "Mardin Evleri". *Türkiyemiz*, 53, (1987), 7-14.
- 940 SAYIN, Fikret Turgut. *Urfa 1973 İl Yıllığı*. [Adana]: Kemal Matbaası, 1973. 301 s.
- 941 SCHACHNER, Andreas. *Von der Rundhütte zum Kaufmannshaus: Kulturhistorische Untersuchungen zur Entwicklung prähistorischer Wohnhäuser in Zentral-, Ost- und Südostanatolien*. 2v. Oxford: Archeopress, 1999. 30cm.
- 942 SCHER, Addai A. *Histoire Nestorienne Inédite: (Chronique de Séert)*. Chaldean Episcopal Library Paris: Firmin-Didot, 1908. 29cm.
- 943 SCHER, Addai A. *Notice sur les Manuscrits Syriaques et Arabes Conservés dans la Bibliothèque de l'Evêché Chaldéen de Mardin*. [Paris]: 1908. 95 p. 25 cm.
- 944 SCHEUMANN, Waltina. "New Irrigation Schemes in Southeast Anatolia and in Northern Syria: More Competition and Conflict Over the Euphrates?". *Quarterly Journal of International Agriculture*, 3, c. 72 (1993), 240-259. 21cm.
- 945 SCHIRMER, W. "Some Aspects of Building at the "Aceramic-Neolithic" Settlement of Çayönü Tepesi". *World Archeology*, 3, c. 21 (1990), 363-387.
- 946 SCHIRMER, W. "Some Aspects of Building at the Aceramic-Neolithic Settlement of Çayönü Tepesi". *World Archeology*, 3, c. 21 (1990), 363-387.
- 947 SCHIRMER, W. "Zur Ausbildung der Bautypen des Çayönü Tepesi". *IX. Türk Tarih Kongresi. (Kongreye Sunulan Bildiriler) içinde*. (41-47). 1986.
- 948 SCHIRMER, W. "Zur Entstehung von Bauformen". *Studien zur Archäologie und Alten Geschichte*, 3, (1988), 367-373.
- 949 SCHIRMER, W. "Zur Entstehung von Bauformen". In: *Beiträge zur Architektur un Verwandten Künsten*. Bathron (367-373). 1988.
- 950 SCHMANDT-BESSERAT, D. "The Beginning of Use of Clay in Turkey". *Anatolian Studies*, c. XXVII (1977), 133-150.
- 951 SCHMIDT, Klaus. "News From the Hilly Flanks: Status of Research on the Early Neolithic Settlement of Upper Mesopotamia". *Archäologisches Nachrichtenblatt*, 1, c. 2 (1997), 70-79.
- 952 SCHMIDT, Klaus. "Zu den Bauten des Çayönü Tepesi". *Anatolica*, XV, (1988), 139-160.
- 953 SCHNEIDER, E. E. "Archeological Surveys in the Ergani Area-Eastern Anatolia". In: *Anırmı Sonuçları Toplantısı içinde*. (249-260). Ankara: 1992.
- 954 SCHNEIDER, E. E. "Rilievi Funerari dalla Necropoli di Hilar, Nella Mesopotamia Settentrionale". *Rivista di Archeologica*, c. XVI (1992), 28-34.
- 955 SEEHER, J. "Tarih Öncesi Çağlarda Ölüm ve Gömü". *Arkeoloji ve Sanat*, 59, c. 15 (1993), 6-18.

- 956 SEGAL, Judah B. *Edessa: The Blessed City*. London: Clarendon Press, 1970. 308 p. 28cm.
- 957 SEGAL, Judah B. *Edessa and Harran: An Inaugural Lecture Delivered on 9 May 1962*. London: University of London, School of Oriental and African Studies, 1963. 27 p. 22cm.
- 958 SELMS, Adrianus van. *Nisibis: The Oldest University*. [Cape Town]: University of Cape Town, 1966.
- 959 SENCER, M. *GAP Bölgesinin Sosyo-Ekonomik Profili: GAP Bölgesi'nde Toplumsal Değişme Eğilimleri Araştırması*. 2c. TMMOB - Ziraat Mühendisleri Odası - GAP İdaresi, 1993.
- 960 SERKANT, Ahmet. *Annemin Kilis Yemekleri*. Ankara: Semih Ofset Matbaacılık, 1985. 128 s. 20cm.
- 961 SEVGİN, Nazmi. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Türk Beylikleri-Osmanlı Belgeleri ile Kürt Türkleri Tarihi*. Ed: Şükrü Kaya Seferoğlu, Halil Kemal Türközü. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1982.
- 962 SEVGİN, Nazmi. "Kürtler". *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, 30, c. 5 (1970).
- 963 SEVGİN, Nazmi. "Kürtler". *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, 5, c. 1 (1970).
- 964 SEVGİN, Nazmi. "Zazalar". *Tarih Dünyası*, 10-13 (Eylül-Ekim). (1950), 410-413, 439.
- 965 SEVİM, Ali. "Diyarbakır Bölgesi'nin Büyük Selçuklu İmparatorluğu'na Katılması". *Atatürk Konferansları 5 içinde*. (299-307). Ankara: (t.y.).
- 966 SEVİN, Veli. "1991 Yılı Diyarbakır Üçtepe Höyüğü Kazıları". *XIV. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. (175-191). 1993.
- 967 SEVİN, Veli. "1992 Yılı Diyarbakır Üçtepe Höyüğü Kazıları". *XIV. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. (399-416). 1994.
- 968 SEVİN, Veli. "1988 Yılı Diyarbakır/ Üçtepe Kazısı". *XI. Kazı Sonuçları Toplantısı içinde*. (103-123). 1990.
- 969 SEVİN, Veli. *Excavations at Üçtepe*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat, 1989.
- 970 SEVİNÇ, Necdet. *Gaziantep'te Türk Boyları*. İstanbul: Turan Yayıncılık, 1997.
- 971 SEVİNÇ, Necdet. "Gaziantep'te Yer Adları ve Türk Boyları, Türk Aşiretleri, Türk Oymakları". *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, (1983), 1-138.
- 972 SEVÜK, İsmail Habip. *Nizip, Antep*. İstanbul: 1943.
- 973 SHINAYA, Elias Bar - BAETHGEN, Friedrich. *Fragmente Syrischer und Arabischer Historiker*. Leipzig: F. A. Brockhaus, 1884. 160 p. 23cm.
- 974 SHINAYA, Elias Bar. *La Chronographie d'Élie bar-Şinaya*. Paris: H. Champion, 1910. 409 p. 26cm.
- 975 SHUMACHER-MATTHAUS, G. *Nemrud Dağ: Neue Methoden der Archäologie*. Bönen: Westfälisches Museum für Archäologie, 1991.
- 976 SINCLAIR, Thomas A. *Eastern Turkey: An Architectural and Archaeological Survey*. 4v. London: Pindar, 1990. 490 p. 25cm.
- 977 SİS, Mine. *Eski Diyarbakır Sur İçi Konutlarında İklimin Tasarıma Etkisi Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993.
- 978 "Siirt". *Yurt Ansiklopedisi*. c. IX. İstanbul: Anadolu Yayıncılık, 1983.
- 979 *Siirt 1973 İl Yıllığı*. [Ankara]: Ajans-Türk Matbaacılık Sanayii, 1973. 254 s.
- 980 *Siirt İl Yıllığı 1967*. [Ankara]: Ajans-Türk Matbaacılık Sanayii, 1968. 179 s. 28cm.
- 981 *Siirt, Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, 1999. 321 s. 29cm.
- 982 SKUPINSKALOVSET, I. "Funerary Portraiture of Seleukeia-on-the-Euphrates". *Acta Archeologica*, c. 56 (1985), 101-129.
- 983 SMITH, Bruce D. *The Emergence of Agriculture*. New York: Scientific American Library, 1998. 231 p. 24cm.
- 984 SOCIN, Albert. *Der arabische dialekt von Mosul und Mardin*. Leipzig: F. A. Brockhaus, 1904. 128 S.
- 985 SOLMAZ, Mehmet - YETKİN, Hulusi. *Gaziantep Çevre İncelemesi, Coğrafya, Ekonomi, Turizm, Eski Kültür, Ünlü Kişiler, Mahalli İdareler*. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1969.

- 986 SOLMAZ, Mehmet - YETKİN, Hulusi. *Küçük Hafız ve Mustafa Yavuz*. 2. Baskı. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1969. 84 s. 20cm.
- 987 *Southeastern Anatolia and the Gap Region*. The Ministry of Tourism Republic of Turkey General Directorate of Information, (t.y.).
- 988 SÖZEN, Metin. *Dişarbakır'da Türk Mimarisi*. İstanbul: Dişarbakır'ı Tanıtma ve Turizm Derneği, 1971.
- 989 SÖZEN, Metin. "Some Important Monuments from the Turkish Period in Dişarbakır". In: *IVeme Congres International d'Art Turc, Aix-en-Provence*. 1971.
- 990 SÖZEN, Metin. *Tarihsel ve Kültürel Mirasın Korunmasında Güneydoğu Bölgesi ve Şanlıurfa'nın Önemi: Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87*. 1988.
- 991 SÖZER, Ahmet N. *Dişarbakır Havzası*. Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret, 1969. 162 s.
- 992 STAHL, Ulrike. *Tierknochenfunde vom Hassek Höyük (Südoanatolien)*. Doktora Tezi. München: 1989. 181 S. 21cm.
- 993 STECH, T. "Neolithic Copper Metallurgy in Southwest Asia". *Archomaterials*, 1, c. 4 (1990), 55-61.
- 994 STEIN, Gil J. "Archeological Survey at Sürük Mevkii: A Ceramic Neolithic Site in the Euphrates River Valley, Southeast Turkey". *Anatolica*, XVIII, (1992), 19-32.
- 995 STEIN, Gil J. "Hunting, Herding, and Risk Reduction in Neolithic Southeast Anatolia". *Paper presented at: ICAZ Sixth International Conference, May 23, 1990*. 1990.
- 996 STEIN, Gil J. *Rethinking World-Systems: Diasporas, Colonies, and Interaction in Uruk Mesopotamia*. Tucson: University of Arizona Press, 1999. 206 p. 24cm.
- 997 STEIN, Gil J. et al. "Southeast Anatolia Before the Uruk Expansion: Preliminary Report on the 1997 Excavations at the Hacinebi, Turkey". *Anatolica*, XXIV, (1998), 143-194.
- 998 STEPPAN, Thomas. *Die Aruqiden-Schale im Tiroler Landesmuseum Ferdinandeum Innsbruck mittelalterliche Emailkunst zwischen Orient und Occident: Ausstellung im Neubau der Geisteswissenschaftlichen Fakultät Universität Innsbruck, 4.-13. Mai 1995*. München: Editio Maris, 1995. 104 S. 22cm.
- 999 STONE, Frank A. *The Educational "Awakening" Among the Armenian Evangelicals of Aintab, Turkey, 1845-1915*. 1977. 35 leaves.
- 1000 STRECK, M. "Birecik". *İslam Ansiklopedisi*. c. II (629-632). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı, 1942.
- 1001 SUCU, Mustafa. *Adıyaman İli ve İlçeleri: Yakın Çevre İncelemeleri*. Ankara: Önder Matbaası, 1985. 134 s. 24cm.
- 1002 SUERMANN, Harald. *Die geschichtstheologische Reaktion auf die einfallenden Muslime in der edessenischen Apokalyphtik des 7. Jahrhunderts*. Frankfurt-am-Main: Lang Verlag, 1985.
- 1003 SUH, Wonmo. *From the Syriac Ephrem to the Greek Ephrem Case Study of the Influence of Ephrem's Isosyllabic Sermons (Memre) on Greek-Speaking Christianity*. Ph.D. thesis. Princeton: Princeton Theological Seminary, 2000. 529 leaves 28cm.
- 1004 SULLIVAN, Richard D. "Die Stellung der kammagenischen Königsdynastie in der Herrscherfamilien der hellenistischen Staatsanwelt". *Antike Welt (Sondernummer)*, (1975), 31-46.
- 1005 SUMMERS, G. D. *Tille Höyük 4: The Late Bronze Age and the Iron Age Transition*. Monograph 15. Ankara: The British Institute of Archeology at Ankara, 1993.
- 1006 "Suyu Bekleyen İçemiz: Suraç". *Şanlıurfa Vakfı Dergisi*, 1, c. 1 (1998), 12-13.
- 1007 SÜMER, Faruk. "Dişarbakır Şehri Yönetimi ve Yöresinde İnal Oğulları Beyliği". *II. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri içinde*. (7-111). Konya: Selçuk Üniversitesi, 1993
- 1008 SYKES, Mark. "Kurdish Tribes of the Ottoman Empire". *Journal of the Anthropological Institut of Great Britain and Ireland*, Jul-Dec, c. 38 (1908), 451-486.
- 1009 SYME, R. "Tigranocerta: A Problem Misconceived". In: *Armies and Frontiers in Roman and Byzantine Anatolia* (61-71) Ed: S. Mitchell. Oxford: 1983.
- 1010 ŞAHİN, A. *Güney Anadolu'da Beydilli Türkmenleri ve Baraklar*. Ankara: 1962.
- 1011 ŞAHİN, İlhan. "Evliya Çelebi'nin Urfa Hakkında Verdiği Bilgilerin Arşiv Belgeleri Işığında Değerlendirilmesi". *Türklük Araştırmaları Dergisi*, c. 4 (1989), 293-298.

- 1012** ŞAHİN, İlhan. "XVI.-XVII. Yüzyıllarda Urfa'nın Demokratik ve Sosyal Durumuna Dair". *Tarihi ve Kültürel Boyutları İçerisinde Şanlıurfa ve GAP Sempozyumu, İstanbul içinde*. (90-93). İstanbul: 1988.
- 1013** ŞAHİN, Mukaddes. *Politischer Größenwahn oder sinnvolle Entwicklungspolitik?: Das Südoanatolienprojekt (GAP) unter Nutzen-Kosten-Gesichtspunkten*. Frankfurt-am-Main: Lang Verlag, 1999.
- 1014** ŞAHİN, Nafiz. *20. Yüzyılda Diyarbakır İlçeleri Tarihi ve İnanç Coğrafyası = History and Belief Geography of Diyarbakır in the 20th. Century*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
- 1015** ŞAHİNKAYA, Rezan. *Diyarbakır İli Merkez Köylerinde Aile Strüktürü*. Ankara: Ankara Üniversitesi, 1983. 64 s. 24cm.
- 1016** ŞAHİNKAYA, Rezan. *Diyarbakır İli Merkez Köylerinde Ailelerin Kültürel ve Ekonomik Durumları*. Ankara: Ankara Üniversitesi, 1983. 72 s. 24cm.
- 1017** ŞAMAYSANI, Hasan. *Medeniyet Mardin*. Beyrut: 1987.
- 1018** *Şanlıurfa Camileri*. Ankara: Gaye Filmcilik Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş., 1993.
- 1019** *Şanlıurfa Tarihi ve Kurtuluşu Sempozyum Bildirileri*. Şanlıurfa: Şanlıurfa Belediyesi Kültür ve Eğitim Müdürlüğü, 1987.
- 1020** ŞEKER, Murat. *Güneydoğu Anadolu Projesi. Sosyal ve Ekonomik Sorunlar*. Ankara: V Yayınları, 1987. 152 s. 20cm.
- 1021** ŞENGÜL, Haydar -. *GAP Alanında Tarım ve Tekstil Sanayii Sektörleri Arasındaki Yapısal İlişkiler: Bir Input-Output Analizi*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1998.
- 1022** ŞENOCAK, M. İhsan. *Şanlıurfa'da Geleneksel Mimarimiz*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1990.
- 1023** ŞENYURT, Süleyman Yücel. "Das neuassyrische Felsrelief von Eğil". *Archaeologischer Anzeiger*, (1976), 290-305.
- 1024** ŞENYURT, Süleyman Yücel. "Girnavuz Kazıları Işığında Geç Assur Devri Dügme Dipli Vazolar". *DTCFD*, c. 32 (1988), 28-291.
- 1025** ŞENYURT, Süleyman Yücel. "Late Assyrian Painted Pottery from Girnavuz". In: *I. Metin Akyurt - Bahattin Devamı Anı Kitabı* (327-339) A. Erkanal, et al. İstanbul: 1995.
- 1026** ŞENYURT, Süleyman Yücel. *M.Ö.3. Binde Güneydoğu Anadolu Bölgesi Metalik Seramik ve Bu Seramiğin Anadolu'da Yayılışı*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995
- 1027** ŞEŞEN, Ramazan. *Harran Tarihi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 1993. 140 s. 20cm.
- 1028** ŞEŞEN, Ramazan. "Harran ve Türk-İslam Tarihindeki Yeri". *Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87 içinde*. (159-167). 1988.
- 1029** *Şırnak, Ekonomik ve Sosyal Göstergeler*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü, 1999. 317 s. 29cm.
- 1030** *Şiirlerde Urfa*. Şanlıurfa: Özlem Kitabevi, 1969. 367 s. 20cm.
- 1031** TABAK, Faruk. "Local Merchants in the Peripheral Areas of the Empire: The Fertile Crescent During the Long 19th Century". *Review*, 11, (1988), 179-214.
- 1032** TABAK, Gülsüm. *Urfa Dolaylarında Millî Aşireti ve Diğer Aşair*. Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1984.
- 1033** TALÓN, Abbé François. *Histoire Merveilleuse du Vrai Portrait Traditionnel de Jésus-Christ, Donnée par Notre-Seigneur Lui-Même à Abgar, Roi d'Édesse, et Religieusement Conservé à Gênes, par l'Abbé François Talon,....* 2v. Chambéry: A. Perrin, 1905. 133 p.
- 1034** TAN, İ. *Çayılı Köyü'nün (Kefnaz-Midyat) Sosyo-Ekonomik Durumu ve Köydeki Diğer Sosyal Hayat*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi EB, 1974.
- 1035** TANIŞIK, Halil Refet. *Urfa İli Yakın Çevre İncelemeleri*. Ankara: Devlet Kitapları, 1974. 192 s. 28cm.
- 1036** TANIŞIK, Halil Rafet. *Urfa Yakın Çevre İncelemeleri*. Ankara: 1974.
- 1037** TANRIVERDİ, Abdulkadir. "Birecik", *Yöre Dergisi*, 6, (1991), 18-22.

- 1038 TANSU, E. Türkan. *XVII. Yüzyılda Urfa ve Birecik (Evliya Çelebi'ye Göre)*. Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1989.
- 1039 TANYELİ, Uğur. "Anadolu'da Bizans, Osmanlı Öncesi ve Osmanlı Dönemlerinde Yerleşme ve Barınma Düzeni" = "Housing and Settlement Patterns in the Byzantine, Pre-Ottoman and Ottoman Periods in Anatolia". *Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme*. içinde (405-471). Çev: Joyce Matthews. İstanbul: Tarih Vakfı, 1996.
- 1040 TANYOL, C. "Baraklarda Örf ve Adet Araştırmaları". *SD*, 7, (1954), 71-108.
- 1041 TANYOL, C. "Baraklarda Örf ve Adet Araştırmaları". *SD*, 8, (1954), 126-135.
- 1042 TANYOL, C. "Baraklarda Örf ve Adet Araştırmaları". *SD*, 9, (1954), 67-96.
- 1043 TANYOL, C. "Die Ansiedlung der Barak-Turkmenen-Stamme und deren heutiges Ansiedlungsgebiet". *Integration*, 3, c. 6 (1959), 215-219.
- 1044 *Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Bitki Deseni Planlaması ile Pazarlama ve Bitki Deseni Planlaması Çalışmasının Entegrasyonu: Yönetici Özeti*. Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1992.
- 1045 TAŞDELEN, H. Musa. *Göçerlerin Şehirlileşmesi: Beritan Aşireti Örneği*. İstanbul: Turan Yayıncılık, 1997. 132 s. 20cm.
- 1046 TAŞDEMİR, Mehmet. *XVI. Yüzyılda Adıyaman: (Behisni, Hısn-ı Mansur, Gerger, Kahta) Sosyal ve İktisadi Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1999.
- 1047 TAŞYÜREK, O. Aytuğ. *The Bronze Urartian Helmet in the Gaziantep Museum: Gaziantep Müzesi'ndeki Bronz Urartu Miğferi*. 1974.
- 1048 TAYLOR, J. G. "Travels in Kurdistan, With Notices of the Sources of the Eastern and Western Tigris, and Ancient Ruins in their Neighbourhood". *Journal of the Royal Geographic Society*, c. 35 (1865), 21-58.
- 1049 TEIXIDOR, Javier. *Bardesane d'Edesse: La Première Philosophe Syriaque*. Paris: Éditions du Cerf, 1992. 158 p. 24cm.
- 1050 TEIXIDOR, Javier. "Syriac Documents of the 3rd Century AD from the Region of the Middle Euphrates". *Comptes Rendus des Séances de l'Academie des Inscriptions et Belles Lettres*, (1990), 144-163
- 1051 TEKİN, Adil. *Diyarbakır*. Diyarbakır'ı Tanıtma ve Turizm Derneği, 1971.
- 1052 TEKİN, Adil. *Diyarbakır: Anadolu Tarihi'nin Taşlara Yazıldığı Kent*. D.Ü. Basımevi İşletme Müdürlüğü, 1997. 284 s. 28cm.
- 1053 TEKİN, M. E. *Sosyolojik Açıdan Beritan Aşireti*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1970.
- 1054 TEMİZSOY, İlhan. *Gaziantep Müzeleri*. [Ankara]: Dönmez Ofset Müze Eserleri Turistik Yayınları, 1988. 88 s. 20cm.
- 1055 *The Sixth Book of the Select Letters of Severus, Patriarch of Antioch, in the Syriac Version of Athanasius of Nisibis*. Ed. and trans. By patriarch of Severus Sozopolitanus. London: Published for the Text and Translation Society by Williams and Norgate, 1904. 23cm.
- 1056 *The Statutes of the School of Nisibis*. Ed: Arthur Vööbus. Stockholm: ETSE, 1961. 132 p. 27cm.
- 1057 THISSEN, L. C. "The Late Chalcolithic and Early Bronze Age Pottery from Hayaz Höyük". *Anatolica*, XII, (1985), 75-130.
- 1058 TIELE, Cornelis P. *Comparative History of the Egyptian and Mesopotamian Religions: Egypt, Babel-Assur, Yemen, Harran, Phoenicia, Israel. Vol. 1: History of the Egyptian Religion*. Trns. from the Dutch, with the co-op. of the author, by James Ballingal. London: Trübner & Ludgate, 1983. 230 p. 22cm.
- 1059 TIXERONT, Joseph. *Les Origines de l'Église d'Édesse et la Légende d'Abgar, Etude Critique, Suivie de Deux Textes Orientaux Inédits*. Paris: Maisonneuve et C. Leclerc, 1888. 203 p.
- 1060 TIZLAK, Fahrettin. *Osmanlı Dönemi'nde Keban-Ergani Yöresi'nde Madencilik: 1775-1780*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1997. 216 s. 25cm.
- 1061 TÖKAY, İbrahim. *Diyarbakır*. İstanbul: Merkez Basımevi, 1937.

- 1062 TOMASCHEK, Wilhelm. *Sasun und das Quellengebiet des Tigris: Historisch-topographische Untersuchung. I.* Wien: C. Gerold's Sohn, 1896. 44 S. 24cm.
- 1063 *Toprak Reformu Kongresi, 1978.* Ankara: 1978. 235 s. 23cm.
- 1064 TORREMANS, R. "Burial Practices in Neolithic Anatolia". *Orient Express*, 2, (1997), 55-56.
- 1065 TROPPER, Jozef. *Die Inschriften von Zincirli: Neue Edition und vergleichende Grammatik des phönizischen, samalischen und aramäischen Textkorpus.* Münster: UGARIT-Verlag, 1993. 350 S. 25cm.
- 1066 TUBACH, Jürgen. *Im Schatten des Sonnengottes: Der Sonnenkult in Edessa, Harran und Hatra am Vorabend der christlichen Mission.* Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1986. 546 S. 24m.
- 1067 TUĞLACI, Pars. *Osmanlı Şehirleri: Birecik.* İstanbul: 1985.
- 1068 TUNA, Numan - ÖZTÜRK, Jean. *İlsu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1998 Yılı Çalışmaları.* Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Tarihsel Çevre Araştırma Merkezi (TAÇDAM), 1999. 367 s.
- 1069 TUNCER, Halil. *Nemrut Dağı ve Kommagene Krallığı.* 1975.
- 1070 TUNCER, Haydar Oğuz. *GAP ve Özel Sektör.* Ankara: Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, 1989. 40 s. 24cm.
- 1071 TUNCER, Orhan Cezmi. *Diyarbakır Camileri: Mukarnas, Geometri, Orantı.* Diyarbakır: 1996.
- 1072 TUNÇER, Mehmet. *Sürdürülebilir Kalkınma İçin Tarihsel Çevreyi Koruma Politikası Ankara, Bergama ve Şanlıurfa Örnekleri.* Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995
- 1073 TUNÇER, Orhan. "Diyarbakır, Mardin ve Dolaylarında Bazı Hıristiyan Dini Yapılarında Türk-İslam Mimarî Unsurları". *Sanat Tarihi Yıllığı*, c. V (1973), 27-209.
- 1074 TURAK, E. *Mardin İmar Planı, Uygulama Planı Açıklaması, Rapor 3.* Mardin: 1990.
- 1075 TURAN, Ahmet. *Doğu ve Güneydoğu Anadolu Üzerine Araştırmalar-2: Ağızlar.* İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1992. 175 p. 20cm.
- 1076 TURAN, Ahmet. *Türk Kültürü Araştırmaları, Doğu ve Güneydoğu Anadolu.* 2c. Ankara: Milli Folklor Yayınları, 1991.
- 1077 TURGUT, Bahattin. *Osmanlı Arşiv Belgelerine Göre Adıyaman'daki Vakıf Hizmetleri.* Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- 1078 TURGUT, Mehmet. *GAP'ın Sahipleri.* İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1995. 154 s. 20cm.
- 1079 *Turizm Müdürlüğü Envanteri: 1993 Batman.* Batman: Turizm Bakanlığı, 1993.
- 1080 TÜREN, Sabahattin. *Mardin Süryanilerinin Dini Durumları Hakkında Araştırma.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 1976.
- 1081 TÜRKAY, Cevdet. *Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar: Başbakanlık Arşiv Belgelerine Göre.* İstanbul: Tercüman, 1979. 962 s. 25cm.
- 1082 TÜRKDOĞAN, Orhan. "Doğu Anadolu Bölgesi'nin Kalkınmasında Sosyo-Kültürel Faktörler". *Doğu Anadolu'yu Kalkındırma Sorunları Semineri.* Ankara: 1967.
- 1083 TÜRKDOĞAN, Orhan - SAYGILI, İrfan - GÖKÇEN, Ahmet. *GAP ve Doğuracağı Sonuçlar.* İstanbul: Aydınlar Ocağı, 1989. 47 s. 24cm.
- 1084 TÜRKDOĞAN, Orhan. *Güneydoğu Kimliği: Aşiret-Kültür ve İnsan.* İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1998. 471s. 14X21cm.
- 1085 *Türkiye Kent Araştırmaları Bibliyografyası.* İstanbul: Tarih Vakfı, 1994.
- 1086 *Türkiye ve Dünya Tarımı İçinde GAP'ın Yeri ve Önemi.* Ankara: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1996.
- 1087 TÜTENGİL, Cavit Orhan. *Diyarbakır Basın Tarihi Üzerine Notlar Gazetelerle Dergiler (1869-1953).* İstanbul: İstanbul Matbaası, 1954. 27 s. 24cm.
- 1088 TÜTENGİL, Cavit Orhan. *Türkiye'de Bölge Basım ve Diyarbakır Gazeteciliği.* İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1962. 10 s.

- 1089 "Two Newly Discovered Caravanserais of Urfa". In: *Fifth International Congress of Turkish Art, 21-26 September 1975, Budapest*. Budapest: 1978.
- 1090 "Urfa". *Türkiye Ansiklopedisi*. c. VI (128-133). Ankara: 1958.
- 1091 "Urfa". *Yurt Ansiklopedisi*. c. X (7354-7457). İstanbul: Anadolu Yayıncılık, 1984.
- 1092 "Urfa". *Yurt Ansiklopedisi*. c. X (7354-7457). İstanbul: 1984.
- 1093 "Urfa". *İslam Ansiklopedisi*. c. XIII (50-57). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- 1094 *Urfa İl Yıllığı*. Sivas: 1967.
- 1095 UYGUR, Nazım. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Koyunculuk*. Ankara: Güney Matbaacılık ve Gazetecilik, 1948. 180 p.
- 1096 UYSAL, Bora. *Mardin Bölgesi M.Ö.3. Bin Kolye ve Bilezikleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- 1097 ÜÇLÜ, Sait. *İmbikten Geçmiş Sevdadır Diyarbakır*. İstanbul: Melsa Yayınları, 1991. 126 s. 20cm.
- 1098 ÜLKER, Muammer. "Cumhuriyet Döneminde Şanlıurfa ile İlgili Yayınlar". *Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87 içinde*. (139-153). 1988.
- 1099 ÜNAL, Mehmet Ali. "XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Diyarbakır Eyaletine Tabii Sancakların İdari Statüleri". *X. Türk Tarih Kongresi Ankara 22-26 Eylül 1986 içinde*. (2211-2220). Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1994.
- 1100 ÜNAL, Rahmi Hüseyin. *Diyarbakır İli'nde Bazı Türk-İslam Anıtları Üzerine Bir İnceleme*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 1975.
- 1101 ÜNAL, Rahmi Hüseyin. *Kozluk'ta (Siirt) İki Camii*. İzmir: 1982.
- 1102 ÜNAL, Rahmi Hüseyin. "Notes sur l'Ancien Réseau Routier Entre Malatya et Diyarbakır". In: *5. Uluslararası Türk Sanatı Kongresi Bildirileri içinde*. (881-889). 1978.
- 1103 VALLET, Odon. *Une Autre Histoire des Religions: Le Dieu du Croissant Féritable*. Paris: Gallimard, 1999. 128 p. 18cm.
- 1104 VANLI, İsmet Ş. "Coup d'Oeil sur la Culture Nationale Kurde". *Oriente Moderno*, 57, (1977), 445-450.
- 1105 VERHAAREN, Bruce T. *Architecture and Archaeological Analysis: Between the Early and Middle Bronze Ages at Kurban Höyük, Turkey*. Ph.D. thesis. Chicago: University of Chicago, 1989. 332 p.
- 1106 VİTİNOS, Yanko. *Burası Sınır Şehri Gaziantep*. Gaziantep: Gaziyurt Matbaası, 1958. 16 s. 21cm.
- 1107 VON OPPENHEIM, Max. F. *Tell Halaf: Une Civilisation Retrouvée en Mesopotamie*. Paris: Payot, 1939.
- 1108 VÖÖBUS, Arthur. *A Syriac Lectionary from the Church of the Forty Martyrs in Mardin, Tur Abdin, Mesopotamia*. Lovanii: Peeters, 1986. 326 S.
- 1109 VÖÖBUS, Arthur. *History of the School of Nisibis*. Louvain: Secrétariat du Corpus SCO, 1965. 354 p. 25cm.
- 1110 VÖÖBUS, Arthur. *Neue Angaben über die textgeschichtlichen Zustände in Edessa in den Jahren ca 326-340: Ein Beitrag zur Geschichte des altsyrischen Tetraevangeliums*. Stockholm: Estonian Theological Society in Exile, 1951. 59 S. 26cm.
- 1111 VÖÖBUS, Arthur. *The Pentateuch in the Version of the Syro-Hexapla: A Fac-Simile Edition of a Midyat MS. Discovered in 1964*. Louvain: Secrétariat du Corpus SCO, 1975. 192 leaves of 25cm.
- 1112 VROUYR, Norayr. *Répertoire Etymologique de l'Arménien: [Dans ses Relations avec les Langues des Pays Voisins. 1er Partie; Accadien, Sumérien, Ourartéen, Hittite, Araméen, Hébreu, Syriaque, Arabe]*. Anvers: T. Vrouyr, 1948. 301 p. 25cm.
- 1113 WAGNER, Jörg. *Die Römer an Euphrat und Tigris*. Feldmeier: Raggi-Verlag, 1985. 76 S. 30cm.
- 1114 WAGNER, Jörg. "Die territoriale Organisation des kommagenischen Königskultes: Neuere und aufgaben künftiger Forschungen". *Paper Delivered at: The International Nemrud Dagh Symposium, Adana, Turkey (May 1988)*. Heidelberg: Winter, 1988.
- 1115 WAGNER, Jörg. "Dynastie und Herrscherkult im Kommagene: Forschungsgeschichte und neuere Funde". *Istanbuler Mitteilungen*, 33, (1983), 177-224.

- 1116 WAGNER, Jörg. *Kommagene: Heimat der Götter*. Dortmund: 1988. 184 S.
- 1117 WAGNER, Jörg. "Neue Funde zum Götter- und Königskult unter Antiochos I von Kommagene". *Antike Welt Sondernummer*, (1975), 51-59.
- 1118 WAGNER, Jörg. *Seleukeia am Euphrat*. Wiesbaden: Reichert, 1976. 309 S. 23cm.
- 1119 WALDIS, Joseph. *Sprache und Stil der grossen griechischen Inschrift vom Nemrud-Dagh in Kommagene (Nord-Syrien): Ein Beitrag zur Koine-Forschung*. Doktorarbeit. Heidelberg: 1920. 88 S. 24cm.
- 1120 WALDMANN, Helmut G. *Der Königsweg der Apostel in Edessa, Indien und Rom*. Verb. und verm. Auflage. Tübingen: Verlag der Tübinger Gesellschaft, 1997.
- 1121 WALDMANN, Helmut G. *Die kommagenischen Kultreformen unter König Mithradetes I. Kallinikos und seinem Sohne Antiochos I*. Leiden: Brill, 1973. 257 S. 25cm.
- 1122 WARD, D. R. "In Anatolia, A Massive Dam Project Drowns Traces of an Ancient Past: New Turkish Dams Threaten Unexplored Historical Sites". *Smithsonian*, 5, c. 21 (1990), 28.
- 1123 WATTENMAKER, Patricia Ann. *Household and State in Upper Mesopotamia: Specialized Economy and the Social Uses of Goods in an Early Complex Society*. (Originally a P.h.D. Thesis at the University of Michigan, Ann Arbor, 1990). Washington D.C: Smithsonian Inst. Press, 1998. 248 p. 24cm.
- 1124 WERNER, Peter. *Die Entwicklung der Sakralarchitektur in Nordsyrien und Südostkleinasien: Vom Neolithikum bis in das 1. Jt. v. Chr.* München: Profil-Verlag, 1994.
- 1125 WHITBY, M. "Arzanene in the Late Sixth Century". In: *Armies and Frontiers in Roman and Byzantine Anatolia (205-218)* Ed: S. Mitchell. Oxford: 1983.
- 1126 WIELAND, Cristoph M. - LUCIAN, of Samosota. *Lucians von Samosata Sämtliche Werke*. 8v. Leipzig: Im Verlag der Weidmannischen Buchhandlung, 1789. 21cm.
- 1127 WIESSNER, Gernot. *Christliche Kultbauten im Tur'Abdin*. 4v. in 8. Wiesbaden: Harrosowitz, 1993. 25cm.
- 1128 WIESSNER, Gernot. "Nordmesopotamische Ruinenstätten". *Göttinger Orientforschungen*, c. 2 (1980).
- 1129 WILHELM, Gernot. *Zwischen Tigris und Nil: 100 Jahre Ausgrabungen der Deutschen Orient-Gesellschaft in Vorderasien und Ägypten*. Antike Welt Sonderhefte. Mainz-am-Rhein: Von Zabern, 1998.
- 1130 WILKINSON, Tony J. "The Structure and Dynamics of Dry-Farming States in Upper Mesopotamia". *Current Anthropology*, 5, c. 35 (1994), 483-520.
- 1131 WILKINSON, Tony J. *Town and Country in Southeastern Anatolia*. 2v. Eds: Tony J. Wilkinson, Guillermo Algaze. Chicago: Oriental Institute Publications / University of Chicago, 1990. 31cm.
- 1132 WINTER, FRANZ. *Tagebuch der Sendjirli-Expedition: Pinzelfunde*. 1924. 69 p. 21cm.
- 1133 *Women of the Fertile Crescent: An Anthology of Modern Poetry by Arab Women Boullata*. Ed. and trans. by Kamal Boullata. Washington D.C: Three Continents Press, 1978. 253p. 22cm.
- 1134 WOOD, A. R. - LOY, T. H. "Sang et Rites Funéraires en Turquie". *La Recherche*, 227, c. 21 (1990), 1546-1547.
- 1135 WOOLEY, Sir Leonard et al. *Carchemish; Report on the Excavations at Djerabis on Behalf of the British Museum*. 3v. London: The Trustees of the British Museum, 1952. 33cm.
- 1136 WOOLEY, Sir Leonard. *Dead Towns and Living Men, Being Pages from an Antiquary's Notebook*. London: Lutterworth Press, 1954. 220 p. 22cm.
- 1137 YALÇIKLI, Derya. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin M.Ö.III.Bine Tarihlendirilen Tunç Silahları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- 1138 YALÇIN-HECKMANN, Lale. *Tribe and Kinship Among the Kurds*. Frankfurt-am-Main: Verlag Peter Lang, 1991.
- 1139 YALÇIN, Osman. *Diyarbakır: Güneydoğu Anadolu Bölgesi*. İstanbul: 1988.
- 1140 YALÇIN, Osman. *Mardin ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi*. İstanbul: Özyürek Yayınları, 1984.
- 1141 YALÇIN, Osman. *Süri-Bilis*. İstanbul: Özyürek Yayınevi, 1961.

- 1142 YALÇIN, Osman. *Urfa*. İstanbul: Özyürek Yayınları, 1959
- 1143 YALÇIN, Ü. "Anfange der Metallverwendung in Anatolien". *Anschnitt*, 13, (2000), 17-30
- 1144 YALÇINKAYA, I. "Samsat-Şehremuz Tepesi Çevresi Paleolitik Çağ Yüzey Araştırmaları, 1982" *Araştırma Sonuçları Toplantısı içinde*. (13-20). 1984.
- 1145 YALMAN, N. E. *Yakındoğu İlk Çanak Çömlek Başlangıcı Sorununun Çözümüne Çayönü Neolitik Çanak Çömleğinin Katkısı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: 1998
- 1146 YAMAN, Berker - ÇELİK, İsa. *Adıyaman, Nemrud Dağı, Commagene*. İstanbul: Minyatür Yayınları, 1984. 128 p. 23cm.
- 1147 YARGICI, Haluk. *Bütün Yönleriyle Batman*. Batman: 1973.
- 1148 YAŞIN, Abdullah. *Bütün Yönleriyle Cizre*. 1983.
- 1149 YEĞİNGİL, Z. "Obsidian Analysis of Prehistoric Site Çayönü". *In international Symposium on Archaeometry, Abstracts*. (191). Heidelberg: 1990.
- 1150 YELDA. *İstanbul'da, Diyarbakır'da Azalırken*. 2. Baskı. İstanbul: Belge Uluslararası Yayıncılık, 1996 351 s. 20cm.
- 1151 YENER, Şakir Sabri. *Gaziantep'in Yakın Tarihinden Notlar: Gaziantepçilerin Maarife Hizmetleri*. Gaziantep: Gaziantep Yüksek Tahsil Okutma ve Kültür Derneği, 1958. 76 s. 21cm.
- 1152 YENER, Şakir Sabri. "Gaziantep'te İlbeyli Aşireti". *TFA*, 133, 2202 f., c. 6 (1960).
- 1153 YENER, Şakir Sabri. *Gaziantep Kitabeleri*. Gaziantep: Kardeşler Matbaası, (t.y.).
- 1154 YENER, Şakir Sabri. *İncilipınar: Gaziantep'in Yakın Geçmişinden Hatıralar*. Ed: Hulusi Yetkin. Gaziantep: Gaziantep Kültür Derneği, 1962. 236 s. 20cm.
- 1155 YERLİ, Servet. "Adıyaman'ın Taşınmaz Kültür Varlıkları Açısından Önemi". *Adıyaman Mahalli İdareler Birliği Dergisi*, 1, (1994), 16-17.
- 1156 *Yeşil Harran Projesi Ön Çalışma*. Harran Belediyesi, 2000.
- 1157 YETKİN, Hulusi. *Gaziantep'te Derlenen Halk Masalları*. Gaziantep: Işık Matbaası, 1962.
- 1158 YETKİN, Hulusi. *Gaziantep İçin Söylenenler: (Gaziantepçilerin Dünya ve Hayat Görüşleri ve Gaziantep'in Geleceği)*. Gaziantep: Yeni Matbaa, 1969. 128 s. 19cm.
- 1159 YILDIRIM, Fuat. *108 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- 1160 YILDIRIM, Mücahit. *Diyarbakır Hasan Paşa Hanı Koruma ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1996.
- 1161 YILDIZ, Hakkı Dursun. "Abbasiler Devrinde Urfa ve Çevresi". *Şanlıurfa ve Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP) Sempozyumu 16-19.11.87 içinde*. (78-82). Şanlıurfa: 1988.
- 1162 YILDIZ, Sema. *Adıyaman Çevresi Kenar Kazıyıcılarının Biçimsel Tipolojisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- 1163 YILMAZ, Mehmet. *Nizip Tarihi*. Gaziantep: 1973.
- 1164 YILMAZ, Sabri. *Silvan Toprağı*. İstanbul: Burhaneddin Matbaası. 1935. 18 s.
- 1165 YINANÇ, Mükrem Halil. "Besni". *İslam Ansiklopedisi*. c. II (570-572). İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı, 1942.
- 1166 YİNER, Abdulsasir. *Dünden Bugüne Midyat (Mardin)*. Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1987.
- 1167 YUSUF RAİF BEY, - MIKDAD, Sezai - İSKENDEROĞLU, Reşid. *Diyarbakır'lı Şair Dede ve Ozan Torunu*. Ankara: San Matbaası, 1990. 155 s. 20cm.
- 1168 YÜCEL, E. "Urfa: A Cultural Center of the South East". *Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni*, 308, (1971), 26-30.
- 1169 YÜCEL, Müslüm. *İbrahim ve Harran Gizemi. Sin Mabedi ve Sabîlik*. İstanbul: Belge Uluslararası Yayıncılık, 2000. 240 s. 20cm.

- 1170 YÜKMEN, Bakiye. *Adıyaman Yonga ve Dilgilerinin Teknolojik ve Tipolojik Açıdan Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- 1171 YÜKSEL, Emrullah. *Amidi'de Bilgi Teorisi*. İstanbul: İşaret, 1991. 175 s. 20cm.
- 1172 YÜKSELMİŞ, Fatih. *Urfa Halk Türküleri*. İstanbul: Çelikkilt Matbaası, 1963. 80 s. 20cm.
- 1173 ZEDER, M. A. "After the Revolution: Post Neolithic Subsistence in Northern Mesopotamia". *American Anthropologist*, 1, c. 96 (1994), 97-126.
- 1174 ZEIST, W. van - ROLLER, G. J. "The Plant Husbandry of Aceramic Çayönü, SE Turkey". *Paleohistoria*, 34, (1992), 65-96.
- 1175 ZENGİN, Burhan. *Hasankeyf Tarihi ve Eserleri*. (Yayınlanmış lisans tezi). Ankara: 1994.
- 1176 ZENGİN, Burhan. *Mardin Tarihi / Abdulgani Efendi*. 1999.